

แนวทางในการจัดทำร่างกฎกระทรวงใบอนุญาต

Legislative guideline on Ministerial Regulation concerning permission

แนวทางในการจัดทำร่างกฎกระทรวงใบอนุญาต

Legislative guideline on Ministerial Regulation
concerning permission

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
Office of the Council of State

พ.ศ. ๒๕๖๖

คำนำ

กองหลักนิติบัญญัติได้จัดทำ “แนวทางในการจัดทำร่างกฎกระทรวง ใบนุญาต” ฉบับนี้ เพื่อให้เป็นไปตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ระดับหน่วยงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะวางโครงสร้างการจัดทำร่างกฎกระทรวงใบนุญาตของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้มีรูปแบบกลางและแนวทางที่สอดคล้องกัน เพื่อให้เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ใช้เป็นเครื่องมือเบื้องต้นในการยกร่างกฎกระทรวง ใบนุญาตและตรวจพิจารณาร่างกฎกระทรวงใบนุญาตได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และเป็นไปในรูปแบบเดียวกัน โดยกองหลักนิติบัญญัติได้ศึกษาและวิเคราะห์ บรรดากฎกระทรวง มติคณะรัฐมนตรี ข้อสั่งการ เอกสารวิชาการ และแนวทางปฏิบัติ ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และนำมาเรียบเรียงเป็นแนวทางในการจัดทำ ร่างกฎกระทรวงใบนุญาตฉบับนี้ขึ้นให้มีความสมบูรณ์ ครบถ้วน ทันสมัย และมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น สำหรับขอบเขตของแนวทางการจัดทำร่างกฎกระทรวงใบนุญาต ได้กล่าวถึง ลักษณะทั่วไปของระบบอนุญาต ความจำเป็นในการมีแบบร่างกฎกระทรวง ใบนุญาต หลักการพื้นฐานการร่างกฎกระทรวงใบนุญาต ความสอดคล้อง กับกฎหมายอื่นและมติคณะรัฐมนตรี โครงสร้างและส่วนต่าง ๆ ของร่างกฎกระทรวง ใบนุญาตฉบับใหม่ ร่างกฎกระทรวงใบนุญาตฉบับแก้ไขเพิ่มเติม และร่างกฎกระทรวง ใบนุญาตฉบับปรับปรุง รวมถึง Checklist ของร่างกฎกระทรวงใบนุญาต เพื่อให้ การจัดพิมพ์เป็นมาตรฐานเดียวกัน

กองหลักนิติบัญญัตินี้หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแนวทางในการจัดทำร่างกฎกระทรวง ใบนุญาตนี้ จะยังประโยชน์ทางวิชาการและเป็นแนวทางการปฏิบัติงานด้านการร่างกฎหมาย สำหรับเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและผู้ปฏิบัติงานร่างกฎหมายทุกท่าน และหากมีข้อเสนอแนะประการใด ผู้จัดทำขอรับไว้ด้วยความขอบพระคุณยิ่ง

กองหลักนิติบัญญัติ

กันยายน ๒๕๖๖

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บททั่วไป	๑
๑. ลักษณะทั่วไปของระบบอนุญาต	๑
๒. ความจำเป็นในการมีแบบร่างกฎกระทรวงใบอนุญาต	๒
๓. เนื้อหาของกฎกระทรวงใบอนุญาต	๔
(๑) หลักการพื้นฐานการร่างกฎกระทรวง	๕
(๒) ความสอดคล้องกับกฎหมายอื่นและมติคณะรัฐมนตรี	๖
(ก) การอำนวยความสะดวกในการยื่นคำขอรับใบอนุญาต	๖
๑) การกำหนดขั้นตอนการตรวจสอบ	๖
ความถูกต้องครบถ้วนของคำขอ	
๒) การเรียกสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้	๗
จากประชาชน	
(ข) การยื่นคำขอและการอนุญาตด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์	๘
(ค) อายุใบอนุญาต	๙
(ง) การออกใบแทนใบอนุญาต	๑๐
(๔) การร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตให้สอดคล้องกับแนวทาง	๑๐
ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	
บทที่ ๒ การร่างกฎกระทรวงใบอนุญาต	๑๖
ส่วนที่ ๑ บันทึกหลักการและเหตุผล	๑๘
๑. ความมุ่งหมายของบันทึกหลักการและเหตุผล	๑๘
ประกอบร่างกฎกระทรวงใบอนุญาต	
(๑) ความมุ่งหมายของบันทึกหลักการ	๑๘
(๒) ความมุ่งหมายของบันทึกเหตุผล	๑๘
๒. แนวทางการเขียนและรูปแบบบันทึกหลักการ	๑๘
(๑) แนวทางการเขียนบันทึกหลักการ	๑๘
(๒) รูปแบบการเขียนบันทึกหลักการ	๑๙
(ก) ร่างกฎกระทรวงฉบับใหม่	๑๙
๑) รูปแบบหลัก	๑๙
๒) รูปแบบยกเว้น	๒๐
(ข) ร่างกฎกระทรวงฉบับปรับปรุง	๒๑

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
(ค) ร่างกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติม	๒๒
๑) ร่างกฎกระทรวงที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมเล็กน้อย	๒๒
๒) ร่างกฎกระทรวงที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหลายเรื่อง	๒๒
๓. แนวทางการเขียนและรูปแบบบันทึกเหตุผล	๒๓
(๑) แนวทางการเขียนบันทึกเหตุผล	๒๓
(๒) รูปแบบการเขียนบันทึกเหตุผล	๒๔
ส่วนที่ ๒ ชื่อร่างกฎกระทรวง	๒๖
๑. ความมุ่งหมายของชื่อร่างกฎกระทรวงใบอนุญาต	๒๖
๒. แนวทางการเขียนชื่อร่างกฎกระทรวงใบอนุญาต	๒๖
๓. รูปแบบการเขียนชื่อร่างกฎกระทรวงใบอนุญาต	๒๘
(๑) รูปแบบการเขียนชื่อร่างกฎกระทรวง	๒๘
ในร่างกฎกระทรวงฉบับแรก	
(๒) รูปแบบการเขียนชื่อร่างกฎกระทรวง	๒๙
ในร่างกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม	
(ก) รูปแบบที่ ๑ การใช้ชื่อกฎกระทรวงที่ระบุ	๒๙
เนื้อหาสาระของกฎกระทรวง	
(ข) รูปแบบที่ ๒ การใช้ชื่อกฎกระทรวงที่ระบุ	๓๐
ฉบับที่ของกฎกระทรวง	
ส่วนที่ ๓ บทอาศัยอำนาจ	๓๒
๑. ความมุ่งหมายของบทอาศัยอำนาจ	๓๒
๒. แนวทางการเขียนบทอาศัยอำนาจ	๓๒
๓. รูปแบบการเขียนบทอาศัยอำนาจ	๓๓
(๑) รูปแบบทั่วไป	๓๓
(๒) กรณีมาตราที่ให้อำนาจออกกฎกระทรวง	๓๔
เคยมีการแก้ไขเพิ่มเติม	
(๓) กรณีรัฐมนตรีหลายกระทรวงร่วมกันออกกฎกระทรวง	๓๖
(๔) กรณีการออกกฎกระทรวงต้องมีความเห็นชอบ	๓๖
หรือคำแนะนำ	

	หน้า
ส่วนที่ ๔ วันใช้บังคับ	๓๘
๑. ความมุ่งหมายของวันใช้บังคับกฎกระทรวงใบอนุญาต	๓๘
๒. แนวทางการเขียนวันใช้บังคับกฎกระทรวงใบอนุญาต	๓๘
๓. รูปแบบการเขียนวันใช้บังคับกฎกระทรวงใบอนุญาต	๓๙
(๑) การกำหนดให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับ	๓๙
นับแต่วันใดวันหนึ่งเป็นต้นไป	
(๒) การกำหนดให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับ	๓๙
เมื่อพ้นระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งเป็นต้นไป	
ส่วนที่ ๕ บทยกเลิก	๔๐
๑. ความมุ่งหมายของบทยกเลิกกฎกระทรวงใบอนุญาต	๔๐
๒. แนวทางการเขียนบทยกเลิกกฎกระทรวงใบอนุญาต	๔๐
๓. รูปแบบการเขียนบทยกเลิกกฎกระทรวงใบอนุญาต	๔๑
(๑) การยกเลิกกฎกระทรวงฉบับเดียว	๔๑
(๒) การยกเลิกกฎกระทรวงหลายฉบับ	๔๒
(๓) การยกเลิกบางข้อหรือบางหมวดในกฎกระทรวง	๔๓
ส่วนที่ ๖ บทนิยาม	๔๔
๑. ความมุ่งหมายของบทนิยามกฎกระทรวงใบอนุญาต	๔๔
๒. แนวทางการเขียนบทนิยามกฎกระทรวงใบอนุญาต	๔๔
๓. รูปแบบการเขียนบทนิยามกฎกระทรวงใบอนุญาต	๔๘
(๑) บทนิยามทั่วไป	๔๘
(๒) บทนิยามที่มีความหมายกว้างกว่าความหมายทั่วไป	๔๘
(๓) บทนิยามที่มีความหมายแคบกว่าความหมายทั่วไป	๔๙
(๔) บทนิยามเฉพาะหมวด/ส่วน	๔๙
ส่วนที่ ๗ การขอและออกใบอนุญาต	๕๑
๑. ความมุ่งหมายของการกำหนดการขอและการออกใบอนุญาต	๕๑
๒. แนวทางการเขียนและรูปแบบการเขียนกระบวนการขอ	๕๑
และการออกใบอนุญาต	
๒.๑ แนวทางการเขียนและรูปแบบการกำหนด	๕๑
ผู้ขอรับใบอนุญาต	
(๑) แนวทางการเขียนกำหนดประเภทผู้ขอรับใบอนุญาต	๕๑
(๒) รูปแบบการเขียนประเภทผู้ขอรับใบอนุญาต	๕๒

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
(ก) กรณีแยกประเภทผู้ขอรับใบอนุญาต	๕๒
(ข) กรณีไม่แยกประเภทผู้ขอรับใบอนุญาต	๕๖
๒.๒ แนวทางการเขียนและรูปแบบการกำหนด เกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ของผู้ขอรับใบอนุญาต	๕๘
(๑) แนวทางการเขียนเกี่ยวกับคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาต	๕๘
(๒) รูปแบบการเขียนคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม	๕๙
๒.๓ แนวทางการเขียนและรูปแบบการเขียน เกี่ยวกับการขอเอกสารหรือหลักฐาน ประกอบคำขอรับใบอนุญาต	๖๐
(๑) แนวทางการเขียนเกี่ยวกับการขอเอกสาร หรือหลักฐานประกอบคำขอรับใบอนุญาต	๖๐
(๒) รูปแบบการเขียนเอกสารหรือหลักฐาน ประกอบคำขอรับใบอนุญาต	๖๑
๒.๔ แนวทางการเขียนและรูปแบบการเขียน เกี่ยวกับการยื่นคำขอรับใบอนุญาต	๖๔
(๑) แนวทางการเขียนเกี่ยวกับการยื่นคำขอรับใบอนุญาต	๖๔
(๒) รูปแบบการเขียนเกี่ยวกับการยื่นคำขอรับใบอนุญาต	๗๑
(ก) กรณีดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการ ทางอิเล็กทรอนิกส์	๗๑
(ข) กรณีดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือยื่นเป็นเอกสาร	๗๑
๒.๕ แนวทางการเขียนและรูปแบบการเขียน เกี่ยวกับแบบคำขอรับใบอนุญาต	๗๑
(๑) แนวทางการเขียนแบบคำขอรับใบอนุญาต	๗๑
(๒) รูปแบบการเขียนแบบคำขอรับใบอนุญาต	๗๒

	หน้า
๒.๖ แนวทางการเขียนและรูปแบบการตรวจสอบ	๗๓
คำขอรับใบอนุญาตและใบรับคำขอ	
(๑) แนวทางการเขียนการตรวจสอบ	๗๓
คำขอรับใบอนุญาตและใบรับคำขอ	
(๒) รูปแบบการเขียนเกี่ยวกับการพิจารณาคำขอรับอนุญาต	๗๕
๒.๗ แนวทางการเขียนและรูปแบบการพิจารณาคำขอ	๗๖
ของผู้อนุญาต	
(๑) แนวทางการเขียนการพิจารณาคำขอของผู้อนุญาต	๗๖
(๒) รูปแบบการเขียนการพิจารณาคำขอของผู้อนุญาต	๗๗
(ก) กรณีกำหนดให้ผู้อนุญาตเป็นผู้พิจารณาคำขอ	๗๗
(ข) กรณีกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่เสนอคำขอ	๗๘
ให้ผู้อนุญาตพิจารณา	
(ค) กรณีกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่พิจารณาคำขอ	๗๙
และเสนอแนะต่อผู้อนุญาตพิจารณา	
๒.๘. แนวทางการเขียนและรูปแบบการเขียนเงื่อนไข	๘๐
การพิจารณาออกใบอนุญาต	
(๑) แนวทางการเขียนเงื่อนไขการพิจารณาออกใบอนุญาต	๘๐
(๒) รูปแบบการเขียนเงื่อนไขการพิจารณาออกใบอนุญาต	๘๑
(ก) กรณีกำหนดเงื่อนไขการพิจารณาของผู้อนุญาต	๘๑
ไว้ในข้อเดียว	
(ข) กรณีกำหนดเงื่อนไขการพิจารณาของผู้อนุญาต	๘๒
ไว้หลายข้อ	
๑) กรณีกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับใบอนุญาต	๘๒
ต้องดำเนินการจัดให้มีห้องปฏิบัติการ	
หรือเครื่องมือเครื่องใช้ก่อนมีการออกใบอนุญาต	
๒) กรณีกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับใบอนุญาต	๘๓
ต้องดำเนินการจัดให้มีบุคลากร	
ก่อนมีการออกใบอนุญาต	
๓) กรณีกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับใบอนุญาต	๘๔
ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนงาน	
การประกอบกิจการก่อนมีการออกใบอนุญาต	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
๒.๙ แนวทางการเขียนและรูปแบบ การกำหนดเงื่อนไขในใบอนุญาต	๘๕
(๑) แนวทางการเขียนเกี่ยวกับ การกำหนดเงื่อนไขในใบอนุญาต	๘๕
(๒) รูปแบบการเขียนเงื่อนไขใบอนุญาต	๘๖
๒.๑๐ แนวทางการเขียนและรูปแบบการแจ้งผลการพิจารณา ไม่ออกใบอนุญาต	๘๗
(๑) แนวทางการเขียนเกี่ยวกับการแจ้งผลการพิจารณา ไม่ออกใบอนุญาต	๘๗
(๒) รูปแบบการเขียนการแจ้งผลการพิจารณา คำสั่งไม่ออกใบอนุญาต	๘๘
(ก) กรณีผู้อนุญาตเป็นผู้แจ้ง	๘๘
(ข) กรณีผู้อนุญาตมิได้เป็นผู้แจ้ง	๘๙
๒.๑๑ แนวทางการเขียนและรูปแบบการแจ้งผล พิจารณาออกใบอนุญาต	๘๙
(๑) แนวทางการเขียนเกี่ยวกับการแจ้งผล พิจารณาออกใบอนุญาต	๘๙
(ก) กรณีชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต	๘๙
๑) กรณีชำระค่าธรรมเนียมก่อนการพิจารณา ออกใบอนุญาตหรือพร้อมกับการยื่นคำขอ รับใบอนุญาต	๘๙
๒) กรณีชำระค่าธรรมเนียมเมื่อได้รับแจ้งผล การพิจารณาออกใบอนุญาต	๙๐
(ข) กรณีวางหลักประกัน	๙๑
(ค) กรณีชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต และวางหลักประกัน	๙๒
(ง) กรณีการทำหนังสือสัญญาประกันความรับผิด	๙๓
(๒) รูปแบบการเขียนเกี่ยวกับการแจ้งผล พิจารณาออกใบอนุญาต	๙๔

	หน้า
(ก) กรณีชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต	๙๔
๑) กรณีชำระค่าธรรมเนียมก่อนการพิจารณา ออกใบอนุญาตหรือพร้อมกับการยื่น คำขอรับใบอนุญาต	๙๔
๒) กรณีชำระค่าธรรมเนียมเมื่อได้รับแจ้ง ผลการพิจารณาออกใบอนุญาต	๙๕
(ข) กรณีวางหลักประกัน	๙๗
(ค) กรณีชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต และวางหลักประกัน	๙๙
(ง) กรณีการทำหนังสือสัญญาประกันความรับผิดชอบ	๑๐๐
๒.๑๒ แนวทางการเขียนและรูปแบบใบอนุญาต	๑๐๑
(๑) แนวทางการเขียนเกี่ยวกับแบบใบอนุญาต	๑๐๑
(๒) รูปแบบการเขียนเกี่ยวกับ การกำหนดแบบใบอนุญาต	๑๐๑
(ก) กรณีหัวหน้าหน่วยงานหรือส่วนราชการ ประกาศกำหนด	๑๐๑
(ข) กรณีกำหนดใบอนุญาต เป็นไปตามแบบท้ายกฎกระทรวง	๑๐๒
๒.๑๓ แนวทางการเขียนและรูปแบบอายุใบอนุญาต	๑๐๓
(๑) แนวทางการเขียนเกี่ยวกับอายุใบอนุญาต	๑๐๓
(๒) รูปแบบการเขียนเกี่ยวกับการกำหนดอายุใบอนุญาต	๑๐๕
(ก) กรณีกำหนดอายุใบอนุญาตประเภทเดียว	๑๐๕
(ข) กรณีกำหนดอายุใบอนุญาตหลายประเภท	๑๐๖
ส่วนที่ ๘ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต	๑๐๗
๑. ความมุ่งหมายของการกำหนด การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต	๑๐๗
๒. แนวทางการเขียนการแก้ไขเปลี่ยนแปลง รายการในใบอนุญาต	๑๐๗
๓. รูปแบบการเขียนการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการ ในใบอนุญาต	๑๐๘
(๑) การกำหนดให้ยื่นคำขอพร้อมเอกสารหรือหลักฐาน และให้นำการพิจารณาคำขอใบอนุญาตมาใช้บังคับ โดยอนุโลม	๑๐๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
(๒) การกำหนดให้ยื่นคำขอพร้อมเอกสารหรือหลักฐาน และกำหนดการพิจารณาคำขอ	๑๐๙
(๓) การกำหนดระยะเวลาให้ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องดำเนินการ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายการ	๑๑๐
(๔) กรณีกำหนดระยะเวลาการพิจารณาคำขอ ให้ผู้อนุญาตดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการ ให้แล้วเสร็จ	๑๑๑
ส่วนที่ ๙ การโอนใบอนุญาต	๑๑๔
๑. ความมุ่งหมายของการกำหนดการโอนใบอนุญาต	๑๑๔
๒. แนวทางการเขียนการโอนใบอนุญาต	๑๑๔
๓. รูปแบบการเขียนการโอนใบอนุญาต	๑๑๕
(๑) กำหนดให้ผู้ที่จะประสงค์จะโอนหรือผู้ที่ประสงค์ จะรับโอนใบอนุญาต ยื่นคำขอตามแบบ พร้อมทั้งเอกสารหรือหลักฐานที่กำหนด	๑๑๕
(๒) กฎหมายแม่บทกำหนดให้ผู้รับโอน ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามไว้	๑๑๖
(๓) การกำหนดให้อนุโลมบทบัญญัติที่เกี่ยวกับ การยื่นคำขอรับใบอนุญาตและการพิจารณาคำขอ รับใบอนุญาตมาใช้โดยอนุโลม	๑๑๗
(๔) การกำหนดการดำเนินการในใบอนุญาต	๑๑๘
ส่วนที่ ๑๐ การต่ออายุใบอนุญาต	๑๒๑
๑. ความมุ่งหมายของการต่ออายุใบอนุญาต	๑๒๑
๒. แนวทางการเขียนการต่ออายุใบอนุญาต	๑๒๒
๓. รูปแบบการเขียนการต่ออายุใบอนุญาต	๑๒๔
(๑) กำหนดเวลาที่ต้องมาขอต่ออายุใบอนุญาต	๑๒๔
(๒) กรณีที่กำหนดเวลาที่ต้องมาขอต่ออายุ ใบอนุญาตพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐาน	๑๒๖
(๓) การยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต	๑๒๗
(๔) แบบคำขอต่ออายุใบอนุญาต	๑๒๘
(ก) เขียนรวมกับการขอใบอนุญาต	๑๒๘
(ข) เขียนไว้ในส่วนของการขอต่ออายุใบอนุญาต	๑๒๘

	หน้า
(๕) การตรวจคำขอต่ออายุใบอนุญาตและเอกสาร หรือหลักฐาน และการพิจารณาคำขอต่ออายุ ใบอนุญาตและเอกสารหรือหลักฐาน	๑๒๙
(๖) การเขียนกฎกระทรวงใบอนุญาตรองรับ การกำหนดให้ประกอบกิจการต่อไปได้ จนกว่าจะได้รับแจ้งการไม่อนุญาต	๑๓๐
(๗) การแสดงการต่ออายุใบอนุญาต	๑๓๑
(ก) กรณีออกใบอนุญาตใหม่หรือระบุ ในใบอนุญาตเดิมก็ได้	๑๓๑
(ข) กรณีออกใบอนุญาตใหม่	๑๓๑
ส่วนที่ ๑๑ ใบแทนใบอนุญาต	๑๓๓
๑. ความมุ่งหมายของการออกใบแทนใบอนุญาต	๑๓๓
๒. แนวทางการเขียนการออกใบแทนใบอนุญาต	๑๓๓
๓. รูปแบบการเขียนการออกใบแทนใบอนุญาต	๑๓๔
(๑) เหตุในการขอรับใบแทนใบอนุญาต	๑๓๔
(๒) การยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาต	๑๓๖
(๓) การกำหนดให้ผู้ขอรับอนุญาต ต้องชำระค่าธรรมเนียมใบแทนใบอนุญาต	๑๓๗
(ก) กรณีที่เขียนไว้ในการขอใบแทนใบอนุญาต	๑๓๗
(ข) กรณีที่ไม่เขียนไว้ในการขอใบแทนใบอนุญาต อาจเขียนอนุมัติให้ใช้บทบัญญัติการพิจารณา ออกใบอนุญาตในกฎกระทรวงนั้นที่กำหนด เรื่องค่าธรรมเนียมไว้แล้วก็ได้	๑๓๗
(๔) แบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต	๑๓๘
(ก) กรณีกำหนดแบบของคำขอตามกฎกระทรวงนั้น ไว้ในข้อเดียวกัน ซึ่งรวมถึงแบบคำขอรับใบแทน ใบอนุญาตด้วย	๑๓๘
(ข) กรณีกำหนดแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต เป็นไปตามแบบที่ผู้อนุญาตกำหนด	๑๓๙
(ค) กรณีกำหนดแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต เป็นไปตามแบบที่แนบท้ายกฎกระทรวง	๑๓๙

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
(๕) ข้อมูล เอกสารและหลักฐานประกอบคำขอ ใบแทนใบอนุญาต	๑๔๐
(ก) กรณีที่ไม่ระบุเอกสารหลักฐานไว้ แต่ให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอ รับใบแทนใบอนุญาต	๑๔๐
(ข) กรณีที่ระบุเอกสารหลักฐานไว้ เช่น ใบอนุญาตที่ชำรุดเสียหาย ใบแจ้งความ กรณีใบอนุญาตสูญหาย	๑๔๑
(๖) การตรวจสอบเอกสารและการพิจารณา คำขอรับใบแทนใบอนุญาต	๑๔๒
(ก) กรณีกำหนดการตรวจสอบเอกสาร และการพิจารณาคำขอใบแทนใบอนุญาต ไว้โดยเฉพาะ โดยเขียนรวมไว้เป็นส่วนหนึ่ง ของการขอรับใบแทนใบอนุญาต	๑๔๒
(ข) กรณีกำหนดให้นำการตรวจสอบเอกสาร และการพิจารณาคำขอใบแทนใบอนุญาต มาใช้ในการตรวจสอบเอกสารและการพิจารณา คำขอใบแทนใบอนุญาตโดยอนุโลม โดยเขียนรวมไว้เป็นส่วนหนึ่งของการขอรับ ใบแทนใบอนุญาต	๑๔๓
(๗) รูปแบบการออกใบแทนใบอนุญาต	๑๔๕
(ก) กรณีให้ใช้ตามแบบใบอนุญาตเดิม โดยมีคำว่า “ใบแทน” กำกับ	๑๔๕
(ข) กรณีให้ใช้ตามแบบใบอนุญาตเดิม โดยมีคำว่า “ใบแทน” และวัน เดือน ปีกำกับ	๑๔๖
(ค) กรณีให้ใช้ตามแบบใบอนุญาตเดิม โดยมีคำว่า “ใบแทน” วัน เดือน ปี และลายมือชื่อของเจ้าหน้าที่กำกับ	๑๔๗

	หน้า
ส่วนที่ ๑๒ หน้าที่ผู้รับใบอนุญาต	๑๔๙
๑. ความมุ่งหมายของการกำหนดหน้าที่ผู้รับใบอนุญาต	๑๔๙
๒. แนวทางการเขียนหน้าที่ผู้รับใบอนุญาต	๑๔๙
๓. รูปแบบการเขียนหน้าที่ผู้รับใบอนุญาต	๑๔๙
(๑) หน้าที่ในการปฏิบัติตามเงื่อนไขการอนุญาต	๑๔๙
(ก) กรณีเขียนหน้าที่เป็นรายข้อ	๑๔๙
(ข) กรณีเขียนหน้าที่ทั้งหมดไว้ในข้อเดียว	๑๕๐
(๒) การกำหนดอำนาจในการกำหนดเงื่อนไขของผู้ออกใบอนุญาต	๑๕๓
(๓) หน้าที่ผู้รับใบอนุญาตในการชำระค่าธรรมเนียม	๑๕๓
(๔) หน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ผู้รับอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย	๑๕๔
ส่วนที่ ๑๓ บทเฉพาะกาล	๑๕๘
๑. ความมุ่งหมายของบทเฉพาะกาล	๑๕๘
๒. แนวทางการเขียนบทเฉพาะกาล	๑๕๙
๓. รูปแบบการเขียนบทเฉพาะกาล	๑๖๑
(๑) บทเฉพาะกาลรองรับคำขอตามกฎหมายฉบับเดิมที่ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา	๑๖๑
(๒) บทเฉพาะกาลรองรับใบอนุญาตที่ออกให้ตามกฎหมายฉบับเดิม	๑๖๒
(๓) บทเฉพาะกาลรองรับให้สามารถดำเนินการบางอย่างได้ในระยะหนึ่งและในระหว่างนั้นให้มายื่นขอรับใบอนุญาตตามกฎหมายใหม่ภายในระยะเวลาที่กำหนด	๑๖๓
(๔) บทเฉพาะกาลกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตตามกฎหมายฉบับเดิมต้องปฏิบัติเพิ่มเติมตามกฎหมายฉบับใหม่ภายในระยะเวลาที่กำหนด	๑๖๔

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๓ โครงสร้างกฎกระทรวงใบอนุญาต	๑๖๕
บทที่ ๔ Checklist	๑๘๕
บรรณานุกรม	๑๘๘

บทที่ ๑

บททั่วไป

บทที่ ๑ บททั่วไป

๑. ลักษณะทั่วไปของระบบอนุญาต

ระบบอนุญาตเป็นมาตรการทางกฎหมายอย่างหนึ่งของรัฐที่มักนำมาใช้ในการควบคุมหรือกำกับดูแลการกระทำ การให้บริการ หรือการประกอบกิจการ ซึ่งเป็นกิจกรรมหรือการประกอบกิจการที่มีผลกระทบต่อสาธารณะและมีความเสี่ยงที่การดำเนินกิจกรรมหรือการประกอบกิจการดังกล่าวอาจก่อให้เกิดความเสียหายในวงกว้างและยากแก่การเยียวยาหรือแก้ไขในภายหลัง ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบหรือความเสียหายด้านเศรษฐกิจ สังคม หรือสิ่งแวดล้อม การใช้ระบบอนุญาตอาจมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมจำนวน ปริมาณ หรือคุณภาพของสินค้าหรือบริการที่จะนำมากระจายหรือให้บริการในท้องตลาด หรือเพื่อควบคุมรูปแบบหรือวิธีดำเนินการในการให้บริการ การประกอบกิจการ หรือการประกอบวิชาชีพบางประเภท เช่น

- ใบอนุญาตซื้อหรือใช้อาวุธปืนและเครื่องกระสุนปืน (พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐)
- ใบอนุญาตก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคาร (พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒)
- ใบอนุญาตนำเข้าเครื่องสำอาง (พระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. ๒๕๕๘)
- ใบอนุญาตนำเข้าเครื่องมือแพทย์ (พระราชบัญญัติเครื่องมือแพทย์ พ.ศ. ๒๕๕๑)
- ใบอนุญาตธุรกิจนำเข้าหรือใบอนุญาตมีคฤหบดี (พระราชบัญญัติธุรกิจนำเข้าและมคฤหบดี พ.ศ. ๒๕๕๑)
- ใบอนุญาตการประกอบการขนส่ง (พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒)
- ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพควบคุม (พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๖)

กลไกของระบบอนุญาตมีลักษณะเป็นมาตรการควบคุมก่อนการดำเนินการ (ex ante control) กล่าวคือ เมื่อมีการใช้ระบบอนุญาตเพื่อควบคุมการกระทำหรือการดำเนินการใด ๆ โดยผลทางกฎหมายบุคคลจะไม่มีสิทธิกระทำการหรือดำเนินการนั้น จนกว่าจะได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ผู้อนุญาต การอนุญาตในระบบอนุญาตนั้นตั้งอยู่บนเงื่อนไขทั่วไปที่สำคัญประการหนึ่งว่า รัฐจะอนุญาตให้บุคคลใดกระทำการหรือดำเนินการที่ต้องควบคุมได้เมื่อบุคคลนั้นได้แสดงให้เห็นว่าตนเป็นผู้มีคุณสมบัติ มีความพร้อม หรือยอมตนที่จะกระทำการหรือดำเนินการควบคุมนั้นให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐกำหนดขึ้น การฝ่าฝืนข้อกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขการอนุญาตดังกล่าวอาจนำไปสู่การลงโทษหรือการเพิกถอนการอนุญาตนั้นอันจะทำให้บุคคลดังกล่าวไม่มีสิทธิกระทำการหรือดำเนินการควบคุมนั้นอีกต่อไป จากลักษณะทั่วไปของระบบอนุญาตดังกล่าว กฎหมายที่นำระบบอนุญาตมาใช้จึงมักมีการกำหนดเนื้อหา

กฎหมายที่สำคัญ ๆ เช่น การกำหนดให้การกระทำหรือกิจการใดเป็นกิจการที่ต้องได้รับใบอนุญาต เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาต ผู้มีสิทธิยื่นคำขอรับใบอนุญาต หลักเกณฑ์หรือขั้นตอนการยื่นคำขอรับใบอนุญาต หลักเกณฑ์หรือข้อพิจารณาในการออกใบอนุญาต ระยะเวลาหรืออายุใบอนุญาต ข้อกำหนดหน้าที่หรือเงื่อนไขการปฏิบัติสำหรับผู้ได้รับใบอนุญาต หรือการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต

ระบบอนุญาตเป็นมาตรการทางกฎหมายที่มีความเข้มงวดและมีภาระต้นทุนการปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย (Regulatory compliance cost) ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับมาตรการควบคุมทางกฎหมายประเภทอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นภาระของบุคคลซึ่งอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายและต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น หรือภาระต้นทุนของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานภาครัฐในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย ภาระและต้นทุนเหล่านี้เป็นภาระโดยรวมของสังคมและงบประมาณอันส่งผลกระทบต่อพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังนั้น การนำระบบอนุญาตมาใช้จึงควรนำมาใช้เท่าที่จำเป็นเฉพาะเพื่อปรากฏว่าเป็นกรณีที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงหรือไม่มีมาตรการควบคุมอื่นที่ดีกว่าเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการควบคุมเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชนและไม่เป็นภาระแก่ประชาชนจนไม่คุ้มค่ากับประโยชน์ที่ภาครัฐจะได้รับ^๑

๒. ความจำเป็นในการมีแบบร่างกฎกระทรวงใบอนุญาต

กฎกระทรวงใบอนุญาตเป็นกฎหมายลำดับรองที่กำหนดเนื้อหาและกลไกของกระบวนการอนุญาตตามที่กฎหมายกำหนด เนื้อหาและกลไกของกฎกระทรวงใบอนุญาตดังกล่าวเป็นปัจจัยและมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งกับการบรรลุเป้าหมายอันเป็นเจตนารมณ์ของกฎหมายที่นำระบบอนุญาตมาใช้ โดยแบบร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตประกอบด้วยส่วนที่เกี่ยวข้องรายละเอียดของกระบวนการอนุญาตและตัวอย่างการใช้ถ้อยคำหรือรูปแบบการเขียน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยเหลือผู้ร่างกฎหมายให้สามารถเลือกนำมาใช้ในการยกร่างหรือการตรวจพิจารณาร่างกฎกระทรวงให้เหมาะสม สอดคล้องกับกฎหมายแม่บทและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกประชาชนในการติดต่อราชการ และแนวนโยบายอื่นที่เกี่ยวข้องให้มากที่สุด อีกทั้งมีส่วนช่วยลดปัญหาการตีความกฎหมายและข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามกฎหมาย

ในการร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตนั้น ผู้ร่างกฎหมายจะต้องมีการตรวจสอบและเลือกใช้แบบกฎกระทรวงใบอนุญาตที่ถูกต้องกับเรื่องหรือหัวข้อในร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตซึ่งโดยทั่วไปผู้ร่างกฎหมายจะถูกผูกมัดอยู่กับแบบของกฎกระทรวงใบอนุญาตที่ได้ประกาศใช้แล้วและได้ถือปฏิบัติมาช้านานจนเรียกได้ว่าเป็นจารีตประเพณี^๒ ในการร่าง

^๑ คำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖/ตอนที่ ๑๓๒ ก/หน้า ๑๔/๒๗ พุทธศักราช ๒๕๖๒

^๒ หยุด แสงอุทัย, “การร่างกฎหมาย”, ในอนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์ ดร.หยุด แสงอุทัย, บริษัท บพิธการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๒๓, หน้า ๙๙

กฎกระทรวงใบอนุญาตจึงมักใช้ถ้อยคำหรือข้อความ หรือวิธีการเขียนในเรื่องเดียวกัน หรือประเด็นเดียวกันในกฎกระทรวงใบอนุญาตที่ได้รับการยอมรับและถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลาย ซึ่งเรียกกันว่าเป็น “แบบกฎกระทรวงใบอนุญาต”^๓ ส่วนจะเป็นแบบที่ดีหรือเหมาะสมหรือไม่อย่างไรนั้น จะต้องมีการศึกษาและวิเคราะห์ แล้วจึงกำหนดให้แบบกฎกระทรวงใบอนุญาตนั้น ๆ ถือปฏิบัติต่อไป

เมื่อนำกฎกระทรวงใบอนุญาตที่ใช้บังคับในปัจจุบันมาพิจารณาจะพบว่า ในเรื่องหรือหัวข้อเดียวกัน กฎกระทรวงใบอนุญาตอาจกำหนดไว้ต่างกันหรือใช้แบบกฎหมายแตกต่างกัน เนื่องจากเป็นเรื่องที่ผู้ร่างกฎหมายได้พิจารณากำหนดแบบกฎหมายให้กับสถานการณ์ในขณะนั้น และเมื่อกฎกระทรวงใบอนุญาตใช้บังคับผ่านไปเป็นเวลานาน ผู้ร่างกฎหมายหรือผู้พิจารณาร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตอาจเปลี่ยนทัศนคติหรือมุมมองใหม่ เพราะการกำหนดใช้แบบร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตในยุคสมัยหนึ่ง อาจจะไม่เป็นที่นิยม ในอีกยุคสมัยหนึ่ง จึงได้มีการกำหนดแบบร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตขึ้นใหม่ที่แตกต่างกันได้

นอกจากนี้ ในโครงสร้างของกฎกระทรวงใบอนุญาต การกำหนดรายละเอียดบางเรื่องถือได้ว่าเป็นเรื่องพื้นฐานที่กฎหมายทุกฉบับจะต้องบัญญัติไว้

ดังนั้น โดยทั่วไป แบบร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตจึงอาจแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) แบบร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตที่แน่นอนตายตัว ซึ่งถือได้ว่าเป็นแบบกฎหมายในเรื่องที่กฎหมายทุกฉบับจะต้องมี เช่น ชื่อกฎกระทรวง บทอาศัยอำนาจ

(๒) แบบร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตที่เลือกใช้ได้ตามความเหมาะสม ซึ่งผู้ร่างกฎหมายสามารถเลือกนำมาใช้ โดยการให้เหตุผลในขณะที่ยกร่างหรือในชั้นการตรวจพิจารณาร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตว่าเป็นแบบที่เหมาะสมที่สุด กล่าวคือ มีความหมายชัดเจน และตรงตามความต้องการหรือเจตนารมณ์มากที่สุด^๔

เมื่อเวลาผ่านไป แนวทางการเขียนกฎกระทรวงใบอนุญาตที่มีใช้อยู่ในกฎกระทรวงใบอนุญาตต่าง ๆ ในแต่ละเรื่อง แต่ละประเด็นมีความหลากหลายมากขึ้น ประกอบกับจำนวนกฎกระทรวงใบอนุญาตที่ใช้บังคับมีจำนวนมากขึ้นเช่นกัน ทำให้เกิดปัญหาแก่ผู้ร่างกฎหมายและผู้ตรวจพิจารณาร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตในการกำหนดใช้แบบกฎหมายในร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตที่รับผิดชอบ และในบางครั้งการเลือกใช้แบบร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตด้วยความผิดพลาดจะทำให้การใช้บังคับกฎกระทรวงใบอนุญาตไม่สมบูรณ์หรือเกิดปัญหาการตีความหรือการบังคับใช้กฎหมาย

^๓ ผู้เขียนบางท่านใช้คำว่า “แบบของกฎหมาย” โดยให้หมายความว่า คือ “การใช้ถ้อยคำหรือวิธีการในการเขียนเรื่องเดียวกันหรือในประเด็นเดียวกันในหลาย ๆ ที่”

โปรดดู กาญจนรัตน์ สิริโรจน์, “การร่างกฎหมาย : แบบของกฎหมาย”, ในวารสารกฎหมาย, ๒๕๓๖, หน้า ๑๐๓ - ๑๓๗

^๔ กาญจนรัตน์ สิริโรจน์, “การร่างกฎหมาย : แบบของกฎหมาย”, ในวารสารกฎหมาย, ๒๕๓๖, หน้า ๑๐๘

เหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะต้องมีการกำหนดแนวทางการร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตในเรื่องที่เป็นพื้นฐานขึ้นมา ได้แก่ การกำหนดโครงสร้างของกฎกระทรวงใบอนุญาตให้เป็นเอกภาพ เมื่อมีการกำหนดแนวทางการร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตแล้ว ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตจะทราบว่าพื้นฐานในการเขียนร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตมีรายละเอียดและแนวทางเช่นไรและใช้ถ้อยคำอย่างไรจึงถูกต้องและครบถ้วน และแนวทางที่เลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมนั้น จะนำไปใช้ในสถานการณ์เช่นไรได้บ้าง

๓. เนื้อหาของกฎกระทรวงใบอนุญาต

โดยทั่วไปการกำหนดให้การประกอบอาชีพหรือกิจการใดต้องได้รับอนุญาตก่อนนั้น จะต้องบัญญัติไว้ในกฎหมาย เนื่องจากการจำกัดสิทธิเสรีภาพในการประกอบอาชีพของประชาชนซึ่งตามมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้การจำกัดสิทธิดังกล่าวจะกระทำไม่ได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงหรือเศรษฐกิจของประเทศ การแข่งขันอย่างเป็นธรรม การป้องกันหรือจัดการกีดกันหรือการผูกขาด การคุ้มครองผู้บริโภค การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ เพียงเท่าที่จำเป็นหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น แต่อย่างไรก็ดี ในส่วนของหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของการขออนุญาต การอนุญาต การออกใบอนุญาต กฎหมายส่วนใหญ่จะบัญญัติให้กำหนดไว้ในกฎกระทรวง เช่น กระบวนการหรือวิธีการยื่นคำขอรับใบอนุญาต การกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขบางประการสำหรับการอนุญาต หลักเกณฑ์หรือขั้นตอนการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต ดังนั้น เมื่อกล่าวถึงกฎกระทรวงใบอนุญาตจึงหมายถึงกฎกระทรวงที่มีเนื้อหาเป็นการกำหนดรายละเอียดของ (๑) หลักเกณฑ์ ซึ่งหมายความรวมถึงมาตรฐานหรือเงื่อนไขที่ผู้ขออนุญาตต้องมีหรือแสดงต่อเจ้าหน้าที่ผู้อนุญาต เช่น ประสิทธิภาพ ความรู้ ทักษะต่าง ๆ (๒) วิธีการ ซึ่งได้แก่กระบวนการหรือขั้นตอนที่เกี่ยวกับการขออนุญาต เช่น การยื่นคำขอ การพิจารณาคำขอ การอนุญาต การออกใบอนุญาต การแจ้ง การอุทธรณ์ และ (๓) เงื่อนไข ซึ่งหมายความรวมถึงเกณฑ์หรือข้อจำกัดที่ผู้ขออนุญาตต้องกระทำหรือดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งใบอนุญาต เช่น ผลการรับรองมาตรฐานจากห้องปฏิบัติการ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของการดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งของระบบอนุญาตตามกฎหมายแต่ละฉบับ อาจมีการบัญญัติกลไกและมาตรการของระบบอนุญาตที่เหมือนหรือแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความจำเป็นและวัตถุประสงค์ของการใช้ระบบอนุญาตในแต่ละเรื่องนั้น เช่น รายละเอียดที่เกี่ยวกับกิจการที่ต้องได้รับใบอนุญาต หลักเกณฑ์หรือขั้นตอนการยื่นคำขอรับใบอนุญาต เอกสารหรือหลักฐานที่ต้องยื่นประกอบคำขอรับใบอนุญาต คุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาต หลักเกณฑ์หรือข้อพิจารณาในการออกใบอนุญาต แบบใบอนุญาต ระยะเวลาหรืออายุใบอนุญาต ข้อกำหนดหน้าที่หรือเงื่อนไขการปฏิบัติสำหรับผู้ได้รับใบอนุญาต การพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต บทบัญญัติในเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม กฎกระทรวงใบอนุญาตฉบับหนึ่ง ๆ จะมีการกำหนดเนื้อหาครอบคลุมในเรื่องใดเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับ

บทอาศัยอำนาจในการออกกฎกระทรวงฉบับนั้น ๆ ซึ่งอาจกำหนดเนื้อหาไว้หลายเรื่องรวมกันหรือแยกเนื้อหาในแต่ละเรื่องแต่ละฉบับก็ได้ เช่น กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตประกอบกิจการยาง พ.ศ. ๒๕๖๔ กฎกระทรวงการขออนุญาตการอนุญาต การค้า และการพักใช้ หรือเพิกถอนใบอนุญาตให้ค้างาช้าง พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือกฎกระทรวงการออกหนังสือเตือน การสั่งพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาตตรวจสอบหรือรับรอง พ.ศ. ๒๕๖๕

แนวทางในการกำหนดกลไกหรือเนื้อหาของกฎกระทรวงใบอนุญาตนั้นมีข้อพิจารณาที่สำคัญ ๒ เรื่อง ได้แก่ หลักการพื้นฐานการร่างกฎกระทรวง และหลักการหรือข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ระบบอนุญาต

(๑) หลักการพื้นฐานการร่างกฎกระทรวง

แนวทางการกำหนดเนื้อหาของกฎกระทรวงใบอนุญาตโดยทั่วไปย่อมไม่ต่างไปจากแนวทางการกำหนดเนื้อหาของกฎกระทรวงในเรื่องอื่น ๆ ที่จะต้องมีเนื้อหาที่สอดคล้องตามหลักการพื้นฐานการร่างกฎกระทรวง ๓ ประการ^๕ ประกอบด้วย

(ก) เนื้อหาสาระของกฎกระทรวงต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายแม่บทให้อำนาจไว้ต้องไม่เกินกฎหมายแม่บท หลักการพื้นฐานในเรื่องนี้เป็นหลักการทั่วไปของการร่างกฎหมายลำดับรองที่จะต้องนำมาใช้กับกฎกระทรวงใบอนุญาตที่จะต้องมีการกำหนดเนื้อหาหรือกลไกที่ไม่เกิน ไม่ขัด หรือไม่แย้งกับกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงซึ่งรวมถึงกฎกระทรวงใบอนุญาตด้วย ทั้งนี้ ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาสรุปได้ว่าการกำหนดเนื้อหาหรือสาระของกฎกระทรวงใบอนุญาตในเรื่องที่มีผลเป็นการวางเงื่อนไขการได้รับใบอนุญาตหรือการจำกัดการอนุญาตนั้น หากเนื้อหาของกฎกระทรวงในเรื่องนั้นกฎหมายแม่บทไม่ได้กำหนดหรือระบุอย่างชัดเจน กรณีดังกล่าวอาจไม่สามารถที่จะกำหนดเนื้อหาของกฎกระทรวงใบอนุญาตในเรื่องดังกล่าวได้ เพราะจะเป็นการกำหนดกฎกระทรวงที่มีเนื้อหาเกินหรือแย้งต่อกฎหมายแม่บท เช่น การกำหนดคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต^๖ การกำหนดอายุใบอนุญาต^๗ แต่อย่างไรก็ตาม การกำหนดกลไกหรือเนื้อหาของกฎกระทรวงใบอนุญาตบางเรื่องแม้กฎหมายแม่บทจะไม่ได้ระบุไว้เป็นการเฉพาะอย่างชัดเจน แต่ก็ยังถือได้ว่าเป็นเรื่องที่ยังอยู่ในขอบเขตและสามารถกำหนดได้โดยอาศัยบทอาศัยอำนาจในลักษณะเดียวกันได้ เช่น การออกข้อบังคับของคุรุสภาเพื่อกำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาต

^๕ แนวทางการจัดทำร่างกฎกระทรวง, สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (พ.ศ. ๒๕๖๕), หน้า ๕ – ๖

^๖ บัญชี เรื่อง ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ. ....) ออกตามความในพระราชบัญญัติการฉ้อโกง พ.ศ. ๒๕๖๗ (อำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในการออกกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคมฉ้อโกง) (เรื่องเสร็จที่ ๒๔/๒๕๖๕)

^๗ บัญชีสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การกำหนดให้แพทย์ต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรม (เรื่องเสร็จที่ ๔๙/๒๕๖๖)

ต้องผ่านการทดสอบความรู้ก่อนการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพควบคุม^๘ ทั้งนี้ อาจมีความจำเป็นต้องพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมายแม่บทนั้น ๆ เป็นรายกรณี

(ข) กฎกระทรวงจะกำหนดมอบให้เจ้าหน้าที่ใดไปออก “กฎหมาย” ต่อไปอีกช่วงหนึ่ง (Sub – delegate) ไม่ได้ เว้นแต่จะเป็นการมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่วางระเบียบข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการในข้อปลีกย่อย เช่น การออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารหรือสิ่งที่จะติดตั้งเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจรและการอื่นที่จำเป็น หากข้อกำหนดของกฎกระทรวงกำหนดให้เป็นไปตามที่กรมโยธาธิการและผังเมืองกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาย่อมไม่อาจกระทำได้ เพราะไม่เป็นไปตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคารฯ ที่บัญญัติให้การกำหนดในเรื่องดังกล่าวต้องกำหนดในกฎกระทรวง^๙

(ค) กฎกระทรวงจะกำหนดเนื้อหาที่เป็นบทลงโทษโดยลำพังที่กฎหมายแม่บทไม่ได้บัญญัติไว้ไม่ได้

(๒) ความสอดคล้องกับกฎหมายอื่นและมติคณะรัฐมนตรี

การกำหนดเนื้อหาของกฎกระทรวงใบอนุญาต นอกจากจะต้องสอดคล้องกับหลักกฎหมายทั่วไปว่าด้วยหลักการพื้นฐานของการร่างกฎกระทรวงแล้ว กลไกหรือเนื้อหาของกฎกระทรวงใบอนุญาตในบางเรื่องควรออกแบบให้สอดคล้องกับหลักการหรือข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความชัดเจน ประสิทธิภาพของการควบคุมดูแล ความโปร่งใส รวมถึงส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลในเรื่องอื่น ๆ ในกระบวนการอนุญาตของรัฐ ดังนี้

(ก) การอำนวยความสะดวกในการยื่นคำขอรับใบอนุญาต

๑) การกำหนดขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของคำขอ

การกำหนดเนื้อหาหลักของกฎกระทรวงใบอนุญาต โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการหรือขั้นตอนการยื่นคำขอรับใบอนุญาต เนื้อหาของกฎกระทรวงควรต้องกำหนดให้มีขั้นตอนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบคำขอและการออกหลักฐานการรับคำขอ เพราะปัจจุบันได้มีการตราพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อเป็นกฎหมายกลางใช้บังคับกับการอนุญาต การจดทะเบียน หรือการแจ้งที่มีกฎหมายหรือกฎกำหนดให้ต้องขออนุญาต

^๘ บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง อำนาจของครุสภาในการกำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องผ่านการทดสอบความรู้ก่อนการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพควบคุม (เรื่องเสร็จที่ ๓๓๒/๒๕๕๕)

^๙ บันทึก เรื่อง การออกกฎกระทรวงตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ (เรื่องเสร็จที่ ๓๓๙/๒๕๓๒)

จดทะเบียน หรือแจ้ง ก่อนการดำเนินการใด ๆ โดยสาระสำคัญเป็นการกำหนดขั้นตอน และระยะเวลาการอนุญาต รวมถึงวิธีการบริหารจัดการอื่น ๆ เพื่อให้มีข้อมูลที่ชัดเจนและเป็น การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เช่น การจัดทำคู่มือประชาชน การกำหนดระยะเวลา การดำเนินการ หรือการจัดตั้งศูนย์บริการร่วมเพื่อรับคำร้องและศูนย์รับคำขออนุญาต ณ จุดเดียว พระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้กระบวนการของระบบอนุญาตต้องจัดให้มี ขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของคำขอ โดยกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้มีหน้าที่ในการรับคำขอต้องตรวจสอบคำขอและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ยื่นพร้อมคำขอ ให้ถูกต้องครบถ้วน หากเห็นว่าคำขอไม่ถูกต้องหรือยังขาดเอกสารหรือหลักฐานใดให้แจ้ง ให้ผู้ยื่นคำขอทราบทันที ถ้าเป็นกรณีที่สามารถแก้ไขหรือเพิ่มเติมได้ในขณะนั้นให้แจ้งให้ผู้ยื่น คำขอดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมให้ครบถ้วน ถ้าเป็นกรณีที่ไมอาจ ดำเนินการได้ในขณะนั้นให้บันทึกความบกพร่องและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่จะต้อง ยื่นเพิ่มเติม พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาที่ผู้ยื่นคำขอจะต้องดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเพิ่มเติม ไว้ในบันทึกดังกล่าวด้วยและให้พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ยื่นคำขอลงนามไว้ในบันทึกนั้น และมอบสำเนาบันทึกดังกล่าวให้ผู้ยื่นคำขอไว้เป็นหลักฐาน (มาตรา ๘ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘) ขั้นตอนการยื่นคำขออนุญาตให้มีการตรวจสอบคำขอและการออกหลักฐาน การรับคำขอดังกล่าวย่อมเป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและทำให้เกิด ความชัดเจนเกี่ยวกับระยะเวลาในการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ในขั้นตอนต่อไป ด้วยเหตุนี้ การกำหนดเนื้อหาหลักของกฎกระทรวงใบอนุญาต โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกระบวนการ หรือขั้นตอนการยื่นคำขอรับใบอนุญาต จึงควรต้องกำหนดให้มีขั้นตอนการดำเนินการ ของเจ้าหน้าที่ที่สอดคล้องกับข้อกำหนดของกฎหมายดังกล่าวด้วย

๒) การเรียกสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้จากประชาชน

ข้อกำหนดของกฎกระทรวงใบอนุญาตในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนด รายการของเอกสารหลักฐานที่ผู้ยื่นคำขอจะต้องยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้อนุญาตต้องไม่กำหนด ให้มีรายการของสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้ เช่น สำเนาบัตรประชาชน สำเนา หนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล สำเนาใบทะเบียนพาณิชย์ รวมถึงข้อกำหนดให้ต้องมี การรับรองสำเนาเอกสารดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ เรื่อง มาตรการอำนวยความสะดวกและลดภาระแก่ประชาชน (การไม่เรียกสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้จากประชาชน) เนื่องจากรูปแบบวิธีการจัดการ ฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐเปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการข้อมูล การเข้าถึงและการตรวจสอบข้อเท็จจริง จากข้อมูลเหล่านั้นในระหว่างเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐสามารถทำได้หรืออยู่ในวิสัย ที่จะทำได้โดยสะดวกและประหยัดด้วยการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน โดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาการตรวจสอบข้อมูลข้อเท็จจริงจากสำเนาเอกสารและการรับรองสำเนาเอกสาร เหล่านั้นที่ประชาชนจะต้องเป็นผู้จัดทำ

(ข) การยื่นคำขอและการอนุญาตด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

เนื่องด้วยพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นกฎหมายกลางที่มีเป้าหมายสำคัญเพื่อมุ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและลดอุปสรรคหรือข้อจำกัดในการดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ กลไกของพระราชบัญญัติดังกล่าวมีผลให้หน่วยงานภาครัฐต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการ โดยการนำเอาระบบเทคโนโลยีข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร และวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ มาปรับใช้ในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สอดคล้อง เชื่อมโยง มั่นคงปลอดภัย และประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก พระราชบัญญัตินี้ได้บัญญัติหลักการ และข้อกำหนดที่สำคัญในกระบวนการอนุญาตของหน่วยงานของรัฐ ดังนั้น ในการกำหนดกลไกและเนื้อหาของกฎกระทรวงใบอนุญาต นอกจากจะต้องพิจารณาในเรื่องกรอบ หรือขอบเขตของเนื้อหาตามหลักการพื้นฐานการร่างกฎกระทรวงแล้ว กลไกหรือเนื้อหาของกฎกระทรวงใบอนุญาตในบางเรื่อง โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีการยื่นคำขอรับอนุญาต เอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอ การตรวจสอบคำขอและเอกสารหลักฐาน การส่งเอกสาร การแจ้งผลการพิจารณา การชำระเงิน การพิจารณาอนุญาต การออกใบอนุญาต หรือการแสดงหลักฐานหรือใบอนุญาต ผู้ร่างจึงควรได้กำหนดให้ขั้นตอนหรือการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวมีความสอดคล้องกับหลักการและข้อกำหนดของกฎหมาย โดยเฉพาะในประเด็น ดังต่อไปนี้

๑) กำหนดให้เป็นสิทธิของประชาชนในการเลือกยื่นคำขออนุญาต การนำส่งเอกสารหลักฐานหรือสำเนาเอกสารหลักฐานประกอบคำขออนุญาตต่อผู้อนุญาต รวมไปถึงการจัดส่งหนังสือ รายงาน เอกสาร หรือข้อมูล และการจ่ายเงินค่าคำขออนุญาต ค่าธรรมเนียม ภาษีอากร ค่าปรับ หรือเงินอื่นใดให้แก่ทางราชการหรือหน่วยงานของรัฐ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ (มาตรา ๗) โดยสามารถดำเนินการผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ที่หน่วยงานผู้อนุญาตกำหนด (มาตรา ๑๐) และหากผู้ขออนุญาตได้ยื่นคำขออนุญาต หรือติดต่อกับผู้อนุญาตโดยใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แล้ว การติดต่อหรือออกเอกสารหลักฐานใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ยื่น ให้ทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่ผู้นั้นจะได้ระบุไว้เป็นประการอื่น (มาตรา ๑๑)

๒) การยื่นคำขออนุญาตหากได้ทำด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ผู้อนุญาตอาจกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการยืนยันตัวตนของผู้ยื่นคำขอด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมเพิ่มเติมได้ (มาตรา ๘)

๓) หากผู้อนุญาตประสงค์ที่จะให้มีขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้องแท้จริงของบัตรประชาชนที่ได้ยื่นหรือแสดงต่อผู้อนุญาต ผู้อนุญาตต้องดำเนินการโดยตรวจสอบความถูกต้องแท้จริงของบัตรประชาชนนั้นโดยการใช้วิธีการตรวจสอบจากฐานข้อมูลของสำนักทะเบียนกลางตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร (มาตรา ๙)

๔) ในขั้นตอนการพิจารณาอนุญาต หากมีความจำเป็นที่ผู้อนุญาตหรือหน่วยงานของรัฐต้องมีสำเนาเอกสารหลักฐานที่หน่วยงานของรัฐใด ๆ เป็นผู้ออกให้แก่ผู้ขออนุญาต เมื่อผู้ขออนุญาตได้นำเอกสารหลักฐานต้นฉบับมาแสดงแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐนั้นมีหน้าที่จัดทำสำเนาเอกสารและรับรองความถูกต้องสำเนาเอกสารนั้นเองโดยไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ (มาตรา ๑๒)

๕) กรณีหากมีความจำเป็นต้องกำหนดให้ผู้ได้รับอนุญาตแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย เจ้าหน้าที่ผู้อนุญาตต้องกำหนดวิธีการแสดงใบอนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างใดอย่างหนึ่ง และเปิดเผยข้อมูลการอนุญาตที่ได้ดำเนินการไปแล้วที่เป็นปัจจุบันให้ประชาชนสามารถตรวจสอบผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยสะดวกโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพื่อให้ผู้ได้รับอนุญาตสามารถเลือกวิธีการแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยได้ตามความประสงค์ (มาตรา ๑๓ และมาตรา ๒๑)

๖) กรณีมีความจำเป็นต้องกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจสอบใบอนุญาตหรือเอกสารหลักฐานอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐออกให้ ผู้มีหน้าที่ต้องแสดงเอกสารดังกล่าวสามารถแสดงเอกสารหลักฐานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่นั้นโดยใช้ภาพอิเล็กทรอนิกส์หรือโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นใดก็ได้ (มาตรา ๑๔)

(ค) อายุใบอนุญาต

การกำหนดอายุใบอนุญาตควรกำหนดให้ยาวพอสมควรเพื่อจะได้ไม่เป็นภาระให้ประชาชนต้องขอต่ออายุใบอนุญาตบ่อยครั้ง และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ นั้นก็เป็นการสร้างภาระเพิ่มขึ้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตที่จะต้องมาต่ออายุใบอนุญาตเมื่อสิ้นกำหนดระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต และบางกรณีต้องเสียค่าธรรมเนียมในการต่ออายุใบอนุญาตด้วยจึงเป็นอุปสรรคในการยื่นคำขออนุญาตเพื่อดำเนินกิจกรรมหรือธุรกิจ และเป็นการเพิ่มต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมาย (Regulatory compliance cost) สำหรับผู้ประกอบการด้วยในการแก้ไขข้อขัดข้องดังกล่าว คณะรัฐมนตรีได้มีมติไว้ ดังต่อไปนี้

๑) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เรื่อง นโยบายการปฏิรูปกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับฝ่ายบริหาร โดยกำหนดให้ใบอนุญาตควรมีอายุยาวพอสมควรเพื่อจะได้ไม่เป็นภาระให้ประชาชนต้องขอต่ออายุใบอนุญาตบ่อยครั้ง และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ต้องกำหนดโดยคำนึงถึงต้นทุนในการดำเนินการของภาครัฐโดยไม่สร้างภาระแก่ประชาชนหรือผู้ประกอบการเกินจำเป็น^{๑๐}

๒) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมาย โดยกำหนดแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้ร่างกฎหมายต้องสอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ และให้กำหนดอายุการได้รับอนุญาตเฉพาะกรณีที่เป็น และในกรณีที่มีการกำหนดอายุการได้รับอนุญาตและการต่ออายุ

^{๑๐} เอกสาร “หลักเกณฑ์การพิจารณาการกำหนดระบบอนุญาตในกฎหมาย” หน้า ๑๐, สืบค้นจาก <https://www.krisdika.go.th/data/article77/filenew/03-2-2.pdf> เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๖

การได้รับอนุญาต ต้องแสดงเหตุผลของการต่ออายุการได้รับอนุญาต และต้องมีการตรวจสอบการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตที่ผ่านมาด้วย ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตซึ่งบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘^{๑๑}

(ง) การออกใบแทนใบอนุญาต

ตามที่มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการปฏิรูปกฎหมายที่กำหนดให้การอนุมัติ อนุญาต การออกใบอนุญาต ใบแทนใบอนุญาต ให้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก^{๑๒} ในประเด็นเกี่ยวกับการออกใบแทนใบอนุญาต ซึ่งมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่ได้รับคำขอหรือการติดต่อมาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ การออกใบอนุญาตหรือติดต่อใด ๆ กับผู้ยื่นคำขอนั้นต้องทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งมาตรา ๑๗ ได้วางหลักการจัดเก็บเอกสารข้อมูลต่าง ๆ ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติกำหนด นั้น ร่างกฎหมายต่าง ๆ ที่จะจัดทำหลังจากนี้จะยังคงกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการขอรับใบแทนใบอนุญาตได้หรือไม่ นั้น คณะกรรมการพัฒนากฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า โดยที่ต่อไปใบอนุญาตส่วนใหญ่จะออกและจัดเก็บโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ จึงไม่ควรมีการกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการขอใบแทนใบอนุญาตอีกต่อไป เนื่องจากไม่สอดคล้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลซึ่งใบอนุญาตที่ออกให้ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ย่อมถือเป็นต้นฉบับแม้จะมีการขอใหม่ก็ครั้งหรือ copy ต่อไปเรื่อย ๆ ดังนั้น หากจำเป็นต้องกำหนดก็อาจเปลี่ยนเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการขอใบอนุญาตใหม่จากหน่วยงานของรัฐในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือข้อความอื่นในทำนองเดียวกัน ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของกฎหมายเฉพาะแต่ละเรื่องนั้น ๆ

๔. การร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตให้สอดคล้องกับแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การร่างกฎกระทรวงกฎกระทรวงใบอนุญาต นอกจากจะต้องพิจารณาถึงความสอดคล้องกับหลักกฎหมายทั่วไปว่าด้วยหลักการพื้นฐานของการร่างกฎกระทรวงแล้ว จะต้องพิจารณาถึงแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาด้วย ทั้งนี้ เลขาธิการ

^{๑๑} มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมาย

^{๑๒} มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เรื่อง ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับแนวทางการร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

คณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีข้อสั่งการเกี่ยวกับการร่างกฎกระทรวงที่ให้แนวทางการร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตให้มีความถูกต้อง เหมาะสม ชัดเจน และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เช่น

(๑) มาตรการอำนวยความสะดวกและลดภาระแก่ประชาชน (การไม่เรียกสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้จากประชาชน)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีข้อสั่งการที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ให้ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวอย่างเคร่งครัด ตามหลักการ ดังนี้

(ก) ห้ามมิให้กำหนดให้ประชาชนต้องยื่นหรือส่งสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้ประชาชน

(ข) หากหน่วยงานต้องการตรวจสอบความมีอยู่ของบุคคลหรือนิติบุคคล ให้กำหนดให้ผู้ยื่นคำขอต้องให้ข้อมูลเลขประจำตัวประชาชน/เลขทะเบียนนิติบุคคลแก่หน่วยงานและยินยอมให้หน่วยงานใช้ข้อมูลดังกล่าวในการตรวจสอบความมีอยู่ของตัวบุคคล/นิติบุคคลผู้ยื่นคำขอได้

(ค) กำหนดให้การยื่นคำขอ การยื่นส่งเอกสาร การอนุญาตการชำระเงิน การออกไปเสร็จรับเงิน การต่อไปแทนใบอนุญาต ให้กระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

(๒) การตรวจสอบคำขอรับใบอนุญาตและเอกสารหลักฐานประกอบการขออนุญาต

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีข้อสั่งการที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ วางแนวทางการเขียนบทบัญญัติเกี่ยวกับการตรวจสอบคำขอรับใบอนุญาตและเอกสารหลักฐานประกอบการขออนุญาตในกฎกระทรวง โดยให้ยึดแนวทางเขียนตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการเพื่อมิให้เกิดปัญหาการตีความ และต่อมาเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีข้อสั่งการที่ ๙/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ วางแนวทางการเขียนเรื่องการยื่นคำขออนุญาตในร่างกฎกระทรวงต่าง ๆ สอดคล้องกับมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ไว้ดังนี้

“ข้อ .. เมื่อได้รับคำขอรับใบอนุญาต ให้ผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือผู้ซึ่งผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมาย ตรวจสอบคำขอรับใบอนุญาต ข้อมูลเอกสาร หรือหลักฐานว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ ถ้าถูกต้องครบถ้วน ให้ออกไปรับตามแบบที่...(เช่น อธิบดี)...กำหนดให้แก่ผู้ขออนุญาต/ผู้ยื่นคำขอ แต่หากคำขอไม่ถูกต้อง หรือยังขาดข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานใด ให้แจ้งให้ผู้ขออนุญาต/ผู้ยื่นคำขอทราบทันที ถ้าเป็นกรณีที่สามารถแก้ไขหรือเพิ่มเติมได้ในขณะนั้น ให้แจ้งให้ผู้ขออนุญาต/ผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไขหรือส่งข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานเพิ่มเติมให้ครบถ้วน ถ้าเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการได้ในขณะนั้นให้บันทึกความบกพร่องและรายการข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานที่ต้องยื่นเพิ่มเติม พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาที่ผู้ยื่นคำขอจะต้องดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเพิ่มเติมไว้ในบันทึกดังกล่าวด้วย แล้วแจ้งให้ผู้ขออนุญาต/ผู้ยื่นคำขอทราบ ในกรณีการยื่นคำขออนุญาตมิได้กระทำ

ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมาย และผู้ยื่นคำขอ ลงนามไว้ในบันทึกนั้นไว้ด้วย

ในกรณีที่ผู้ขออนุญาต/ยื่นคำขอไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอ หรือไม่ส่งข้อมูลเอกสาร หรือหลักฐานให้ถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลาที่หรือผู้ซึ่งผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมายกำหนด ให้ถือว่าผู้ขออนุญาต/ผู้ยื่นคำขอไม่ประสงค์จะดำเนินการต่อไป และให้ผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่จำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ”

ทั้งนี้ ถ้อยคำปรับได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับกฎหมายเฉพาะแต่ละฉบับ แต่ต้องมี “หลักการ” ดังนี้

(ก) ต้องมีการตรวจสอบคำขอทันทีที่ผู้ขออนุญาตยื่น ถ้าถูกต้องครบถ้วนให้ออกใบรับให้ผู้ยื่น

(ข) ถ้าคำขอไม่ถูกต้อง ข้อมูล/เอกสารหลักฐานไม่ครบถ้วน ให้แจ้งผู้ยื่นแก้ไข

(ค) ถ้าแก้ไขได้ทันทีให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขเลย แล้วออกใบรับให้ผู้ยื่น

(ง) ถ้าแก้ไขทันทีไม่ได้ ให้เจ้าหน้าที่บันทึกความบกพร่องไว้แล้วแจ้งผู้ยื่นทราบเพื่อดำเนินการแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด ในกรณีที่ไม่ได้ยื่นด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมาย และผู้ยื่นคำขอลงนามไว้ในบันทึกนั้นไว้ด้วย

(จ) ถ้าผู้ขออนุญาตไม่แก้ไขภายในกำหนด ให้ถือว่าไม่ประสงค์จะดำเนินการต่อไปให้จำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ

(๓) แนวทางการเขียนเรื่องการยื่นคำขอทางอิเล็กทรอนิกส์

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีข้อสั่งการที่ ๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ วางแนวทางโดยให้ดูแบบหรือแนวทางการเขียนตามร่างกฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตผลิต นำเข้า หรือขายผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. .... (เรื่องเสร็จที่ ๔๐๖/๒๕๖๓) ดังนี้

“ข้อ ๑๔ การยื่นคำขอ การอนุญาต การแก้ไขรายการในใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต และการโอนใบอนุญาตตามกฎหมายนี้ ให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก ในระหว่างที่ยังไม่สามารถดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ให้ยื่นคำขอ ณ ท้องที่ที่สถานที่ผลิต นำเข้า ขาย หรือเก็บรักษาผลิตภัณฑ์สมุนไพรตั้งอยู่ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข

(๒) ในจังหวัดอื่น ให้ยื่น ณ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เว้นแต่คำขออนุญาตผลิตหรือนำเข้าผลิตภัณฑ์สมุนไพร จะยื่น ณ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุขก็ได้

(๓) สถานที่อื่นตามที่เลขาธิการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

(๔) การระบุบทยกเลิกกฎกระทรวงเก่าที่เกี่ยวข้อง

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีข้อสั่งการที่ ๑๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๓ วางแนวทางการตรวจร่างกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติฉบับปรับปรุงหรือฉบับแก้ไขเพิ่มเติมโดยให้ระบุบทยกเลิกกฎกระทรวงเก่าที่เกี่ยวข้องด้วย แม้ว่าพระราชบัญญัติฉบับปรับปรุงหรือฉบับแก้ไขเพิ่มเติมจะมีบทเฉพาะกาลรองรับไว้แล้วว่ากฎกระทรวงเก่าให้ใช้ได้เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ พระราชบัญญัติฉบับปรับปรุงหรือฉบับแก้ไขเพิ่มเติมหรือจนกว่าจะมีกฎกระทรวงใหม่ตามพระราชบัญญัติฉบับปรับปรุงหรือฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้ สำหรับเหตุผลของการระบุเพื่อความชัดเจนว่ากฎกระทรวงเก่าถูกยกเลิกไปแล้ว ไม่ใช่แล้ว หากไม่มีบทยกเลิกจะเกิดปัญหาความสับสนในการบังคับใช้และปฏิบัติตามกฎกระทรวงได้ ทั้งนี้ เนื่องจากกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขในการปฏิบัติที่ประชาชนต้องปฏิบัติตาม จึงต้อง “เขียนให้ผู้ปฏิบัติและประชาชนเข้าใจ” ไม่ใช่ “เขียนให้เข้าใจยากหรือเป็นกฎหมายของนักกฎหมาย” การไม่มีบทยกเลิกของเก่าในฐานะผู้ร่างกฎหมายนั้นอาจเข้าใจได้ แต่หน่วยงานผู้ปฏิบัติและประชาชนไม่ใช่ นักกฎหมายกันทุกคน จะให้เข้าใจอย่างผู้ร่างกฎหมายคงไม่ได้ แม้ผู้ร่างกฎหมายรุ่นหลังเอง นานเข้าก็คงจะลืม ไม่ทราบที่มาที่ไป และคงจะอ้างอย่างง่าย ๆ ว่ามันเป็น “แบบ” อีก

(๕) การเขียนอนุมาตราของมาตราในบทอาศัยอำนาจ

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีข้อสั่งการเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๓ ในบันทึกเรื่องพิจารณาเสร็จ เรื่อง ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดราคาประเมิน การจัดทำบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง และแผนที่ประกอบการประเมินราคาที่ดิน พ.ศ. .... ออกตามความในพระราชบัญญัติการประเมินราคาทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยวางแนวทางการเขียนบทอาศัยอำนาจในกรณีมาตราที่เป็นบทอาศัยอำนาจมีอนุมาตราในวรรคหนึ่ง และมาตรานั้นมีหลายวรรค ให้อ้างเฉพาะอนุมาตราโดยไม่ต้องอ้างวรรค ทั้งนี้ สำหรับเหตุผลที่ตัดคำว่า “วรรคหนึ่ง” ในการอ้าง ให้เหลือเพียง ๒๗ (๑) เท่านั้น เพราะในวรรคสองของมาตรา ๒๗ ไม่มีอนุมาตรา เมื่ออ้าง ๒๗ (๑) จึงเพียงพอ อย่างไรก็ตาม มีกฎหมายหลายฉบับที่ยังมีการเขียนอนุมาตราในวรรคสองบ้าง วรรคสามบ้าง ซึ่งไม่เป็นไปตามแนวทางการเขียนกฎหมาย หากมีกรณีเช่นนั้นจึงต้องอ้างมาตราและวรรคด้วยว่าเป็นอนุมาตราของวรรคใด นอกจากนี้ เลขาธิการฯ ได้สั่งการแล้วว่าห้ามเขียนอนุมาตราในวรรคสอง วรรคสาม และวรรคต่อ ๆ ไป หากจำเป็นต้องเพิ่มความเช่นนั้นให้ยกเป็นมาตราใหม่เลย เพื่อมิให้เกิดความสับสนดังที่เคยเป็นมาอีก

(๖) การเขียนบทนิยามให้ใช้แบบการเขียนนิยามเต็ม

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีข้อสั่งการเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔ วางแนวทางการเขียนบทนิยามว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) เคยให้ความเห็นว่าเนื่องจากนิยามคือการให้ความหมายของคำ ฉะนั้น การเขียนอธิบายความหมายของคำ ๆ นั้น จึงควรใช้คำเต็มจะเหมาะสมและชัดเจนกว่าการใช้นิยามซ้อนนิยาม

(๗) การเขียนเกี่ยวกับการยื่นข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานเพื่อประกอบคำขอรับใบอนุญาตในกรณีของหนังสือมอบอำนาจ

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีข้อสั่งการเมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๔ ในบันทึกเรื่องพิจารณาเสร็จ เรื่อง ร่างกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน พ.ศ. .... (รับที่ ๖๑๓/๒๕๖๔) วางแนวทางการเขียนเกี่ยวกับการยื่นข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานเพื่อประกอบคำขอรับใบอนุญาตในกรณีของหนังสือมอบอำนาจ ดังนี้

“ข้อ ๓ ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐานให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อผู้อนุญาต พร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๔) หนังสือมอบอำนาจผู้แทนยื่นคำขอและติดอากรแสตมป์ พร้อมเลขประจำตัวประชาชนของผู้มอบอำนาจและของผู้แทนยื่นคำขอ ซึ่งยินยอมให้ผู้อนุญาตเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวของบุคคลนั้น

ฯลฯ

ฯลฯ”

(๘) การเขียนกฎกระทรวงว่าด้วยการขออนุมัติ/อนุญาต

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีข้อสั่งการเมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๕ วางแนวทางเกี่ยวกับการเสนอความเห็นเกี่ยวกับกฎกระทรวงว่าด้วยการขออนุมัติ อนุญาต ในกิจการต่าง ๆ หากร่างกฎกระทรวงนั้นใช้ระบบ one size fits all หรือไม่ได้พิจารณา “ขนาด” ของผู้ประกอบการในกิจการนั้น ๆ ไว้ จะทำให้หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดใช้บังคับแก่ผู้ประกอบการทุกขนาดเหมือนกัน ซึ่งอาจเป็นภาระแก่ผู้ประกอบการรายย่อย และให้เสนอเป็นข้อสังเกตไปด้วยว่า สมควรที่หน่วยงานต้องพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้แตกต่างกันตามขนาดหรือประเภทของผู้ประกอบการที่แตกต่างกันด้วย เพื่อมิให้เป็นภาระแก่ผู้ประกอบการรายย่อย และเพื่อป้องกันมิให้เกิดการทุจริตในทางปฏิบัติ

(๙) การใช้คำว่า “เกินกว่า” ในร่างกฎหมาย

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีข้อสั่งการเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๕ วางแนวทางการใช้ถ้อยคำ “เกินกว่า” ไว้ในบันทึกเรื่องพิจารณาเสร็จ เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดธุรกิจบริการที่ไม่ต้องขออนุญาตในการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (เรื่องเสร็จที่ ๔๑๔/๒๕๖๕) โดยร่างกฎกระทรวงดังกล่าวมีการใช้คำว่า “เกินกว่า” ในร่างกฎหมาย เช่น “(ก) ผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนเกินกว่ากึ่งจำนวนผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนของนิติบุคคลหนึ่ง เป็นผู้ถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนเกินกว่ากึ่งจำนวนผู้ถือหุ้นหรือผู้เป็นหุ้นส่วนของอีกนิติบุคคลหนึ่ง...” ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาและสั่งการให้แจ้งเวียนว่า ตามหลักการเขียนกฎหมาย “เกิน” ไม่ต้องมีคำว่า “กว่า” เพราะเป็นคำซ้ำ หากประสงค์จะมีคำขยาย “กว่า” ให้ใช้ “มากกว่า” ถ้าจะคงคำว่า “เกิน” ให้ตัด “กว่า”

(๑๐) การใช้ถ้อยคำ “เช่น” “เป็นต้น”

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีข้อสั่งการเมื่อวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๕ วางแนวทางการใช้ถ้อยคำ “เช่น” “เป็นต้น” ไว้ว่า การใช้คำ “เช่น” เพื่อยกตัวอย่างในกฎหมายทุกระดับไม่ต้องมีคำว่า “และ” ในตัวอย่างสุดท้ายเพราะมันไม่ได้จำกัดเพียงเท่านั้น และราชบัณฑิตสถาน (ราชบัณฑิตสภาในปัจจุบัน) วางหลักว่า ไม่ต้องมีคำว่า “เป็นต้น” ปิดท้าย เรื่องนี้เป็นหลักการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องไม่ใช่ข้อกฎหมาย

(๑๑) การใช้คำว่า “กำหนด” และ “บัญญัติ”

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีข้อสั่งการเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ วางแนวทางการใช้ถ้อยคำ “กำหนด” และ “บัญญัติ” โดยกรณีของคำสั่งหัวหน้า คสช. หรือคำสั่ง คสช. ให้ใช้คำว่า “กำหนด” เช่นเดียวกับกฎหมายลำดับรอง ซึ่งเป็นการพิจารณาจากผู้ลงนามในกฎหมายแตกต่างจากกรณีของพระราชกำหนด พระราชบัญญัติ และพระราชกฤษฎีกา ที่ใช้คำว่า “บัญญัติ” เนื่องจากเป็นกฎหมายที่ได้มีการทูลเกล้าเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย

(๑๒) ควรหลีกเลี่ยงการกำหนดเรื่อง “ให้มีสิทธิ ” ในกฎหมายลำดับรอง

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีข้อสั่งการเมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๗ ในบันทึกเรื่องพิจารณาเสร็จ เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอให้อัดทะเบียนเลิกภาระในอสังหาริมทรัพย์และการเรียกคืนเงินค่าทดแทนจากเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดหาอสังหาริมทรัพย์เพื่อกิจการขนส่งมวลชน พ.ศ. ๒๕๔๐ พ.ศ. .... ได้วางแนวทางการเขียนร่างกฎหมายลำดับรอง ดังนี้

(ก) ควรหลีกเลี่ยงการกำหนดเรื่อง “ให้มีสิทธิ ” ในกฎหมายลำดับรอง เพราะการจัดตั้งหรือก่อให้เกิดสิทธิต้องเป็นไปตามกฎหมายระดับพระราชบัญญัติเท่านั้น ส่วนในกฎหมายลำดับรองจะกำหนดได้เพียงกระบวนการ ขั้นตอน/หลักเกณฑ์/วิธีการ/เงื่อนไข ไม่สามารถก่อตั้งสิทธิได้

(ข) ควรกำหนดเวลาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในทุกขั้นตอนให้ชัดเจน

บทที่ ๒

การร่างกฎกระทรวงใบอนุญาต

บทที่ ๒

การร่างกฎกระทรวงใบอนุญาต

ในบททั่วไปได้มีการอธิบายถึงหลักที่ต้องคำนึงถึงในการพิจารณาร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตซึ่งเป็นกฎหมายลำดับรองที่มีขึ้นเพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข เพื่อให้ประชาชนปฏิบัติตามในการขออนุญาตประกอบกิจการหรืออาชีพ ในขณะเดียวกันก็เป็นการกำหนดขอบเขตและหลักเกณฑ์ในการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ในการออกใบอนุญาตด้วย สำหรับในบทนี้มีเนื้อหาเป็นการอธิบายเกี่ยวกับโครงสร้าง และแนวทางการร่างกฎกระทรวงใบอนุญาต ซึ่งในส่วนของโครงสร้างทั่วไปนั้นเหมือนกับ ร่างกฎกระทรวงทั่วไป เช่น บันทึกหลักการและเหตุผล ชื่อร่างกฎกระทรวง บทอาศัยอำนาจ บทยกเลิก บทเฉพาะกาล แต่บางส่วนอาจมีโครงสร้างที่แตกต่างจากร่างกฎกระทรวงทั่วไป ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของกฎกระทรวงประเภทนี้ เช่น ขั้นตอนในการยื่นคำขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต โดยมีแนวทางการเขียนที่หลากหลายตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบันเพื่อรองรับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และแนวความคิดการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนที่มาติดต่อราชการ จึงทำให้แนวทางการร่างกฎกระทรวง ใบอนุญาตมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ในบทนี้นอกจากจะมีวัตถุประสงค์ให้ผู้ร่างกฎหมายได้ทราบถึงโครงสร้างของร่างกฎกระทรวงประเภทนี้แล้ว ยังประสงค์ให้ทราบถึงวิวัฒนาการของการร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตด้วย เช่น การยื่นคำขอรับใบอนุญาตตั้งแต่อดีตที่ยังไม่มีระบบสารสนเทศและระบบคอมพิวเตอร์ดังเช่นในปัจจุบัน การยื่นคำขอต้องดำเนินการด้วยตนเองโดยยื่นต่อนายทะเบียน หรือส่งทางไปรษณีย์ ลงทะเบียนไปยังที่ทำการของเจ้าหน้าที่ผู้อนุญาต จนกระทั่งปัจจุบันหลังจากมีการตรากฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งรับรองผลการดำเนินการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ประชาชนทำกับหน่วยงานของรัฐแล้ว การดำเนินการยื่นคำขอทางอิเล็กทรอนิกส์จึงสามารถกระทำได้เช่นเดียวกับการดำเนินการทางกระดาษ ซึ่งเหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลต่อการร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตทั้งสิ้น โดยบทนี้แบ่งออกเป็น ๑๓ ส่วน ได้แก่

(๑) บันทึกหลักการและเหตุผล เพื่อเป็นการแสดงขอบเขตและเจตนารมณ์ของกฎกระทรวง

(๒) ชื่อร่างกฎกระทรวง จะปรากฏอยู่ส่วนบนสุด เพื่อให้ทราบว่ากฎกระทรวงมีเนื้อหาหรือสาระที่จะใช้บังคับแก่เรื่องใด โดยกฎกระทรวงจะไม่มีข้อกำหนดชื่อดังเช่นร่างพระราชบัญญัติและร่างพระราชกฤษฎีกาที่มีมาตรการกำหนดชื่อไว้ด้วย

(๓) บทอาศัยอำนาจ เพื่อให้ทราบว่ากฎหมายใดให้อำนาจในการออกกฎกระทรวง

(๔) วันใช้บังคับกฎกระทรวง เพื่อระบุถึงสภาพบังคับของกฎกระทรวงว่าจะให้มีผลใช้บังคับเมื่อใด

(๕) บทยกเลิกกฎกระทรวง เพื่อระบุว่ากฎกระทรวงฉบับใดจะไม่ให้มีผลใช้บังคับต่อไป

(๖) บทนิยาม เพื่อกำหนดความหมายของถ้อยคำหรือข้อความในกฎกระทรวง

(๗) การขอและออกใบอนุญาต เพื่อกำหนดประเภทของผู้ประสงค์จะขอรับใบอนุญาต เอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอรับใบอนุญาต การยื่นคำขอ การตรวจสอบคำขอ ใบรับคำขอ การพิจารณาคำขอของผู้อนุญาต เงื่อนไขการพิจารณาออกใบอนุญาต การแจ้งผลการพิจารณา การรับใบอนุญาต แบบใบอนุญาต และอายุใบอนุญาต

(๘) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต เพื่อกำหนดวิธีการยื่นคำขอหรือการเรียกให้ผู้รับใบอนุญาตนำใบอนุญาตมาแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในอนุญาต การกำหนดระยะเวลาในการยื่นคำขอแก้ไขและส่งใบอนุญาตให้ผู้อนุญาต และการกำหนดระยะเวลาที่ผู้อนุญาตต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ

(๙) การโอนใบอนุญาต เพื่อกำหนดวิธีการยื่นคำขอโอนและรับโอน แบบคำขอโอน พร้อมเอกสารและหลักฐาน และการพิจารณาโอนใบอนุญาต

(๑๐) การต่ออายุใบอนุญาต เพื่อกำหนดวิธีการในการยื่นคำขอต่ออายุก่อนใบอนุญาตหมดอายุ แบบคำขอต่ออายุ เอกสารหลักฐานประกอบคำขอ การพิจารณาต่ออายุใบอนุญาต การออกใบอนุญาตซึ่งกำหนดให้ใช้ใบอนุญาตเดิมที่มีรายการต่ออายุใบอนุญาตหรือออกใบอนุญาตใหม่ และการชำระค่าธรรมเนียมแทนการต่ออายุใบอนุญาตตามพระราชกฤษฎีกา การกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๔

(๑๑) ใบแทนใบอนุญาต เพื่อกำหนดเหตุในการขอรับใบแทนใบอนุญาต วิธีการและระยะเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาต แบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต เอกสารและหลักฐาน การออกใบอนุญาตใหม่ และการออกใบอนุญาตทางอิเล็กทรอนิกส์

(๑๒) หน้าที่ผู้รับใบอนุญาต เพื่อกำหนดการปฏิบัติตามเงื่อนไขในใบอนุญาต การแจ้งเหตุหรือรายงานการปฏิบัติตามใบอนุญาต การเลิกประกอบกิจการหรือพักการประกอบกิจการชั่วคราว การแสดงใบอนุญาตในสถานที่ประกอบกิจการ และการชำระค่าธรรมเนียมรายปี

(๑๓) บทเฉพาะกาล เพื่อรองรับการดำเนินการใด ๆ หรือผลกระทบบางประการที่เกิดขึ้นก่อนที่กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับ

ส่วนที่ ๑

บันทึกหลักการและเหตุผล

๑. ความมุ่งหมายของบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างกฎกระทรวงใบอนุญาต

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตเป็นเอกสารที่จัดทำแยกออกจากร่างกฎกระทรวงเช่นเดียวกับร่างกฎกระทรวงทั่วไป โดยสามารถแยกความมุ่งหมายของการจัดทำในแต่ละส่วน ดังต่อไปนี้

(๑) ความมุ่งหมายของบันทึกหลักการ

บันทึกหลักการมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้พิจารณาร่างกฎกระทรวงทราบถึงขอบเขตในกรณีมี ปรับปรุง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงนั้น ๆ

(๒) ความมุ่งหมายของบันทึกเหตุผล

บันทึกเหตุผลมีความมุ่งหมายเพื่อแสดงให้เห็นสาธารณชนทราบถึงเหตุผลหรือความจำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงนั้น ซึ่งเมื่อมีการนำลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เหตุผลจะปรากฏอยู่ท้ายกฎกระทรวง และเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ศาลใช้ในการค้นหาเจตนารมณ์ของกฎกระทรวงหรือใช้ประกอบในการใช้บังคับหรือตีความกฎกระทรวงด้วย

๒. แนวทางการเขียนและรูปแบบบันทึกหลักการ

(๑) แนวทางการเขียนบันทึกหลักการ

(ก) ร่างกฎกระทรวงฉบับใหม่ มีแนวทางการเขียน ดังต่อไปนี้

๑) โดยทั่วไปการขึ้นต้นประโยคให้ใช้คำว่า “กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข” เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นการกำหนดให้มีกฎกระทรวงขึ้นใหม่เป็นฉบับแรกของเรื่องนั้น อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่บทอาศัยอำนาจมีการกำหนดให้มีกฎกระทรวงกำหนดเรื่องอื่นที่มีใช้เฉพาะเรื่องใบอนุญาตรวมอยู่ด้วย อาจมีการใช้คำขึ้นต้นอื่น เช่น “กำหนด...(เรื่องที่กฎหมายแม่บทกำหนดให้ออกเป็นกฎกระทรวง)... และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข...”

๒) ใช้ถ้อยคำที่สั้นและกระชับให้มีสาระและความชัดเจนเพียงพอที่จะสื่อให้เห็นถึงขอบเขตและสาระสำคัญของร่างกฎกระทรวงฉบับนั้น

(ข) ร่างกฎกระทรวงฉบับปรับปรุง มีแนวทางการเขียน ดังต่อไปนี้

๑) การขึ้นต้นประโยคให้ใช้คำว่า “ปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข” เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นการยกเลิกกฎกระทรวงที่มีอยู่แล้วและกำหนดลักษณะในเรื่องนั้นขึ้นใหม่

๒) ใช้ถ้อยคำที่สั้น กระชับ และครอบคลุม

(ค) ร่างกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติม มีแนวทางการเขียน ดังต่อไปนี้

๑) การขึ้นต้นประโยคให้ใช้คำว่า “แก้ไขเพิ่มเติม” แล้วตามด้วยชื่อกฎกระทรวงฉบับปัจจุบัน

๒) การเขียนเนื้อหาหลักการหรือสาระสำคัญที่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมจะใช้ถ้อยคำที่สั้น กระชับ และครอบคลุม รูปแบบการเขียนอาจเขียนต่อเนื่องกันไปย่อหน้าเดียวกันหรือเขียนแยกประเด็นการแก้ไขเพิ่มเติมเป็นรายข้อก็ได้ หากการแก้ไขเพิ่มเติมมีหลายประเด็น นอกจากนี้ หากไม่มีเหตุผลพิเศษหรือจำเป็นใดไม่จำเป็นต้องมีการระบุเลขข้อที่จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมในวงเล็บท้ายประโยค

๓) ไม่ต้องเขียนบทเฉพาะกาลในบันทึกหลักการ เนื่องจากเนื้อหาของร่างกฎกระทรวงจะเป็นเครื่องชี้ว่าจำเป็นต้องมีบทเฉพาะกาลหรือไม่

(๒) รูปแบบการเขียนบันทึกหลักการ

(ก) ร่างกฎกระทรวงฉบับใหม่

๑) รูปแบบหลัก

หลักการ

กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข.....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๕^{๑)}

“กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอและการออกใบอนุญาตคุณสมบัติของผู้รับใบอนุญาต และปรับปรุงค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม”

^{๑)} กฎกระทรวงฉบับนี้ออกตามความในมาตรา ๕๐/๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดการขอและการออกใบอนุญาต และคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ เฉพาะกัญชา พ.ศ. ๒๕๖๔

“กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ เฉพาะกัญชา”

- กฎกระทรวงการขออนุญาต การบรรจุเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ วัสดุนิวเคลียร์ หรือเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ใช้แล้ว การทดสอบการเดินเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์หรือการทดสอบการบรรจุวัสดุนิวเคลียร์หรือเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ใช้แล้ว และการรายงานการทดสอบ พ.ศ. ๒๕๖๓

“กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การบรรจุเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ วัสดุนิวเคลียร์ หรือเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ใช้แล้ว การทดสอบการเดินเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์หรือการทดสอบการบรรจุวัสดุนิวเคลียร์หรือเชื้อเพลิงนิวเคลียร์ใช้แล้ว และการรายงานการทดสอบ”

๒) รูปแบบยกเว้น

หลักการ

กำหนด...(เรื่องที่กฎหมายแม่บทกำหนดให้ออกเป็นกฎกระทรวง)...
และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข.....
.....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงศักยภาพของผู้ให้บริการจัดการกากกัมมันตรังสี การอนุญาตและการเลิกดำเนินการให้บริการจัดการกากกัมมันตรังสี พ.ศ. ๒๕๖๔

“กำหนดศักยภาพทางเทคนิคและการเงินของผู้ให้บริการจัดการกากกัมมันตรังสี และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาต และการออกใบอนุญาตเกี่ยวกับการดำเนินการให้บริการจัดการกากกัมมันตรังสี รวมทั้งการเลิกดำเนินการให้บริการจัดการกากกัมมันตรังสี”

- กฎกระทรวงการแบ่งระดับ การกำหนดคุณสมบัติ และการอนุญาตเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเดินเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ พ.ศ. ๒๕๖๔

“กำหนดการแบ่งระดับและการกำหนดคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเดินเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต และการต่ออายุใบอนุญาตเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเดินเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์”

- กฎกระทรวงกำหนดการแบ่งระดับ การกำหนดคุณสมบัติ และการอนุญาต
เป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี พ.ศ. ๒๕๖๓

“กำหนดการแบ่งระดับและการกำหนดคุณสมบัติของเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย
ทางรังสี และกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาต การออก
ใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต และการต่ออายุใบอนุญาตเป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัย
ทางรังสี”

(ข) ร่างกฎกระทรวงฉบับปรับปรุง

หลักการ

ปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข.....
.....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบการตรวจสอบ
มาตรฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔

“ปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาต
และการออกใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย
หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ เฉพาะกัญชง (Hemp) พ.ศ. ๒๕๖๓

“ปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาต
ผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕
เฉพาะกัญชง”

- กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบกิจการฮัจย์ พ.ศ. ๒๕๖๓

“ปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตประกอบกิจการฮัจย์”

(ค) ร่างกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

๑) ร่างกฎกระทรวงที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมเล็กน้อย

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง..... เพื่อ.....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตขายไฟ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕
“แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงการอนุญาตขายไฟ พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การออกใบอนุญาตขายไฟโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์”
- กฎกระทรวงการอนุญาตขายยาสูบ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕
“แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงการอนุญาตขายยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การออกใบอนุญาตขายยาสูบโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์”
- กฎกระทรวงการอนุญาตนำสุราเข้ามาในราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒
“แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงการอนุญาตนำสุราเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อแก้ไขหลักเกณฑ์ในการขอรับใบอนุญาตนำสุราเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อขาย”

๒) ร่างกฎกระทรวงที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหลายเรื่อง

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง..... ดังต่อไปนี้

- (๑) .....
- (๒) .....
- (๓) .....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตขายหรือจำหน่ายอาวุธให้แก่บุคคลอื่นนอกจากหน่วยงานตามมาตรา ๗ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

“แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตขายหรือจำหน่ายอาวุธให้แก่บุคคลอื่นนอกจากหน่วยงานตามมาตรา ๗ พ.ศ. ๒๕๕๔ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้สามารถขายหรือจำหน่ายอาวุธให้แก่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมระยะเวลาการขายหรือจำหน่ายอาวุธในราชอาณาจักร

(๓) กำหนดให้การยื่นคำขออนุญาตขายหรือจำหน่ายอาวุธนอกราชอาณาจักร และในราชอาณาจักร และการแจ้งการส่งมอบอาวุธ ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก”

- กฎกระทรวงว่าด้วยการขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การขอรับใบแทนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตในการประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

“แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงว่าด้วยการขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การขอรับใบแทนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตในการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๕๗ ดังต่อไปนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “ผู้อำนวยการกองการประกอบโรคศิลปะ” เป็นคำว่า “ผู้อำนวยการสำนักสถานพยาบาลและการประกอบโรคศิลปะ”

(๒) กำหนดอายุใบอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาต”

๓. แนวทางการเขียนและรูปแบบบันทึกเหตุผล

(๑) แนวทางการเขียนบันทึกเหตุผล มีแนวทางเช่นเดียวกับแนวทางการเขียนบันทึกเหตุผลของร่างกฎกระทรวงทั่วไป กล่าวคือ

(ก) บันทึกเหตุผลเป็นส่วนที่แสดงให้เห็นถึงต้นเหตุ ความเป็นมา หรือเหตุจำเป็นในการออกกฎกระทรวงแต่ละฉบับ เนื้อหาของบันทึกเหตุผลประกอบร่างกฎกระทรวงนั้นประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ เนื้อหาในส่วนเหตุและเนื้อหาส่วนผล รูปแบบการเขียนมักจะใช้สันธานเชื่อมใจความของความสัมพันธ์ของเนื้อหาทั้งสองส่วนด้วยคำว่า “โดยที่...” หรือ “เนื่องจาก...” วางไว้หน้าประโยค เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาส่วนเหตุเชื่อมกับประโยคที่เป็นเนื้อหาส่วนผล และตามด้วยส่วนท้ายของบันทึกเหตุผลคือ “... จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้”

(ข) การเขียนเนื้อหาในส่วนเหตุผลที่จะต้องออกกฎกระทรวงอาจมีการอ้างเหตุผลต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องในแต่ละเรื่อง เช่น การอ้างเหตุว่าการออกกฎกระทรวงในเรื่องนั้น ๆ กฎหมายแม่บทอันเป็นบทอาศัยอำนาจกำหนดให้ออกเป็นกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวง การอ้างถึงการเกิดข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องหรือข้อเท็จจริงอันเป็นเงื่อนไขของการออกกฎกระทรวง การอ้างถึงนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้อง หรือการอ้างเหตุจำเป็นที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ หรือกระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ ที่เป็นเหตุให้ต้องออกกฎกระทรวง

(ค) การเขียนบันทึกเหตุผล หากจะมีการอ้างถึงบทบัญญัติที่เป็นบทอาศัยอำนาจของการออกกฎกระทรวง อาจนำข้อความของบทบัญญัติมาตรานั้นมาทั้งหมดหรือสรุปใจความสำคัญของบทบัญญัติแห่งมาตรานั้นก็ได้ ขึ้นอยู่กับเนื้อหาหรือข้อความของบทบัญญัติมาตรานั้น ๆ โดยใช้คำว่า “มาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ... บัญญัติว่า/บัญญัติให้...” ตามความเหมาะสมของการใช้ถ้อยคำ

(ง) ต้องมีเนื้อความกระชับ ชัดเจน เข้าใจง่าย ใช้ถ้อยคำสละสลวย และไม่เยิ่นเย้อ เช่น ไม่ใช้ว่า “สมควร” “นั้น” “ก็” “จะ” “หรือ” “และ” ซ้ำมากเกินไปโดยไม่จำเป็น

(๒) รูปแบบการเขียนบันทึกเหตุผล

เหตุผล
โดยที่/เนื่องจาก..... ..... จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๕

“โดยที่มาตรา ๕๑/๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ บัญญัติให้การขอและการออกใบอนุญาต คุณสมบัติของผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต และการสั่งพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาต เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และสมควรปรับปรุงค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ

สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าเกษตรตามมาตรฐานบังคับ พ.ศ. ๒๕๖๓

“โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าเกษตรที่มีกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานบังคับให้สอดคล้องกับการกำหนดให้สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติมอบหมายเป็นผู้พิจารณาออกใบอนุญาต ประกอบกับมาตรา ๒๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าเกษตรที่มีกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานบังคับให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้”

- กฎกระทรวงการขอและการออกใบอนุญาตใช้เรือกลเดินทะเลเฉพาะเขตที่ใช้ในกิจการพิเศษประเภทเจ็ตสกีเพื่อเช่า พ.ศ. ๒๕๕๙

“เนื่องจากในปัจจุบันเรือเจ็ตสกีเป็นกีฬาทางน้ำที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย แต่ทางราชการยังไม่มีการควบคุมการใช้เรือประเภทดังกล่าว สมควรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตใช้เรือและการออกใบอนุญาตใช้เรือประเภทดังกล่าว จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้”

ส่วนที่ ๒ ชื่อร่างกฎกระทรวง

๑. ความมุ่งหมายของชื่อร่างกฎกระทรวงใบอนุญาต

ร่างกฎกระทรวงทุกฉบับต้องมีชื่อ เพื่อแสดงให้เห็นถึงสถานะของกฎหมายสาระสำคัญ และขอบเขตในการใช้บังคับของร่างกฎกระทรวงนั้น โดยแบบกฎหมายของไทยนั้น ชื่อของร่างกฎกระทรวงจะปรากฏอยู่ในส่วนหัวเรื่อง มีความมุ่งหมายเพื่อให้ผู้อ่านกฎหมายเพียงแค่ส่วนหัวเรื่องก็สามารถเข้าใจหรือทราบได้ทันทีว่าเป็นกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องใด และมีขอบเขตการใช้บังคับเพียงใด เพื่อจะได้ทราบว่ากฎหมายฉบับนั้น ๆ นำมาปรับใช้กับข้อเท็จจริงหรือปัญหาในเรื่องใด มิฉะนั้นแล้วผู้ใช้กฎหมายจะต้องใช้เวลาในการอ่านเนื้อหาของกฎหมายทั้งฉบับทำให้เกิดความล่าช้าของผู้ใช้กฎหมาย

๒. แนวทางการเขียนชื่อร่างกฎกระทรวงใบอนุญาต

แนวทางการเขียนชื่อร่างกฎกระทรวง มีดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อร่างกฎกระทรวงต้องสื่อให้เห็นถึงเรื่องและสาระสำคัญของกฎกระทรวง โดยนำเรื่องหรือสาระสำคัญนั้นมาสรุปหรือย่อไว้เป็นชื่อกฎกระทรวง^๒ เพื่อเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบว่ากฎหมายมุ่งหมายที่จะควบคุมหรือคุ้มครองหรือดำเนินการในเรื่องใดหรือสิ่งใด หรือกำหนดกิจการอย่างหนึ่งอย่างใด และเมื่ออ่านชื่อร่างกฎกระทรวงดังกล่าวแล้วควรทราบได้ว่าเป็นกฎกระทรวงว่าด้วยเรื่องอะไร หากผู้ร่างกฎหมายสามารถหาชื่อของกฎกระทรวงที่สามารถสื่อความหมายได้มากเท่าใดก็จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้กฎกระทรวงมากเท่านั้น

(๒) ชื่อกฎกระทรวงควรสั้น เข้าใจง่าย และสอดคล้องกับเนื้อหาของกฎกระทรวง

(๓) ชื่อกฎกระทรวงที่มีลักษณะเนื้อหาสาระเหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน ควรใช้ถ้อยคำในแนวทางเดียวกัน

(๔) หลีกเลี่ยงการใช้ชื่อกฎกระทรวงที่ซ้ำกันหรือคล้ายคลึงกันกับกฎกระทรวงฉบับอื่น เพราะจะทำให้เกิดความสับสน

(๕) หลีกเลี่ยงการกำหนดชื่อที่มีการใช้คำว่า “หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข” และคำว่า “ว่าด้วย” นำหน้าชื่อร่างกฎกระทรวง^๓ เพื่อให้สามารถค้นหากฎกระทรวงได้ง่ายขึ้น เนื่องจากเนื้อหาของกฎกระทรวงอยู่หลังคำดังกล่าว

(๖) ไม่ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นชื่อร่างกฎกระทรวง เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็น^๔

(๗) ถ้อยคำหรือภาษาในการร่างกฎกระทรวงใช้คำที่เป็น “ภาษาเขียน” การสะกดคำ และมีความหมายถูกต้องตามหลักของพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน เพื่อให้บุคคลทั่วไป

^๒ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๓ เรื่อง การวางแบบกฎหมาย (เรื่องเสร็จที่ ๔๘๔/๒๕๔๓)

^๓ บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๗/๒๕๕๔ วันศุกร์ ที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๔

^๔ บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓๗/๒๕๕๔ วันพุธ ที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๔

สามารถรู้และเข้าใจตรงกัน เนื่องจากตรวจสอบได้จากแหล่งเดียวกัน เว้นแต่บางกรณีที่มีความหมายของคำบางคำในพจนานุกรมไม่ได้มีความหมายตรงตามทีผู้ร่างกฎหมายประสงค์ เช่น อาจมีความหมายกว้างหรือแคบกว่าที่ต้องการ ผู้ร่างกฎหมายก็สามารถเลือกใช้คำที่มีความหมายตรงตามความประสงค์ได้โดยนำวิธีการเขียนบทนิยามมาใช้ในการร่างกฎหมาย ซึ่งจะได้กล่าวถึงต่อไปในส่วนของบทนิยาม

(๘) การจัดวางลำดับชื่อร่างกฎกระทรวง มีดังต่อไปนี้

(ก) บรรทัดแรกเป็นคำว่า “ร่าง”

(ข) บรรทัดที่สองเป็นคำว่า “กฎกระทรวง”

(ค) บรรทัดที่สามเป็นชื่อของกฎกระทรวง และหากเป็นร่างกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติมก็จะมีคำว่า “(ฉบับที่ ..)” อยู่ในบรรทัดที่สามนี้ ในกรณีที่ชื่อของกฎกระทรวงยาวกว่าหนึ่งบรรทัดก็สามารถจัดเรียงในบรรทัดถัดไปได้ตามสภาพ โดยบรรทัดที่สี่และบรรทัดที่ห้าให้รันไปเป็นบรรทัดถัดไปตามลำดับ

(ง) บรรทัดที่สี่หรือบรรทัดสุดท้ายแล้วแต่กรณี จะเป็นคำว่า “พ.ศ. ....” สำหรับปีที่ประกาศใช้กฎหมายนั้น ให้ใช้สี่จุดเสมอและให้ละการระบุเลขปีไว้ ทั้งนี้ เพื่อให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิมพ์เพิ่มเติมตามความเป็นจริงเมื่อจะประกาศในราชกิจจานุเบกษา และลงเป็นเลขไทยเสมอ^๕

(จ) บรรทัดที่ห้าจะเป็นการขีดเส้นแบ่งระหว่างส่วนหัวเรื่องกับส่วนของบทอาศัยอำนาจ

(๙) ชื่อร่างกฎกระทรวงรูปแบบเก่าที่ต้องใส่ชื่อกฎหมายแม่บทให้อำนาจออกกฎกระทรวงด้วยนั้น ในการระบุ พ.ศ. ของกฎหมายแม่บท จะไม่กำหนดไว้ในบรรทัดสุดท้าย แต่ให้อยู่ในบรรทัดเดียวกับชื่อกฎหมายแม่บท เพื่อมิให้เกิดความสับสน^๖ เนื่องจากคำว่า พ.ศ. .... นี้เป็นส่วนหนึ่งของชื่อกฎหมายแม่บท

(๑๐) โดยทั่วไปหากเป็นกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติมจะมีคำว่า “(ฉบับที่ ..)” ในตอนท้ายของชื่อกฎกระทรวงนั้น อย่างไรก็ตาม มีบางกรณีที่มีการใช้คำว่า “(ฉบับที่..)” ในชื่อกฎกระทรวงแต่เมื่อพิจารณาในเนื้อหาของร่างแล้วไม่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม แต่การใช้คำว่า “(ฉบับที่..)” ในชื่อกฎกระทรวงดังกล่าวเป็นการหลีกเลี่ยงความสับสน เนื่องจากมีกฎกระทรวงที่ใช้ชื่อเดียวกันและออกกฎกระทรวงดังกล่าวในปีเดียวกันแต่มีเนื้อหาที่แตกต่างกันออกมาก่อนหน้านี้ เช่น กฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์รับทางหลวงพิเศษหมายเลข ๗ และทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ ภายในระยะเวลาที่กำหนด พ.ศ. ๒๕๖๓ (เรื่องเสร็จที่ ๘๔๖/๒๕๖๓) กฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์รับทางหลวงพิเศษหมายเลข ๗ และทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ ภายในระยะเวลาที่กำหนด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ (เรื่องเสร็จที่ ๙๒๙/๒๕๖๓) กฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์รับทางหลวงพิเศษหมายเลข ๗ และทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ ภายในระยะเวลา

^๕ บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓/๒๕๔๕ วันพุธ ที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๕

^๖ บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๔๔/๒๕๔๗ วันพุธ ที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๗

ที่กำหนด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๓ (เรื่องเสร็จที่ ๑๐๙๘/๒๕๖๓) กฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์รับทางหลวงพิเศษหมายเลข ๗ และทางหลวงพิเศษหมายเลข ๙ ภายในระยะเวลาที่กำหนด (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๓ (เรื่องเสร็จที่ ๑๔๓๗/๒๕๖๓) ซึ่งมีเนื้อหาที่เป็นการยกเว้นค่าธรรมเนียมการใช้นายยนต์รับทางหลวงพิเศษในช่วงเทศกาลซึ่งมีหลายช่วงในแต่ละปี จึงทำให้มีความจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงเพื่อยกเว้นค่าธรรมเนียมดังกล่าวหลายครั้งในแต่ละปี และกรณีที่มีการกำหนดยกเว้นค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับแรก เช่น กฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพรายปี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ (เรื่องเสร็จที่ ๑๐๙๑/๒๕๖๔) ที่ได้กำหนดยกเว้นค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกฎกระทรวงยกเว้นค่าธรรมเนียมการประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพรายปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดความสับสนจึงมีการระบุคำว่า “(ฉบับที่ ..)” ในตอนท้ายของชื่อกฎกระทรวงนั้น

๓. รูปแบบการเขียนชื่อร่างกฎกระทรวงใบอนุญาต

(๑) รูปแบบการเขียนชื่อร่างกฎกระทรวงในร่างกฎกระทรวงฉบับแรก

ร่าง กฎกระทรวง ..... พ.ศ. ....

ตัวอย่าง^๗

- กฎกระทรวงการอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๕

ร่าง
กฎกระทรวง
การอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
พ.ศ. ....

^๗ เดิมชื่อร่างกฎกระทรวงอาจมีการระบุชื่อของกระทรวงไว้ด้วย เช่น กฎเสนาบดีเกษตรธิการ กฎกระทรวงการคลัง กฎสำนักนายกรัฐมนตรี แต่ในปัจจุบันในกรณีที่ออกกฎกระทรวงฉบับใหม่จะกำหนดรูปแบบของการใช้ชื่อร่างกฎกระทรวงเพียง “กฎกระทรวง” และ “กฎสำนักนายกรัฐมนตรี” เท่านั้น

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตให้ขายวัตถุออกฤทธิ์
ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔ พ.ศ. ๒๕๖๒

ร่าง

กฎกระทรวง

การขออนุญาตและการอนุญาตให้ขาย
วัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๓ หรือประเภท ๔

พ.ศ. ....

- กฎกระทรวงการอนุญาตดำเนินการสถานประกอบการทางนิวเคลียร์
พ.ศ. ๒๕๖๓

ร่าง

กฎกระทรวง

การอนุญาตดำเนินการสถานประกอบการทางนิวเคลียร์

พ.ศ. ....

(๒) รูปแบบการเขียนชื่อร่างกฎกระทรวงในร่างกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม

(ก) รูปแบบที่ ๑ การใช้ชื่อกฎกระทรวงที่ระบุเนื้อหาสาระของกฎกระทรวง

ร่าง

กฎกระทรวง

..... (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตขายยาสูบ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕

ร่าง

กฎกระทรวง

การอนุญาตขายยาสูบ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
ในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

ร่าง

กฎกระทรวง

การขออนุญาตและการอนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำ
ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

- กฎกระทรวงว่าด้วยการอนุญาตการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๖)

พ.ศ. ๒๕๖๓

ร่าง

กฎกระทรวง

ว่าด้วยการอนุญาตการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(ข) รูปแบบที่ ๒ การใช้ชื่อกฎกระทรวงที่ระบุฉบับที่ของกฎกระทรวง

ร่าง

กฎกระทรวง

ฉบับที่ .. (พ.ศ. ....)

ออกตามความในพระราชบัญญัติ..... พ.ศ. ....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓๐ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติยา

พ.ศ. ๒๕๑๐

ร่าง

กฎกระทรวง

ฉบับที่ .. (พ.ศ. ....)

ออกตามความในพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๔ (พ.ศ. ๒๕๕๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕

ร่าง

กฎกระทรวง

ฉบับที่ .. (พ.ศ. ....)

ออกตามความในพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕

ร่าง

กฎกระทรวง

ฉบับที่ .. (พ.ศ. ....)

ออกตามความในพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕

ส่วนที่ ๓ บทอาศัยอำนาจ

๑. ความมุ่งหมายของบทอาศัยอำนาจ

บทอาศัยอำนาจของกฎกระทรวงใบอนุญาตมีความมุ่งหมายเช่นเดียวกับร่างกฎกระทรวงทั่วไป เพื่อเป็นส่วนที่แสดงและอ้างถึงบทบัญญัติมาตราของกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่กฎหมายกำหนด ในการออกกฎกระทรวงจึงไม่อาจกำหนดเนื้อหาเกินขอบเขตของกฎหมายแม่บทได้ นอกจากนี้ บทอาศัยอำนาจดังกล่าวยังเป็นส่วนที่สามารถใช้ตรวจสอบย้อนกลับไปยังกฎหมายแม่บทตามมาตราที่อ้างได้ว่ามีเนื้อหาสาระเป็นไปตามที่กฎหมายแม่บทกำหนดหรือไม่

๒. แนวทางการเขียนบทอาศัยอำนาจ

แนวทางการเขียนบทอาศัยอำนาจของกฎกระทรวงใบอนุญาตมีลักษณะเช่นเดียวกับร่างกฎกระทรวงทั่วไป โดยมีแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) ตำแหน่งของบทอาศัยอำนาจจะเขียนไว้ต่อจากชื่อของกฎกระทรวง มีสาระเป็นการอ้างอิงบทบัญญัติมาตราของกฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงและการใช้อำนาจของรัฐมนตรี (กระทรวงเดียวหรือหลายกระทรวง) ในการออกกฎกระทรวงฉบับนั้น โดยขึ้นต้นประโยคว่า “อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ..” และลงท้ายประโยคว่า “... รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้” หรือ “... รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....และรัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

(๒) มาตราที่อ้างถึงในบทอาศัยอำนาจโดยทั่วไปจะอ้างมาตราหลักการซึ่งเป็นมาตราที่กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจในการออกกฎกระทรวง และมาตราที่ให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงเป็นการเฉพาะประกอบกันทุกมาตรา ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับขอบเขตเนื้อหาของร่างกฎกระทรวงฉบับนั้น แต่หากเป็นร่างกฎกระทรวงแก้ไขเพิ่มเติม ในบทอาศัยอำนาจจะอ้างมาตราหลักการและมาตราบางมาตราที่เกี่ยวข้องกับสาระของกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติมเท่านั้น

(๓) กรณีมาตราซึ่งเป็นบทอาศัยอำนาจมีหลายวรรคหรือหลายอนุมาตรา ให้ระบุวรรคหรืออนุมาตราที่ให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงนั้น^๔ และในกรณีที่มาตราดังกล่าวมีการเขียนไว้เป็นอนุมาตราในวรรคหนึ่ง การระบุมาตราในบทอาศัยอำนาจไม่ต้องใช้คำว่า “วรรคหนึ่ง”

^๔ บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓๓/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๙ และครั้งที่ ๓/๒๕๕๔ วันศุกร์ ที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๔

แต่ให้ระบุเพียงว่า “อาศัยอำนาจตามความในมาตรา .. (..)” ก็มีความชัดเจนเพียงพอแล้ว และไม่ทำให้เกิดความสับสน^๙

(๔) กฎกระทรวงที่ออกโดยอาศัยอำนาจของพระราชบัญญัติมากกว่าหนึ่งมาตรา ให้เรียงตามลำดับเลขมาตราของพระราชบัญญัติจากน้อยไปมาก และมีคำว่า “และ” เป็นคำเชื่อมหน้ามาตราสุดท้าย

(๕) กรณีมาตราของพระราชบัญญัติที่ให้อำนาจออกกฎกระทรวงมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาก่อน ให้ระบุพระราชบัญญัติฉบับแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายไว้ด้วย โดยใช้ถ้อยคำว่า “ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ..... (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

(๖) กรณีมาตราของพระราชบัญญัติที่ให้อำนาจออกกฎกระทรวงมีการแก้ไขเพิ่มเติมไม่พร้อมกัน ให้เรียงลำดับมาตราของพระราชบัญญัติจากน้อยไปมากและให้ระบุพระราชบัญญัติฉบับแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายไว้สำหรับกลุ่มมาตรานั้น ๆ โดยใช้ถ้อยคำว่า “อาศัยอำนาจตามความในมาตรา .. มาตรา .. และมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ..... ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ..... (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และมาตรา .. มาตรา .. และมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ..... ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ..... (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”

(๗) กรณีที่มาตราที่ให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไขการออกกฎกระทรวงอย่างชัดเจนว่าต้องมีคำแนะนำหรือโดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการหรือองค์กรเจ้าหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่งก่อนออกกฎกระทรวงนั้น การเขียนบทอาศัยอำนาจในส่วนของการใช้อำนาจของรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงต้องระบุถึงการดำเนินการตามเงื่อนไขดังกล่าวตามที่บทอาศัยอำนาจนั้น ๆ กำหนดด้วย^{๑๐}

๓. รูปแบบการเขียนบทอาศัยอำนาจ

(๑) รูปแบบทั่วไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา .. มาตรา .. และมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ
..... นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....ออกกฎกระทรวงไว้
ดังต่อไปนี้

^๙ ข้อสั่งการของเลขาธิการฯ ในบันทึกเรื่องพิจารณาเสร็จ เรื่อง ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดราคาประเมิน การจัดทำบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง และแผนที่ประกอบการประเมินราคาที่ดิน พ.ศ. .... (เรื่องเสร็จที่ ๑๒๗๔/๒๕๖๓)

^{๑๐} บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๒๐/๒๕๕๒ วันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๒

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต และการอนุญาต และการขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาต สั่งเข้ามา นำเข้ามา ผลิต หรือมีซึ่งยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๔

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๕ วรรคสาม มาตรา ๒๖ วรรคสอง และมาตรา ๒๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ยานพาหนะที่ใช้ ในการขนส่งสาธารณะระหว่างประเทศที่จดทะเบียนในราชอาณาจักร นำเข้าหรือส่งออก ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ประเภท ๓ หรือประเภท ๔ เพื่อใช้ในยานพาหนะที่ใช้ ในการขนส่งสาธารณะระหว่างประเทศที่จดทะเบียนในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๖๓

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๗ วรรคสอง มาตรา ๔๐ วรรคสอง และมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิต และประสาท พ.ศ. ๒๕๕๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

- กฎกระทรวงการขอรับใบอนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก ขาย นำผ่าน หรือมีไว้ในครอบครองเชื้อโรค กลุ่มที่ ๓ หรือพิษจากสัตว์ กลุ่มที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๓

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๒ วรรคสอง มาตรา ๒๖ วรรคสอง มาตรา ๓๐ วรรคสาม และมาตรา ๓๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ เชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

(๒) กรณีมาตราที่ให้อำนาจออกกฎกระทรวงเคยมีการแก้ไขเพิ่มเติม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ.....
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย..... และมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ..... ซึ่งแก้ไข
เพิ่มเติมโดย..... รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ เฉพาะกัญชา พ.ศ. ๒๕๖๔

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๒ วรรคสอง มาตรา ๒๓ วรรคสาม และมาตรา ๓๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ และมาตรา ๒๖/๒ วรรคสาม มาตรา ๒๖/๓ วรรคสาม มาตรา ๒๖/๕ (๗) มาตรา ๓๔/๑ (๑) (๒) และ (๖) มาตรา ๓๔/๒ (๑) และ (๖) และมาตรา ๓๔/๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้”

- กฎกระทรวงการอนุญาตดำเนินการสถานประกอบการทางนิวเคลียร์ พ.ศ. ๒๕๖๓

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๔ วรรคสี่และวรรคห้า และมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตแสดงเครื่องหมายมาตรฐานกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และนำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเข้ามาเพื่อจำหน่ายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๖๓

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๖ วรรคสอง มาตรา ๒๐ วรรคสอง มาตรา ๒๑ วรรคสาม และมาตรา ๒๖ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๓ วรรคสอง และมาตรา ๒๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ และมาตรา ๒๕ วรรคห้า และมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้”

(๓) กรณีรัฐมนตรีหลายกระทรวงร่วมกันออกกฎกระทรวง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา .. และมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ
..... รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....และรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
.....ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบกิจการหอพัก พ.ศ. ๒๕๖๐

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๗ วรรคสอง
มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑ วรรคสาม มาตรา ๓๓ วรรคสอง มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง
มาตรา ๓๗ วรรคสาม มาตรา ๓๘ วรรคห้า มาตรา ๔๓ วรรคสอง มาตรา ๔๔ วรรคสอง
มาตรา ๔๕ วรรคสอง มาตรา ๕๐ วรรคสี่ มาตรา ๕๒ วรรคสาม และมาตรา ๕๔ วรรคสอง
แห่งพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๕๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
การส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคสอง และมาตรา ๒๕
แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า
พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

- กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๑๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติวัดภูมิพิศ
พ.ศ. ๒๕๑๐

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๕
และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวัดภูมิพิศ พ.ศ. ๒๕๑๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้”

(๔) กรณีการออกกฎกระทรวงต้องมีความเห็นชอบหรือคำแนะนำ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา .. และมาตรา .. แห่งพระราชบัญญัติ
..... รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....โดยความเห็นชอบ/
โดยคำแนะนำของ.....ออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๕

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และมาตรา ๕๑/๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้”

- กฎกระทรวงศักยภาพของผู้ให้บริการจัดการกากกัมมันตรังสี การอนุญาตและการเลิกดำเนินการให้บริการจัดการกากกัมมันตรังสี พ.ศ. ๒๕๖๔

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๘๐ ประกอบกับมาตรา ๘ (๘) (๑๐) และ (๑๒) มาตรา ๔๖ (๒) มาตรา ๕๑ วรรคสี่ มาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ วรรคสาม มาตรา ๕๕ วรรคสามและวรรคสี่ มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๘ วรรคสาม มาตรา ๖๔ วรรคสี่ และวรรคห้า มาตรา ๖๕ มาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗๐ วรรคสอง และมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันต้ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้ ”

- กฎกระทรวงการแบ่งระดับ การกำหนดคุณวุฒิ และการอนุญาตเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเดินเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ พ.ศ. ๒๕๖๔

“อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๘ (๑๙) มาตรา ๙๕ วรรคสาม และมาตรา ๙๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมโดยคำแนะนำของคณะกรรมการพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันต้ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้”

ส่วนที่ ๔ วันใช้บังคับ

๑. ความมุ่งหมายของวันใช้บังคับกฎกระทรวงใบอนุญาต

การกำหนดวันใช้บังคับของกฎกระทรวงใบอนุญาตมีความมุ่งหมายเช่นเดียวกับร่างกฎกระทรวงทั่วไป คือ เพื่อให้ทราบว่าสภาพบังคับของกฎกระทรวงแต่ละฉบับมีผลใช้บังคับตั้งแต่เมื่อใด การประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นเพียงการแสดงถึงการมีสภาพเป็นกฎหมายของกฎกระทรวง โดยกฎกระทรวงที่มีการประกาศนั้นอาจมีผลใช้บังคับในทันทีหรือมีผลใช้บังคับแก่ผู้อยู่ภายใต้บังคับกฎกระทรวงเมื่อถึงกำหนดเวลาตามวันใช้บังคับที่ได้ระบุไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งการกำหนดวันเริ่มใช้บังคับของกฎกระทรวงเป็นวันใดหรือเมื่อใดต้องพิจารณาจากเหตุผลและความจำเป็นในทางนโยบาย สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม หรือสภาวะการณ์ในปัจจุบัน และความจำเป็นอื่นเป็นรายกรณี

๒. แนวทางการเขียนวันใช้บังคับกฎกระทรวงใบอนุญาต

แนวทางการเขียนวันใช้บังคับกฎกระทรวงใบอนุญาต มีลักษณะเช่นเดียวกับร่างกฎกระทรวงทั่วไป คือ

(๑) โดยทั่วไปกฎกระทรวงจะไม่กำหนดวันใช้บังคับ เนื่องจากกฎกระทรวงมีผลใช้บังคับตามกฎหมายแม่บท (มาตรารักษาการ) ซึ่งกำหนดให้กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ อย่างไรก็ตาม หากมีเหตุผลหรือความจำเป็นอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะกำหนดวันใช้บังคับกฎกระทรวงนั้นให้มีผลใช้บังคับวันใดเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ย่อมสามารถกำหนดวันใช้บังคับในกฎกระทรวงฉบับนั้นได้^{๑๑}

(๒) การกำหนดวันใช้บังคับของกฎกระทรวงขึ้นอยู่กับเหตุผลและความจำเป็นอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นเหตุผลหรือความจำเป็นทางนโยบาย สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม ความเป็นธรรม ความต่อเนื่องของการบังคับใช้กฎหมาย หรือกรณีอื่น ๆ เป็นต้น

(๓) กรณีที่ผู้ร่างกฎกระทรวงประสงค์จะกำหนดให้กฎกระทรวงใช้บังคับวันใดวันหนึ่งเป็นต้นไปจะใช้ถ้อยคำว่า “กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ..... พ.ศ. .... เป็นต้นไป”

(๔) กรณีที่ผู้ร่างกฎกระทรวงประสงค์จะกำหนดให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่งจะใช้ถ้อยคำว่า “กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด.....วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

(๕) วันใช้บังคับจะกำหนดไว้เป็นข้อแรกของกฎกระทรวงนั้นเสมอ^{๑๒}

^{๑๑} บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๑๕/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๒๖ เม.ย. ๒๕๔๙ และครั้งที่ ๑๗/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๙

^{๑๒} บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๑๗/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๙

๓. รูปแบบการเขียนวันใช้บังคับกฎกระทรวงใบอนุญาต

(๑) การกำหนดให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับนับแต่วันใดวันหนึ่งเป็นต้นไป

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่.....เป็นต้นไป

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตขายไฟ พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐
เป็นต้นไป”

- กฎกระทรวงการอนุญาตนำสุราเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐
เป็นต้นไป”

- กฎกระทรวงการอนุญาตผลิตยาสูบ พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐
เป็นต้นไป”

(๒) การกำหนดให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นระยะเวลาใดระยะเวลาหนึ่ง เป็นต้นไป

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด.....วันนับแต่
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๕

“ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตผลิต นำเข้า หรือขาย
ผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

- กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบกิจการหอพัก พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

ส่วนที่ ๕ บทยกเลิก

๑. ความมุ่งหมายของบทยกเลิกกฎกระทรวงใบอนุญาต

การกำหนดให้มีบทยกเลิกไว้ในกฎกระทรวงใบอนุญาตนั้น มีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับร่างกฎกระทรวงทั่วไป คือ เพื่อบอกให้ทราบว่ากฎกระทรวงใดถูกยกเลิก ไม่ใช่บังคับอีกต่อไป ซึ่งในกรณีการปรับปรุงกฎกระทรวงฉบับใดฉบับหนึ่งหรือหลายฉบับ อันเป็นการให้มีกฎกระทรวงใหม่แทนที่กฎกระทรวงเดิมก็ต้องกำหนดบทยกเลิกกฎกระทรวงไว้เสมอว่าประสงค์จะยกเลิกกฎกระทรวงใดบ้าง หรือในกรณีที่มีการออกกฎกระทรวงขึ้นใหม่ แม้ว่าเนื้อหาสาระของกฎกระทรวงใหม่นั้นเป็นการกำหนดเรื่องใหม่ หรือหลักเกณฑ์ใหม่ที่ยังไม่เคยมีกฎกระทรวงใดบัญญัติรองรับมาก่อน แต่ถ้าหากประสงค์จะยกเลิกกฎกระทรวงฉบับหนึ่งฉบับใดพร้อมในคราวเดียวกันก็อาจกำหนดให้มีบทยกเลิกได้เช่นกัน

๒. แนวทางการเขียนบทยกเลิกกฎกระทรวงใบอนุญาต

แนวทางการเขียนบทยกเลิกกฎกระทรวงใบอนุญาต มีลักษณะเช่นเดียวกับร่างกฎกระทรวงทั่วไป คือ

(๑) การเขียนบทยกเลิกกฎกระทรวงจะกำหนดตำแหน่งของบทยกเลิกใน ๓ รูปแบบ คือ รูปแบบที่หนึ่ง กรณีไม่มีกำหนดวันใช้บังคับจะกำหนดบทยกเลิกไว้ในข้อ ๑ รูปแบบที่สอง กรณีกำหนดวันใช้บังคับจะกำหนดบทยกเลิกไว้ในข้อ ๒ และรูปแบบที่สาม กรณีมีการกำหนดวันใช้บังคับและกำหนดเวลาการใช้บังคับไว้จะกำหนดบทยกเลิกไว้ในข้อ ๓ ซึ่งการกำหนดบทยกเลิกที่กล่าวมาข้างต้นเพื่อให้ผู้ใช้กฎกระทรวงจะได้ทราบเป็นลำดับเบื้องต้นก่อนว่ากฎกระทรวงใดถูกยกเลิกไปบ้างก่อนที่จะเข้าถึงเนื้อหาสาระหรือรายละเอียดของกฎกระทรวงนั้น ๆ

(๒) การยกเลิกกฎกระทรวงต้องระบุชื่อกฎกระทรวงที่จะยกเลิกให้ชัดเจน และครบถ้วนทุกฉบับ

(๓) ในกรณีที่พระราชบัญญัติฉบับใดถูกยกเลิกไปโดยพระราชบัญญัติฉบับปรับปรุงหรือฉบับแก้ไขเพิ่มเติม แม้ว่าจะมีบทเฉพาะกาลรองรับกฎกระทรวงเดิมให้ใช้บังคับไปพลางก่อนจนกว่าจะมีกฎกระทรวงฉบับใหม่ออกมาใช้บังคับแทน ในกฎกระทรวงฉบับใหม่ต้องมีการระบุบทยกเลิกกฎกระทรวงเดิมนั้นด้วย เนื่องจากในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจหรือมีหน้าที่ตามกฎหมายเดิมนั้นหรือประชาชนทั่วไปไม่ทราบว่ากฎกระทรวงเดิมได้ถูกยกเลิกไปแล้วโดยผลของบทเฉพาะกาลตามกฎหมายแม่บทฉบับใหม่หรือฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ในการยกร่างกฎกระทรวงที่ออกตามพระราชบัญญัติฉบับปรับปรุงหรือฉบับแก้ไขเพิ่มเติม จึงต้องระบุบทยกเลิกกฎกระทรวงเดิมให้ชัดเจนด้วย^{๑๓}

^{๑๓} ข้อสั่งการของเลขาธิการฯ ที่ ๑๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๓

(๔) การเขียนบทยกเลิกกฎกระทรวงแบ่งได้เป็น ๒ ลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) การยกเลิกกฎกระทรวงฉบับเดียว จะเขียนชื่อกฎกระทรวงที่ประสงค์จะยกเลิกต่อเนื่องกันไปในบรรทัดเดียวกันกับคำว่า “ให้ยกเลิก” เป็น “ให้ยกเลิกกฎกระทรวง.....”

(ข) การยกเลิกกฎกระทรวงหลายฉบับ จะเขียนชื่อกฎกระทรวงที่ประสงค์จะยกเลิกเรียงลำดับเป็นรายอนุข้อ ในการใช้ถ้อยคำจะขึ้นต้นบรรทัดแรกด้วยคำว่า “ให้ยกเลิก” จากนั้นในบรรทัดต่อมาจะเป็นรายชื่อกฎกระทรวงที่ประสงค์จะยกเลิกเรียงลำดับเป็นรายอนุข้อ

(๕) การเรียงลำดับกฎกระทรวงที่จะยกเลิก

(ก) กรณีการยกเลิกกฎกระทรวงหลายฉบับซึ่งเป็นกฎกระทรวงในกลุ่มกฎกระทรวงเดียวกัน กล่าวคือ เป็นกรณีที่กฎกระทรวงที่จะถูกยกเลิกได้มีการแก้ไขตามมาอีกหลายฉบับ การเรียงลำดับจะเริ่มต้นจากกฎกระทรวงที่ประกาศใช้เป็นฉบับแรกก่อน แล้วตามด้วยกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติมเรียงตามลำดับของการแก้ไขเพิ่มเติม

(ข) กรณีการยกเลิกกฎกระทรวงหลายฉบับซึ่งมีทั้งกฎกระทรวงในกลุ่มเดียวกันและต่างกลุ่มกัน กล่าวคือ เป็นการยกเลิกกฎกระทรวงที่มีเนื้อหาสาระคล้ายคลึงกันหรือใกล้เคียงกัน การเรียงลำดับจะเริ่มต้นจากกฎกระทรวงที่มีชื่ออย่างเดียวกันก่อน สำหรับกฎกระทรวงอื่นซึ่งเป็นกฎกระทรวงคนละฉบับกันก็จะจัดเรียงในลำดับต่อไป โดยถือตามเวลา ก่อนหรือหลังของการประกาศใช้เป็นกฎกระทรวง และหากกฎกระทรวงในกลุ่มเดียวกันมีฉบับแก้ไขเพิ่มเติมก็ต้องนำมารวมไว้ในกฎกระทรวงที่เป็นกลุ่มเดียวกันก่อนที่จะไปถึงกฎกระทรวงต่างกลุ่มซึ่งเป็นคนละฉบับกัน

(๖) การระบุชื่อกฎกระทรวงที่ประสงค์จะยกเลิกจะต้องระบุชื่อกฎกระทรวงให้ตรงตามที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ไม่ว่าชื่อดังกล่าวจะใช้ถ้อยคำภาษาโบราณซึ่งปัจจุบันไม่ใช่แล้วก็ให้ระบุไปตามนั้นโดยไม่ต้องแก้ไข ทั้งนี้ เพื่อให้มีความชัดเจนว่ายกเลิกกฎกระทรวงฉบับใด

๓. รูปแบบการเขียนบทยกเลิกกฎกระทรวงใบอนุญาต

รูปแบบการเขียนบทยกเลิกกฎกระทรวงใบอนุญาต มีดังต่อไปนี้

(๑) การยกเลิกกฎกระทรวงฉบับเดียว

ข้อ .. ให้ยกเลิกกฎกระทรวง.....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตเกี่ยวกับโรงงานจำพวกที่ ๓

พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การขออนุญาตและการอนุญาตเกี่ยวกับโรงงานจำพวกที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๙”

- กฎกระทรวงกำหนดการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าเกษตรตามมาตรฐานบังคับ พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งออก หรือผู้นำเข้าสินค้าเกษตร ตามมาตรฐานบังคับ พ.ศ. ๒๕๕๓”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า หรือส่งออก ซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้ผลิต นำเข้า หรือส่งออกซึ่งยาเสพติดให้โทษ ในประเภท ๒ พ.ศ. ๒๕๕๒”

(๒) การยกเลิกกฎกระทรวงหลายฉบับ

ข้อ .. ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง.....

(๒) กฎกระทรวง.....

(๓) กฎกระทรวง.....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขึ้นทะเบียนและการอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๖๕

“ข้อ ๒ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวงว่าด้วยการขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต การออก ใบอนุญาต การขอรับใบแทนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตในการประกอบ โรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๔๗

(๒) กฎกระทรวงว่าด้วยการขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต การออก ใบอนุญาต การขอรับใบแทนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตในการประกอบ โรคศิลปะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒”

- กฎกระทรวงการอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบ สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๕

“ข้อ ๒ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๗) ออกตามความใน พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๘

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๒๙) ออกตามความใน พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๘

(๓) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕”

- กฎกระทรวงว่าด้วยการขออนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๓

“ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๓๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕

(๓) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕

(๔) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๖ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๒๕

(๕) กฎกระทรวงว่าด้วยการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตนำเข้าซึ่งอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๕”

(๓) การยกเลิกบางข้อหรือบางหมวดในกฎกระทรวง

ข้อ .. ให้ยกเลิก

(๑) ข้อ .. ข้อ .. และข้อ .. แห่งกฎกระทรวง.....

(๒) ลักษณะ .. ข้อ .. ข้อ .. และข้อ .. แห่งกฎกระทรวง.....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจขังตวงวัดและการจดทะเบียนเครื่องหมายเฉพาะตัว พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๒ ให้ยกเลิก

(๑) ข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการขังตวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๔

(๒) ลักษณะ ๕ หลักเกณฑ์และวิธีการจดทะเบียนเครื่องหมายเฉพาะตัว ข้อ ๙๑ ข้อ ๙๒ และข้อ ๙๓ แห่งกฎกระทรวงกำหนดเครื่องวัดที่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัติมาตราขังตวงวัด พ.ศ. ๒๕๔๒ ชนิด ลักษณะ รายละเอียดของวัสดุที่ใช้ผลิต อัตราเพื่อเหลือเพื่อขาด และคำรับรองของเครื่องขังตวงวัด และหลักเกณฑ์และวิธีการจดทะเบียนเครื่องหมายเฉพาะตัว พ.ศ. ๒๕๔๖”

ส่วนที่ ๒ บทนิยาม

๑. ความมุ่งหมายของบทนิยามกฎกระทรวงใบอนุญาต

“บทนิยาม” คือ ข้อความที่กำหนดหรือจำกัดความหมายที่แน่นอนเป็นลายลักษณ์อักษรในกฎหมาย เช่น บทนิยามคำว่า “ใบอนุญาต” “คำขออนุญาต” “หนังสืออนุญาต” “ผู้อนุญาต” “ผู้ขออนุญาต” “ผู้ขอรับใบอนุญาต” “ผู้รับอนุญาต” “ผู้รับใบอนุญาต” ในร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตมีความมุ่งหมายเป็นการใช้แทนข้อความในกฎกระทรวงหรือย่อคำหรือข้อความในกฎกระทรวงนั้นเพื่อความกระชับ ยกตัวอย่างเช่น กฎกระทรวงการอนุญาตให้ศึกษาวิจัยหรือส่งออกสมุนไพรควบคุม หรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดบทนิยามคำว่า “ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตให้ศึกษาวิจัยสมุนไพรควบคุม หรือใบอนุญาตให้จำหน่าย ส่งออก หรือแปรรูปสมุนไพรควบคุมเพื่อการค้า แล้วแต่กรณี

๒. แนวทางการเขียนบทนิยามกฎกระทรวงใบอนุญาต

บทนิยามมิใช่สิ่งที่จำเป็นต้องมีในกฎกระทรวงทุกฉบับ ถ้อยคำธรรมดาใดที่มีความชัดเจนอยู่ในตัวเองแล้วก็ไม่จำเป็นต้องกำหนดเป็นบทนิยาม เพราะการกำหนดบทนิยามทำให้ต้องตีความอยู่ในกรอบที่กำหนดไว้ตามบทนิยามนั้น ไม่อาจตีความให้เปลี่ยนแปลงไปตามทางศีลธรรม วัฒนธรรมของประชาชนหรือตามความก้าวหน้าในทางเทคโนโลยี ซึ่งกฎกระทรวงหลายฉบับก็มีการกำหนดบทนิยามไว้เพียงคำเดียวหรือหลายคำ เช่น คำว่า “ผู้อนุญาต” “ใบอนุญาต” และบทนิยามคำอื่นที่มุ่งอธิบายความหมายของถ้อยคำอื่นใดในการร่างกฎกระทรวง และกฎกระทรวงบางฉบับไม่กำหนดบทนิยามไว้ ทั้งนี้ กฎกระทรวงที่ไม่ได้กำหนดบทนิยามไว้ การตีความจะต้องพิจารณาความหมายทั่วไปตามพจนานุกรม หรือตามถ้อยคำในกฎหมายอื่นที่ใกล้เคียงและเป็นกฎหมายที่ไม่มีวัตถุประสงค์ที่ขัดหรือแย้งกัน

แนวทางการเขียนบทนิยามกฎกระทรวงใบอนุญาต มีลักษณะเช่นเดียวกับร่างกฎกระทรวงทั่วไป คือ

(๑) เขียนเพื่อให้เกิดความชัดเจนของถ้อยคำที่ใช้ในร่างกฎกระทรวงนั้น เพื่อจะได้ไม่เกิดข้อสงสัยหรือเปิดโอกาสให้มีการตีความ และต้องไม่เขียนกว้างเกินไปจนไม่ทราบขอบเขตของบทนิยามนั้น ใช้ภาษาที่เรียบง่าย ไม่ฟุ่มเฟือย มีความชัดเจนที่จะทำให้ประชาชนเข้าใจได้ง่าย และหลีกเลี่ยงการเขียนบทนิยามที่มีลักษณะวกวนจนทำให้ไม่อาจทราบความหมายที่แน่นอนได้

(๒) เขียนเฉพาะที่มีความหมายไม่ชัดเจนหรือไม่ตรงตามความมุ่งหมายเท่านั้น บทนิยามมิใช่สิ่งที่จำเป็นต้องมีในกฎกระทรวงทุกฉบับ หากถ้อยคำนั้นมีความหมายชัดเจนอยู่แล้วหรือถือตามความหมายทั่วไปตามที่ปรากฏอยู่ในพจนานุกรมก็ไม่จำเป็นต้องกำหนดบทนิยามให้สับสน เมื่อมีบทนิยามทำให้การแปลความหมายของคำ ต้องอยู่ในกรอบที่กำหนดไว้

ตามบทนิยามนั้นไม่อาจแปลความตามทางศีลธรรม วัฒนธรรมของประชาชน หรือตามความก้าวหน้าในทางเทคโนโลยี เพื่อขยายความหรือจำกัดความได้

(๓) หลีกเลี่ยงการกำหนดบทนิยามโดยให้ขึ้นอยู่กับการออกกฎหมายลำดับรองอื่น เพราะผู้ใช้กฎหมายจะไม่ทราบหลักเกณฑ์ว่าจะต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายนั้นเมื่อใด

(๔) การกำหนดบทนิยามโดยการอ้างบทนิยามในกฎหมายอื่นนั้นสามารถกระทำได้ แต่ผู้ร่างกฎหมายจะต้องคำนึงถึงว่า หากกฎหมายนั้นมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามนั้น ในภายหลัง ก็ต้องมีความหมายตามบทนิยามดังกล่าวด้วย ดังนั้น ถ้าหากต้องการให้บทนิยามในกฎกระทรวงมีความยืดหยุ่นและสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ในภายหลังก็ควรใช้วิธีลอกความหมายของนิยามตามกฎหมายอื่นนั้นมากำหนดไว้ในกฎกระทรวง

(๕) เมื่อใช้ถ้อยคำใดเป็นบทนิยามแล้วต้องแปลความและใช้ให้เหมือนกันทุกข้อ และผู้ใช้กฎหมายอ่านแล้วไม่สับสน และไม่ควรถูกกำหนดบทนิยามให้เป็นบทบังคับในกฎกระทรวง เพราะการกำหนดบทนิยามเป็นการอธิบายความหมายของถ้อยคำในกฎกระทรวง จึงไม่ควรกำหนดเนื้อหาในส่วนที่เป็นสาระของกฎกระทรวง

(๖) หลีกเลี่ยงการกำหนดบทนิยามที่ขัดแย้งกับคำที่มีความหมายธรรมดาเนื่องจากจะขัดแย้งกับความเข้าใจของบุคคลโดยทั่วไป แต่หากจำเป็นต้องการกำหนดให้กว้างกว่าความหมายปกติ ก็ควรต้องแยกเป็นความหมายที่เป็นความหมายปกติไว้ในส่วนต้นเพื่อจะได้เป็นความหมายหลัก แล้วจึงกำหนดให้ความหมายที่อยู่นอกเหนือจากความหมายปกติไว้ตอนท้าย

(๗) การกำหนดบทนิยามที่เป็นศัพท์ทางเทคนิคนั้นสามารถกำหนดได้ แต่เมื่อกำหนดแล้วจะต้องจำกัดขอบเขตของบทนิยามนั้นไว้เฉพาะตามที่ให้ความหมายไว้เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ในกฎกระทรวงบางฉบับก็มีการใช้เป็นคำธรรมดาโดยไม่กำหนดเป็นบทนิยาม แต่ถ้าในกฎกระทรวงนั้นจำเป็นต้องจำกัดขอบเขตไว้ เนื่องจากเป็นกรณีที่มีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ หรือความรับผิดชอบของประชาชน และมีการกำหนดบทลงโทษไว้ด้วย ก็ควรกำหนดบทนิยามไว้ เพราะจะทำให้ประชาชนได้รับรู้ว่าจะต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎกระทรวงนั้น

(๘) ในกรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงและต้องการกำหนดบทนิยาม ต้องตรวจสอบว่ามีการใช้ถ้อยคำนั้นเป็นบทนิยามอยู่แล้วหรือไม่ ถ้ามีต้องใช้ถ้อยคำตามบทนิยามนั้น และถ้าบทนิยามนั้นไม่มีการใช้ในที่อื่นแล้วเนื่องจากการแก้ไขในครั้งนั้น ก็ต้องยกเลิกบทนิยามคำนั้นเพื่อไม่ให้เกิดข้อสงสัย

(๙) การกำหนดบทนิยามเพื่อให้ครอบคลุมเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เนื่องจากถ้อยคำบางคำที่ใช้ในกฎกระทรวงนั้นอาจมีความชัดเจนแล้ว แต่ในขณะเดียวกันก็อาจจะไม่ครอบคลุมถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หรือถ้อยคำบางคำที่มีความหมายกว้างเกินไปจะนำมาบัญญัติเพื่อใช้บังคับกฎหมายในขณะนั้นจึงได้กำหนดให้แคบลง แต่ผู้ร่างกฎหมายก็อาจไม่แน่ใจว่าผู้ใช้กฎหมายจะขยายความหมายของบทนิยามนั้นครอบคลุมไปถึงสิ่งหรือเหตุที่จะเกิดในอนาคตหรือไม่ กรณีเช่นนี้ การกำหนดคำนิยามก็อาจเปิดช่องให้ผู้มีอำนาจในการใช้กฎหมายนั้นสามารถประกาศกำหนดเพิ่มเติมได้

(๑๐) การใช้ถ้อยคำในการกำหนดขอบเขตความหมายของบทนิยาม โดยทั่วไป การกำหนดขอบเขตความหมายคำนิยามจะมีการใช้อยู่สามลักษณะ กล่าวคือ

(ก) ใช้คำว่า “หมายความว่า” เมื่อต้องการอธิบายความหมายของคำนิยามนั้น เพราะความมุ่งหมายในการกำหนดบทนิยามนั้นเป็นการกำหนดความหมายของถ้อยคำที่จะใช้ในกฎหมายให้เกิดความชัดเจน อย่างไรก็ตาม ถ้าหากได้อ่านกฎหมายฉบับเก่า ๆ จะมีการใช้ถ้อยคำที่แตกต่างกัน เช่น หมายความว่า หมายถึง คือ ได้แก่ รวมความว่า ซึ่งตามระบบการร่างกฎหมายในปัจจุบันไม่มีการกำหนดความหมายของคำนิยามโดยใช้ถ้อยคำดังกล่าวแล้ว

(ข) ใช้คำว่า “ให้หมายความรวมถึง” เมื่อต้องการขยายความหมายของคำนิยามนั้น ให้มีความหมายมากกว่าความหมายตามปกติ

(ค) ใช้คำว่า “แต่ไม่หมายความรวมถึง” เมื่อต้องการจำกัดขอบเขตความหมายของคำนิยามนั้น ให้มีความหมายแคบกว่าปกติ

(๑๑) กรณีที่เป็นกฎกระทรวงฉบับแรก รูปแบบการเขียนบทนิยามจะขึ้นต้นด้วย “ในกฎกระทรวงนี้” เพื่ออธิบายว่าความหมายของคำนิยามต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ในกฎกระทรวงนั้นมีความหมายเฉพาะ อย่างไรก็ตาม การเขียนบทนิยามในบางครั้ง ผู้ร่างกฎหมายไม่ประสงค์จะกำหนดบทนิยามเพื่อใช้กับกฎกระทรวงทั้งฉบับ แต่อาจต้องการให้ใช้เฉพาะหมวด ส่วน หรือใช้เฉพาะบางข้อก็ได้ ซึ่งตำแหน่งของการเขียนบทนิยามก็จะอยู่ตรงหมวด ส่วน หรือข้อนั้น ไม่ควรกำหนดเป็นข้อที่เป็นบททั่วไป แต่สมควรนำไปกำหนดไว้เป็นบทนิยามที่ใช้เฉพาะข้อนั้น เพื่อความสะดวกในการใช้กฎหมายและง่ายต่อการทำความเข้าใจในกรณีที่ต้องการกำหนดให้มีการใช้เฉพาะในบางหมวดหรือบางข้อ ก็สมควรนำไปกำหนดไว้ใช้เฉพาะในหมวดหรือข้อนั้น และรูปแบบการใช้ถ้อยคำก็แตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของผู้ร่างกฎหมาย กล่าวคือ ถ้าประสงค์จะใช้เฉพาะหมวด ส่วน หรือข้อ ก็จะขึ้นต้นว่า “ในหมวดนี้” “ในส่วนนี้” หรือ “ในข้อนี้” แล้วแต่กรณี สำหรับการเขียนบทนิยามที่กำหนดอยู่ในข้อ การกำหนดบทนิยามจะอยู่ในวรรคท้ายต่อจากสาระของข้อนั้น ทั้งนี้ โดยมีความมุ่งหมายจะใช้บทนิยามนั้นเฉพาะบางข้อ หมวด หรือส่วน

(๑๒) การเรียงลำดับบทนิยามในกฎกระทรวง

โดยปกติให้เรียงลำดับจากคำที่เป็นสาระสำคัญของร่างกฎกระทรวงก่อน เพื่อให้ผู้ใช้กฎหมายจะได้เข้าใจในสาระของกฎกระทรวงฉบับนั้น เมื่อกำหนดคำที่เป็นสาระของกฎกระทรวงนั้นแล้วจึงไล่ลำดับคำนิยามที่มีความสำคัญรองลงไปตามลำดับ จนในที่สุดก็จะเป็นคณะกรรมการ เลขาธิการ สำนักงาน และรัฐมนตรี

แนวทางการเรียงลำดับบทนิยาม มีหลักเกณฑ์ทั่วไป ดังต่อไปนี้

(ก) ให้เรียงลำดับจากคำที่มีการอธิบายความหมายและเป็นสาระสำคัญของกฎกระทรวงฉบับนั้น เพื่อให้ผู้ใช้กฎหมายจะได้เข้าใจในสาระของกฎกระทรวงฉบับนั้น เมื่อกำหนดคำนิยามที่เป็นสาระสำคัญของกฎกระทรวงนั้นได้แล้วจึงไล่ลำดับบทนิยามที่เป็นการอธิบายความหมายแต่มีความสำคัญรองลงไปตามลำดับ ซึ่งโดยทั่วไปจะพบว่าเป็นการเรียงลำดับคำที่ใช้มากที่สุดไปจนถึงใช้น้อยที่สุดพร้อมกันด้วย

(ข) จากนั้นจึงเป็นส่วนของคำนิยามที่มีขึ้นเพื่อเป็นคำย่อในกฎกระทรวง ให้เรียงลำดับจากคำนิยามที่มีความสำคัญมากไปหาความสำคัญน้อย เช่น คณะกรรมการ เลขาธิการ สำนักงาน

(ค) เมื่อเรียงลำดับคำนิยามตาม (ก) และ (ข) แล้ว จึงเรียงคำนิยามในเรื่อง ตัวบุคคล โดยให้ยึดถือหลักการเรียงบุคคลตามความสำคัญ จากบุคคลที่มีความสำคัญน้อย มาก่อนบุคคลที่มีความสำคัญมากกว่าตามลำดับ เช่น “พนักงานเจ้าหน้าที่” เรียงอยู่ในลำดับ ก่อนคำว่า “นายทะเบียน” “อธิบดี” และคำนิยามสุดท้าย คือ คำว่า “รัฐมนตรี”

อย่างไรก็ดี ในการเรียงลำดับคำนิยามในบทนิยามนั้น ในบางครั้งผู้ร่างกฎหมาย อาจมีการกำหนดคำนิยามที่เป็นลักษณะของกลุ่มคำที่มีลักษณะใกล้เคียงไว้ เช่น กฎกระทรวง การขออนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ เฉพาะกัญชง (Hemp) พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดบทนิยามคำว่า “กัญชง” “เมล็ดพันธุ์” และ “เมล็ดพันธุ์รับรอง” การกำหนดคำนิยามในลักษณะดังกล่าว ผู้ร่างกฎหมายจะต้องจัดเป็นกลุ่มคำนิยามในลักษณะเดียวกันไว้กลุ่มเดียวกันด้วย ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการอ่านกฎหมายและผู้ใช้กฎหมายจะได้ทราบว่าถ้อยคำนั้น ในกฎกระทรวงมีการกำหนดความหมายไว้เป็นพิเศษหรือไม่

(๑๓) การเขียนบทนิยามให้ใช้แบบการเขียนนิยามเต็ม เนื่องจากคณะกรรมการ กฎปฏิภา (คณะที่ ๑) เคยให้ความเห็นว่า เนื่องจากนิยามคือการให้ความหมายของคำ ฉะนั้น การเขียนอธิบายความหมายของคำ ๆ นั้น จึงควรใช้คำเต็มจะเหมาะสมและชัดเจนกว่า การใช้นิยามซ้อนนิยาม^{๑๔}

(๑๔) กรณีมีการกำหนดบทนิยามไว้ในกฎหมายแม่บทแล้วไม่ควรนำมากำหนด ในกฎหมายลูกบทซ้ำหากไม่ได้ประสงค์ให้แตกต่าง แต่ถ้าประสงค์ให้แตกต่างแล้ว หากกฎหมายแม่บทได้กำหนดความหมายของคำนิยามไว้ชัดเจนแล้ว การจะออก กฎกระทรวงกำหนดความหมายให้เกินกว่าคำนิยามตามที่กำหนดในกฎหมายแม่บท ย่อมไม่อาจทำได้ เพราะขัดต่อกฎหมายแม่บท^{๑๕}

^{๑๔} ข้อสั่งการของเลขาธิการฯ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔

^{๑๕} บันทึกกรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔ เรื่อง การออกกฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไข การขอรับใบอนุญาตใช้เรือโดยให้มีการประกันภัยสำหรับคนโดยสารเรือจะเกินอำนาจตามที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ หรือไม่ (เรื่องเสร็จที่ ๓๗๖/๒๕๓๙)

๓. รูปแบบการเขียนบทนิยามกฎกระทรวงใบอนุญาต

รูปแบบการเขียนบทนิยาม มีดังต่อไปนี้

(๑) บทนิยามทั่วไป

ข้อ .. ในกฎกระทรวงนี้
“.....” หมายความว่า .....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการแบ่งระดับ การกำหนดคุณสมบัติ และการอนุญาต
เป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเดินเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน
เดินเครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์”

- กฎกระทรวงการอนุญาตเกี่ยวกับเครื่องกำเนิดรังสี พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“ใบอนุญาต” หมายความว่า

(๑) ใบอนุญาตทำเครื่องกำเนิดรังสี

(๒) ใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองหรือใช้เครื่องกำเนิดรังสี

(๓) ใบอนุญาตนำเข้าเครื่องกำเนิดรังสี

(๔) ใบอนุญาตส่งออกเครื่องกำเนิดรังสี”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้นำเข้า ส่งออก นำผ่าน
เพาะเลี้ยง หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งสัตว์น้ำบางชนิด พ.ศ. ๒๕๕๙

“ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตให้นำเข้าสัตว์น้ำ ใบอนุญาต
ให้ส่งออกสัตว์น้ำ ใบอนุญาตให้นำผ่านสัตว์น้ำ ใบอนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
หรือใบอนุญาตให้มีสัตว์น้ำไว้ในครอบครอง แล้วแต่กรณี”

(๒) บทนิยามที่มีความหมายกว้างกว่าความหมายทั่วไป

ข้อ .. ในกฎกระทรวงนี้
“.....” หมายความว่า ..... และให้หมายความรวมถึง.....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการผลิตสุรา พ.ศ. ๒๕๖๕

“ข้อ ๓ ในกฎกระทรวงนี้

“ผลิตสุราเพื่อการค้า” หมายความว่า ผลิตสุราโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขาย แลกเปลี่ยน หรือเพื่อการอื่นใด โดยได้รับประโยชน์ตอบแทน และให้หมายความรวมถึงผลิตสุราที่มีปริมาณเกินสองร้อยลิตรต่อปีด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ”

(๓) บทนิยามที่มีความหมายแคบกว่าความหมายทั่วไป

ข้อ .. ในกฎกระทรวงนี้

“.....” หมายความว่า ..... แต่ไม่หมายความรวมถึง/ไม่รวมถึง

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ เฉพาะกัญชา พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“กัญชา” หมายความว่า พืชในสกุล Cannabis ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๘ (๑) ทั้งนี้ ไม่รวมถึงกัญชง (Hemp)

ฯลฯ

ฯลฯ”

(๔) บทนิยามเฉพาะหมวด/ส่วน

ข้อ .. ในหมวดนี้/ในส่วนนี้

“.....” หมายความว่า .....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ เฉพาะกัญชา พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๖๗ ในหมวดนี้

“รูปแบบพิเศษสำหรับการเข้าถึงยา” หมายความว่า การบริหารจัดการกัญชาเพื่อให้ผู้ป่วยซึ่งมีความจำเป็นสามารถเข้าถึงกัญชาทางการแพทย์ได้ โดยการอนุญาต

ให้สามารถผลิตหรือจำหน่ายตำรับยาที่มีกัญชาปรุงผสมอยู่ ซึ่งมีข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลและความปลอดภัยมาแล้ว โดยได้รับการยกเว้นไม่ต้องขอรับรองตำรับยาตามหมวด ๑๒ การรับรองตำรับยา”

ส่วนที่ ๗

การขอและออกใบอนุญาต

๑. ความมุ่งหมายของการกำหนดการขอและการออกใบอนุญาต

เพื่อกำหนดประเภทของผู้ประสงค์จะขอรับใบอนุญาต เอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอรับใบอนุญาต การยื่นคำขอ การตรวจสอบคำขอ ใบรับคำขอ การพิจารณาคำขอของผู้อนุญาต เงื่อนไขการพิจารณาออกใบอนุญาต การแจ้งผลการพิจารณา การรับใบอนุญาต แบบใบอนุญาต และอายุใบอนุญาต เพื่อให้เกิดความชัดเจน

๒. แนวทางการเขียนและรูปแบบการเขียนกระบวนการขอและการออกใบอนุญาต

เนื้อหาในส่วนของการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตในกฎกระทรวงใบอนุญาตนั้น เป็นเนื้อหาที่มีเฉพาะในกฎกระทรวงใบอนุญาตจึงมีแนวทางการเขียนและรูปแบบการเขียนที่แตกต่างจากการเขียนกฎกระทรวงทั่วไป โดยเนื้อหาในส่วนนี้จะเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการออกใบอนุญาต ซึ่งได้แก่ ผู้ที่มีสิทธิขอรับใบอนุญาต คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้รับใบอนุญาตเฉพาะในกรณีที่ถูกกฎหมายแม่บทให้อำนาจในการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามในกฎกระทรวง^{๑๖} การขอเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอรับใบอนุญาต การยื่นคำขอรับใบอนุญาต แบบคำขอรับใบอนุญาต การตรวจสอบคำขอรับใบอนุญาตและใบรับคำขอ การพิจารณาคำขอของผู้อนุญาต เงื่อนไขการพิจารณาออกใบอนุญาตของผู้ออกใบอนุญาต การกำหนดเงื่อนไขในใบอนุญาต การแจ้งผลการพิจารณา การรับใบอนุญาต และการกำหนดอายุใบอนุญาต โดยมีแนวทางการเขียนและรูปแบบการเขียนในแต่ละเรื่องดังต่อไปนี้

๒.๑ แนวทางการเขียนและรูปแบบการกำหนดผู้ขอรับใบอนุญาต

(๑) แนวทางการเขียนกำหนดประเภทผู้ขอรับใบอนุญาต

(ก) กรณีกฎกระทรวงใบอนุญาตประสงค์ไม่กำหนดประเภทผู้ขอรับใบอนุญาตหรือผู้ประสงค์จะขอรับใบอนุญาต ในการใช้อ้อยคำจะขึ้นต้นบรรทัดแรกด้วยคำว่า “ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อ... พร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร

^{๑๖} คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้เคยวินิจฉัยไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๒๔/๒๕๓๕ ว่า การที่รัฐมนตรีจะออกกฎกระทรวงกำหนดการใด ๆ เพื่อปฏิบัติการตามกฎหมายนั้น พระราชบัญญัติแม่บทต้องกำหนดให้อำนาจเช่นนั้นไว้ด้วย ดังนั้น การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการสถาปนาภิเษกสมรส พ.ศ. ๒๕๑๗ ออกกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคมสถาปนาภิเษกสมรสจึงไม่สามารถกระทำได้เพราะเป็นการออกกฎกระทรวงเกินอำนาจที่กฎหมายแม่บทกำหนดไว้ และคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้วางแนวทางไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๕๔๗/๒๕๕๔ ว่าการกำหนดเรื่องคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จึงไม่สามารถกำหนดหลักเกณฑ์เรื่องคุณสมบัติไว้ในกฎกระทรวงได้ หากกฎหมายแม่บทไม่ได้ให้อำนาจไว้

หรือหลักฐาน ดังต่อไปนี้” จากนั้นในบรรทัดต่อมาจะเป็นการระบุข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานเรียงลำดับเป็นรายอนุข้อ

(ข) กรณีกฎกระทรวงใบอนุญาตประสงค์กำหนดประเภทผู้ขอรับใบอนุญาต หรือผู้ประสงค์จะขอรับใบอนุญาตไว้ด้วย ในการใช้ถ้อยคำจะขึ้นต้นบรรทัดแรกด้วยคำว่า “ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อ... พร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐาน ดังต่อไปนี้” จากนั้นในบรรทัดต่อมาจะเป็นประเภทผู้ขอรับใบอนุญาต โดยจะระบุประเภทผู้ขอรับใบอนุญาตเรียงลำดับเป็นรายอนุข้อ

(๒) รูปแบบการเขียนประเภทผู้ขอรับใบอนุญาต

(ก) กรณีแยกประเภทผู้ขอรับใบอนุญาต

ข้อ .. ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาต ต่อ...(เช่น อธิบดี เลขาธิการ ผู้อำนวยการ)... พร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลธรรมดา

(ก) .....

(ข) .....

(ค) .....

(๒) ห้างหุ้นส่วนสามัญ

(ก) .....

(ข) .....

(ค) .....

(๓) นิติบุคคล

(ก) .....

(ข) .....

(ค) .....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติ การขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒

“ข้อ ๑^{๑๗} ผู้ใดประสงค์จะประกอบการขนส่งประจำทาง การขนส่ง ไม่ประจำทาง หรือการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามแบบ

^{๑๗} ข้อ ๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๖๔ (พ.ศ. ๒๕๖๗) ออกตามความใน พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๖๒

ของกรมการขนส่งทางบก พร้อมด้วยแผนการดำเนินการในการประกอบการขนส่ง และเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลธรรมดา

(ก) เลขประจำตัวประชาชน และคำยินยอมให้นายทะเบียนเข้าถึง ข้อมูลดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

(ข) ตัวอย่างเครื่องหมายประจำรถ

(ค) รูปถ่ายสำนักงานและรูปถ่ายสถานที่เก็บรถ ขนาดไม่น้อยกว่า ๗.๖๐ x ๑๒.๗๐ เซนติเมตร อย่างละ ๒ รูป

(ง) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิการใช้สถานที่เก็บรถ

(จ) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองรถ ในกรณีที่มีรถ อยู่แล้วในวันยื่นคำขอ

(๒) ห้างหุ้นส่วนสามัญ

(ก) รายชื่อผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน

(ข) เลขประจำตัวประชาชนของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน และคำยินยอมให้นายทะเบียนเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

(ค) ตัวอย่างรอยตราประทับของผู้ยื่นคำขอ ๒ ตรา ถ้ามี

(ง) เอกสารและหลักฐานตาม (๑) (ข) (ค) (ง) และ (จ)

(๓) ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด

(ก) หนังสือรับรองการจดทะเบียนและวัตถุประสงค์ของห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียนหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด ซึ่งนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทรับรองไว้ไม่เกินเก้าสิบวัน

(ข) รายชื่อและสัญชาติของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน

(ค) เลขประจำตัวประชาชน และคำยินยอมให้นายทะเบียนเข้าถึง ข้อมูลดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ หรือหนังสือเดินทางหรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวในกรณีที่ผู้เป็นหุ้นส่วนมิได้มีสัญชาติไทย ของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน

(ง) ตัวอย่างรอยตราประทับของผู้ยื่นคำขอ ๒ ตรา ถ้ามี

(จ) เอกสารและหลักฐานตาม (๑) (ข) (ค) (ง) และ (จ)

(๔) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด

(ก) หนังสือรับรองการจดทะเบียนและวัตถุประสงค์ของบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดซึ่งนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทรับรองไว้ไม่เกินเก้าสิบวัน

(ข) รายชื่อและสัญชาติของผู้ถือหุ้นทุกคนและจำนวนหุ้นที่ผู้ถือ ที่ผู้ถือหุ้นแต่ละคนถือ

(ค) เลขประจำตัวประชาชน และคำยินยอมให้นายทะเบียนเข้าถึง ข้อมูลดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ หรือหนังสือเดินทางหรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวในกรณีที่กรรมการของบริษัทมิได้มีสัญชาติไทย ของกรรมการของบริษัททุกคน

- (ง) ข้อบังคับฉบับตีพิมพ์
  - (จ) ตัวอย่างรอยตราประทับของผู้ยื่นคำขอ ๒ ตรา ถ้ามี
  - (ฉ) เอกสารและหลักฐานตาม (๑) (ข) (ค) (ง) และ (จ)
  - (๕) สหกรณ์
    - (ก) ใบสำคัญรับจดทะเบียนสหกรณ์
    - (ข) หนังสือแสดงสถานภาพของสหกรณ์และรายชื่อคณะกรรมการผู้มีอำนาจลงนามซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์รับรองไว้ไม่เกินเก้าสิบวัน
    - (ค) เลขประจำตัวประชาชนของผู้มีอำนาจลงนามผูกพันสหกรณ์ทุกคน และคำยินยอมให้นายทะเบียนเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ
  - (ง) ข้อบังคับของสหกรณ์
  - (จ) ตัวอย่างรอยตราประทับของผู้ยื่นคำขอ ๒ ตรา ถ้ามี
  - (ฉ) เอกสารและหลักฐานตาม (๑) (ข) (ค) (ง) และ (จ)
  - (๖) องค์การของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาลหรือตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
    - (ก) เอกสารการจัดตั้งองค์การของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาลหรือตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
    - (ข) ตัวอย่างรอยตราประทับของผู้ยื่นคำขอ ๒ ตรา ถ้ามี
    - (ค) เอกสารและหลักฐานตาม (๑) (ข) (ค) (ง) และ (จ)
  - (๗) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
    - (ก) เอกสารการจัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น
    - (ข) เอกสารและหลักฐานตาม (๑) (ข) (ค) (ง) และ (จ) เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน หากผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งประสงค์จะยื่นบัตรประจำตัวประชาชน หรือภาพถ่ายเอกสารและหลักฐานที่มีการรับรองสำเนาถูกต้องประกอบคำขอรับใบอนุญาตแทนการยื่นต้นฉบับเอกสารหรือหลักฐาน ให้สามารถกระทำได้”
- ร่างกฎกระทรวงการอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ พ.ศ. .... (เรื่องเสร็จที่ ๘๕๒/๒๕๖๗)
- “ข้อ ๖ บุคคลดังต่อไปนี้อาจขออนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ ได้
- (๑) หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานในกำกับของรัฐที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล
  - (๒) สภาเกษตรกรไทย
  - (๓) สถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

(๔) ผู้รับอนุญาตด้านยา ยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์ ผลิตรภัณฑ์ สมุนไพร เครื่องสำอาง หรืออาหาร ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น หรือผู้รับอนุญาตอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๕) ผู้ประกอบกิจการเกี่ยวกับห้องปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์

ข้อ ๘ ผู้ขออนุญาตตามข้อ ๖ ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อผู้อนุญาต พร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีผู้ขออนุญาตตามข้อ ๖ (๑)

(ก) ข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานแสดงการเป็นนิติบุคคล หน้าที่ และอำนาจตามกฎหมาย

(ข) หนังสือมอบอำนาจให้ผู้ดำเนินการในใบอนุญาตที่ติดอากรแสตมป์แล้ว พร้อมทั้งระบุเลขบัตรประจำตัวประชาชนของผู้แทนนิติบุคคลที่มอบอำนาจ และของผู้รับมอบอำนาจ ซึ่งยินยอมให้ผู้อนุญาตเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวของบุคคลนั้น

(ค) เหตุผลและความจำเป็นในการขออนุญาต หรือเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

(๒) กรณีผู้ขออนุญาตตามข้อ ๖ (๒)

(ก) หนังสือมอบอำนาจให้ผู้ดำเนินการในใบอนุญาตที่ติดอากรแสตมป์แล้ว พร้อมทั้งระบุเลขบัตรประจำตัวประชาชนของผู้แทนนิติบุคคลที่มอบอำนาจ และของผู้รับมอบอำนาจ ซึ่งยินยอมให้ผู้อนุญาตเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวของบุคคลนั้น

(ข) เหตุผลและความจำเป็นในการขออนุญาต หรือเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

(๓) กรณีผู้ขออนุญาตตามข้อ ๖ (๓) (๔) หรือ (๕)

(ก) ชื่อและเลขทะเบียนนิติบุคคล พร้อมทั้งคำยินยอมให้ผู้อนุญาตเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว

(ข) หนังสือแสดงว่าผู้ยื่นขออนุญาตเป็นผู้แทนของนิติบุคคลหรือผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคล โดยระบุเลขประจำตัวประชาชนของบุคคลดังกล่าวซึ่งยินยอมให้ผู้อนุญาตเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวของบุคคลนั้น และในกรณีที่มอบอำนาจให้ผู้ดำเนินการแทนต้องมีหนังสือมอบอำนาจให้ผู้ดำเนินการในใบอนุญาตที่ติดอากรแสตมป์แล้ว พร้อมทั้งระบุเลขบัตรประจำตัวประชาชนของผู้แทนนิติบุคคลที่มอบอำนาจและของผู้รับมอบอำนาจ ซึ่งยินยอมให้ผู้อนุญาตเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวของบุคคลนั้น

(ค) เหตุผลและความจำเป็นในการขออนุญาต หรือเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

(ง) กรณีเป็นผู้ขออนุญาตตามข้อ ๖ (๓) ให้ระบุเลขที่ใบอนุญาต จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

(จ) กรณีเป็นผู้ขออนุญาตตามข้อ ๖ (๔) ให้ระบุชื่อผู้รับอนุญาต และเลขที่ใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยยา ยาเสพติดให้โทษ วัตถุออกฤทธิ์ ผลิตรภัณฑ์ สมุนไพร เครื่องสำอาง อาหาร หรือตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี

(ข) กรณีไม่แยกประเภทผู้ขอรับใบอนุญาต

ข้อ .. ผู้ใด (นิติบุคคล คนต่างด้าว)...จะขอรับใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อ...(เช่น อธิบดี เลขาธิการ ผู้อำนวยการ)... พร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานดังต่อไปนี้

(๑) .....

(๒) .....

(๓) .....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตจัดการบริหารพื้นที่คุ้มครองสมุนไพรรักษาหรือใช้ประโยชน์จากสมุนไพรรักษา พ.ศ. ๒๕๖๗

“ข้อ ๒ ผู้ใดประสงค์จะจัดการบริหารพื้นที่คุ้มครองสมุนไพรรักษาหรือใช้ประโยชน์จากสมุนไพรรักษา ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อผู้อนุญาต พร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) เลขประจำตัวประชาชน ในกรณีที่บุคคลธรรมดาเป็นผู้ขออนุญาต

(๒) ชื่อและเลขทะเบียนนิติบุคคล ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ขออนุญาต

(๓) แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม ซึ่งระบุรายละเอียดในการจัดการบริหารพื้นที่คุ้มครองสมุนไพรรักษาหรือใช้ประโยชน์จากสมุนไพรรักษา โดยต้องระบุวัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินการด้วย

(๔) ชื่อผู้ดำเนินการต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยซึ่งมีความรู้หรือความเชี่ยวชาญด้านสมุนไพรรักษาในกรณีที่ผู้ร่วมดำเนินการหลายคนจะต้องมีผู้ร่วมดำเนินการซึ่งมีสัญชาติไทยเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ดำเนินการดังกล่าวทั้งหมด

(๕) แผนที่แสดงบริเวณที่จะขออนุญาตจัดการบริหารพื้นที่คุ้มครองสมุนไพรรักษาหรือใช้ประโยชน์จากสมุนไพรรักษา

(๖) ข้อเสนอในการปรับปรุงหรือพัฒนาพื้นที่คุ้มครองสมุนไพรรักษา หรือการปลูกสมุนไพรรักษาทดแทนในพื้นที่นั้น โดยสมุนไพรรักษาที่จะปลูกทดแทนต้องเหมาะสมกับระบบนิเวศน์ของพื้นที่นั้น และต้องมีจำนวนหรือปริมาณไม่น้อยกว่าที่ได้นำไปใช้ประโยชน์”

- กฎกระทรวงการขึ้นทะเบียนและการอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๖๕

“ข้อ ๗ ผู้ใดประสงค์จะขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ ให้ยื่นคำขอต่อผู้อำนวยการ พร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) เลขประจำตัวประชาชน

(๒) สำเนาหนังสือเดินทางหรือเลขประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ที่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอมิได้มีสัญชาติไทย

(๓) สำเนาปริญญาบัตรหรือประกาศนียบัตรเทียบเท่าปริญญาในสาขาที่ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต

(๔) หนังสือแสดงผลการสอบผ่านความรู้จากคณะกรรมการวิชาชีพในสาขาที่ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต

(๕) สำเนาใบอนุญาตให้ประกอบโรคศิลปะจากประเทศที่สำเร็จการศึกษาในสาขาที่ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศซึ่งมิได้มีสัญชาติไทย

(๖) ใบรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมซึ่งรับรองว่าไม่เป็นโรคที่คณะกรรมการวิชาชีพในสาขาที่ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกาศกำหนดว่าไม่สมควรให้ประกอบโรคศิลปะ ซึ่งออกให้ไม่เกินสามสิบวันนับถึงวันยื่นคำขอ

(๗) รูปถ่ายขนาดหนึ่งนิ้ว แต่งกายสุภาพ หน้าตรง ครี้งตัว ท่าปกติ ไม่สวมหมวกหรือแว่นตา ซึ่งถ่ายไว้ไม่เกินหกเดือน จำนวนสามรูป

(๘) คำยินยอมให้ผู้อำนวยความสะดวกหรือนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดแล้วแต่กรณีเข้าถึงข้อมูลตาม (๑) หรือ (๒) เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

(๙) ข้อมูลเอกสารหรือหลักฐานอื่นตามที่กำหนดไว้ในแบบคำขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะระหว่างประเทศที่จดทะเบียนในราชอาณาจักร นำเข้าหรือส่งออกซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ประเภท ๓ หรือประเภท ๔ เพื่อใช้ในยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะระหว่างประเทศ ที่จดทะเบียนในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๔ ให้ผู้ประสงค์จะขออนุญาตตามข้อ ๒ ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อผู้อนุญาต พร้อมด้วยข้อมูลและเอกสาร ดังต่อไปนี้

(๑) เลขประจำตัวประชาชน ในกรณีที่บุคคลธรรมดาเป็นผู้ขออนุญาต

(๒) ชื่อและเลขทะเบียนนิติบุคคล ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ขออนุญาต

(๓) เลขที่ใบอนุญาตให้จดทะเบียนในราชอาณาจักรซึ่งยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะระหว่างประเทศ

(๔) รูปถ่ายครึ่งตัว หน้าตรง ไม่สวมหมวกและแว่นตาสีเข้ม ของผู้ขออนุญาตหรือผู้ซึ่งนิติบุคคลแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำเนินการ ขนาด ๑ นิ้ว ซึ่งถ่ายไว้ไม่เกินหกเดือนก่อนวันยื่นคำขอรับใบอนุญาต จำนวน ๓ รูป

(๕) หนังสือแสดงว่าผู้ขออนุญาตเป็นผู้ได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำเนินการจากนิติบุคคล ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ขออนุญาต

(๖) คำยินยอมให้ผู้อนุญาตเข้าถึงข้อมูลตาม (๑) (๒) และ (๓) เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ”

๒.๒. แนวทางการเขียนและรูปแบบการกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาต

(๑) แนวทางการเขียนเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาต

(ก) การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตต้องกำหนดไม่เกินแม่บท หากกฎหมายแม่บทไม่ได้ให้อำนาจไว้ การกำหนดดังกล่าวจะเกินอำนาจของกฎหมายแม่บทจึงไม่สามารถกระทำได้ ทั้งนี้ เนื่องจากมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อรักษาความมั่นคงหรือเศรษฐกิจของประเทศ การแข่งขันอย่างเป็นธรรม การป้องกันหรือขจัดการกีดกันหรือการผูกขาด การคุ้มครองผู้บริโภค การจัดระเบียบการประกอบอาชีพเพื่งเท่าที่จำเป็น หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น ดังนั้น การกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบอาชีพจึงต้องพิจารณากฎหมายแม่บทที่ให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงนั้นด้วยว่าให้อำนาจในการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามหรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยวินิจฉัยเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาตไว้เป็นบรรทัดฐานดังต่อไปนี้

๑) คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้เคยวินิจฉัยไว้ในบันทึก เรื่อง ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ. ....) ออกตามความในพระราชบัญญัติการมาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๑๗ (อำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในการออกกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคมมาปนกิจสงเคราะห์) (เรื่องเสร็จที่ ๒๔/๒๕๓๕)^{๑๘} ว่า การที่รัฐมนตรีจะออกกฎกระทรวงกำหนดการใด ๆ เพื่อปฏิบัติการตามกฎหมายนั้น พระราชบัญญัติแม่บทต้องกำหนดให้อำนาจเช่นนั้นไว้ด้วย ดังนั้น การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการมาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๑๗ ออกกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคมมาปนกิจสงเคราะห์จึงไม่สามารถกระทำได้ เพราะเป็นการออกกฎกระทรวงเกินอำนาจที่กฎหมายแม่บทกำหนดไว้

^{๑๘} บันทึก เรื่อง ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ. ....) ออกตามความในพระราชบัญญัติการมาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๑๗ (อำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในการออกกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคมมาปนกิจสงเคราะห์) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ ๐๖๐๑/๐๖๖ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๕ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒) คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้วางแนวทางในการร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกใบอนุญาตไว้ในร่างกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบพลังงาน การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการต่ออายุใบอนุญาตเป็นผู้ตรวจสอบพลังงาน พ.ศ. .... (เรื่องเสร็จที่ ๕๔๗/๒๕๕๔) ว่าการกำหนดเรื่องคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จึงไม่สามารถกำหนดหลักเกณฑ์เรื่องคุณสมบัติไว้ในกฎกระทรวงได้ หากกฎหมายแม่บทไม่ได้ให้อำนาจไว้ ซึ่งที่ประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๔/๒๕๕๔ วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ ได้อภิปรายประเด็นนี้สรุปความได้ว่า แนวทางการตีความเรื่องดังกล่าวจึงทำให้เกิดปัญหาในการร่างกฎหมาย ซึ่งโดยหลักแล้วการที่กฎหมายกำหนดให้การประกอบกิจการใดกิจการหนึ่งไม่สามารถกระทำได้ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาต ย่อมมีวัตถุประสงค์ในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในการประกอบกิจการในเรื่องนั้น ๆ อยู่แล้ว เมื่อกฎหมายแม่บทกำหนดให้หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง กฎกระทรวงก็สามารถกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตได้ภายใต้วัตถุประสงค์ของกฎหมายนั้น ๆ การกำหนดเรื่องคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตไว้ในกฎกระทรวงจึงสามารถกระทำได้ แต่เมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้วางแนวทางในการร่างกฎหมายเรื่องนี้ไว้แล้ว ก็จะต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการร่างกฎกระทรวงใหม่โดยอาจกำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องยื่นเอกสารหลักฐานประกอบการขออนุญาต เช่น หลักฐานในเรื่องหลักทรัพย์เพื่อแสดงฐานะทางการเงิน หรือหนังสือบริคณห์สนธิเพื่อแสดงว่าผู้ขออนุญาตต้องเป็นนิติบุคคล ซึ่งเอกสารหลักฐานดังกล่าวจะเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดคุณสมบัติของผู้ขออนุญาต

(ข) การเขียนคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามสามารถเขียนคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามรวมกัน โดยถ้อยคำจะขึ้นต้นบรรทัดแรกด้วยคำว่า “ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาต ต้องมีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้” จากนั้นในบรรทัดต่อมาจะกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามโดยเรียงลำดับเป็นรายข้อ

(๒) รูปแบบการเขียนคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม

ข้อ .. ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต (ถ้ามี))...ต้องมีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้
(๑) .....
(๒) .....
(๓) .....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตใช้หรือผลิตสัตว์
เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๖๖

“ข้อ ๓ ผู้ขอรับใบอนุญาตใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ต้องมีคุณสมบัติ
และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักร
เป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หรือได้รับใบอนุญาตทำงานตามกฎหมาย
ว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

(๒) ได้รับประกาศนียบัตรการอบรมหลักสูตรผู้ใช้สัตว์เพื่องานทาง
วิทยาศาสตร์ที่จัดหรือให้การรับรองโดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติภายในระยะเวลาไม่เกิน
สี่ปีนับแต่วันที่ได้รับประกาศนียบัตร

(๓) ไม่อยู่ระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือไม่เคยถูกเพิกถอน
ใบอนุญาตที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ เว้นแต่การถูกเพิกถอน
ใบอนุญาตได้ผ่านมาแล้วไม่น้อยกว่าสี่ปีนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต

(๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่
เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือได้พ้นโทษมาแล้ว
ไม่น้อยกว่าสี่ปีก่อนวันที่ขอรับใบอนุญาต

(๕) ไม่อยู่ระหว่างฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งตามมาตรา ๔๐

(๖) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๗) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

๒.๓ แนวทางการเขียนและรูปแบบการเขียนเกี่ยวกับการขอเอกสารหรือหลักฐาน
ประกอบคำขอรับใบอนุญาต

(๑) แนวทางการเขียนเกี่ยวกับการขอเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอ
รับใบอนุญาต

(ก) กรณีเอกสารที่ทางราชการออกให้และสามารถตรวจสอบได้แล้ว
จะกำหนดให้กรอกรายละเอียดหรือให้ข้อมูลในแบบคำขอโดยไม่ต้องทำส่งสำเนาเอกสาร
หรือหลักฐานดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑
เห็นชอบมาตรการอำนวยความสะดวกและลดภาระแก่ประชาชน (การไม่เรียกสำเนาเอกสาร
ที่ทางราชการออกให้จากประชาชน) ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ ทั้งนี้ หากหน่วยงานต้องการ
ตรวจสอบความมีอยู่ของบุคคลหรือนิติบุคคล ให้กำหนดให้ผู้ยื่นคำขอต้องให้ข้อมูล
เลขประจำตัวประชาชนหรือเลขทะเบียนนิติบุคคลแก่หน่วยงานและยินยอมให้หน่วยงาน
ใช้ข้อมูลดังกล่าวในการตรวจสอบความมีอยู่ของตัวบุคคลหรือนิติบุคคลผู้ยื่นคำขอได้^{๑๙}

^{๑๙} ข้อสั่งการของเลขาธิการฯ ที่ ๑/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

(ข) การใช้คำว่า “เอกสาร” และ “หลักฐาน” ให้พิจารณาเป็นรายกรณีแล้วแต่ความเหมาะสม และหากมีความจำเป็นต้องใช้ทั้งสองถ้อยคำ ก็สมควรมีคำว่า “และ” หรือคำว่า “หรือ” เป็นคำเชื่อมด้วย^{๒๐} อย่างไรก็ตาม ผู้ร่างกฎหมายสามารถเพิ่มคำว่า “ข้อมูล” ด้วยเพื่อให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ ซึ่งห้ามมิให้เรียกสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้จากประชาชน จึงกำหนดให้ประชาชนให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องแทนการส่งสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้

(ค) การเขียนเกี่ยวกับหนังสือมอบอำนาจเพื่อประกอบคำขอรับใบอนุญาต จะใช้ถ้อยคำว่า “หนังสือมอบหมายและการเขียนให้ความยินยอมในการเปิดเผยข้อมูล”^{๒๑}

(ง) การเขียนเกี่ยวกับการให้ความยินยอมในการเปิดเผยข้อมูลเพื่อประกอบคำขอรับใบอนุญาต จะใช้ถ้อยคำว่า “คำยินยอมให้...(เจ้าหน้าที่/ผู้อนุญาต)...เข้าถึงข้อมูลตาม.....เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ”^{๒๒}

(๒) รูปแบบการเขียนเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอรับใบอนุญาต

ข้อ .. ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อ...(เช่น อธิบดี เลขาธิการ ผู้อำนวยการ)... พร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐาน ดังต่อไปนี้   (๑) .....   (๒) .....   (๓) .....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขึ้นทะเบียนและการอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ

พ.ศ. ๒๕๖๕

“ข้อ ๗ ผู้ใดประสงค์จะขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ ให้ยื่นคำขอต่อผู้อำนวยการ พร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐาน ดังต่อไปนี้

^{๒๐} มติที่ประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ วันพุธ ที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๑

^{๒๑} ข้อสั่งการของเลขาธิการฯ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๔ ในบันทึกเรื่องพิจารณาเสร็จเรื่อง ร่างกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน พ.ศ. ....

^{๒๒} เพ็งอ้วน

- (๑) เลขประจำตัวประชาชน
- (๒) สำเนาหนังสือเดินทางหรือเลขประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในกรณีที่ยื่นคำขอมิได้มีสัญชาติไทย
- (๓) สำเนาปริญญาบัตรหรือประกาศนียบัตรเทียบเท่าปริญญาในสาขาที่ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต
- (๔) หนังสือแสดงผลการสอบผ่านความรู้จากคณะกรรมการวิชาชีพในสาขาที่ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต
- (๕) สำเนาใบอนุญาตให้ประกอบโรคศิลปะจากประเทศที่สำเร็จการศึกษาในสาขาที่ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศซึ่งมิได้มีสัญชาติไทย
- (๖) ใบรับรองของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมซึ่งรับรองว่าไม่เป็นโรคที่คณะกรรมการวิชาชีพในสาขาที่ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตประกาศกำหนดว่าไม่สมควรให้ประกอบโรคศิลปะซึ่งออกให้ไม่เกินสามสิบวันนับถึงวันยื่นคำขอ
- (๗) รูปถ่ายขนาดหนึ่งนิ้ว แต่งกายสุภาพ หน้าตรง ครี้งตัว ท่าปกติ ไม่สวมหมวกหรือแว่นตาดำซึ่งถ่ายไว้ไม่เกินหกเดือนจำนวนสามรูป
- (๘) คำยินยอมให้ผู้อำนวยความสะดวกหรือนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดแล้วแต่กรณี เข้าถึงข้อมูลตาม (๑) หรือ (๒) เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ
- (๙) ข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานอื่นตามที่กำหนดไว้ในแบบคำขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๓ ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อผู้อนุญาต พร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานดังต่อไปนี้

- (๑) แผนที่ตั้งสถานที่ทำการและห้องปฏิบัติการ เว้นแต่ในกรณีที่การตรวจสอบมาตรฐานไม่จำเป็นต้องมีหรือใช้ห้องปฏิบัติการ ให้ยื่นเฉพาะแผนที่ตั้งสถานที่ทำการ
- (๒) เลขทะเบียนนิติบุคคลและหนังสือยินยอมให้ผู้อนุญาตเข้าถึงข้อมูลนั้น
- (๓) สำเนาเอกสารการจัดตั้งนิติบุคคล ให้ใช้เฉพาะในกรณีที่เป็นิติบุคคลประเภทอื่นที่มีได้จดทะเบียนนิติบุคคลกับกระทรวงพาณิชย์
- (๔) หนังสือมอบอำนาจผู้แทนยื่นคำขอและติดอากรแสตมป์ พร้อมเลขประจำตัวประชาชนของผู้มอบอำนาจและของผู้แทนยื่นคำขอซึ่งยินยอมให้ผู้อนุญาตเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวของบุคคลนั้น

(๕) สำเนาใบรับรองระบบงานจากหน่วยงานรับรองระบบงานของประเทศไทย ในกรณีที่ไม่ได้รับการรับรองระบบงานจากสำนักงาน

(๖) สำเนาเอกสารแสดงความเป็นเจ้าของห้องปฏิบัติการหรือสำเนา เอกสารข้อตกลงใช้ห้องปฏิบัติการในการทดสอบหรือการวิเคราะห์ ในกรณีที่การตรวจสอบ มาตรฐานจำเป็นต้องมีหรือใช้ห้องปฏิบัติการ

(๗) สำเนาเอกสารคู่มือคุณภาพหรือเทียบเท่า และขั้นตอนวิธีการ ปฏิบัติงานในกรณีที่ไม่ได้รับการรับรองระบบงานจากสำนักงาน

(๘) สำเนาใบรับรองระบบงานจากหน่วยงานหรือองค์กรที่ได้รับการยอมรับ ในระดับสากล ในกรณีที่ไม่ได้รับการรับรองระบบงานจากสำนักงาน (ถ้ามี)

(๙) เอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แนะนำองค์กรหรือหน่วยงาน ในกรณีที่ ไม่ได้รับการรับรองระบบงานจากสำนักงาน (ถ้ามี)”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตผลิต นำเข้า หรือขาย ผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๒ ผู้ใดประสงค์จะประกอบกิจการผลิต นำเข้า หรือขายผลิตภัณฑ์ สมุนไพรที่รัฐมนตรีได้ประกาศตามมาตรา ๖ (๑) ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อผู้อนุญาต พร้อมด้วย ข้อมูล เอกสารหรือหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) เลขประจำตัวประชาชน ในกรณีที่บุคคลธรรมดาเป็นผู้ขออนุญาต

(๒) ชื่อและเลขทะเบียนนิติบุคคล ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ขออนุญาต

(๓) เลขที่ใบอนุญาตทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงาน ของคนต่างด้าวหรือเลขที่ใบอนุญาตประกอบธุรกิจตามบัญชีสาม (๑๔) หรือ (๑๕) หรือเลขที่ หนังสือรับรองตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ในกรณีที่ผู้ขออนุญาต ไม่ได้มีสัญชาติไทย

(๔) เอกสารแสดงคุณสมบัติของผู้ขออนุญาตตามมาตรา ๑๙ และผู้มีหน้าที่ ปฏิบัติการตามที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา ๖ (๑๓)

(๕) หนังสือแสดงว่าผู้ขออนุญาตเป็นผู้แทนนิติบุคคลหรือเป็นผู้มีอำนาจ ทำการแทนนิติบุคคลในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้ขอรับอนุญาต

(๖) แผนที่ที่ตั้งและพิกัดของสถานที่ผลิต นำเข้า หรือขาย และสถานที่ เก็บรักษาผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่มีลักษณะตามที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ประกาศกำหนดตามมาตรา ๖ (๑๐) และสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงโดยรอบ ของสถานที่นั้น

(๗) แบบแปลนแผนผังสิ่งปลูกสร้างภายในบริเวณสถานที่ผลิต นำเข้าหรือขาย และสถานที่เก็บรักษาผลิตภัณฑ์สมุนไพร

(๘) เอกสารแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองของผู้ขออนุญาตในสถานที่ ผลิต นำเข้า หรือขายผลิตภัณฑ์สมุนไพร ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตมิได้เป็นเจ้าของสถานที่ดังกล่าว ให้แนบหนังสือแสดงความยินยอมของเจ้าของสถานที่นั้นด้วย

(๙) รายการเกี่ยวกับระบบการกำจัดน้ำเสีย การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ระบบควบคุมอากาศ ระบบน้ำที่ใช้ในการผลิตเฉพาะกรณีขออนุญาตประกอบกิจการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร

(๑๐) คำยินยอมให้ผู้อนุญาตเข้าถึงข้อมูลตาม (๑) (๒) และ (๓) เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ

สถานที่ผลิต นำเข้า หรือขายตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงส่วนที่ใช้เป็นสถานที่เก็บรักษาผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ผลิต นำเข้า หรือขายด้วย”

๒.๔ แนวทางการเขียนและรูปแบบการเขียนเกี่ยวกับการยื่นคำขอรับใบอนุญาต

(๑) แนวทางการเขียนเกี่ยวกับการยื่นคำขอรับใบอนุญาต

วิวัฒนาการของแนวทางการเขียนเกี่ยวกับสถานที่และวิธีการยื่นคำขอสามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ช่วงเวลา ดังนี้

(ก) ก่อนที่จะมีการตราพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่หน่วยงานของรัฐยังไม่ได้นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนอย่างแพร่หลายเนื่องจากมีข้อจำกัดในประเด็นข้อกฎหมายและในทางปฏิบัติซึ่งหน่วยงานของรัฐมีศักยภาพหรือความพร้อมที่แตกต่างกัน จึงส่งผลให้การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต หรือการติดต่อราชการหรือดำเนินการใด ๆ ประชาชนจะต้องดำเนินการหรือมายื่นคำขอด้วยตนเอง ณ สถานที่ราชการนั้น ๆ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการในบางเรื่องรัฐได้เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถดำเนินการผ่านช่องทางอื่นก็ได้ เช่น โดยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ ไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ วิธีการอื่นตามที่หน่วยงานหรือหัวหน้าหน่วยงานประกาศกำหนด ซึ่งหน่วยงานหรือหัวหน้าหน่วยงานได้อาศัยอำนาจตามกฎหมายเพื่อออกประกาศกำหนดให้การยื่นคำขอโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย เช่น กรณีกฎกระทรวงว่าด้วยการขึ้นทะเบียนตำรับยา พ.ศ. ๒๕๕๕ รัฐมนตรีได้ออกประกาศสาธารณสุข เรื่อง การยื่นคำขอขึ้นทะเบียนตำรับยาโดยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อกำหนดให้การยื่นคำขอขึ้นทะเบียนตำรับยาสามารถกระทำได้โดยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับแนวทางการเขียนเกี่ยวกับวิธีการยื่นคำขอรับใบอนุญาต ก่อนที่จะมีกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ ใช้บังคับนั้นจากการตรวจสอบพบว่า ได้กำหนดแนวทางการเขียนทำนองว่าให้ผู้ประสงค์จะขอรับใบอนุญาตยื่นคำขอ ณ สถานที่ต่าง ๆ เช่น

- กฎกระทรวงว่าด้วยการขึ้นทะเบียนตำรับยา พ.ศ. ๒๕๕๕

“ข้อ ๔ การยื่นคำขอขึ้นทะเบียนตำรับยาตามข้อ ๓ ในกรุงเทพมหานคร
ให้ยื่น ณ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา สำหรับจังหวัดอื่นให้ยื่น ณ สำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัด หรือสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หรือวิธีการอื่นตามที่รัฐมนตรี
กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา^{๒๓}”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ส่งออกปศุสัตว์
และนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๕๕

“ข้อ ๗ การยื่นคำร้องขอรับใบอนุญาตส่งออกหรือนำเข้าซึ่งสินค้า
รวมทั้งเอกสารหรือหลักฐานตามข้อ ๖ ให้ยื่นต่อกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์
หรือหน่วยงานของผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มอบหมายให้พิจารณาอนุญาต
ให้ส่งออกหรือนำเข้า

การยื่นคำร้องขอรับใบอนุญาตส่งออกหรือนำเข้าซึ่งสินค้า รวมทั้ง
เอกสารหรือหลักฐานตามข้อ ๖ โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ดำเนินการตามระเบียบ
ที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด”

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตเก็บ
จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปหรือพันธุ์พืชป่า เพื่อการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา
ทดลอง หรือวิจัยเพื่อประโยชน์ในทางการค้า และการทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์
พ.ศ. ๒๕๕๓

“ข้อ ๓ ให้ผู้ขออนุญาตยื่นคำขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
ณ กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การยื่นคำขออนุญาตตามวรรคหนึ่งอาจกระทำโดยวิธีการอย่างใด
อย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ยื่นคำขออนุญาตด้วยตนเองหรือมอบอำนาจให้บุคคลอื่น
กระทำการแทน

(๒) ส่งคำขออนุญาตโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ

(๓) ส่งโดยวิธีการอื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

คำขออนุญาตให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา”

^{๒๓} ภายหลังที่กฎกระทรวงว่าด้วยการขึ้นทะเบียนตำรับยา พ.ศ. ๒๕๕๕ ประกาศใช้บังคับ
เป็นกฎหมายแล้ว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔
แห่งกฎกระทรวงดังกล่าวออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง การยื่นคำขอขึ้นทะเบียน
ตำรับยา โดยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อกำหนดให้การยื่นคำขอขึ้นทะเบียน
ตำรับยาสามารถกระทำได้โดยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการขอรับหมายเลข
ประจำคำขอยื่นโดยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-identifier number)

(ข) หลังจากที่มีการตราพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ใช้บังคับเป็นกฎหมาย ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวตราขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เนื่องจากในปัจจุบันได้มีกฎหมายว่าด้วยการอนุญาตจำนวนมาก การประกอบกิจการของประชาชนจะต้องขออนุญาตจากส่วนราชการหลายแห่ง อีกทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตบางฉบับไม่ได้กำหนดระยะเวลา เอกสาร และหลักฐานที่จำเป็น รวมถึงขั้นตอนในการพิจารณาไว้ทำให้เป็นอุปสรรคต่อประชาชนในการยื่นคำขออนุญาตดำเนินการต่าง ๆ ดังนั้น จึงสมควรให้มีกฎหมายกลางที่จะกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาต และมีการจัดตั้งศูนย์บริการร่วมเพื่อรับคำร้องและศูนย์รับคำขออนุญาต ณ จุดเดียว เพื่อให้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับการขออนุญาตซึ่งจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการยื่นคำขอรับใบอนุญาตนั้น มาตรา ๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้การกระทำใดจะต้องได้รับอนุญาต ผู้อนุญาตจะต้องจัดทำคู่มือสำหรับประชาชน และจะกำหนดให้ยื่นคำขอผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์แทนการมายื่นคำขอด้วยตนเองก็ได้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้กำหนดแนวทางการเขียนเกี่ยวกับสถานที่ยื่นคำขอและวิธีการยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังต่อไปนี้

๑) สถานที่ในการยื่นคำขอรับใบอนุญาตนั้นนอกจากการกำหนดให้ยื่นคำขอ ณ ที่ทำการของหน่วยงานของรัฐแล้วควรกำหนดให้สามารถยื่น ณ สถานที่อื่น หรือทางไปรษณีย์ หรือยื่นผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ด้วย ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงการอำนวยความสะดวกและการลดภาระแก่ผู้ยื่นคำขอ รวมทั้งความสะดวกในการประกอบธุรกิจ (ease of doing business)^{๒๔}

๒) แนวทางการเขียนเกี่ยวกับการยื่นคำขอรับใบอนุญาตนั้นควรกำหนดให้การยื่นคำขอและการยื่นหรือส่งเอกสารให้กระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์^{๒๕}

๓) แนวทางการเขียนเรื่องการยื่นคำขอทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ดูแบบหรือแนวทางการเขียนตามร่างกฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตผลิต นำเข้า หรือขายผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. .... (เรื่องเสร็จที่ ๔๐๖/๒๕๖๓)^{๒๖} ดังนี้

“ข้อ ๑๔ การยื่นคำขอ การอนุญาต การแก้ไขรายการในใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต และการโอนใบอนุญาตตามกฎหมายนี้ ให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก ในระหว่างที่ยังไม่สามารถดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ให้ยื่นคำขอ ณ ท้องที่ที่สถานที่ผลิต นำเข้า ขาย หรือเก็บรักษาผลิตภัณฑ์สมุนไพรตั้งอยู่ ดังต่อไปนี้

^{๒๔} บันทึกข้อความ เรื่อง แนวทางการร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๕

^{๒๕} ข้อสั่งการของเลขาธิการฯ ที่ ๑/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

^{๒๖} ข้อสั่งการของเลขาธิการฯ ที่ ๔/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

(๑) ในกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข

(๒) ในจังหวัดอื่น ให้ยื่น ณ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เว้นแต่คำขออนุญาตผลิตหรือนำเข้าผลิตภัณฑ์สมุนไพร จะยื่น ณ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุขก็ได้

(๓) สถานที่อื่นตามที่เลขาธิการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

สำหรับแนวทางการเขียนเกี่ยวกับวิธีการยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายหลังที่กฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการมีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว จะมีแนวทางการเขียนทำนองว่า ให้ผู้ประสงค์จะขอรับใบอนุญาต ให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก ในระหว่างที่ยังไม่สามารถดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ให้ยื่นคำขอ ณ สถานที่ต่าง ๆ เช่น

- กฎกระทรวงการขึ้นทะเบียนและการอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. ๒๕๖๕

“ข้อ ๔ การยื่นคำขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต ต่ออายุใบอนุญาต รับใบแทนใบอนุญาต หรือแก้ไขเพิ่มเติมรายการในทะเบียนหรือใบอนุญาต การรับขึ้นทะเบียน การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต การแก้ไขเพิ่มเติมรายการในทะเบียนหรือใบอนุญาต การชำระค่าธรรมเนียม และการส่งเอกสารตามกฎหมายนี้ ให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการได้ หรือมีเหตุอันใดทำให้ไม่สามารถดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ให้การดำเนินการดังกล่าวกระทำ ณ สถานที่หรือโดยวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรุงเทพมหานคร ให้กระทำ ณ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

(๒) ในจังหวัดอื่น ให้กระทำ ณ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

(๓) สถานที่หรือวิธีการอื่นตามที่อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง หากผู้ยื่นคำขอไม่สามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง ให้ทำหนังสือมอบอำนาจให้ผู้รับมอบอำนาจยื่นคำขอและดำเนินการตามที่ได้รับมอบอำนาจ ในการยื่นคำขอดังกล่าวต้องระบุเลขประจำตัวประชาชนของผู้ยื่นคำขอและผู้รับมอบอำนาจหรือแนบสำเนาหนังสือเดินทางหรือเลขประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอหรือผู้รับมอบอำนาจมิได้มีสัญชาติไทย โดยหนังสือมอบอำนาจดังกล่าวต้องมีข้อความยินยอมให้ผู้อำนวยความสะดวกหรือนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด แล้วแต่กรณี เข้าถึงข้อมูลดังกล่าวของบุคคลนั้นด้วย”

- กฎกระทรวงการขอรับและการออกใบอนุญาตตรวจสอบหรือรับรอง

พ.ศ. ๒๕๖๕

“ข้อ ๑๐ การยื่นคำขอ การแจ้ง การชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตตรวจสอบหรือรับรอง และการอนุญาตหรือไม่อนุญาตตามที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงนี้ ให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ของกรมโรงงานอุตสาหกรรมเป็นหลัก ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการหรือมีเหตุอื่นใดทำให้ไม่สามารถดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ให้การดำเนินการดังกล่าว กระทำ ณ กรมโรงงานอุตสาหกรรม”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตผลิต นำเข้า หรือขาย

ผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑๔ การยื่นคำขอ การอนุญาต การแก้ไขรายการในใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต และการโอนใบอนุญาตตามกฎกระทรวงนี้ ให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก ในระหว่างที่ยังไม่สามารถดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ให้ยื่นคำขอ ณ ที่สถานที่ผลิต นำเข้า ขาย หรือเก็บรักษาผลิตภัณฑ์สมุนไพรตั้งอยู่ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุข

(๒) ในจังหวัดอื่น ให้ยื่น ณ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เว้นแต่คำขออนุญาตผลิตหรือนำเข้าผลิตภัณฑ์สมุนไพร จะยื่น ณ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กระทรวงสาธารณสุขก็ได้

(๓) สถานที่อื่นตามที่เลขาธิการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

(ค) หลังจากที่มีการตราพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ ใช้บังคับเป็นกฎหมาย ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ได้ตราขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๘ ข. ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (๑) บัญญัติให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินและเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน โดยสมควรมีกฎหมายกลางว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อส่งเสริมให้การทำงานและการให้บริการของภาครัฐสามารถใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลักได้ อีกทั้งการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติราชการนั้นเป็นการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับปรับปรุง) กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ระบบดิจิทัล โดยวิธีการยื่นคำขอทางอิเล็กทรอนิกส์นั้น พระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดรองรับการปฏิบัติราชการและการติดต่อราชการ และรองรับความชอบด้วยกฎหมายของการดำเนินการทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการขออนุญาต และการอนุญาตไว้ ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนให้สามารถยื่นคำขอหรือการติดต่อราชการใด ๆ รวมทั้งการออกเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ของหน่วยงานราชการให้ดำเนินการ

ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้บรรดาการใด ๆ ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องขออนุญาตต่อผู้อนุญาต ผู้อนุญาตจะเลือกยื่นคำขออนุญาตดังกล่าวรวมถึงนำเสนอเอกสารหลักฐานหรือสำเนาเอกสารหลักฐานประกอบคำขออนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และให้ถือว่า การยื่นคำขออนุญาตนั้นเป็นการขอด้วยกฎหมายนั้น ๆ แล้ว และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องจะปฏิเสธไม่รับการขออนุญาตนั้นเพียงเพราะเหตุที่ผู้อนุญาตได้ยื่นโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์มิได้ และสำเนาเอกสารหลักฐานที่ส่งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ผู้ส่งไม่ต้องลงนามรับรอง รวมทั้งในกรณีที่กฎที่ออกตามกฎหมายกำหนดให้การยื่นคำขออนุญาตต้องทำตามแบบ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนด การที่ผู้อนุญาตได้ยื่นคำขออนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์โดยมีข้อความตรงตามแบบนั้น ๆ แล้ว ให้ถือว่าผู้อนุญาตได้ยื่นคำขออนุญาตตามแบบ วิธีการ หรือเงื่อนไขตามที่กำหนดนั้นแล้ว และในกรณีที่กฎดังกล่าวกำหนดให้ผู้ยื่นคำขอต้องยื่นหรือส่งเอกสารมากกว่าหนึ่งชุด การส่งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขอได้ยื่นหรือส่งครบจำนวนแล้ว รวมทั้งมาตรา ๘ ยังได้กำหนดให้การดำเนินการตามมาตรา ๗ ผู้อนุญาตจะกำหนดวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ผู้อนุญาตปฏิบัติเพิ่มเติมด้วยก็ได้ แต่ต้องเป็นไปเพื่ออำนวยความสะดวกหรือป้องกันความเสี่ยงแก่ผู้อนุญาต หรือเพื่อการยืนยันตัวตน โดยประชาชนสามารถเข้าถึงและใช้ได้โดยสะดวกและทั่วไพบ และไม่เป็นการเพิ่มภาระหรือเพิ่มค่าใช้จ่ายแก่ผู้อนุญาตเกินจำเป็น โดยการยืนยันตัวตนนั้นจะกำหนดให้ดำเนินการด้วยวิธีอื่นนอกจากการแสดงบัตรประจำตัวประชาชนหรือหนังสือเดินทางก็ได้ ถ้าวิธีอื่นดังกล่าวนั้นจะเป็นการสะดวกแก่ประชาชนยิ่งขึ้น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้กำหนดแนวทางการเขียนเกี่ยวกับสถานที่ที่ยื่นคำขอ และวิธีการยื่นคำขอรับใบอนุญาต เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังต่อไปนี้

๑) มาตรา ๗ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้บัญญัติรับรองผลทางกฎหมายไว้แล้วว่าการยื่นคำขอต่าง ๆ ของประชาชน การออกใบอนุญาตและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ โดยรัฐ รวมทั้งการติดต่อราชการและมีหนังสือระหว่างหน่วยงานของรัฐสามารถกระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยชอบด้วยกฎหมาย จึงมีประเด็นพิจารณาว่า ร่างกฎหมายหรือร่างกฎกระทรวงต่าง ๆ ที่จะจัดทำหลังจากนี้ยังคงต้องมีการกำหนดว่าการดำเนินการใด ๆ สามารถกระทำโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้อีกหรือไม่ ซึ่งประเด็นนี้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายได้พิจารณา กำหนดแนวทางการร่างกฎหมายไว้ว่า ในกรณีที่กฎหมายใหม่ไม่มีการกำหนดว่าใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้หรือเป็นหลัก หากกฎหมายนั้นหรือกฎหมายลำดับรองที่ออกตามกฎหมายนั้นมีข้อความในทำนองว่าให้ยื่นเป็นหนังสือ หรือให้ยื่น ณ สถานที่ทำการใด ๆ อาจถูกโต้แย้ง หรือตีความว่ากรณีเช่นนั้นเป็นกฎหมายเฉพาะที่ออกภายหลังกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ จึงไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายกลางดังกล่าว และประชาชนต้องดำเนินการเป็นเอกสารเท่านั้น ดังนั้น กฎหมายที่จะออกต่อไปจึงควรใช้ถ้อยคำกลาง ๆ เพื่อที่จะสื่อว่าสามารถดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือเอกสารก็ได้

โดยต้องระมัดระวังการใช้ถ้อยคำที่อาจสื่อหรือตีความไปได้ว่าต้องดำเนินการเป็นเอกสารหรือกระดาษเท่านั้น และถ้าจำเป็นก็อาจจะระบุว่าสามารถใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้หรือเป็นหลักก็ได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อความชัดเจนจึงอาจเขียนบททั่วไปในทำนองว่า การยื่นคำขอหรือติดต่อใด ๆ และการออกเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ตามกฎหมายนั้นให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้^{๒๗}

๒) ปัจจุบันพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีผลใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว แนวทางการเขียนรองรับการการยื่นคำขอหรือการติดต่อใด ๆ และการออกเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ และกำหนดเหตุจำเป็นในกรณีที่มีเหตุที่ไม่สามารถดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ ให้ดำเนินการ ณ สถานที่ที่กำหนดไว้ให้ยื่นคำขอ^{๒๘} ดังต่อไปนี้

“ข้อ .. การยื่นคำขอหรือการติดต่อใด ๆ และการออกเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ตามกฎกระทรวงนี้ ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ ในกรณีที่มีเหตุไม่สามารถดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการ ณ .....”

นอกจากนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้มีแนวทางการเขียนในร่างกฎกระทรวงการได้สัญชาติไทย การแปลงสัญชาติเป็นไทย การสละสัญชาติไทย และการกลับคืนสัญชาติไทย พ.ศ. .... (เรื่องเสร็จที่ ๓๒๙/๒๕๖๖) โดยได้กำหนดเกี่ยวกับการยื่นคำขอและการแสดงความจำนงว่าจะยื่นโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือยื่นเป็นเอกสารก็ได้ และกำหนดกรณีเมื่อได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้แปลงสัญชาติเป็นไทยแล้ว ให้กรมการปกครองแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรับคำขอไว้ทราบเพื่อดำเนินการต่อไป และแจ้งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ผู้ยื่นคำขอทราบ ดังนั้น หากผู้ร่างกฎหมายประสงค์จะให้ดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็สามารถกำหนดเพิ่มเติมไว้ในแต่ละบทบัญญัติหรือในแต่ละข้อได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนหรือผู้ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายเข้าใจได้ว่า นอกจากการดำเนินการโดยยื่นเป็นเอกสารตามวิธีการทั่วไปแล้วตนยังสามารถดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ด้วย

^{๒๗} บันทึกข้อความ เรื่อง แนวทางการร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๕

^{๒๘} บันทึกข้อความ เรื่อง การกำหนดแนวทางการร่างกฎหมายเกี่ยวกับการอนุมัติอนุญาต (กรณีการยื่นขอรับใบอนุญาต การอนุญาต ทางอิเล็กทรอนิกส์) ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๖

(๒) รูปแบบการเขียนเกี่ยวกับการยื่นคำขอรับใบอนุญาต

(ก) กรณีดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ .. การยื่นคำขอหรือการติดต่อใด ๆ และการออกเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ตามกฎกระทรวงนี้ ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์

ในกรณีที่มิได้สามารถดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการ ณ .....

(ข) กรณีดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือยื่นเป็นเอกสาร

ข้อ .. การยื่นคำขอ..... ให้ยื่นคำขอต่อ...(เช่น อธิบดี/ผู้อำนวยการ)... โดยจะยื่นโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือยื่นเป็นเอกสารก็ได้ ในกรณีที่ยื่นเป็นเอกสาร ให้ยื่น ณ สถานที่ ดังต่อไปนี้

(๑) .....

(๒) .....

(๓) .....

(๔) สถานที่อื่นตามที่...(เช่น อธิบดี/ผู้อำนวยการ)...กำหนด โดยคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเป็นสำคัญ

ในกรณีที่ยื่นคำขอ.....โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ยื่นตามที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่ง หรือช่องทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นที่หน่วยงานของรัฐนั้นกำหนด และให้นำส่งข้อมูลและหลักฐานตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ ในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่... (เช่น อธิบดี/ผู้อำนวยการ)... กำหนดซึ่งต้องเป็นไปเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

๒.๕ แนวทางการเขียนและรูปแบบการเขียนเกี่ยวกับแบบคำขอรับใบอนุญาต

(๑) แนวทางการเขียนแบบคำขอรับใบอนุญาต

(ก) แนวทางการเขียนเกี่ยวกับแบบคำขอรับใบอนุญาตสามารถเขียนได้ ๒ แนวทาง ได้แก่

๑) กำหนดให้หน่วยงานหรือหัวหน้าหน่วยงานไปออกประกาศเพื่อกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติม

๒) กำหนดให้รายละเอียด หลักเกณฑ์ และแบบต่าง ๆ เป็นไปตามแบบท้ายกฎกระทรวง

อย่างไรก็ดี เลขาธิการฯ (นายชัยวัฒน์ฯ) ได้วางแนวทางการตรวจพิจารณาไว้ว่า การกำหนดหลักเกณฑ์และแบบบางเรื่องไม่ควรกำหนดไว้ในกฎกระทรวง

แต่สามารถกำหนดให้หน่วยงานไปออกเป็นประกาศเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และแบบ
ขึ้นใช้บังคับได้เอง เช่น เกี่ยวกับแบบคำขอต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการแก้ไขเพิ่มเติม
แบบคำขอนั้นต่อไปในอนาคตโดยไม่ต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงซึ่งจะมีความยุ่งยาก
มากกว่า^{๒๙}

(ข) แนวทางการเขียนให้เป็นไปตามแบบที่หัวหน้าหน่วยงานหรือส่วน
ราชการประกาศกำหนด เนื่องจากการระบุตัวผู้ใช้อำนาจให้ชัดเจนขึ้นซึ่งผลทางกฎหมาย
ไม่ต่างจากการระบุให้หน่วยงานเป็นผู้กำหนด โดยการเขียนจะใช้ถ้อยคำว่า “...ให้ใช้แบบ
ที่....(หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ).....กำหนด” หรือ “...ให้ใช้ตามแบบที่....(หัวหน้าหน่วยงาน
ของรัฐ).....ประกาศกำหนด”^{๓๐}

(๒) รูปแบบการเขียนแบบคำขอรับใบอนุญาต

ข้อ .. คำขอรับใบอนุญาต ให้เป็นไปตามแบบที่...(หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ)...
กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขอรับและการออกใบอนุญาตตรวจสอบหรือรับรอง
พ.ศ. ๒๕๖๕

“ข้อ ๑๑ คำขอรับใบอนุญาตตรวจสอบหรือรับรอง ใบอนุญาตตรวจสอบ
หรือรับรอง คำขอเปลี่ยนแปลงแก้ไขชื่อ นามสกุล หรือชื่อนิติบุคคล คำขอต่ออายุใบอนุญาต
ตรวจสอบหรือรับรอง และคำขอรับใบแทนใบอนุญาตตรวจสอบหรือรับรอง ให้เป็นไปตาม
แบบที่อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรมกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

- กฎกระทรวงการอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๕

“ข้อ ๕ คำขอใบอนุญาตและใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามแบบ
ที่เลขาธิการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

- กฎกระทรวงการขึ้นทะเบียนและการอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ
พ.ศ. ๒๕๖๕

“ข้อ ๖ คำขอ ใบอนุญาต และใบรับคำขอตามกฎกระทรวงนี้ ให้เป็นไปตาม
แบบที่อธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

^{๒๙} มติที่ประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓๑/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๙

^{๓๐} มติที่ประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓๑/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๙

๒.๖ แนวทางการเขียนและรูปแบบการตรวจสอบคำขอรับใบอนุญาตและใบรับคำขอ

(๑) แนวทางการเขียนการตรวจสอบคำขอรับใบอนุญาตและใบรับคำขอ

โดยที่มาตรา ๙^{๓๑)} แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ และมาตรา ๒๗ วรรคสี่^{๓๒)} แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาคำขอรับใบอนุญาต สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงได้กำหนดแนวทางการเขียนเกี่ยวกับการตรวจสอบคำขอรับใบอนุญาตและใบรับคำขอไว้ ดังต่อไปนี้

(ก) เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาต พร้อมเอกสารหรือหลักฐานต่อผู้อนุญาต ภายหลังจากนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบแล้ว เห็นว่า คำขอรับใบอนุญาตและเอกสารหรือหลักฐานมีความถูกต้องครบถ้วน นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องออกใบรับคำขอให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตเพื่อเป็นหลักฐานในการยื่นคำขอรับใบอนุญาต และวันที่ระบุไว้ในใบรับคำขอจะเป็นวันเริ่มต้นในการพิจารณา คำขอรับใบอนุญาตซึ่งจะทำให้ทราบได้ว่าผู้อนุญาตได้ดำเนินการพิจารณาคำขอรับใบอนุญาต ทันตามระยะเวลาที่กำหนดไว้หรือไม่ ในกรณีที่คำขอหรือเอกสารหรือหลักฐานไม่ครบถ้วน หรือไม่ถูกต้องให้ผู้อนุญาตแจ้งไปยังผู้ยื่นคำขอให้แก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากไม่แก้ไข ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้จำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ^{๓๓)}

(ข) แนวทางการเขียนบทบัญญัติเกี่ยวกับการพิจารณาหรือตรวจสอบ คำขอรับใบอนุญาตและเอกสารหลักฐานประกอบการขออนุญาตในกฎกระทรวงนั้นให้ยึด แนวการเขียนตามมาตรา ๘ และมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก

^{๓๑)} มาตรา ๙ ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ทราบหรือตามที่ปรากฏในบันทึกที่จัดทำตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่คืนคำขอให้แก่ผู้ยื่นคำขอพร้อมทั้งแจ้งเป็นหนังสือถึงเหตุแห่งการคืนคำขอให้ทราบด้วย

ผู้ยื่นคำขอจะอุทธรณ์คำสั่งคืนคำขอตามวรรคหนึ่งตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองหรือจะยื่นคำขอใหม่ก็ได้ แต่ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ต้องยื่นคำขอใดภายในระยะเวลาที่กำหนดผู้ยื่นคำขอจะต้องยื่นคำขอนั้นใหม่ภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่คืนคำขอให้แก่ผู้ยื่นคำขอพร้อมทั้งแจ้งเป็นหนังสือถึงเหตุแห่งการคืนคำขอให้ทราบด้วย

^{๓๒)} มาตรา ๒๗ ให้เจ้าหน้าที่แจ้งสิทธิและหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาทางปกครองให้คู่กรณีทราบตามความจำเป็นแก่กรณี

ฯลฯ

ฯลฯ

ผู้ยื่นคำขอต้องดำเนินการแก้ไขหรือส่งเอกสารเพิ่มเติมต่อเจ้าหน้าที่ภายในเวลาที่เจ้าหน้าที่กำหนดหรือภายในเวลาที่เจ้าหน้าที่อนุญาตให้ขยายออกไป เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว หากผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขหรือส่งเอกสารเพิ่มเติมให้ครบถ้วน ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขอไม่ประสงค์ที่จะให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำขอต่อไป ในกรณีเช่นนั้นให้เจ้าหน้าที่ส่งเอกสารคืนให้ผู้ยื่นคำขอพร้อมทั้งแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์ให้ผู้ยื่นคำขอทราบ และบันทึกการดำเนินการดังกล่าวไว้

^{๓๓)} บันทึกข้อความ เรื่อง แจ้งเวียนหลักเกณฑ์การเขียนร่างกฎกระทรวงในประเด็นที่เกี่ยวกับการออกใบอนุญาต ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑

ความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดปัญหาการตีความ^{๓๔}

(ค) การเขียนเกี่ยวกับการยื่นคำขออนุญาตในร่างกฎกระทรวงให้สอดคล้องกับมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ เลขานุการฯ ได้วางแนวการเขียนไว้^{๓๕} ดังต่อไปนี้

“ข้อ .. เมื่อได้รับคำขอรับใบอนุญาต ให้ผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมาย ตรวจสอบคำขอรับใบอนุญาต ข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ ถ้าถูกต้องครบถ้วน ให้ออกใบรับตามแบบที่...(เช่น อธิบัติ)...กำหนดให้แก่ผู้ขออนุญาต/ผู้ยื่นคำขอ แต่หากคำขอไม่ถูกต้อง หรือยังขาดข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานใด ให้แจ้งให้ผู้ขออนุญาต/ผู้ยื่นคำขอทราบทันที ถ้าเป็นกรณีที่สามารถแก้ไขหรือเพิ่มเติมได้ในขณะนั้น ให้แจ้งให้ผู้ขออนุญาต/ผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไขหรือส่งข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานเพิ่มเติมให้ครบถ้วน ถ้าเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการได้ในขณะนั้นให้บันทึกความบกพร่องและรายการข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานที่ต้องยื่นเพิ่มเติม พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาที่ผู้ยื่นคำขอจะต้องดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเพิ่มเติมไว้ในบันทึกดังกล่าวด้วยแล้วแจ้งให้ผู้ขออนุญาต/ผู้ยื่นคำขอทราบ ในกรณีการยื่นคำขออนุญาตมิได้กระทำด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมาย และผู้ยื่นคำขอ ลงนามไว้ในบันทึกนั้นไว้ด้วย

ในกรณีที่ผู้ขออนุญาต/ยื่นคำขอไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอ หรือไม่ส่งข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานให้ถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลาหรือที่ผู้ซึ่งผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมายกำหนด ให้ถือว่าผู้ขออนุญาต/ผู้ยื่นคำขอไม่ประสงค์จะดำเนินการต่อไป และให้ผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่จำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ”

ทั้งนี้ ถ้อยคำสามารถปรับได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับกฎหมายเฉพาะแต่ละฉบับ แต่ต้องมี “หลักการ” ดังต่อไปนี้

๑) ต้องมีการตรวจสอบคำขอทันทีที่ได้รับคำขอ ถ้าถูกต้องครบถ้วน ให้ออกใบรับให้ผู้ยื่น

๒) ถ้าคำขอไม่ถูกต้อง ข้อมูล/เอกสารหลักฐานไม่ครบถ้วน ให้แจ้งผู้ยื่นแก้ไข

๓) ถ้าสามารถแก้ไขได้ทันที ให้แจ้งผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไข แล้วออกใบรับให้ผู้ยื่น

๔) ถ้าแก้ไขทันทีไม่ได้ ให้เจ้าหน้าที่บันทึกความบกพร่องไว้แล้วแจ้งผู้ยื่นทราบเพื่อดำเนินการแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด ในกรณีที่ไม่ได้ยื่นด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมาย และผู้ยื่นคำขอลงนามไว้ในบันทึกนั้นไว้ด้วย

^{๓๔} ข้อสั่งการของเลขานุการฯ ที่ ๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

^{๓๕} ข้อสั่งการของเลขานุการฯ ที่ ๙/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

๕) ถ้าผู้ยื่นไม่แก้ไขภายในกำหนด ให้ถือว่าไม่ประสงค์จะดำเนินการต่อ ให้จำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ

สำหรับการเขียนให้กรณีผู้ยื่นไม่แก้ไขภายในกำหนด ให้ถือว่าไม่ประสงค์จะดำเนินการต่อให้จำหน่ายเรื่องออกจากสารบบมีประเด็นว่าจะต้องมีการแจ้งเรื่องการอุทธรณ์หรือกำหนดเรื่องของการอุทธรณ์หรือไม่ นั้น โดยที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) กำลังพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เนื่องจากการจำหน่ายเรื่องน่าจะไม่ใช่การออกคำสั่งทางปกครองและสำนักงาน ก.พ.ร. อยู่ระหว่างดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ทั้งนี้ การแก้ไขพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าวจะทำให้มีความชัดเจนว่าการจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบเป็นคำสั่งทางปกครองที่ต้องเขียนเกี่ยวกับการแจ้งสิทธิการอุทธรณ์หรือการยื่นอุทธรณ์หรือไม่

(๒) รูปแบบการเขียนเกี่ยวกับการพิจารณาคำขอรับอนุญาต

ข้อ .. เมื่อได้รับคำขอรับใบอนุญาต ให้...(เช่น ผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมาย)... ตรวจสอบคำขอรับใบอนุญาต ข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ ถ้าถูกต้องครบถ้วน ให้ออกใบรับตามแบบที่...(เช่น อธิบดี)...กำหนดให้แก...(ผู้ขออนุญาต/ผู้ยื่นคำขอ)...แต่หากคำขอไม่ถูกต้องหรือยังขาดข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานใดให้แจ้งให้...(ผู้ขออนุญาต/ผู้ยื่นคำขอ)...ทราบทันที ถ้าเป็นกรณีที่สามารถแก้ไขหรือเพิ่มเติมได้ในขณะนั้น ให้แจ้งให้...(ผู้ขออนุญาต/ผู้ยื่นคำขอ)...ดำเนินการแก้ไขหรือส่งข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานเพิ่มเติมให้ครบถ้วน ถ้าเป็นกรณีที่ไม้อาจดำเนินการได้ในขณะนั้นให้บันทึกความบกพร่องและรายการข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานที่ต้องยื่นเพิ่มเติม พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาที่ผู้ยื่นคำขอจะต้องดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเพิ่มเติมไว้ในบันทึกดังกล่าวด้วยแล้วแจ้งให้...(ผู้ขออนุญาต/ผู้ยื่นคำขอ)...ทราบ ในกรณีการยื่นคำขออนุญาตมิได้กระทำด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้...(ผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมาย)...และผู้ยื่นคำขอ ลงนามไว้ในบันทึกนั้นไว้ด้วย

ในกรณีที่...(ผู้ขออนุญาต/ยื่นคำขอ)...ไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอหรือไม่ส่งข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานให้ถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลาที่...(ผู้ซึ่งผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมาย)...กำหนด ให้ถือว่า...(ผู้ขออนุญาต/ผู้ยื่นคำขอ)...ไม่ประสงค์จะดำเนินการต่อไป และให้...(ผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่)...จำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ

๒.๗ แนวทางการเขียนและรูปแบบการพิจารณาคำขอของผู้อนุญาต

(๑) แนวทางการเขียนการพิจารณาคำขอของผู้อนุญาต

(ก) การกำหนดหลักเกณฑ์ของผู้อนุญาตเป็นการกำหนดเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจในทางปกครองของผู้อนุญาตให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย ดังนั้น แม้ว่ากฎกระทรวงจะกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้ว กฎกระทรวงสามารถกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขอของผู้อนุญาตได้ ทั้งนี้ ตามแนวความเห็นของกรรมการร่างกฎหมายครบคณะ ซึ่งให้ความเห็นไว้ว่าเมื่อกฎหมายใดได้บัญญัติให้ผู้ใดเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตและถ้ากฎหมายนั้นมิได้บัญญัติหลักเกณฑ์ที่จะต้องอนุญาตไว้โดยชัดแจ้งอันมีลักษณะเป็นการควบคุมการใช้ดุลพินิจของผู้มีอำนาจอนุญาตอาจสั่งไม่อนุญาตตามคำขอรับใบอนุญาตของผู้ใดก็ได้ตามหลักเกณฑ์ที่ผู้มีอำนาจอนุญาตเห็นสมควร ถึงแม้ผู้นั้นจะมีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดและได้ปฏิบัติถูกต้องแล้วก็ตาม เพราะอำนาจการอนุญาตหรือไม่อนุญาตเป็นเรื่องของการใช้ดุลพินิจตามกฎหมาย และโดยทั่วไปบุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ แต่ถ้าการประกอบอาชีพใดมีลักษณะอันอาจเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐ หรือเศรษฐกิจแห่งชาติ หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือความปลอดภัยและสวัสดิภาพของประชาชนแล้ว การประกอบอาชีพเช่นนั้นย่อมต้องมีการควบคุม การออกใบอนุญาต (licensing) เป็นมาตรการบังคับตามกฎหมายอย่างหนึ่ง เพื่อให้รัฐมีโอกาสเข้าไปควบคุมการประกอบกิจการอันอาจเป็นอันตรายนั้นได้ การขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการที่มีกฎหมายควบคุมจึงไม่ถือเป็นสิทธิเด็ดขาด หากเป็นเพียงสิทธิมีเงื่อนไข และผู้ขอรับใบอนุญาตหรือไม่ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมาย โดยสอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการที่จะควบคุมนั้น นอกจากนี้ เมื่อกฎหมายเลือกใช้วิธีควบคุมโดยการออกใบอนุญาตกฎหมายจึงต้องจัดให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ขึ้นเพื่อพิจารณาการขอรับใบอนุญาต การพิจารณาอนุญาตจึงเป็นการใช้ดุลพินิจในทางปกครองให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งควบคุมกิจการนั้น การใช้ดุลพินิจในทางปกครองนี้เป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นอำนาจของพนักงานฝ่ายปกครองที่จะใช้ได้ตามที่ตนเห็นสมควรและเท่าที่ไม่เป็นการขัดต่อบทบัญญัติหรือหลักกฎหมาย^{๓๖}

(ข) การกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขอของผู้อนุญาตสามารถกำหนดระยะเวลาพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตไว้ในกฎกระทรวงมีลักษณะเป็นการกำหนดระยะเวลาบังคับโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน อีกทั้งการกำหนดให้หน่วยงานของรัฐซึ่งกระทำการตามกฎหมายที่กระทบกระเทือนสิทธิของประชาชนจะต้องกระทำให้แล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน และเพื่อให้การบริหารภาครัฐมีประสิทธิภาพสามารถดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐจะต้องกำหนดระยะเวลาสำหรับพิจารณาคำขอรับ

^{๓๖} บันทึกรื้อ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฯ พ.ศ. ๒๕๑๐ (อำนาจในการออกใบอนุญาตขายยาอยู่ในดุลพินิจของผู้อนุญาตหรือไม่ (เรื่องเสร็จที่ ๑๕๔/๒๕๒๐))

ใบอนุญาตที่เพียงพอและเหมาะสมกับขั้นตอนการดำเนินงานของตนไว้ในกฎกระทรวง ในกรณีที่ไม่สามารถพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ผู้อนุญาตสามารถขยายระยะเวลาพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตต่อไปได้ตามมาตรา ๑๐^{๓๗} วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งกำหนดให้ผู้อนุญาตต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอทราบถึงเหตุแห่งความล่าช้าทุกเจ็ดวันจนกว่าจะพิจารณาแล้วเสร็จ และจะต้องส่งสำเนาการแจ้งดังกล่าวให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการทราบทุกครั้งอีกด้วย

(๒) รูปแบบการเขียนการพิจารณาคำขอของผู้อนุญาต

(ก) กรณีกำหนดให้ผู้อนุญาตเป็นผู้พิจารณาคำขอ

ข้อ .. ในกรณีที่คำขออนุญาต รวมทั้งข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐาน ถูกต้องและครบถ้วน ให้... (ผู้อนุญาต)... พิจารณาคำขออนุญาตให้แล้วเสร็จภายใน...วัน ในกรณีที่...(ผู้อนุญาต)... มีคำสั่งไม่อนุญาต ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ขออนุญาตทราบ พร้อมด้วยเหตุผล และสิทธิอุทธรณ์ภายใน...วันนับแต่วันที่มิคำสั่งไม่อนุญาต

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตผลิตหรือนำเข้า เครื่องมือแพทย์ พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๕ ในกรณีที่คำขออนุญาต รวมทั้งข้อมูล เอกสารและหลักฐาน ถูกต้องและครบถ้วน และผู้ขออนุญาตชำระค่าใช้จ่ายในกระบวนการพิจารณาอนุญาต เครื่องมือแพทย์แล้ว ให้ผู้อนุญาตพิจารณาคำขออนุญาตให้แล้วเสร็จภายในสามร้อยวัน

ในกรณีที่ผู้อนุญาตมีคำสั่งไม่อนุญาต ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ขออนุญาตทราบ พร้อมด้วยเหตุผล และสิทธิอุทธรณ์ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มิคำสั่งไม่อนุญาต”

^{๓๗} มาตรา ๑๐ ผู้อนุญาตต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ และแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พิจารณาแล้วเสร็จ

เมื่อครบกำหนดเวลาตามที่ระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ แล้ว หากผู้อนุญาตยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอทราบถึงเหตุแห่งความล่าช้าทุกเจ็ดวันจนกว่าจะพิจารณาแล้วเสร็จ พร้อมทั้งส่งสำเนารายการแจ้งดังกล่าวให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการทราบทุกครั้ง

ในกรณีที่คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเห็นว่าความล่าช้านั้นเกินสมควรแก่เหตุ หรือเกิดจากการขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของผู้อนุญาต ให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการรายงานต่อคณะรัฐมนตรีพร้อมทั้งเสนอแนะให้มีการพัฒนาหรือปรับปรุงหน่วยงาน หรือระบบการปฏิบัติราชการของหน่วยงานนั้น

ในกรณีไม่แจ้งตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้ถือว่าผู้อนุญาตกระทำการหรือละเว้นกระทำการ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น เว้นแต่จะเป็นเพราะมีเหตุสุดวิสัย

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตประกอบกิจการยาง

พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๔ ในกรณีที่ผู้อนุญาตตรวจสอบคำขอรับใบอนุญาต เอกสารและหลักฐานแล้วเห็นว่า มีความถูกต้องและครบถ้วน ให้ผู้อนุญาตพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาต ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน และแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาต ในกรณีที่ผู้อนุญาตมีคำสั่งอนุญาต ให้แจ้งผู้ขอรับใบอนุญาตมาชำระค่าธรรมเนียมภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งอนุญาต เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตได้ชำระค่าธรรมเนียมแล้ว ให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาต แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้ชำระค่าธรรมเนียม

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตไม่มาชำระค่าธรรมเนียมภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ประสงค์จะรับใบอนุญาต และให้ผู้อนุญาตจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ

ในกรณีที่ผู้อนุญาตมีคำสั่งไม่อนุญาต ให้แจ้งเหตุผลและสิทธิในการอุทธรณ์ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบด้วย”

- กฎกระทรวงการขอรับอนุญาตเป็นผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า และการกำหนดเงื่อนไขการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๘ ๓๓

๓๓”

ในกรณีที่หัวหน้าสำนักงานมาตรฐานสินค้าพิจารณาแล้วว่าคำขออนุญาต เอกสารและหลักฐาน ถูกต้องและครบถ้วน และผู้ขอรับอนุญาตมีคุณสมบัติเป็นไปตามข้อ ๕ และได้ผ่านการทดสอบความรู้และผ่านการฝึกอบรมตามข้อ ๗ แล้ว ให้หัวหน้าสำนักงานมาตรฐานสินค้าออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับอนุญาต โดยแจ้งให้ผู้ขอรับอนุญาตทราบพร้อมทั้งให้ผู้ขอรับอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตภายในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อผู้ขอรับอนุญาตได้ชำระค่าธรรมเนียมแล้วให้ออกใบอนุญาตภายในหนึ่งวันทำการ นับแต่วันที่ได้รับชำระค่าธรรมเนียม หากผู้ขอรับอนุญาตไม่ชำระค่าธรรมเนียมภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ขอรับอนุญาตไม่ประสงค์จะรับใบอนุญาตและให้หัวหน้าสำนักงานมาตรฐานสินค้าจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ

๓๓

๓๓”

(ข) กรณีกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่เสนอคำขอให้ผู้อนุญาตพิจารณา

ข้อ .. ในกรณีที่คำขอรับใบอนุญาต รวมทั้ง ข้อมูล เอกสาร และหลักฐาน ถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ให้... (เจ้าหน้าที่)... เสนอคำขอ รวมทั้งข้อมูล เอกสาร และหลักฐานดังกล่าว ต่อ.....(ผู้อนุญาต).....เพื่อพิจารณาให้เสร็จภายใน....วัน

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขึ้นทะเบียนและการอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ

พ.ศ.๒๕๖๕

“ข้อ ๙ ในกรณีที่คำขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตรวมทั้งข้อมูลเอกสารและหลักฐานถูกต้องและครบถ้วนแล้วให้ผู้อำนวยการเสนอคำขอ รวมทั้งข้อมูลเอกสาร และหลักฐานดังกล่าว ต่อคณะกรรมการวิชาชีพแต่ละสาขาเพื่อพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน

ฯลฯ

ฯลฯ”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ เฉพาะกัญชา พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๓๕ ในกรณีที่คำขออนุญาตนำเข้าหรือส่งออก รวมทั้งข้อมูลเอกสาร และหลักฐาน ถูกต้องและครบถ้วน และผู้ขออนุญาตชำระค่าใช้จ่ายในกระบวนการพิจารณาอนุญาตผลิตกัญชาเสพติดให้โทษแล้ว ให้ผู้อนุญาตพิจารณาคำขออนุญาต และเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ และให้คณะกรรมการพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คำขออนุญาต รวมทั้งข้อมูล เอกสาร และหลักฐานถูกต้องและครบถ้วน”

- กฎกระทรวงการอนุญาตก่อสร้างสถานประกอบการทางนิวเคลียร์ พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๖ ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นควรอนุญาตให้ผู้ขอรับใบอนุญาตก่อสร้างสถานประกอบการทางนิวเคลียร์ได้ ให้เลขาธิการออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติ

ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาแล้วไม่เห็นควรอนุญาตให้ผู้ขอรับใบอนุญาตก่อสร้างสถานประกอบการทางนิวเคลียร์ ให้เลขาธิการแจ้งผลการพิจารณาเป็นหนังสือให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบพร้อมทั้งคืนค่าธรรมเนียมที่ผู้ขอรับใบอนุญาตชำระตามข้อ ๓ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการมีมติ ทั้งนี้ ให้ระบุเหตุผลของการไม่อนุญาต รวมทั้งแจ้งสิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบด้วย”

(ค) กรณีกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่พิจารณาคำขอและเสนอแนะต่อผู้อนุญาต

พิจารณา

ข้อ .. ในกรณีที่...(เจ้าหน้าที่)...พิจารณาเห็นว่าผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้มีคุณสมบัติถูกต้องและครบถ้วนตามที่กำหนด ให้...(เจ้าหน้าที่)...เสนอแนะ...(ผู้อนุญาต)... เพื่อพิจารณาออกใบอนุญาตภายใน...วันนับแต่วันที่...(หน่วยงานของรัฐ)...ได้รับคำขอรับใบอนุญาต เอกสารและหลักฐานครบถ้วน และให้...(ผู้อนุญาต)... พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน...วัน นับแต่วันที่ได้รับข้อเสนอแนะของ...(เจ้าหน้าที่)...

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงว่าด้วยการอนุญาตการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑

“ข้อ ๑๕ ในกรณีที่คณะกรรมการ ก.ล.ต. พิจารณาเห็นว่าผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้มีคุณสมบัติถูกต้องและครบถ้วนตามที่กำหนดในข้อ ๑๑ ให้คณะกรรมการ ก.ล.ต. เสนอแนะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาออกใบอนุญาตภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่สำนักงานได้รับคำขอรับใบอนุญาต เอกสารและหลักฐานครบถ้วน และให้รัฐมนตรีพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับข้อเสนอนแนะของคณะกรรมการ ก.ล.ต.

ฯลฯ

ฯลฯ”

- กฎกระทรวงการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๑

“ข้อ ๑๑ กรณีที่คณะกรรมการพิจารณาผลการดำเนินงานตามแผนงานจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแล้วเห็นว่า ผู้ขอรับใบอนุญาตได้ดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ ให้คณะกรรมการให้คำแนะนำรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุญาตให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ฯลฯ

ฯลฯ”

๒.๘ แนวทางการเขียนและรูปแบบการเขียนเงื่อนไขการพิจารณาออกใบอนุญาต

(๑) แนวทางการเขียนเงื่อนไขการพิจารณาออกใบอนุญาต

(ก) การกำหนดเงื่อนไขในการพิจารณาออกใบอนุญาตสมควรกำหนดในแนวทางเดียวกับการกำหนดคุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต กล่าวคือการออกกฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไขเพื่อปฏิบัติการตามกฎหมายใด พระราชบัญญัติแม่บทต้องกำหนดอำนาจเช่นนั้นไว้ด้วย (เทียบเคียงจากร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ. ....) ออกตามความในพระราชบัญญัติการมาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๑๗ (อำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในการออกกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคมมาปนกิจสงเคราะห์) (เรื่องเสร็จที่ ๒๔/๒๕๓๕))

(ข) การกำหนดเงื่อนไขการพิจารณาของผู้อนุญาตอาจกำหนดไว้ในข้อเดียว โดยใช้ถ้อยคำว่า “การพิจารณาอนุญาต.....ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังต่อไปนี้.....”

(ค) กรณีที่ผู้อนุญาตประสงค์จะกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนมีการออกใบอนุญาต เช่น กรณีจัดให้มีห้องปฏิบัติการ เครื่องมือเครื่องใช้ หรือบุคลากร จะใช้ถ้อยคำว่า “ผู้ขอรับใบอนุญาต.....ต้องจัดให้มี.....”

(๒) รูปแบบการเขียนเงื่อนไขการพิจารณาออกใบอนุญาต

(ก) กรณีกำหนดเงื่อนไขการพิจารณาของผู้อนุญาตไว้ในข้อเดียว

ข้อ .. การพิจารณา...(ระบุอนุญาต/ออกใบอนุญาต/ให้ความยินยอมหรืออนุญาต)... ..(ระบุวัตถุประสงค์/กิจการ)...ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) .....(ระบุรายละเอียด).....

(๒) .....(ระบุรายละเอียด).....

(๓) .....(ระบุรายละเอียด).....

(๔) .....(ระบุรายละเอียด).....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตจัดตั้งและเลิกการดำเนินการคลังสินค้าทัณฑ์บนโรงพักสินค้า ที่มั่นคง และทำเรือรับอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๔ การพิจารณาอนุญาตจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ยื่นคำขอต้องเป็นรัฐวิสาหกิจ ส่วนราชการ หรือบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีทุนจดทะเบียนและมีฐานะทางการเงินที่มั่นคงโดยผลการดำเนินงานตามที่ปรากฏในการเงินไม่มียอดขาดทุน สะสม ทั้งนี้ ตามที่อธิบดีประกาศกำหนดสำหรับใบอนุญาตแต่ละประเภท

(๒) ผู้ยื่นคำขอต้องไม่เคยมีประวัติการกระทำความผิดอย่างร้ายแรงตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากรย้อนหลังสามปี นับแต่วันที่ยื่นคำขอ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๓) ผู้ยื่นคำขอต้องมีกรรมสิทธิ์ สิทธิครอบครอง หรือสิทธิในการใช้พื้นที่ขอจัดตั้งโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือในกรณีที่พื้นที่ขอจัดตั้งมีการจดทะเบียนจำนอง ผู้รับจำนองจะต้องมีหนังสือยินยอม ให้ดำเนินการจัดตั้งคลังสินค้าทัณฑ์บนได้

(๔) ผู้ยื่นคำขอต้องไม่อยู่ระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตประเภทที่ได้ยื่นขออนุญาต

(๕) ผู้ยื่นคำขอต้องไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประเภทที่ได้ยื่นขออนุญาต เว้นแต่ถูกเพิกถอน ใบอนุญาตมาแล้วก่อนวันยื่นคำขออนุญาตเกินสามปี และกรณีผู้ยื่นคำขอเป็นนิติบุคคล ผู้บริหารของ นิติบุคคลต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวด้วย

(๖) สถานที่ที่ขอจัดตั้งต้องอยู่ในบริเวณที่เหมาะสมและมีอาคารเก็บของ ที่มั่นคงแข็งแรง โดยมีขนาดพื้นที่ของสถานที่และอาคารตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนดสำหรับใบอนุญาต แต่ละประเภท”

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๗ (พ.ศ. ๒๕๓๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
ยาสูบ พ.ศ. ๒๕๐๙

“ข้อ ๓ ในการขออนุญาตขายยาสูบชนิดบุหรีชิกาแรตหรือนำยาสูบ
ชนิดบุหรีชิกาแรตออกแสดงเพื่อขาย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ยื่นคำขออนุญาตประเภทขายโดยไม่จำกัดจำนวนต้องเป็น

(ก) โรงอุตสาหกรรมยาสูบของรัฐ

(ข) ผู้นำเข้ายาสูบชนิดบุหรีชิกาแรตที่ผลิตในต่างประเทศซึ่งได้รับ
การแต่งตั้งให้เป็นผู้แทนจำหน่ายในราชอาณาจักรจากผู้ผลิตในต่างประเทศซึ่งเป็นเจ้าของ
บุหรีชิกาแรตตรานั้น โดยมีหลักฐานการแต่งตั้งดังกล่าวมาแสดง

(ค) ผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ขายส่งจากโรงอุตสาหกรรมยาสูบ
ของรัฐตาม (ก) หรือผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ขายส่งจากผู้นำเข้ายาสูบชนิดบุหรีชิกาแรต
ที่ผลิตในต่างประเทศตาม (ข)

(๒) ผู้ยื่นคำขออนุญาตประเภทขายครั้งละไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ ม้วน
ต้องเป็นผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ขายส่งจากผู้ได้รับอนุญาตประเภทขายโดยไม่จำกัด
จำนวนตาม (๑)”

(ข) กรณีกำหนดเงื่อนไขการพิจารณาของผู้อนุญาตไว้หลายข้อ

๑) กรณีกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับใบอนุญาตต้องดำเนินการจัดให้มี
ห้องปฏิบัติการหรือเครื่องมือเครื่องใช้ก่อนมีการออกใบอนุญาต

ข้อ .. ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็น.....ต้องจัดให้มีห้องปฏิบัติการ และมี เครื่องมืออย่างน้อย ดังต่อไปนี้
(๑) .....
(๒) .....
(๓) .....
(๔) .....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตประกอบกิจการยาง
พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๒๔ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดให้มีการวิเคราะห์หรือการทดสอบ
คุณภาพยางแท่งเอสทีอาร์ต้องจัดให้มีห้องปฏิบัติการที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบ
ของกรมวิชาการเกษตรและมีเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการวิเคราะห์หรือการทดสอบ
คุณภาพยางอย่างน้อยดังต่อไปนี้

- (๑) เครื่องบด ๒ ลูกกลิ้ง
- (๒) เครื่องซึ่งแบบวิเคราะห์
- (๓) ตู้บดที่สามารถควบคุมอุณหภูมิได้ระหว่างอุณหภูมิห้องถึง

๒๐๐ องศาเซลเซียส

- (๔) เตาสําหรับต้มยางที่สามารถควบคุมอุณหภูมิได้
- (๕) เตาเผาอุณหภูมิสูง
- (๖) เครื่องวัดความหนา
- (๗) เครื่องตัดตัวอย่าง
- (๘) เครื่องย่อยสลายไนโตรเจน
- (๙) ชุดกลั่นไนโตรเจน
- (๑๐) อุปกรณ์เครื่องแก้ว

เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการวิเคราะห์หรือการทดสอบคุณภาพยางตามวรรคหนึ่งต้องได้มาตรฐานหรือมีคุณภาพที่ใช้ในการวิเคราะห์หรือการทดสอบได้อย่างถูกต้อง

๒) กรณีกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับใบอนุญาตต้องดำเนินการจัดให้มีบุคลากรก่อนมีการออกใบอนุญาต

ข้อ .. ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็น.....ต้องจัดให้มีผู้ปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ ดังต่อไปนี้
(๑) .....
(๒) .....
ผู้ขอรับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ต้องแจ้งรายชื่อ จำนวน และภาพถ่ายของผู้ปฏิบัติงาน พร้อมกับการยื่นขอรับใบอนุญาต

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตประกอบกิจการยาง

พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๒๕ ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดให้มีการวิเคราะห์ หรือการทดสอบคุณภาพยาง ต้องจัดให้มีผู้ปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ ดังต่อไปนี้

(๑) หัวหน้าห้องปฏิบัติการซึ่งสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีสาขาเคมีหรือสาขาเทคโนโลยียาง หรือปริญญาตรีสาขาอื่น ๆ ที่เรียนวิชาเคมี ไม่ต่ำกว่า ๑๖ หน่วยกิต หรือปริญญาตรีสาขาอื่น ๆ ที่ได้รับอนุปริญญา สาขาเทคโนโลยียาง หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพเทคนิค สาขาเทคโนโลยียาง และผ่านการฝึกอบรมการทดสอบยางจากกรมวิชาการเกษตร

(๒) ผู้ช่วยหัวหน้าห้องปฏิบัติการอย่างน้อยหนึ่งคน ซึ่งสำเร็จการศึกษา
ไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือเทียบเท่า

ผู้ขอรับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ต้องแจ้งรายชื่อ จำนวน และภาพถ่าย
ของผู้ปฏิบัติงาน พร้อมกับการยื่นคำขอรับใบอนุญาต”

๓) กรณีกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติให้เป็นไปตาม
แผนงานการประกอบกิจการก่อนมีการออกใบอนุญาต

ข้อ .. ในกรณีที่คำขอรับใบอนุญาต แผนงานการประกอบกิจการ.....
รวมทั้งข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ให้.....(นายทะเบียน).....
เสนอแผนงานการประกอบกิจการ.....ต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ
ข้อ .. เมื่อคณะกรรมการได้ให้ความเห็นชอบแผนงานการประกอบกิจการ
.....แล้ว ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการ.....ได้ เมื่อดำเนินการเรียบร้อยแล้ว
ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตมีหนังสือแจ้งต่อคณะกรรมการ พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่
ระบุไว้ในแบบหนังสือแจ้ง

ข้อ .. ในกรณีที่หนังสือแจ้ง เอกสารหรือหลักฐานถูกต้องและครบถ้วนแล้ว
ให้คณะกรรมการตรวจสอบการดำเนินการ.....ให้เป็นไปตามแผนงานการประกอบ
กิจการ.....ที่ได้รับความเห็นชอบ

ข้อ .. ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าการดำเนินการ.....ถูกต้อง
และเป็นไปตามแผนงานการประกอบกิจการ.....ที่ได้รับความเห็นชอบ ให้เสนอความเห็น
เกี่ยวกับคำขอรับใบอนุญาตและผลการตรวจสอบแก่ผู้อนุญาตเพื่อพิจารณาต่อไป

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์

พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๔ ในกรณีที่คำขอรับใบอนุญาต แผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์
รวมทั้งข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ให้นายทะเบียนเสนอแผนงาน
การประกอบกิจการฆ่าสัตว์ต่อคณะกรรมการประจำจังหวัดที่โรงฆ่าสัตว์นั้นตั้งอยู่
เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ข้อ ๕ เมื่อคณะกรรมการประจำจังหวัดได้ให้ความเห็นชอบแผนงาน
การประกอบกิจการฆ่าสัตว์แล้ว ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์
และโรงพักสัตว์ และติดตั้งเครื่องจักรและอุปกรณ์ในการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ได้
เมื่อดำเนินการเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตมีหนังสือแจ้งต่อคณะกรรมการประจำ

จังหวัด พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบหนังสือแจ้ง และให้นำความในข้อ ๓ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๖ ในกรณีที่หนังสือแจ้ง เอกสารหรือหลักฐานถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ให้คณะกรรมการประจำจังหวัดตรวจสอบการก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ให้เป็นไปตามแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ที่ได้รับความเห็นชอบ

ข้อ ๗ ในกรณีที่คณะกรรมการประจำจังหวัดเห็นว่าการก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์หรือโรงพักสัตว์ไม่เป็นไปตามแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ที่ได้รับความเห็นชอบ ให้คณะกรรมการประจำจังหวัดแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขหรือปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์หรือโรงพักสัตว์ให้ถูกต้องภายในระยะเวลาไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการประจำจังหวัดมีความเห็นว่าการก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์หรือโรงพักสัตว์ไม่เป็นไปตามแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ที่ได้รับความเห็นชอบ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการประจำจังหวัดดำเนินการตรวจสอบการก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์อีกครั้ง หากตรวจสอบแล้วพบว่าการก่อสร้างดังกล่าวยังไม่ถูกต้อง ให้คณะกรรมการประจำจังหวัดแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ และเสนอความเห็น เกี่ยวกับคำขอรับใบอนุญาต และผลการตรวจสอบแก่ผู้อนุญาตพิจารณาต่อไป

ข้อ ๘ ในกรณีที่คณะกรรมการประจำจังหวัดเห็นว่าการก่อสร้างโรงฆ่าสัตว์และโรงพักสัตว์ถูกต้องและเป็นไปตามแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ที่ได้รับความเห็นชอบ ให้เสนอความเห็นเกี่ยวกับคำขอรับใบอนุญาตและผลการตรวจสอบแก่ผู้อนุญาตเพื่อพิจารณาต่อไป”

๒.๙ แนวทางการเขียนและรูปแบบการกำหนดเงื่อนไขในใบอนุญาต

(๑) แนวทางการเขียนเกี่ยวกับการกำหนดเงื่อนไขในใบอนุญาต

ในการออกใบอนุญาต ผู้อนุญาตจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามความเหมาะสมก็ได้ ทั้งนี้ เนื่องจากการออกใบอนุญาตเป็นการออกคำสั่งทางปกครองรูปแบบหนึ่ง มาตรา ๓๙^{๓๘} แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

^{๓๘} มาตรา ๓๙ การออกคำสั่งทางปกครองเจ้าหน้าที่อาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ได้เท่าที่จำเป็น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย เว้นแต่กฎหมายจะกำหนดข้อจำกัดดุลพินิจเป็นอย่างอื่น

การกำหนดเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการกำหนดเงื่อนไขในกรณีดังต่อไปนี้ตามความเหมาะสมแก่กรณีด้วย

- (๑) การกำหนดให้สิทธิหรือภาระหน้าที่เริ่มมีผลหรือสิ้นสุด ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง
- (๒) การกำหนดให้การเริ่มมีผลหรือสิ้นสุดของสิทธิหรือภาระหน้าที่ต้องขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ในอนาคตที่ไม่แน่นอน
- (๓) ข้อสงวนสิทธิที่จะยกเลิกคำสั่งทางปกครอง
- (๔) การกำหนดให้ผู้ได้รับประโยชน์ต้องกระทำการหรืองดเว้นกระทำหรือต้องมีภาระหน้าที่หรือยอมรับภาระหน้าที่หรือความรับผิดชอบบางประการ หรือการกำหนดข้อความในการจัดให้มีเปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มข้อกำหนดดังกล่าว

พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดว่า การออกคำสั่งทางปกครองเจ้าหน้าที่อาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ได้เท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย เว้นแต่กฎหมายจะกำหนดข้อจำกัดดุลพินิจเป็นอย่างอื่น ในการออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับอนุญาต ผู้อนุญาตจึงอาจกำหนดเงื่อนไขในใบอนุญาตเพิ่มเติมได้อีกตามมาตรา ๓๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ โดยมีกรอบในการกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวไว้สองประการ คือ ประการที่หนึ่ง เนื้อหาสาระของเงื่อนไขในคำสั่งทางปกครองจะต้องสอดคล้องหรือเกี่ยวข้องกับคำสั่งทางปกครองนั้น เนื่องจากเนื้อหาสาระในตัวคำสั่งทางปกครองที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการออกคำสั่งทางปกครองนั้นก็จะเป็นไปเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้นบรรลุผลนั่นเอง และประการที่สอง ในกรณีที่เจ้าหน้าที่มีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง เจ้าหน้าที่อาจกำหนดเงื่อนไขในคำสั่งทางปกครองได้ แต่ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ไม่มีดุลพินิจในการออกคำสั่งทางปกครอง เจ้าหน้าที่ที่ย่อมถูกผูกพันในการออกคำสั่งทางปกครองให้เป็นไปตามองค์ประกอบตามที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยไม่อาจที่จะกำหนดเงื่อนไขในคำสั่งทางปกครองได้ ทั้งนี้ ตามแนวทางที่คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้วางไว้ในเรื่องเสร็จที่ ๒๓๙/๒๕๔๗ และเรื่องเสร็จที่ ๑๒๔๗/๒๕๖๕ สำหรับแนวทางการเขียนจะใช้ถ้อยคำว่า “ในการอนุญาต.....(ผู้อนุญาต).....อาจกำหนด.....ดังต่อไปนี้”

(๒) รูปแบบการเขียนเงื่อนไขใบอนุญาต

ข้อ .. ในการอนุญาต........(ผู้อนุญาต)...อาจกำหนด .....ในการอนุญาตตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้
(๑) .....
(๒) .....
(๓) .....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาต การกำหนดอัตราค่าตอบแทน ระยะเวลา และเงื่อนไขการลงทุนจัดให้มีหรือเข้าบริหารจัดการท่าเรือ เรือหรือพาหนะสำหรับขนส่งข้ามฟากที่พักริมทาง หรือสิ่งก่อสร้างอื่นใดในเขตทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน และทางหลวงสัมปทาน พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๔ ในการอนุญาตเป็นผู้ลงทุนตามข้อ ๓ ผู้อำนวยการทางหลวง อาจกำหนดอัตรา ค่าตอบแทน ระยะเวลา และเงื่อนไขในการอนุญาตตามหลักเกณฑ์ และวิธีการ ดังต่อไปนี้ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงเงื่อนไขของสัญญาร่วมลงทุนด้วย

(๑) อัตราค่าตอบแทนเป็นเงินหรือทรัพย์สิน โดยคำนึงถึงขอบเขตและวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีการลงทุนประมาณการ ต้นทุนค่าใช้จ่ายและรายได้ของการลงทุน ประมาณการผลตอบแทน ระยะเวลา และเงื่อนไขการลงทุน

(๒) ระยะเวลาในการอนุญาต ให้มีระยะเวลาไม่เกินห้าสิบปีนับแต่วันที่ผู้อำนวยการทางหลวงออกหนังสืออนุญาต โดยคำนึงถึงมูลค่าการลงทุนและผลตอบแทนที่ผู้ขออนุญาตแต่ละรายจะได้รับ

(๓) เงื่อนไขในการอนุญาตที่เกี่ยวกับการจัดการรักษาสิ่งแวดล้อม การป้องกันอุบัติเหตุ และแก้ไขปัญหายาเสพติด การปรับสภาพที่ดินและการรื้อย้ายสาธารณูปโภค การกำหนดลักษณะการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ การกำหนดสัดส่วนพื้นที่ใช้สอย การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ และการปลูกสร้างสิ่งปลูกสร้าง การปรับปรุงต่อเติมหรือการกระทำใด ๆ ในลักษณะเดียวกัน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและจำเป็นแก่งานทางหรือผู้ใช้ทาง”

- กฎกระทรวงการขอและการออกอาชญาบัตรและประทานบัตร พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๕ เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ ๔ แล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกอาชญาบัตรสำรวจแร่และจะกำหนดเงื่อนไขเท่าที่จำเป็นเพื่อกำกับดูแลเกี่ยวกับการสำรวจแร่ก็ได้

ขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามประกาศที่ออกตามมาตรา ๓๗”

๒.๑๐ แนวทางการเขียนและรูปแบบการแจ้งผลการพิจารณาไม่ออกใบอนุญาต

(๑) แนวทางการเขียนเกี่ยวกับการแจ้งผลการพิจารณาไม่ออกใบอนุญาต

(ก) การกำหนดระยะเวลาการแจ้งผลการพิจารณาจะต้องกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๐^{๓๔} วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้ผู้อนุญาตต้องแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พิจารณาแล้วเสร็จ

(ข) กรณีที่ผู้อนุญาตพิจารณาคำขอรับอนุญาตแล้วมีคำสั่งไม่อนุญาตเนื่องจากคำสั่งไม่อนุญาตเป็นคำสั่งทางปกครอง จึงต้องกำหนดให้ผู้อนุญาตมีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ พร้อมด้วยเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์

(ค) กรณีที่ผู้อนุญาตพิจารณาคำขอรับอนุญาตแล้วมีคำสั่งไม่อนุญาตอาจมีการกำหนดระยะเวลาการอุทธรณ์คำสั่งไว้ในกฎกระทรวงด้วย ทั้งนี้ หากการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองกระทำโดยวิธีการส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ จะต้องพิจารณาวันที่อุทธรณ์มีผลว่าจะเริ่มนับเมื่อใด ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้มีความเห็น

^{๓๔} มาตรา ๑๐ ผู้อนุญาตต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชนตามมาตรา ๗ และแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พิจารณาแล้วเสร็จ

ในเรื่องเสร็จที่ ๑๕๒/๒๕๔๙^{๔๐} สรุปได้ว่า โดยที่การอุทธรณ์เงินค่าทดแทนเป็นเรื่องนิติสัมพันธ์ตามกฎหมายมหาชนระหว่างหน่วยงานทางปกครองและประชาชนซึ่งอยู่ภายใต้บังคับหลักเกณฑ์และนิติวิธีตามกฎหมายมหาชน ประกอบกับการอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองเป็นสิทธิของคู่กรณีและเป็นสิทธิที่เกิดขึ้นโดยผลของกฎหมาย มิได้เกิดขึ้นโดยผลของการผูกนิติสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตามนิติกรรมทางแพ่ง จึงไม่สามารถนำหลักการแสดงเจตนาที่กระทำต่อบุคคลซึ่งมิได้อยู่เฉพาะหน้าที่มีผลสมบูรณ์ต่อเมื่อการแสดงเจตนาขึ้นไปถึงผู้รับตามมาตรา ๑๖๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้โดยอนุโลมกับการนับระยะเวลาการใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองได้ ดังนั้น ในกรณีที่คู่กรณีเลือกใช้วิธีการยื่นอุทธรณ์เงินค่าทดแทนโดยส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ จึงต้องถือว่าวันที่ได้ทำการส่งหนังสืออุทธรณ์นั้นไปทางไปรษณีย์เป็นวันที่การแสดงเจตนามีผล อย่างไรก็ตาม ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดในการประชุมครั้งที่ ๑๖/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๕ ได้พิจารณากรณีที่กฎหมายเฉพาะมิได้บัญญัติเกี่ยวกับการยื่นอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองโดยวิธีการส่งทางไปรษณีย์ว่าให้การอุทธรณ์มีผลในวันใด ที่ประชุมใหญ่ฯ มีมติด้วยเสียงข้างมากสรุปได้ว่า กรณีที่กฎหมายเฉพาะมิได้กำหนดให้การยื่นอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองโดยวิธีการส่งทางไปรษณีย์มีผลนับแต่วันที่ส่งทางไปรษณีย์ และไม่อาจนำบทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือกฎดังกล่าวมาใช้บังคับโดยอนุโลมหรือในฐานะที่เป็นบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่งได้ เนื่องจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือกฎดังกล่าวมิใช่บทกฎหมายหลัก จึงต้องนำบทบัญญัติมาตรา ๑๖๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาบังคับใช้ ดังนั้น วันที่การอุทธรณ์มีผลคือ วันที่เจ้าหน้าที่ได้รับหนังสืออุทธรณ์ที่ยื่นทางไปรษณีย์

(๒) รูปแบบการเขียนการแจ้งผลการพิจารณาคำสั่งไม่ออกใบอนุญาต
(ก) กรณีผู้อนุญาตเป็นผู้แจ้ง

ข้อ .. ในกรณี...(ผู้อนุญาต)...พิจารณาแล้วมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาต ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ พร้อมด้วยเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มิคำสั่งไม่ออกใบอนุญาต

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขอรับอนุญาตเป็นผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าและการกำหนดเงื่อนไขการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้า พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๖ ๑.๓๓ ๑๓๓”

^{๔๐} บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง กระทรวงคมนาคมขอทบทวนการนับระยะเวลาการใช้สิทธิอุทธรณ์เงินค่าทดแทนตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ : กรณีส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ (เรื่องเสร็จที่ ๑๕๒/๒๕๔๙)

ในกรณีที่หัวหน้าสำนักงานมาตรฐานสินค้าพิจารณาแล้วมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับอนุญาต ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ขอรับอนุญาตทราบ พร้อมด้วยเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา ๓๐”

(ข) กรณีผู้อนุญาตมิได้เป็นผู้แจ้ง

ข้อ .. ในกรณีที่.....(ผู้อนุญาต).....มีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตให้.....(เจ้าหน้าที่)..... มีหนังสือแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบพร้อมด้วยเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาต

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขึ้นทะเบียนและการอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ

พ.ศ. ๒๕๖๕

“ข้อ ๙ ๓๒๓

๓๒๓”

ในกรณีที่คณะกรรมการวิชาชีพแต่ละสาขามีคำสั่งไม่รับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาต ให้ผู้อำนวยการมีหนังสือแจ้งให้ผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตทราบ พร้อมด้วยเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีคำสั่งไม่รับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาต”

๒.๑๑ แนวทางการเขียนและรูปแบบการแจ้งผลพิจารณาออกใบอนุญาต

เมื่อผู้อนุญาตได้พิจารณาคำขอรับใบอนุญาต คุณสมบัติ ลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาต รวมทั้งข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานประกอบการพิจารณาของผู้ขอรับใบอนุญาตแล้ว หากผู้อนุญาตมีคำสั่งอนุญาต จะแจ้งผลการพิจารณาออกใบอนุญาตไปยังผู้ขอรับใบอนุญาตเพื่อให้มารับใบอนุญาต โดยในการออกใบอนุญาต ผู้อนุญาตอาจกำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต วางหลักประกัน หรือทำสัญญาประกันความรับผิดชอบก็ได้ โดยมีแนวทางการเขียนการแจ้งผลพิจารณาออกใบอนุญาต ดังต่อไปนี้

(๑) แนวทางการเขียนเกี่ยวกับการแจ้งผลพิจารณาออกใบอนุญาต

(ก) กรณีชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

แนวทางการเขียนการแจ้งผลพิจารณาออกใบอนุญาตกรณีชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต มีดังต่อไปนี้

๑) กรณีชำระค่าธรรมเนียมก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาต หรือพร้อมกับการยื่นคำขอรับใบอนุญาต มีแนวทางการเขียน ดังต่อไปนี้

๑.๑) กฎกระทรวงใบอนุญาตบางฉบับ เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตจะยื่นคำขอรับใบอนุญาต ผู้อนุญาตต้องชำระค่าธรรมเนียมก่อนที่ผู้อนุญาตจะพิจารณาออกใบอนุญาต หรือต้องชำระค่าธรรมเนียมพร้อมกับการยื่นคำขอรับใบอนุญาต และเอกสาร

และหลักฐานต่าง ๆ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยแนวทางการเขียนกรณีดังกล่าว จะกำหนดไว้ในหมวดเกี่ยวกับการขอรับใบอนุญาต ซึ่งจะใช้ถ้อยคำว่า “ผู้ขอรับใบอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต)...ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมต่อ...(ระบุหน่วยงานผู้อนุญาต)...ตามแบบที่...(ผู้อนุญาต)...ประกาศกำหนด พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานดังต่อไปนี้...”

๑.๒) เมื่อผู้อนุญาตได้รับคำขอ เอกสารและหลักฐาน รวมทั้งค่าธรรมเนียม ให้ผู้อนุญาตตรวจสอบคำขอรับใบอนุญาต เอกสารและหลักฐาน รวมทั้งค่าธรรมเนียมว่าถูกต้องและครบถ้วนหรือไม่ โดยแนวทางการเขียนกรณีดังกล่าวจะกำหนดไว้เป็นอีกข้อหนึ่งในหมวดเกี่ยวกับการออกใบอนุญาต ซึ่งจะใช้ถ้อยคำว่า “เมื่อได้รับคำขอรับใบอนุญาตและค่าธรรมเนียมตามข้อ .. แล้ว ให้...(ผู้อนุญาต)...ตรวจสอบคำขอ พร้อมเอกสารและหลักฐานประกอบคำขอให้ถูกต้องและครบถ้วน”

๑.๓) กรณีที่ผู้อนุญาตตรวจสอบแล้วเห็นว่า เอกสารและหลักฐาน ไม่ถูกต้องและครบถ้วน ให้ผู้อนุญาตแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตส่งเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในระยะเวลาเวลาที่กำหนด ซึ่งจะใช้ถ้อยคำว่า “ในกรณีที่เห็นว่า เอกสารหรือหลักฐานไม่ถูกต้องและครบถ้วน ให้แจ้งผู้ขอรับใบอนุญาตส่งเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด”

๑.๔) กรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ดำเนินการหรือดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้ผู้อนุญาตมีคำสั่งไม่รับคำขอรับใบอนุญาต และแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ พร้อมทั้งคืนค่าธรรมเนียม และเอกสารและหลักฐานประกอบคำขอรับใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาต ซึ่งจะใช้ถ้อยคำว่า “ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ดำเนินการหรือดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรค..... ให้...(ผู้อนุญาต)...มีคำสั่งไม่รับคำขอรับใบอนุญาตและแจ้งคำสั่งดังกล่าวพร้อมคืนค่าธรรมเนียมและเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอรับใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตโดยไม่ชักช้า”

๑.๕) กรณีที่เอกสารและหลักฐานที่ยื่นหรือที่ยื่นเพิ่มเติมถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ให้ผู้อนุญาตออกใบรับคำขอรับใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งจะใช้ถ้อยคำว่า “ในกรณีที่ตรวจสอบแล้วเห็นว่า เอกสารและหลักฐานที่ยื่นหรือที่ยื่นเพิ่มเติมถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ให้...(ผู้อนุญาต)...ออกใบรับคำขอรับใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตภายใน.....วันนับแต่วันที่ได้รับเอกสารหรือหลักฐานถูกต้องและครบถ้วน”

๒) กรณีชำระค่าธรรมเนียมเมื่อได้รับแจ้งผลการพิจารณาออกใบอนุญาต มีแนวทางการเขียน ดังต่อไปนี้

๒.๑) เมื่อผู้อนุญาตพิจารณาคำขอรับใบอนุญาต เอกสารและหลักฐานแล้ว หากคำขอรับใบอนุญาต รวมทั้งเอกสารและหลักฐานนั้นถูกต้องและครบถ้วน ให้ผู้อนุญาตแจ้งคำสั่งอนุญาตไปยังผู้ขอรับใบอนุญาต และแจ้งให้ผู้ขอ

รับใบอนุญาตมาชำระค่าธรรมเนียมภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยการแจ้งคำสั่งของผู้อนุญาตจะมีการกำหนดระยะเวลาที่ผู้อนุญาตต้องแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบไว้ด้วย เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งจะใช้ถ้อยคำว่า “ในกรณีที่คำขอรับใบอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต)... และเอกสารและหลักฐานถูกต้องและครบถ้วน ให้...(ผู้อนุญาต)... แจ้งคำสั่งอนุญาตไปยังผู้ขอรับใบอนุญาตภายใน.....วันนับแต่วันที่ได้รับคำขอรับใบอนุญาต พร้อมทั้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต)...ภายใน.....วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งดังกล่าว”

๒.๒) เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตแก่ผู้ขอรับใบอนุญาต โดยการออกใบอนุญาตของผู้อนุญาตจะมีการกำหนดระยะเวลาที่ผู้อนุญาตต้องออกใบอนุญาตให้ผู้ขอรับใบอนุญาตไว้ด้วย เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งจะใช้ถ้อยคำว่า “ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมภายในกำหนดเวลาตามวรรค..... ให้...(ผู้อนุญาต)...ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตภายใน.....วันนับแต่วันที่ได้รับชำระค่าธรรมเนียม”

๒.๓) หากผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ประสงค์จะรับใบอนุญาต และให้ผู้อนุญาตจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ ซึ่งจะใช้ถ้อยคำว่า “แต่หากผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ประสงค์จะรับใบอนุญาต และให้ผู้อนุญาตจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ”

๒.๔) กรณีที่ผู้อนุญาตพิจารณาคำขอรับอนุญาตแล้วมีคำสั่งไม่อนุญาต ให้ผู้อนุญาตแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ พร้อมทั้งต้องแจ้งเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบด้วย เนื่องจากคำสั่งไม่อนุญาตนั้นเป็นคำสั่งทางปกครอง ซึ่งจะใช้ถ้อยคำว่า “ในกรณีที่...(ผู้อนุญาต)...มีคำสั่งไม่อนุญาต ให้...(ผู้อนุญาต)...แจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ พร้อมด้วยเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ภายใน.....วันนับแต่วันที่ มีคำสั่งไม่อนุญาต”

(ข) กรณิวางหลักประกัน

แนวทางการเขียนการแจ้งผลพิจารณาออกใบอนุญาตกรณีวางหลักประกัน มีดังต่อไปนี้

๑) กฎกระทรวงใบอนุญาตบางฉบับได้กำหนดให้ต้องวางหลักประกัน เนื่องจากการทำกิจกรรมหรือการประกอบธุรกิจของประชาชนในบางประเภทอาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นได้ ซึ่งเมื่อผู้อนุญาตพิจารณาคำขอรับใบอนุญาต เอกสารและหลักฐานแล้ว หากคำขอรับใบอนุญาต รวมทั้งเอกสารและหลักฐานนั้นถูกต้องและครบถ้วน ให้ผู้อนุญาตแจ้งคำสั่งอนุญาตไปยังผู้ขอรับใบอนุญาต และแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตมาวางหลักประกันภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยการแจ้งคำสั่งของผู้อนุญาตจะมีการกำหนดระยะเวลา

ที่ผู้อนุญาตต้องแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบไว้ด้วย เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งจะใช้ถ้อยคำว่า “ในกรณีที่คำขอรับใบอนุญาต... (ชื่อใบอนุญาต)... และเอกสารและหลักฐานถูกต้องและครบถ้วน ให้...(ผู้อนุญาต)...แจ้งคำสั่งอนุญาตไปยังผู้ขอรับใบอนุญาตภายใน.....วันนับแต่วันที่รับคำขอรับใบอนุญาต พร้อมทั้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตวางหลักประกันภายใน.....วันนับแต่วันที่รับแจ้งดังกล่าว”

๒) กรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตไม่วางหลักประกันหรือวางหลักประกันไม่ครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ประสงค์จะรับใบอนุญาต และให้ผู้อนุญาตจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ ซึ่งจะใช้ถ้อยคำว่า “แต่หากผู้ขอรับใบอนุญาตไม่วางหลักประกันหรือวางประกันไม่ครบถ้วนภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ประสงค์จะรับใบอนุญาต และให้...(ผู้อนุญาต)...จำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ”

๓) กรณีที่ผู้อนุญาตมีคำสั่งไม่อนุญาต ให้ผู้อนุญาตแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ พร้อมด้วยเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์พร้อมทั้งคืนหลักประกันให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตโดยไม่ชักช้า ซึ่งจะใช้ถ้อยคำว่า “ในกรณีที่...(ผู้อนุญาต)...มีคำสั่งไม่อนุญาตให้...(ผู้อนุญาต)...แจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ พร้อมด้วยเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ภายใน.....วันนับแต่วันที่รับคำสั่งไม่อนุญาต พร้อมทั้งคืนหลักประกันให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตโดยไม่ชักช้า”

(ค) กรณีชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและวางหลักประกัน

แนวทางการเขียนการแจ้งผลพิจารณาออกใบอนุญาตกรณีชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและวางหลักประกัน มีดังต่อไปนี้

๑) กฎกระทรวงใบอนุญาตบางฉบับได้กำหนดให้ต้องชำระค่าธรรมเนียมและวางหลักประกันไปในคราวเดียวกันด้วย ซึ่งเมื่อผู้อนุญาตได้พิจารณาคำขอรับใบอนุญาต เอกสารและหลักฐานแล้วเห็นว่า คำขอรับใบอนุญาต รวมทั้งเอกสารและหลักฐานนั้นถูกต้องและครบถ้วน ให้ผู้อนุญาตแจ้งคำสั่งอนุญาตไปยังผู้ขอรับใบอนุญาต และแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตมาชำระค่าธรรมเนียมและวางหลักประกันภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยการแจ้งคำสั่งของผู้อนุญาตจะมีการกำหนดระยะเวลาที่ผู้อนุญาตต้องแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบไว้ด้วย เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งจะใช้ถ้อยคำว่า “ในกรณีที่คำขอรับใบอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต)... และเอกสารและหลักฐานถูกต้องและครบถ้วน ให้...(ผู้อนุญาต)...แจ้งคำสั่งอนุญาตไปยังผู้ขอรับใบอนุญาตภายใน.....วันนับแต่วันที่รับคำขอรับใบอนุญาต พร้อมทั้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต)...และวางหลักประกันภายใน.....วันนับแต่วันที่รับแจ้งดังกล่าว”

๒) เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมและวางหลักประกันภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตแก่ผู้ขอรับใบอนุญาต โดยการออกใบอนุญาตของผู้อนุญาตจะมีการกำหนดระยะเวลาที่ผู้อนุญาตต้องออกใบอนุญาตให้ผู้ขอรับใบอนุญาตไว้ด้วย เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งจะใช้ถ้อยคำว่า “ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมและวางหลักประกันภายในกำหนดเวลาตามวรรค..... ให้...(ผู้อนุญาต)...ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตภายใน.....วันนับแต่วันที่ได้รับชำระค่าธรรมเนียม”

๓) กรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตหรือไม่วางหลักประกันให้ครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ประสงค์จะรับใบอนุญาต และให้ผู้อนุญาตจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ ซึ่งจะใช้ถ้อยคำว่า “แต่หากผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตหรือไม่วางหลักประกันให้ครบถ้วนภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ประสงค์จะรับใบอนุญาต และให้ผู้อนุญาตจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ”

๔) กรณีที่ผู้อนุญาตพิจารณาคำขอรับอนุญาตแล้วมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้อนุญาตแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ พร้อมทั้งต้องแจ้งเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบด้วย เนื่องจากคำสั่งไม่อนุญาตนั้นเป็นคำสั่งทางปกครอง ซึ่งจะใช้ถ้อยคำว่า “ในกรณีที่...(ผู้อนุญาต)...มีคำสั่งไม่อนุญาต ให้...(ผู้อนุญาต)...แจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ พร้อมด้วยเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ภายใน.....วันนับแต่วันที่ มีคำสั่งไม่อนุญาต”

(ง) กรณีการทำหนังสือสัญญาประกันความรับผิด

แนวทางการเขียนการแจ้งผลพิจารณาออกใบอนุญาตกรณีการทำหนังสือสัญญาประกันความรับผิด มีดังต่อไปนี้

๑) กฎกระทรวงใบอนุญาตบางฉบับอาจกำหนดให้ต้องทำหนังสือสัญญาประกันความรับผิดหรือประกันความเสียหายเนื่องจากการทำกิจกรรมหรือการประกอบธุรกิจบางประเภทเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อรัฐได้ ซึ่งเมื่อผู้อนุญาตได้พิจารณาคำขอรับใบอนุญาต เอกสารและหลักฐาน รวมทั้งหนังสือสัญญาประกันความรับผิดแล้วเห็นว่า คำขอรับใบอนุญาต เอกสารและหลักฐาน รวมทั้งหนังสือสัญญาประกันความรับผิดนั้นถูกต้องและครบถ้วน ให้ผู้อนุญาตพิจารณามีคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยการพิจารณามีคำสั่งของผู้อนุญาตจะมีการกำหนดระยะเวลาที่ผู้อนุญาตต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จไว้ด้วย เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งจะใช้ถ้อยคำว่า “ในกรณีที่คำขอรับใบอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต)... และเอกสารและหลักฐานรวมทั้งหนังสือสัญญาประกันความรับผิดถูกต้องและครบถ้วน ให้...(ผู้อนุญาต)...พิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตภายใน.....วันนับแต่วันที่ได้รับคำขอรับใบอนุญาต”

๒) กรณีผู้อนุญาตพิจารณาแล้วเห็นควรมีคำสั่งอนุญาต ให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาต ซึ่งจะใช้ถ้อยคำว่า “ในกรณี...(ผู้อนุญาต)...อนุญาตให้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาต”

๓) กรณีที่ผู้อนุญาตมีคำสั่งไม่อนุญาต ให้ผู้อนุญาตแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ พร้อมด้วยเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์พร้อมทั้งคืนหนังสือสัญญาประกันความรับผิดชอบให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาต ซึ่งจะใช้ถ้อยคำว่า “ในกรณีที่ไม่อนุญาตให้...(ผู้อนุญาต)...แจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ พร้อมด้วยเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ภายใน.....วันนับแต่วันที่มิคำสั่งไม่อนุญาต พร้อมทั้งคืนหนังสือสัญญาประกันความรับผิดชอบให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตโดยไม่ชักช้า”

(๒) รูปแบบการเขียนเกี่ยวกับการแจ้งผลพิจารณาออกใบอนุญาต

(ก) กรณีชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

๑) กรณีชำระค่าธรรมเนียมก่อนการพิจารณาออกใบอนุญาตหรือพร้อมกับการยื่นคำขอรับใบอนุญาต

หมวด ..

การขอรับใบอนุญาต

ข้อ .. ผู้ขอรับใบอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต)...ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมต่อ...(ระบุหน่วยงานผู้อนุญาต)...ตามแบบที่...(ผู้อนุญาต)...ประกาศกำหนด พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) .....

(๒) .....

(๓) .....

หมวด ..

การออกใบอนุญาต

ข้อ .. เมื่อได้รับคำขอรับใบอนุญาตและค่าธรรมเนียมตามข้อ .. แล้วให้...(ผู้อนุญาต)...ตรวจสอบคำขอพร้อมเอกสารและหลักฐานประกอบคำขอให้ถูกต้องและครบถ้วน

ในกรณีที่เห็นว่าเอกสารหรือหลักฐานไม่ถูกต้องและครบถ้วน ให้แจ้งผู้ขอรับใบอนุญาตส่งเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ดำเนินการ หรือดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้...(ผู้อนุญาต)...มีคำสั่งไม่รับคำขอรับใบอนุญาต และแจ้งคำสั่งดังกล่าวพร้อมคืนค่าธรรมเนียมและเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอรับใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่ตรวจสอบแล้วเห็นว่า เอกสารและหลักฐานที่ยื่นหรือที่ยื่นเพิ่มเติม ถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ให้...(ผู้อนุญาต)...ออกใบรับคำขอรับใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตภายใน....วันนับแต่วันที่ได้รับเอกสารหรือหลักฐานถูกต้องและครบถ้วน

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตให้ใช้พื้นที่เพื่อตั้งสถานประกอบการทางนิวเคลียร์

พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๓ ผู้ขอรับใบอนุญาตให้ใช้พื้นที่เพื่อตั้งสถานประกอบการทางนิวเคลียร์ ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมต่อสำนักงานตามแบบที่เลขาธิการประกาศ กำหนด พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐาน ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ”

ข้อ ๑๑ เมื่อได้รับคำขอรับใบอนุญาตและค่าธรรมเนียมตามข้อ ๓ แล้ว ให้สำนักงานตรวจสอบคำขอพร้อมเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอให้ครบถ้วน

ในกรณีที่เห็นว่าเอกสารหรือหลักฐานไม่ถูกต้องครบถ้วน ให้แจ้งผู้ขอรับ ใบอนุญาตดำเนินการส่งเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมให้ครบถ้วนภายในเวลาที่สำนักงาน กำหนด แต่ต้องไม่เกินสิบห้าวัน

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ดำเนินการ หรือดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้เลขาธิการสั่งไม่รับคำขอรับใบอนุญาตและแจ้งคำสั่ง ดังกล่าวพร้อมคืนค่าธรรมเนียมและเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอรับใบอนุญาตให้แก่ ผู้ขอรับใบอนุญาต

ในกรณีที่ตรวจสอบแล้วเห็นว่า เอกสารหรือหลักฐานที่ยื่นหรือที่ยื่น เพิ่มเติมครบถ้วนแล้ว ให้เลขาธิการออกใบรับคำขอรับใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาต ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับเอกสารหรือหลักฐานครบถ้วน”

๒) กรณีชำระค่าธรรมเนียมเมื่อได้รับแจ้งผลการพิจารณาออกใบอนุญาต

ข้อ .. ในกรณีที่คำขอรับใบอนุญาต... (ชื่อใบอนุญาต)... และเอกสารและหลักฐาน ถูกต้องและครบถ้วน ให้...(ผู้อนุญาต)...แจ้งคำสั่งอนุญาตไปยังผู้ขอรับใบอนุญาตภายใน ...(ระบุจำนวนวัน)...วันนับแต่วันที่ได้รับคำขอรับใบอนุญาต พร้อมทั้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตชำระ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต)...ภายใน...(ระบุจำนวนวัน)...วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้...(ผู้อนุญาต)...ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตภายใน...(ระบุจำนวนวัน)...วันนับแต่วันที่ได้รับชำระค่าธรรมเนียม แต่หากผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ประสงค์จะรับใบอนุญาต และให้...(ผู้อนุญาต)...จำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ

ในกรณีที่...(ผู้อนุญาต)...มีคำสั่งไม่อนุญาต ให้...(ผู้อนุญาต)...แจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ พร้อมด้วยเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ภายใน...(ระบุจำนวนวัน)...วันนับแต่วันที่ มีคำสั่งไม่อนุญาต

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๓ ในกรณีที่คำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัย และเอกสารและหลักฐานถูกต้องและครบถ้วน และผู้ขอรับใบอนุญาตมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๗ ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาต ไปยังผู้ขอรับใบอนุญาตภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอรับใบอนุญาต และให้ผู้ขอรับใบอนุญาตมาชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบธุรกิจรักษาความปลอดภัยภายใน หกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าว

ถ้าผู้ขอรับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับชำระค่าธรรมเนียม แต่หากผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ประสงค์จะรับใบอนุญาต และให้นายทะเบียนจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ

ในกรณีที่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่อนุญาต ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบพร้อมกับเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ ทั้งนี้ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ มีคำสั่งไม่อนุญาต”

- กฎกระทรวงการอนุญาตดำเนินการสถานประกอบการทางนิวเคลียร์ พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๕ เมื่อออกใบรับคำขอรับใบอนุญาตแล้ว ให้สำนักงานพิจารณา คำขอรับใบอนุญาต เอกสารและหลักฐาน และข้อมูลประกอบการพิจารณาของผู้ขอรับ ใบอนุญาต หากเห็นว่าข้อมูลยังไม่เพียงพอต่อการพิจารณา ให้แจ้งผู้ขอรับใบอนุญาตส่งข้อมูล เพิ่มเติม ในกรณีที่ข้อมูลเพียงพอต่อการพิจารณาแล้ว ให้สำนักงานเสนอความเห็นพร้อมด้วย คำขอรับใบอนุญาต เอกสารและหลักฐาน และข้อมูลประกอบการพิจารณาดังกล่าว ต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาต่อไป

ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นควรอนุญาตให้ผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการสถานประกอบการทางนิวเคลียร์ได้ ให้เลขาธิการแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ขอรับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าว และให้เลขาธิการออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับชำระค่าธรรมเนียม แต่หากผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ประสงค์จะรับใบอนุญาต และให้เลขาธิการจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ

ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาแล้วไม่เห็นควรอนุญาตให้ดำเนินการสถานประกอบการทางนิวเคลียร์ ให้เลขาธิการแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตเป็นหนังสือให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ ทั้งนี้ ให้ระบุเหตุผลของการไม่อนุญาต รวมทั้งแจ้งสิทธิในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบด้วย”

- กฎกระทรวงการอนุญาตให้ศึกษาวิจัยหรือส่งออกสมุนไพรรักษาโรคหรือจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรรักษาโรคเพื่อการค้า พ.ศ. ๒๕๕๙

“ข้อ ๗ เมื่อได้รับคำขอพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานและความเห็นเบื้องต้นจากนายทะเบียน หากเห็นสมควรออกใบอนุญาต ให้ผู้อนุญาตมีหนังสือโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตได้ชำระค่าธรรมเนียมแล้ว ให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตให้แก่ผู้รับใบอนุญาต

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ผู้อนุญาตจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือส่งออกสมุนไพรรักษาโรค หรือการจำหน่าย หรือแปรรูปสมุนไพรรักษาโรคเพื่อการค้า แล้วแต่กรณี ไว้ในใบอนุญาตด้วยก็ได้

หากผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ชำระค่าธรรมเนียมภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ผู้อนุญาตยกคำขออนั้น และให้มีหนังสือโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับแจ้งไปยังผู้ขอรับใบอนุญาตโดยไม่ชักช้า

หากผู้อนุญาตเห็นว่าไม่สมควรออกใบอนุญาต ให้มีหนังสือโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับแจ้งคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตพร้อมเหตุผลไปยังผู้ขอรับใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ม่คำสั่งดังกล่าว”

(ข) กรณีวางหลักประกัน

ข้อ .. ในกรณีที่คำขอรับใบอนุญาต... (ชื่อใบอนุญาต)... และเอกสารและหลักฐานถูกต้องและครบถ้วน ให้...(ผู้อนุญาต)...แจ้งคำสั่งอนุญาตไปยังผู้ขอรับใบอนุญาตภายใน...(ระบุจำนวนวัน)...วันนับแต่วันที่ได้รับคำขอรับใบอนุญาต พร้อมทั้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตวางหลักประกันภายใน...(ระบุจำนวนวัน)...วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตวางหลักประกันภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้...(ผู้อนุญาต)...ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตภายใน...(ระบุจำนวนวัน)...วัน นับแต่วันที่ได้วางหลักประกัน แต่หากผู้ขอรับใบอนุญาตไม่วางหลักประกันหรือวางหลักประกัน ไม่ครบถ้วนภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ประสงค์จะรับใบอนุญาต และให้...(ผู้อนุญาต)...จำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ

ในกรณีที่...(ผู้อนุญาต)...มีคำสั่งไม่อนุญาต ให้...(ผู้อนุญาต)...แจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ พร้อมด้วยเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ภายใน...(ระบุจำนวนวัน)...วัน นับแต่วันที่มิได้คำสั่งไม่อนุญาต พร้อมทั้งคืนหลักประกันให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตโดยไม่ชักช้า

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบธุรกิจการนำคนต่างด้าวมาทำงาน กับนายจ้างในประเทศ และหลักประกันในการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๖ เมื่อได้รับคำขอรับใบอนุญาต พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐาน และหลักประกัน ให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของคำขอรับใบอนุญาต เอกสารหรือหลักฐาน และหลักประกัน หากเห็นว่าถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ ออกใบรับคำขอให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาต และเสนอต่ออธิบดีเพื่อพิจารณาออกใบอนุญาต ต่อไป

ในกรณีที่คำขอรับใบอนุญาต เอกสารหรือหลักฐาน หรือหลักประกัน ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ถ้าเป็นกรณีที่สามารแก้ไขเพิ่มเติมได้ในขณะนั้น ให้แจ้งให้ผู้ขอรับ ใบอนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมคำขอรับ ใบอนุญาต หรือยื่นเอกสารหรือหลักฐาน หรือหลักประกัน เพิ่มเติมให้ถูกต้องและครบถ้วน ถ้าเป็นกรณีที่ไมอาจดำเนินการได้ในขณะนั้น ให้เจ้าหน้าที่ บันทึกความบกพร่อง และรายการเอกสารหรือหลักฐาน หรือหลักประกันที่ต้องยื่นเพิ่มเติม นั้นไว้ และแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมคำขอรับใบอนุญาต หรือยื่นเอกสาร หรือหลักฐาน หรือหลักประกันให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในเวลาที่กำหนด ในกรณีการยื่น คำขอรับใบอนุญาตมิได้กระทำด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้เจ้าหน้าที่และผู้ขอรับ ใบอนุญาตลงนามในบันทึกนั้นไว้ด้วย เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมคำขอรับใบอนุญาต หรือยื่นเอกสาร หรือหลักฐาน หรือหลักประกันเพิ่มเติมภายในกำหนดเวลาแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ ตรวจสอบและหากเห็นว่า คำขอรับใบอนุญาต เอกสารหรือหลักฐาน หรือหลักประกันที่ยื่น เพิ่มเติมนั้นถูกต้องและครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่ออกใบรับคำขอให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาต และเสนอต่ออธิบดีเพื่อพิจารณาออกใบอนุญาตต่อไป

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอรับใบอนุญาต หรือไม่ยื่น เอกสารหรือหลักฐาน หรือไม่วางหลักประกันให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในกำหนดเวลา ตามวรรคสอง ให้ถือว่าผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ประสงค์จะให้ดำเนินการต่อไป ให้เจ้าหน้าที่ จำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ และคืนคำขอรับใบอนุญาต เอกสารหรือหลักฐาน

และหลักประกันให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาตามวรรคสอง พร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ

ข้อ ๗ ให้อธิบดีพิจารณาออกใบอนุญาตหรือมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตแล้วแต่กรณี ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ออกใบรับคำขอให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาต

ในกรณีที่อธิบดีมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาต ให้อธิบดีมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ขอรับ ใบอนุญาตทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ที่มีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาต และคืนหลักประกันให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตโดยไม่ชักช้า”

- กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. ๒๕๒๘

“ข้อ ๓ ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตจัดหางานให้คนหางานทำงานในประเทศ ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนตามแบบ จง. ๑ ท้ายกฎกระทรวงนี้พร้อมด้วยหลักฐานและหลักประกันตามที่ระบุไว้ในแบบดังกล่าว

ข้อ ๔ เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอพร้อมด้วยหลักฐานและหลักประกันตามข้อ ๓ แล้ว ให้นายทะเบียนตรวจพิจารณาและออกใบอนุญาตหรือมีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตพร้อมด้วยเหตุผลให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ แล้วแต่กรณี”

(ค) กรณีชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและวางหลักประกัน

ข้อ .. ในกรณีที่คำขอรับใบอนุญาต... (ชื่อใบอนุญาต)... และเอกสารและหลักฐานถูกต้องและครบถ้วน ให้...(ผู้อนุญาต)...แจ้งคำสั่งอนุญาตไปยังผู้ขอรับใบอนุญาตภายใน...(ระบุจำนวนวัน)...วันนับแต่วันที่ได้รับคำขอรับใบอนุญาต พร้อมทั้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต)...และวางหลักประกันภายใน...(ระบุจำนวนวัน)...วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมและวางหลักประกันภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้...(ผู้อนุญาต)...ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตภายใน....วันนับแต่วันที่ได้รับชำระค่าธรรมเนียม แต่หากผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตหรือไม่วางหลักประกันให้ครบถ้วนภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ประสงค์จะรับใบอนุญาต และให้...(ผู้อนุญาต)...จำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ

ในกรณีที่...(ผู้อนุญาต)...มีคำสั่งไม่อนุญาต ให้...(ผู้อนุญาต)...แจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ พร้อมด้วยเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ภายใน...(ระบุจำนวนวัน)...วันนับแต่วันที่ที่มีคำสั่งไม่อนุญาต

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบธุรกิจนำเข้า พ.ศ. ๒๕๖๑

“ข้อ ๘ ในกรณีที่คำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจนำเข้าและเอกสารหรือหลักฐานถูกต้องและครบถ้วนแล้ว และผู้ยื่นคำขอมิคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ แล้วแต่กรณี ให้นายทะเบียนมีคำสั่งอนุญาต และแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอมำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและวางหลักประกันภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งดังกล่าว เมื่อผู้ยื่นคำขอได้ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและวางหลักประกันแล้ว ให้นายทะเบียนออกใบอนุญาตแก่ผู้ยื่นคำขอภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับค่าธรรมเนียมและวางหลักประกัน

การแจ้งตามวรรคหนึ่งจะแจ้งเป็นหนังสือโดยวิธีการส่งทางไปรษณีย์จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือช่องทางอื่นตามที่อธิบดีประกาศกำหนดก็ได้ ทั้งนี้ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ยื่นคำขอ นายทะเบียนจะแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบผ่านเว็บไซต์ด้วยก็ได้

ข้อ ๙ ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๗ หรือไม่ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตหรือไม่วางหลักประกันให้ครบถ้วนภายในระยะเวลาตามข้อ ๘ ให้นายทะเบียนมีคำสั่งไม่อนุญาต และให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบพร้อมด้วยเหตุผล และสิทธิอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอรับใบอนุญาต”

(ง) กรณีการทำหนังสือสัญญาประกันความรับผิด

ข้อ .. ในกรณีที่คำขอรับใบอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต)... และเอกสารและหลักฐาน รวมทั้งหนังสือสัญญาประกันความรับผิดถูกต้องและครบถ้วน ให้...(ผู้อนุญาต)...พิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตภายใน...(ระบุจำนวนวัน)...วันนับแต่วันที่รับคำขอรับใบอนุญาต

ในกรณี...(ผู้อนุญาต)...อนุญาต ให้ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาต ในกรณีที่ไม่อนุญาต ให้...(ผู้อนุญาต)...แจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ พร้อมด้วยเหตุผล และสิทธิอุทธรณ์ภายใน...(ระบุจำนวนวัน)...วันนับแต่วันที่มิได้มีคำสั่งไม่อนุญาต พร้อมทั้งคืนหนังสือสัญญาประกันความรับผิดให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตโดยไม่ชักช้า

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขอรับอนุญาตเป็นผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้า และการกำหนดเงื่อนไขการปฏิบัติงานของผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้า พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑๔ เพื่อประโยชน์แก่การควบคุมมาตรฐานสินค้า รัฐมนตรีจะให้ผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้าทำสัญญาค้ำประกันการชดเชยค่าเสียหายให้แก่

ผู้เกี่ยวข้องกับความเสียหายอันเกิดจากการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า โดยบกพร่อง หรือมีความล่าช้าเพราะความผิดของผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้า หรือของผู้ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าซึ่งเป็นลูกจ้างไว้กับกระทรวงพาณิชย์ก็ได้”

- กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบกิจการฮัจย์ พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๕ ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องยื่นหนังสือสัญญาค้ำประกันของธนาคาร ตามแบบและจำนวนเงินที่คณะกรรมการประกาศกำหนดต่อเลขาธิการ พร้อมคำขอรับใบอนุญาต ตามข้อ ๔ เพื่อเป็นหลักประกันความเสียหายที่ผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องรับผิดชอบต่อสำนัก เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมกิจการฮัจย์แห่งประเทศไทย เนื่องจากการไม่นำผู้เดินทาง ไปประกอบพิธีฮัจย์ที่ตนรับจัดบริการขนส่งเดินทางกลับประเทศไทยหรือไม่รายงานการเดินทาง กลับประเทศไทยของผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ที่ตนรับจัดบริการขนส่งตามข้อ ๑๑ หรือการประกอบกิจการโดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ เงื่อนไข หรือมาตรการ ที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๑ (๒)

ข้อ ๘ เมื่อคำขอรับใบอนุญาตพร้อมทั้งเอกสารและหลักฐาน รวมทั้ง หนังสือสัญญาค้ำประกันของธนาคารถูกต้องครบถ้วนตามข้อ ๗ แล้ว ให้เลขาธิการพิจารณา คำขอรับใบอนุญาตและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาต

ในกรณีที่คณะกรรมการอนุญาต ให้เลขาธิการออกใบอนุญาตให้ผู้ขอรับ ใบอนุญาต ในกรณีที่ไม่อนุญาต ให้เลขาธิการมีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตพร้อมแสดงเหตุผล ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ และคืนหนังสือสัญญาค้ำประกันของธนาคารที่ผู้ขอรับใบอนุญาต นำมายื่นไว้ให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตโดยไม่ชักช้า”

๒.๑๒ แนวทางการเขียนและรูปแบบใบอนุญาต

(๑) แนวทางการเขียนเกี่ยวกับแบบใบอนุญาต

กฎกระทรวงว่าด้วยการอนุญาตจะกำหนดให้หน่วยงานหรือหัวหน้า หน่วยงานออกประกาศเพื่อกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติม ทั้งนี้ ตามมติที่ประชุม ฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓๑/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๙ ที่ให้หน่วยงานไปออก ประกาศกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติม โดยให้ใช้รูปแบบ เช่น “...ให้ใช้แบบที่.....(หัวหน้า หน่วยงานของรัฐ.....) กำหนด” หรือ “...ให้ใช้ตามแบบที่.....(หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ.....) ประกาศกำหนด”

(๒) รูปแบบการเขียนเกี่ยวกับการกำหนดแบบใบอนุญาต

(ก) กรณีหัวหน้าหน่วยงานหรือส่วนราชการประกาศกำหนด

ข้อ .. ใบอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต)... ให้เป็นไปตามแบบที่...(หัวหน้า หน่วยงานของรัฐ)...กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตทำงาน การออกใบอนุญาตทำงาน และการ
แจ้งการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๙ ใบอนุญาตทำงานให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา”

- กฎกระทรวงการขอใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต
และการกำหนดหลักประกัน ในการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙

“ข้อ ๘ ใบอนุญาตให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา”

- กฎกระทรวงการขออนุญาต การอนุญาต การค้า และการพักใช้ หรือเพิกถอน
ใบอนุญาตให้ค้าช้าง พ.ศ. ๒๕๕๘

“ข้อ ๖ ใบอนุญาตให้ค้าช้างให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนด
โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ใบอนุญาตให้ค้าช้างให้ใช้ได้เฉพาะตัวผู้ได้รับอนุญาตให้ค้าช้าง
และให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นสุดลงเมื่อผู้ได้รับอนุญาตให้ค้าช้างถึงแก่ความตาย หรือสิ้นสภาพ
การเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย

ผู้ได้รับอนุญาตให้ค้าช้างต้องแสดงใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาต
ไว้ในที่เปิดเผย ณ สถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตให้ค้าช้างนั้น”

(ข) กรณีกำหนดใบอนุญาตเป็นไปตามแบบท้ายกฎกระทรวง

ข้อ .....(ชื่อใบอนุญาต)...ให้เป็นไปตามแบบ...(ชื่อแบบ)...ท้ายกฎกระทรวงนี้
หรือ

ข้อ .. ใบอนุญาตแต่ละประเภทให้ใช้แบบท้ายกฎกระทรวงนี้ ดังต่อไปนี้

(๑) ...(ชื่อใบอนุญาต)...ให้ใช้แบบ...(ชื่อแบบ)...

(๒) ...(ชื่อใบอนุญาต)...ให้ใช้แบบ...(ชื่อแบบ)...

(๓) ...(ชื่อใบอนุญาต)...ให้ใช้แบบ...(ชื่อแบบ)...

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบกิจการฮัจย์ พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๙ ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการตามมาตรา ๕ ให้ใช้แบบท้าย
กฎกระทรวงนี้ ดังต่อไปนี้

(๑) ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการตามมาตรา ๕ (๑) ให้ใช้แบบ กส. ๒ ก

(๒) ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการตามมาตรา ๕ (๒) ให้ใช้แบบ กส. ๒ ข

(๓) ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการตามมาตรา ๕ (๓) ให้ใช้แบบ กส. ๒ ค

- กฎกระทรวงการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๑

“ข้อ ๑๓ ใบอนุญาตให้เป็นไปตามแบบ รกอ. ๐๒ ท้ายกฎกระทรวงนี้”

- กฎกระทรวงการขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. ๒๕๖๑

“ข้อ ๑๓ ใบอนุญาตให้เป็นไปตามแบบ รกอ. ๐๒ ท้ายกฎกระทรวงนี้”

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการออกใบอนุญาตใช้เรือและการประกันภัยเรือสำหรับโดยสาร พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการออกใบอนุญาตใช้เรือ และการประกันภัยเรือสำหรับโดยสาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

“ข้อ ๘ ใบอนุญาตใช้เรือให้เป็นไปตามแบบ บ.๙๕ ท้ายกฎกระทรวงนี้

ใบอนุญาตใช้เรือให้มีอายุไม่เกินสิบสองเดือน สำหรับใบอนุญาตใช้เรือสำหรับโดยสาร ให้มีอายุไม่เกินกว่ากำหนดความคุ้มครองตามที่ระบุไว้ในกรมธรรม์ประกันภัย แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินสิบสองเดือนนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

ใบอนุญาตใช้เรือสำหรับเรือประมง ให้กำหนดระยะเวลาสิ้นสุดของใบอนุญาตใช้เรือ ไม่เกินกว่าอายุใบอนุญาตทำการประมงตามกฎหมายว่าด้วยการประมง”

๒.๑๓ แนวทางการเขียนและรูปแบบอายุใบอนุญาต

(๑) แนวทางการเขียนเกี่ยวกับอายุใบอนุญาต

การกำหนดให้ใบอนุญาตต้องมีอายุใบอนุญาตหรือมีการต่ออายุใบอนุญาตไว้ด้วยนั้น มีวัตถุประสงค์เนื่องจากรัฐมีความจำเป็นต้องกำกับดูแล ติดตาม และตรวจสอบผู้รับใบอนุญาตว่ามีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงจากที่ได้รับอนุญาตหรือไม่ เช่น คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้รับใบอนุญาต การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาต ซึ่งจะเป็นเงื่อนไขให้ผู้อนุญาตสามารถพิจารณาทบทวนว่า จะต่ออายุใบอนุญาตหรือไม่ จากการตรวจสอบแนวทางการเขียนเกี่ยวกับอายุใบอนุญาต การกำหนดอายุใบอนุญาตในกฎกระทรวงสามารถทำได้ แม้ว่ากฎหมายแม่บทไม่ได้ให้อำนาจไว้โดยชัดแจ้ง หากกฎหมายเฉพาะฉบับใดไม่ได้กำหนดเรื่องอายุใบอนุญาตไว้ย่อมสามารถนำมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับได้ เนื่องจากถือเป็นการกำหนดเงื่อนไขประกอบการออกคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ ซึ่งการนำมาตราดังกล่าวมาใช้บังคับ เจ้าหน้าที่จะไม่สามารถใช้ดุลพินิจในการกำหนดเงื่อนไขในการออกคำสั่งทางปกครองได้ในกรณีที่กฎหมายเฉพาะบัญญัติข้อจำกัดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ไว้เท่านั้น เช่น กรณีที่กฎหมายแม่บทกำหนดให้ใบอนุญาตสามารถใช้ได้ตลอดชีพ ถือว่ากฎหมายเฉพาะได้จำกัดการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ในการออกคำสั่งทางปกครองไว้

เจ้าหน้าที่ย่อมไม่อาจออกคำสั่งทางปกครองกำหนดอายุใบอนุญาตได้^{๔๑} อย่างไรก็ตามที่ประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๖/๒๕๕๔ วันจันทร์ ที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๕๔ ได้พิจารณาประเด็นที่สืบเนื่องจากการตรวจพิจารณาร่างกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบพลังงาน การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการต่อใบอนุญาต เป็นผู้ตรวจสอบพลังงาน พ.ศ. ....^{๔๒} ซึ่งมาตรา ๔๘/๑ แห่งพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่เป็นกฎหมายแม่บทไม่ได้กำหนดอายุใบอนุญาตไว้ แต่กำหนดให้ออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการต่ออายุใบอนุญาต จึงมีประเด็นข้อกฎหมายว่าการที่ร่างกฎกระทรวงนี้ได้กำหนดเหตุแห่งการสิ้นสุดของใบอนุญาตตรวจสอบและรับรองการจัดการพลังงานไว้ เช่น ใบอนุญาตสิ้นอายุ หรือผู้รับใบอนุญาตสิ้นสภาพการเป็นนิติบุคคล จะสามารถกระทำได้หรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) มีความเห็นโดยสรุปว่าพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานฯ ไม่ได้กำหนดอายุใบอนุญาตและไม่มีบทบัญญัติใดให้อำนาจกำหนดอายุใบอนุญาตไว้ ดังนั้น ใบอนุญาตดังกล่าวจึงไม่มีอายุการจะกำหนดเรื่องเกี่ยวกับอายุใบอนุญาตจึงไม่สามารถกระทำได้ สำหรับการที่จะกำหนดเหตุให้ใบอนุญาตสิ้นสุด เช่น สิ้นสภาพการเป็นนิติบุคคล ก็เป็นเหตุที่เข้าใจได้ทั่วไปอยู่แล้วว่าใบอนุญาตต้องสิ้นสุดลง จึงไม่ควรที่จะกำหนดไว้ในร่างกฎกระทรวงนี้

เนื่องจากการกำหนดอายุใบอนุญาตนั้นอาจเป็นการสร้างภาระเพิ่มขึ้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตที่จะต้องมาต่ออายุใบอนุญาตเมื่อสิ้นกำหนดระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต และบางกรณีต้องเสียค่าธรรมเนียมในการต่ออายุใบอนุญาตด้วย จึงเป็นอุปสรรคในการยื่นคำขออนุญาตเพื่อดำเนินกิจกรรมหรือธุรกิจ ดังนั้น แนวทางการเขียนเกี่ยวกับอายุใบอนุญาต จึงควรพิจารณากำหนด ดังต่อไปนี้

๑) การกำหนดให้ใบอนุญาตควรมีอายุยาวพอสมควรเพื่อจะได้ไม่เป็นภาระให้ประชาชนต้องขอต่ออายุใบอนุญาตบ่อยครั้ง และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ต้องกำหนดโดยคำนึงถึงต้นทุนในการดำเนินการของภาครัฐโดยไม่สร้างภาระแก่ประชาชนหรือผู้ประกอบการเกินจำเป็น^{๔๓}

๒) การกำหนดอายุการได้รับอนุญาตควรกำหนดเฉพาะกรณีที่จำเป็น และในกรณีที่มีการกำหนดอายุการได้รับอนุญาตและการต่ออายุการได้รับอนุญาต ต้องแสดงผลของการต่ออายุการได้รับอนุญาต และต้องมีการตรวจสอบการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตที่ผ่านมาด้วย ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต

^{๔๑} ข้อสังเกตของเลขาธิการฯ (นายอัมพรฯ) ในบันทึกเรื่องพิจารณาเสร็จ เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบพลังงาน การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการต่อใบอนุญาต เป็นผู้ตรวจสอบพลังงาน พ.ศ. .... (เรื่องเสร็จที่ ๕๔๗/๒๕๕๔)

^{๔๒} เรื่องเสร็จที่ ๕๔๗/๒๕๕๔ เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบพลังงาน การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการต่อใบอนุญาต เป็นผู้ตรวจสอบพลังงาน พ.ศ. ....

^{๔๓} มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เรื่อง นโยบายการปฏิรูปกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายบริหาร

แทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตซึ่งบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อให้แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายสอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย^{๔๔}

(๒) รูปแบบการเขียนเกี่ยวกับการกำหนดอายุใบอนุญาต
(ก) กรณีกำหนดอายุใบอนุญาตประเภทเดียว

ข้อ .. ใบอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต)... ให้มีอายุ...(กำหนดระยะเวลา)...ปี
นับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขึ้นทะเบียนและการอนุญาตให้บริการเพื่อส่งเสริม
ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑๕ ใบอนุญาตให้มีอายุสามปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
ในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในที่จับสัตว์น้ำซึ่งเป็น
สาธารณสมบัติของแผ่นดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาไปยังผู้ขอรับ
ใบอนุญาตภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นสุดห้วงเวลาที่กำหนดไว้ในประกาศตามข้อ ๓

ในกรณีที่มีคำสั่งอนุญาตให้ออกใบอนุญาต ให้แจ้งผู้ขอรับใบอนุญาต
มาชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตภายในระยะเวลาที่กำหนด หากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว
ให้ถือว่าสละสิทธิการเป็นผู้รับใบอนุญาต และในกรณีที่มีคำสั่งไม่อนุญาต ให้แสดงผล
และสิทธิอุทธรณ์ไว้ในหนังสือแจ้งผลการพิจารณาด้วย

ใบอนุญาตให้มีอายุสองปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต”

- กฎกระทรวงการขอรับใบอนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก
ขาย นำผ่าน หรือมีไว้ในครอบครองเชื้อโรค กลุ่มที่ ๓ หรือพิษจากสัตว์ กลุ่มที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑๑ ใบอนุญาตให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต”

^{๔๔} มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางการจัดทำและการเสนอ
ร่างกฎหมาย

(ข) กรณีกำหนดอายุใบอนุญาตหลายประเภท

ข้อ .. ใบอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต)... ให้มีอายุ ดังต่อไปนี้
(๑) ใบอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต)... ให้มีอายุ...(กำหนดระยะเวลา)...ปีนับแต่ วันที่ออกใบอนุญาต
(๒) ใบอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต)... ให้มีอายุ...(กำหนดระยะเวลา)...ปีนับแต่ วันที่ออกใบอนุญาต
(๓) ใบอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต)... ให้มีอายุ...(กำหนดระยะเวลา)...ปีนับแต่ วันที่ออกใบอนุญาต

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขอรับ การออก การกำหนดอายุ และการขอต่ออายุ
ใบอนุญาตผลิตผลิตภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๕๕

“ข้อ ๔ ใบอนุญาตผลิตผลิตภัณฑ์มีอายุ ดังต่อไปนี้

(๑) ใบอนุญาตผลิตอากาศยาน ให้มีอายุสามสิบปีนับแต่วันที่ออก
ใบอนุญาต

(๒) ใบอนุญาตผลิตส่วนประกอบสำคัญของอากาศยาน ให้มีอายุยี่สิบปี
นับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

(๓) ใบอนุญาตผลิตชิ้นส่วนรับรองคุณภาพ ให้มีอายุสิบปีนับแต่วันที่ออก
ใบอนุญาต

(๔) ใบอนุญาตผลิตบริษัท ให้มีอายุสิบปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต”

ส่วนที่ ๘

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต

๑. ความมุ่งหมายของการกำหนดการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต

การที่กฎหมายกำหนดให้การดำเนินกิจการหรือการประกอบอาชีพใดต้องได้รับใบอนุญาตก่อนจึงจะสามารถดำเนินกิจการหรือประกอบอาชีพได้นั้น ผู้ร่างย่อมมีความมุ่งหมายที่จะรักษาความมั่นคงหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองความปลอดภัยสาธารณะ การแข่งขันอย่างเป็นธรรม การป้องกันหรือขจัดการกีดกันหรือการผูกขาด การคุ้มครองผู้บริโภค การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น ดังนั้น ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้ที่ได้รับใบอนุญาตย่อมมีความสำคัญกับผู้อนุญาต ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการติดตาม ควบคุม และกำกับผู้ที่ได้รับใบอนุญาตดังกล่าวว่าได้ดำเนินการหรือรักษามาตรฐานในการประกอบอาชีพตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ ด้วยเหตุนี้ กฎหมายจึงมีการกำหนดให้ออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดรายละเอียดเพื่อรองรับกรณีที่มีข้อมูลบางอย่างบางประการที่เกี่ยวกับการได้รับใบอนุญาตหรือข้อมูลที่ระบุในใบอนุญาตเปลี่ยนแปลงไปในภายหลัง เช่น ชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ของผู้รับอนุญาต หรือมีการย้ายสถานที่ตั้งประกอบกิจการ ผู้รับอนุญาตมีหน้าที่ต้องแจ้งต่อผู้อนุญาตเพื่อขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาตให้ถูกต้องสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้ หลักในการพิจารณาเขียนข้อกำหนดเกี่ยวกับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาตนั้น จะต้องมิขัดแย้งกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายแม่บทให้อำนาจไว้ และการเขียนต้องไม่เกินอำนาจแห่งกฎหมายแม่บท

๒. แนวทางการเขียนการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต

(๑) แนวทางการเขียนโดยส่วนใหญ่จะมีลักษณะทำนองเดียวกับการยื่นคำขอรับใบอนุญาต ซึ่งมีเนื้อหาสาระเป็นการกำหนดในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาตให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตดำเนินการยื่นคำขอเปลี่ยนแปลงรายการต่อผู้อนุญาต และในกรณีที่ต้องมีเอกสารหรือหลักฐานก็จะมีกำหนดให้ต้องยื่นมาในคราวเดียวกัน

(๒) ในการเขียนเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมใบอนุญาตอาจกำหนดให้นำบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการพิจารณาคำขออนุญาตมาใช้บังคับโดยอนุโลม เช่น “ให้นำความในข้อ .. และข้อ .. มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต และการอนุญาตให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม”

(๓) การเขียนเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมใบอนุญาตอาจกำหนดให้ผู้อนุญาตเรียกให้ผู้รับใบอนุญาตนำใบอนุญาตมาแก้ไขเปลี่ยนแปลง เช่น กำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมในใบอนุญาต

(๔) การเขียนเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมใบอนุญาตอาจกำหนดระยะเวลาให้ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องดำเนินการในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายการ

๓. รูปแบบการเขียนการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต

(๑) การกำหนดให้ยื่นคำขอพร้อมเอกสารหรือหลักฐานและให้นำการพิจารณาคำขอใบอนุญาตมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ .. ผู้รับใบอนุญาตซึ่งประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต/ที่ได้รับอนุญาตในใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการดังกล่าวต่อ...(ผู้อนุญาต)... พร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับรายการในใบอนุญาตที่ประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลง และข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานอื่นตามที่กำหนดไว้ในแบบคำขอแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต

ให้นำความในข้อ .. และข้อ .. มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาตและการอนุญาตให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตเกี่ยวกับเครื่องกำเนิดรังสี พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๙ ผู้รับใบอนุญาตที่ประสงค์จะแก้ไขเพิ่มเติมชื่อตัว ชื่อสกุล หรือชื่อตัวและชื่อสกุล หรือรายการประวัติอื่นใดในใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการดังกล่าวต่อเลขาธิการ พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต

ให้นำความในข้อ ๖ และข้อ ๘ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาตโดยอนุโลม”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะระหว่างประเทศที่จดทะเบียนในราชอาณาจักร นำเข้าหรือส่งออกซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๒ ประเภท ๓ หรือประเภท ๔ เพื่อใช้ในยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งสาธารณะระหว่างประเทศที่จดทะเบียนในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๗ ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตประสงค์จะแก้ไขรายการในใบอนุญาต หรือย้าย เปลี่ยนแปลง เพิ่ม หรือลดยานพาหนะดังกล่าว ให้ยื่นคำขอต่อผู้อนุญาต พร้อมด้วยข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรายการในใบอนุญาตที่ประสงค์จะแก้ไข หรือรายละเอียดของยานพาหนะใหม่หรือที่มีการเปลี่ยนแปลง เพิ่ม หรือลด แล้วแต่กรณี ตามที่กำหนดในแบบคำขอแก้ไขรายการในใบอนุญาต หรือย้าย เปลี่ยนแปลง เพิ่ม หรือลดยานพาหนะ

ให้นำความในข้อ ๕ และข้อ ๖ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอและการอนุญาตให้แก้ไขรายการในใบอนุญาต หรือย้าย เปลี่ยนแปลง เพิ่ม หรือลดยานพาหนะตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม”

- กฎกระทรวงการขออนุญาต การอนุญาตให้จัดตั้งและให้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ การโอนใบอนุญาต และการแสดงความจำนงขอประกอบกิจการของผู้รับอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๑๓ ผู้ดำเนินการผู้ใดประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการที่ได้รับอนุญาตไว้แล้ว ในกรณีเมื่อมีการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุลของผู้ดำเนินการ ให้ยื่นคำขอต่อผู้อนุญาตตามแบบที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้นำความในข้อ ๗ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

(๒) การกำหนดให้ยื่นคำขอพร้อมเอกสารหรือหลักฐานและกำหนดการพิจารณาคำขอ

ข้อ .. ..(ผู้รับใบอนุญาต/ผู้รับอนุญาต)... ซึ่งประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต/ที่ได้รับอนุญาตในใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการดังกล่าวต่อ...(ผู้อนุญาต)... พร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับรายการในใบอนุญาตที่ประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลง และข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานอื่นตามที่กำหนดไว้ในแบบคำขอแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต

ในกรณีที่...(ผู้อนุญาต)...ตรวจสอบแล้วเห็นว่า คำขอและเอกสารและหลักฐานถูกต้องและครบถ้วน ให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงรายการนั้นในใบอนุญาต.....ต่อไป

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตผลิต นำเข้า หรือขายผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๗ ผู้รับอนุญาตซึ่งประสงค์จะแก้ไขรายการในใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอแก้ไขรายการดังกล่าวต่อผู้อนุญาต พร้อมด้วยข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับรายการในใบอนุญาตที่ประสงค์จะแก้ไข และเอกสารหรือหลักฐานอื่นตามที่กำหนดในแบบคำขอแก้ไขรายการในใบอนุญาต

ให้นำความในข้อ ๔ และข้อ ๕ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอแก้ไขรายการในใบอนุญาตและการอนุญาตให้แก้ไขรายการในใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม”

- กฎกระทรวงกำหนดการแบ่งระดับ การกำหนดคุณสมบัติ และการอนุญาตเป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยทางรังสี พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๘ ผู้รับใบอนุญาตที่ประสงค์จะแก้ไขเพิ่มเติมชื่อตัว ชื่อสกุล หรือชื่อตัว และชื่อสกุล หรือรายการประวัติอื่นใดในใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการดังกล่าวต่อเลขาธิการพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต

ให้นำความในข้อ ๕ และข้อ ๗ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๙ ผู้รับอนุญาตผลิตหรือนำเข้าเครื่องมือแพทย์ซึ่งประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการที่ได้รับอนุญาตในใบอนุญาต นอกจากกรณีตามข้อ ๘ ให้ยื่นคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการดังกล่าวต่อผู้อนุญาต พร้อมด้วยข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับรายการในใบอนุญาตที่ประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลง และเอกสารหรือหลักฐานอื่นตามที่กำหนดในแบบคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต

ให้นำความในข้อ ๓ ข้อ ๔ และข้อ ๕ มาใช้บังคับแก่การแจ้ง การยื่น และการพิจารณาคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาตและการอนุญาตให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม”

(๓) การกำหนดระยะเวลาให้ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องดำเนินการ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายการ

ข้อ ๕ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลง...(รายการที่เปลี่ยนแปลง)...
ให้.....ยื่นคำขอเปลี่ยนแปลงรายการ..... พร้อมทั้งเอกสารและหลักฐาน
ประกอบการเปลี่ยนแปลงต่อ...(ผู้อนุญาต)...ภายใน...นับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๕

“ข้อ ๑๕ กรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตามข้อ ๖ (๒) ประสงค์จะเปลี่ยนแปลงผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมบุคคลธรรมดาหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานประจำ โดยไม่ทำให้คุณสมบัติของนิติบุคคลเปลี่ยนแปลงไป ให้ยื่นคำขอต่อเลขาธิการภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งระบุรายชื่อบุคคลที่ประสงค์จะเปลี่ยนแปลง และข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานเกี่ยวกับบุคคลนั้น

เมื่อเลขาธิการตรวจสอบรายชื่อและคุณสมบัติของผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมบุคคลธรรมดาหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานประจำตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้รับใบอนุญาตทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เลขาธิการได้รับแจ้งรายชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่ง และให้นำความในข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต ขาย นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองหรือใช้ประโยชน์ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตผลิต ขาย นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองหรือใช้ประโยชน์ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท ๑ ประสงค์จะเปลี่ยนแปลงข้อมูลตามรายการในใบอนุญาตนอกเหนือจากข้อ ๙ ให้ผู้รับอนุญาตยื่นคำขอต่อผู้อนุญาตเพื่อแก้ไขรายการในใบอนุญาตดังกล่าวภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลนั้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เลขาธิการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๔๓ วรรคสอง”

- กฎกระทรวงการจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทางทงถาหมนี้ พ.ศ. ๒๕๕๘

“ข้อ ๕ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงชื่อที่ใช้ในการประกอบธุรกิจทางทงถาหมนี้ ที่ตั้งสถานประกอบธุรกิจทางทงถาหมนี้ หรือผู้แทนนิติบุคคล ให้ผู้ประกอบธุรกิจทางทงถาหมนี้ยื่นคำขอเปลี่ยนแปลงรายการจดทะเบียนตามแบบ ทน. ๑/๑ ทำยกฎกระทรวงนี้พร้อมทั้งเอกสารและหลักฐานประกอบการเปลี่ยนแปลงต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอเปลี่ยนแปลงรายการจดทะเบียนพร้อมทั้งเอกสารและหลักฐานตามวรรคหนึ่งแล้ว หากเห็นว่ารายการที่แสดงในคำขอเปลี่ยนแปลงรายการจดทะเบียนพร้อมทั้งเอกสารและหลักฐานถูกต้องและครบถ้วน ให้ออกหนังสือสำคัญแสดงการจดทะเบียนการประกอบธุรกิจทางทงถาหมนี้ฉบับใหม่ตามแบบ ทน. ๒ ทำยกฎกระทรวงนี้ให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจทางทงถาหมนี้ไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๖ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายการจดทะเบียนของทนายความหรือสำนักงานทนายความเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจทางทงถาหมนี้ ให้ทนายความหรือสำนักงานทนายความที่ประกอบธุรกิจทางทงถาหมนี้ยื่นคำขอเปลี่ยนแปลงรายการจดทะเบียนตามแบบที่คณะกรรมการสภาทนายความกำหนดภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง”

(๔) กรณีกำหนดระยะเวลาการพิจารณาคำขอให้ผู้อนุญาตดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการให้แล้วเสร็จ

ข้อ .. ในกรณีที่คำขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมรายการใน...(ใบอนุญาต)... รวมทั้งข้อมูลเอกสาร และหลักฐานถูกต้องและครบถ้วน ให้...(ผู้อนุญาต)...ดำเนินการตามคำขอให้แล้วเสร็จภายใน...(กำหนดระยะเวลา)...วัน และในกรณีที่เป็นการแก้ไขหรือเพิ่มเติมรายการในใบอนุญาต ให้...(ผู้อนุญาต)...เรียกใบอนุญาตฉบับเดิมคืนด้วย

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขึ้นทะเบียนและการอนุญาตเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะ

พ.ศ. ๒๕๖๕

“ข้อ ๑๗ ผู้ประกอบโรคศิลปะซึ่งประสงค์จะแก้ไขหรือเพิ่มเติมรายการ
ในทะเบียนหรือใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมรายการในทะเบียนหรือใบอนุญาต
ต่อผู้อำนวยการ พร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) เลขประจำตัวประชาชน

(๒) สำเนาหนังสือเดินทางหรือเลขประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่อาศัย
อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอมิได้มี
สัญชาติไทย

(๓) ข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานประกอบการแก้ไขหรือเพิ่มเติมรายการ
ในทะเบียนหรือใบอนุญาต

(๔) คำยินยอมให้ผู้อำนวยการหรือนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด
แล้วแต่กรณี เข้าถึงข้อมูลตาม (๑) หรือ (๒) เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบให้ในความใน
ข้อ ๘ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมรายการในทะเบียนหรือใบอนุญาต
ด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๑๘ ในกรณีที่คำขอแก้ไขหรือเพิ่มเติมรายการในทะเบียนหรือ
ใบอนุญาต รวมทั้งข้อมูลเอกสาร และหลักฐานถูกต้องและครบถ้วน ให้ผู้อำนวยการ
ดำเนินการตามคำขอให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน และในกรณีที่เป็นการแก้ไขหรือเพิ่มเติม
รายการในใบอนุญาต ให้ผู้อำนวยการเรียกใบอนุญาตฉบับเดิมคืนด้วย”

- กฎกระทรวงการอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๕

“ข้อ ๑๕ กรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตามข้อ ๖ (๒) ประสงค์จะเปลี่ยนแปลง
ผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมบุคคลธรรมดาหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงาน
ประจำ โดยไม่ทำให้คุณสมบัติของนิติบุคคลเปลี่ยนแปลงไป ให้ยื่นคำขอต่อเลขาธิการภายใน
สี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ที่มีการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งระบุรายชื่อบุคคลที่ประสงค์จะเปลี่ยนแปลง
และข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวกับบุคคลนั้น

เมื่อเลขาธิการตรวจสอบรายชื่อและคุณสมบัติของผู้จัดทำรายงาน
การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมบุคคลธรรมดาหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานประจำ
ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้รับใบอนุญาตทราบภายในสามสิบวันนับแต่
วันที่เลขาธิการได้รับแจ้งรายชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่ง และให้ความความในข้อ ๑๑ และข้อ ๑๒
มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์
พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑๑ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดประสงค์จะแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงชื่อ
สถานประกอบกิจการฆ่าสัตว์ ให้แจ้งเป็นหนังสือต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนออก
ใบรับแจ้งให้แก่ผู้รับใบอนุญาตและดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงชื่อสถานประกอบกิจการ
ฆ่าสัตว์ในใบอนุญาตให้แล้วเสร็จภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง โดยระบุวัน เดือน ปี
ที่ได้ดำเนินการ พร้อมทั้งลงลายมือชื่อนายทะเบียนกำกับไว้ด้วย”

ส่วนที่ ๙ การโอนใบอนุญาต

๑. ความมุ่งหมายของการกำหนดการโอนใบอนุญาต

ในการโอนใบอนุญาตนั้นเนื้อหาสาระที่กำหนดเกี่ยวกับการโอนใบอนุญาตจะประกอบด้วย ผู้รับอนุญาตที่ประสงค์จะโอนใบอนุญาต และผู้รับโอนซึ่งต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายแม่บทบัญญัติไว้ โดยจะต้องยื่นคำขอโอนใบอนุญาตต่อผู้อนุญาต พร้อมด้วยข้อมูล เอกสารและหลักฐานตามที่กฎหมายกำหนด การพิจารณาคำขอโอนใบอนุญาต ผู้อนุญาตจะมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเช่นเดียวกับการพิจารณาอนุญาต จึงมีการกำหนดในร่างกฎกระทรวงว่าให้นำความในเรื่องดังกล่าวมาใช้บังคับโดยอนุโลม และในกรณีที่ผู้อนุญาตมีคำสั่งอนุญาตให้โอนใบอนุญาต ในใบอนุญาตที่ออกให้กับผู้รับโอนใบอนุญาตจะมีเนื้อความในเรื่องระยะเวลาและเงื่อนไขเช่นเดียวกับใบอนุญาตเดิม

๒. แนวทางการเขียนการโอนใบอนุญาต

(๑) การเขียนอาจกำหนดให้ผู้ที่จะประสงค์จะโอนหรือผู้ที่ประสงค์จะรับโอนใบอนุญาตยื่นคำขอ โดยอาจกำหนดให้ยื่นตามแบบพร้อมทั้งเอกสารหรือหลักฐานที่กำหนด

(๒) กรณีกฎหมายแม่บทกำหนดให้ผู้รับโอนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามไว้ด้วย การเขียนอาจใช้ถ้อยคำว่า “ผู้รับโอนซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ..” หรือ “ผู้อื่นซึ่งมีคุณสมบัติหรือไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ..” ทั้งนี้ เพื่อให้ชัดเจน

(๓) การเขียนอาจกำหนดให้นำการพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตมาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๔) การเขียนอาจให้เขียนหรือประทับตราความว่า “โอนแล้ว” ด้วยอักษรสีแดงไว้ด้านบนของใบอนุญาต และระบุให้ชื่อผู้รับโอน วัน เดือน ปีที่อนุญาตให้โอนพร้อมทั้งลงลายมือชื่อผู้อนุญาตกำกับไว้ด้วย หรือในบางกรณีอาจกำหนดให้ผู้อนุญาตออกใบแทนใบอนุญาตโดยออกใบอนุญาตใหม่ตามใบอนุญาตเดิม เว้นแต่รายการชื่อตัว ชื่อสกุลของผู้โอนให้เปลี่ยนแปลงแก้ไขเป็นชื่อตัว ชื่อสกุลของผู้รับโอน และให้กำกับคำว่า “ใบแทน” ไว้ที่ด้านหน้าซ้าย และระบุวัน เดือน ปี ที่ออกใบแทนใบอนุญาตไว้ด้วย พร้อมทั้งบันทึกการเปลี่ยนแปลงแก้ไขไว้ในสมุดทะเบียน สำหรับใบอนุญาตเดิมให้ประทับตรายกเลิกการใช้ด้วยอักษรสีแดง

๓. รูปแบบการเขียนการโอนใบอนุญาต

(๑) กำหนดให้ผู้ที่จะประสงค์จะโอนหรือผู้ที่ประสงค์จะรับโอนใบอนุญาต ยื่นคำขอตามแบบพร้อมทั้งเอกสารหรือหลักฐานที่กำหนด

ข้อ .. ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดประสงค์จะโอนกิจการตามที่ได้รับอนุญาตให้แก่บุคคลอื่น ให้ผู้รับใบอนุญาตและผู้ขอรับโอนใบอนุญาตยื่นคำขอโอนใบอนุญาต...(ตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด)... พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบดังกล่าว

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต การออกใบรับรอง และการออกใบแทน ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑๕ ผู้ได้รับใบอนุญาตผู้ใดประสงค์จะโอนใบอนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย หรือเปลี่ยนการใช้อาคารให้แก่บุคคลอื่น ให้ยื่นคำขออนุญาตตามแบบ ข. ๗ ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น พร้อมด้วยเอกสารตามที่ระบุไว้ในแบบ ข. ๗

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาคำขอดังกล่าวและเมื่อเห็นเป็นการสมควร ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกหนังสือแจ้งการอนุญาตให้โอนใบอนุญาตแก่ผู้ขอโอนใบอนุญาต

ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นอนุญาตให้โอนใบอนุญาต ให้ประทับตราสีแดงคำว่า “โอนแล้ว” ระบุชื่อผู้รับโอน และให้มีวัน เดือน ปีที่อนุญาตให้โอนใบอนุญาตกำกับไว้ในใบอนุญาตก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร พร้อมทั้งลงลายมือชื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น”

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้งการอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖

“ข้อ ๖๐ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ผู้ใดประสงค์จะโอนกิจการตามที่ได้รับอนุญาตให้แก่บุคคลอื่น ให้ผู้รับใบอนุญาตและผู้ขอรับโอนใบอนุญาตยื่นคำขอโอนใบอนุญาตตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบดังกล่าว”

(๒) กฎหมายแม่บทกำหนดให้ผู้รับโอนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามไว้

ข้อ .. ผู้รับอนุญาต/ผู้รับใบอนุญาตที่ประสงค์จะโอนใบอนุญาตให้แก่บุคคลอื่นซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา .. ให้ยื่นคำขอตามแบบ...(ผู้มีอำนาจประกาศกำหนดแบบ)... กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานตามที่ระบุไว้ในคำขอนั้น

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตผลิต นำเข้า หรือขายผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑๑ ผู้รับอนุญาตที่ประสงค์จะโอนใบอนุญาตให้ผู้รับโอนซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๙ ให้ยื่นคำขอโอนต่อผู้อนุญาต พร้อมด้วยข้อมูล เอกสารหรือหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) ใบอนุญาตของผู้โอน

(๒) ข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานตามข้อ ๒ ของผู้รับโอน

(๓) ข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานอื่นตามที่กำหนดในแบบคำขอโอนใบอนุญาต

ให้นำความในข้อ ๔ และข้อ ๕ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอโอนใบอนุญาตและการอนุญาตให้โอนใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้อนุญาตมีคำสั่งอนุญาต ให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตให้แก่ผู้รับโอนใบอนุญาต โดยมีระยะเวลาและเงื่อนไขตามใบอนุญาตเดิม”

- กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๑๐ ผู้รับอนุญาตซึ่งประสงค์จะโอนใบอนุญาตให้แก่บุคคลอื่นให้ยื่นคำขอโอนใบอนุญาตต่อผู้อนุญาต พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอโอนใบอนุญาต

ให้นำความในข้อ ๕ และข้อ ๖ วรรคสาม มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอโอนใบอนุญาตโดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้รับโอนใบอนุญาตมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓ ให้ผู้อนุญาตมีคำสั่งอนุญาตและมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาไปยังผู้ยื่นคำขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานดังกล่าวครบถ้วน

ให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตให้แก่ผู้รับโอนใบอนุญาต โดยมีระยะเวลาและเงื่อนไขตามใบอนุญาตเดิม และให้กำกับคำว่า “โอนใบอนุญาต” พร้อมชื่อผู้โอนไว้ที่

มุมบนด้านซ้าย และระบุวัน เดือน ปี ที่ออกใบอนุญาตดังกล่าวไว้ด้วย สำหรับใบอนุญาตเดิม ให้ประทับตรายกเลิกการใช้ด้วยอักษรสีแดง”

- กฎกระทรวงว่าด้วยการประกอบกิจการสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๕

“ข้อ ๒๔ ผู้รับใบอนุญาตที่ประสงค์จะโอนใบอนุญาตให้แก่บุคคลอื่นซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๗ ให้ยื่นคำขอตามแบบที่ปลัดกระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานตามที่ระบุไว้ในคำขอนั้น”

(๓) การกำหนดให้อนุโลมบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการยื่นคำขอรับใบอนุญาต และการพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตมาใช้โดยอนุโลม

ข้อ .. ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดประสงค์จะโอนใบอนุญาตให้บุคคลอื่น ให้ยื่นคำขอต่อ...(นายทะเบียน)... พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอ ให้นำความในข้อ .. ข้อ .. และข้อ .. มาใช้บังคับแก่การโอนใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม

การอนุญาตให้โอนใบอนุญาต ให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตใหม่ตามใบอนุญาตเดิม และให้ประทับตรา “โอน” ไว้ด้านบนขวามือของใบอนุญาตและให้ระบุวัน เดือน ปี ที่อนุญาต สำหรับใบอนุญาตเดิมให้ประทับตรา “ยกเลิก” ด้วยอักษรสีแดงมอบให้ผู้รับโอนเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานในวันที่มารับใบอนุญาต

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑๓ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดประสงค์จะโอนใบอนุญาตให้บุคคลอื่น ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียน พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอ

ให้นำความในข้อ ๓ ข้อ ๙ และข้อ ๑๐ มาใช้บังคับแก่การโอนใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม โดยไม่ต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการประจำจังหวัด

การอนุญาตให้โอนใบอนุญาต ให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตใหม่ตามใบอนุญาตเดิม และให้ประทับตรา “โอน” ไว้ด้านบนขวามือของใบอนุญาตและให้ระบุวัน เดือน ปี ที่อนุญาต สำหรับใบอนุญาตเดิมให้ประทับตรา “ยกเลิก” ด้วยอักษรสีแดงมอบให้ผู้รับโอนเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานในวันที่มารับใบอนุญาต”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตเกี่ยวกับโรงงานจำพวกที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๕ การรับโอนใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตามข้อ ๓ ให้ผู้อนุญาตพิจารณาคำขอรับโอนใบอนุญาตให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ และให้นำความในข้อ ๔ มาใช้บังคับแก่การรับโอนใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม

ในการโอนใบอนุญาต ผู้โอนใบอนุญาตต้องจัดให้ผู้ขอรับโอนมีหนังสือยอมรับในเรื่องสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบที่ผู้โอนใบอนุญาตมีอยู่ต่อทางราชการตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน และกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติด้วยเป็นอย่างน้อย”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตแสดงเครื่องหมายมาตรฐานกับผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และนำผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเข้ามาเพื่อจำหน่ายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๗ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดประสงค์จะขอรับใบแทนใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ ขอย้ายสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตตามมาตรา ๒๔ ขอโอนใบอนุญาตตามมาตรา ๒๕ หรือขอรับโอนใบอนุญาตตามมาตรา ๒๖ ให้ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาต คำขอย้ายสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต คำขอโอนใบอนุญาต หรือคำขอรับโอนใบอนุญาตต่อเลขาธิการพร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในคำขอนั้น

ให้นำความในข้อ ๓ ข้อ ๕ และข้อ ๖ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอรับใบแทนใบอนุญาตตามมาตรา ๒๓ และคำขอโอนใบอนุญาตตามมาตรา ๒๕ ด้วยโดยอนุโลม

ให้นำความในข้อ ๓ ข้อ ๔ ข้อ ๕ และข้อ ๖ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอย้ายสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตตามมาตรา ๒๔ ด้วยโดยอนุโลม

ให้นำความในข้อ ๓ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอรับโอนใบอนุญาตตามมาตรา ๒๖ ด้วยโดยอนุโลม ในกรณีที่คำขอและข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ให้เลขาธิการมีคำสั่งอนุญาตและออกใบอนุญาตแก่ผู้ขอรับใบอนุญาตต่อไป”

(๔) การกำหนดการดำเนินการในใบอนุญาต

ข้อ .. ผู้รับอนุญาตที่ประสงค์จะโอนใบอนุญาตให้แก่บุคคลอื่นซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา .. ให้ยื่นคำขอตามแบบที่...(ผู้ที่มีอำนาจกำหนดแบบคำขอ)...กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานตามที่ระบุไว้ในคำขอนั้น

การอนุญาตให้โอนใบอนุญาต ให้ผู้อนุญาตออกใบแทนใบอนุญาตโดยออกใบอนุญาตใหม่ตามใบอนุญาตเดิม เว้นแต่รายการชื่อตัว ชื่อสกุลของผู้โอนให้เปลี่ยนแปลงแก้ไขเป็นชื่อตัว ชื่อสกุลของผู้รับโอน และให้กำกับคำว่า “ใบแทน” ไว้ที่ด้านหน้าซ้ายและระบุนั้น เดือน ปี ที่ออกใบแทนใบอนุญาตไว้ด้วย พร้อมทั้งบันทึกการเปลี่ยนแปลงแก้ไขไว้ใน...(สมุดทะเบียน)... สำหรับใบอนุญาตเดิมให้ประทับตรายกเลิกการใช้ด้วยอักษรสีแดง

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์

พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑๓ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดประสงค์จะโอนใบอนุญาตให้บุคคลอื่น
ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียน พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอ

ให้นำความในข้อ ๓ ข้อ ๙ และข้อ ๑๐ มาใช้บังคับแก่การโอนใบอนุญาต
ด้วยโดยอนุโลม โดยไม่ต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการประจำจังหวัด

การอนุญาตให้โอนใบอนุญาต ให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตใหม่
ตามใบอนุญาตเดิม และให้ประทับตรา “โอน” ไว้ด้านบนขวามือของใบอนุญาตและให้ระบุ
วัน เดือน ปี ที่อนุญาต สำหรับใบอนุญาตเดิมให้ประทับตรา “ยกเลิก” ด้วยอักษรสีแดง
มอบให้ผู้รับโอนเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานในวันที่มารับใบอนุญาต”

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง
การอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖

“ข้อ ๖๐ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ผู้ใด
ประสงค์จะโอนกิจการตามที่ได้รับอนุญาตให้แก่บุคคลอื่น ให้ผู้รับใบอนุญาตและผู้ขอ
รับโอนใบอนุญาตยื่นคำขอโอนใบอนุญาตตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด พร้อมด้วย
เอกสารและหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบดังกล่าว

ใบอนุญาตที่ได้รับอนุญาตให้โอนแล้ว ให้เขียนหรือประทับตราความว่า
“โอนแล้ว” ด้วยอักษรสีแดงไว้ด้านบนของใบอนุญาต และให้ระบุชื่อผู้รับโอน วัน เดือน ปี
ที่อนุญาตให้โอนพร้อมทั้งลงลายมือชื่อผู้อนุญาตกำกับไว้ด้วย

ให้นำความในข้อ ๕๐ ข้อ ๕๒ และข้อ ๕๓ มาใช้บังคับกับการยื่นคำขอ
โอนใบอนุญาตและการโอนใบอนุญาตตามความในข้อนี้ด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ การโอน
ใบอนุญาต ผู้อนุญาตไม่ต้องดำเนินการตรวจสอบสถานที่และสิ่งก่อสร้าง และทดสอบ
และตรวจสอบถึง ท่อ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง”

- กฎกระทรวงว่าด้วยการประกอบกิจการสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๕

“ข้อ ๒๔ ผู้รับอนุญาตที่ประสงค์จะโอนใบอนุญาตให้แก่บุคคลอื่นซึ่งมี
คุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๗ ให้ยื่นคำขอตามแบบที่ปลัดกระทรวง
สาธารณสุขกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานตามที่ระบุ
ไว้ในคำขอนั้น

การอนุญาตให้โอนใบอนุญาต ให้ผู้อนุญาตออกใบแทนใบอนุญาตโดยออก
ใบอนุญาตใหม่ตามใบอนุญาตเดิม เว้นแต่รายการชื่อตัว ชื่อสกุลของผู้โอนให้เปลี่ยนแปลง
แก้ไขเป็นชื่อตัว ชื่อสกุลของผู้รับโอน และให้กำกับคำว่า “ใบแทน” ไว้ที่ด้านหน้าซ้าย
และระบุวัน เดือน ปี ที่ออกใบแทนใบอนุญาตไว้ด้วย พร้อมทั้งบันทึกการเปลี่ยนแปลงแก้ไข
ไว้ในสมุดทะเบียนสถานพยาบาล สำหรับใบอนุญาตเดิมให้ประทับตรายกเลิกการใช้
ด้วยอักษรสีแดง

ให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมการเปลี่ยนแปลงแก้ไขในใบอนุญาตเกี่ยวกับ
รายการ ชื่อตัว ชื่อสกุลของผู้โอนตามวรรคสอง”

ส่วนที่ ๑๐ การต่ออายุใบอนุญาต

๑. ความมุ่งหมายของการต่ออายุใบอนุญาต

ในกรณีที่กฎหมายกำหนดเรื่องการอนุญาตให้บุคคลใดกระทำการใดได้ โดยมีข้อกำหนดให้ใบอนุญาตนั้นมีอายุใบอนุญาตและให้มีการต่ออายุใบอนุญาตไว้ ผู้รับใบอนุญาตย่อมมีหน้าที่ในการดำเนินการขอต่ออายุใบอนุญาตเมื่ออายุของใบอนุญาตหมดลงตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยกฎหมายแม่บทจะกำหนดให้หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการต่ออายุใบอนุญาตเป็นไปตามกฎหมายลูกบทเพราะเป็นรายละเอียด

กฎหมายกำหนดเรื่องการต่ออายุใบอนุญาตไว้เพื่อให้รัฐซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแล ติดตาม และตรวจสอบผู้รับใบอนุญาต สามารถดำเนินการตรวจสอบว่าผู้รับใบอนุญาตมีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงจากช่วงเวลาที่ได้รับอนุญาตหรือไม่ เช่น คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ได้รับใบอนุญาต การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาต เพื่อให้ผู้อนุญาตสามารถพิจารณาทบทวนว่าจะต่ออายุใบอนุญาตหรือไม่ เจตนารมณ์ของกฎหมายในการกำหนดให้มีการต่ออายุใบอนุญาตเป็นการลดภาระของผู้รับใบอนุญาตในการขอรับใบอนุญาตใหม่ทุกครั้งที่ใบอนุญาตหมดอายุลง โดยจะกำหนดให้มีการยื่นเอกสารหรือหลักฐานหรือดำเนินการใดเพื่อประกอบการพิจารณาต่ออายุใบอนุญาตไม่มากเท่ากับการยื่นขอรับใบอนุญาต เนื่องจากเป็นผู้รับใบอนุญาตที่มาขอต่ออายุใบอนุญาตซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ในระบบของกิจการที่รัฐกำหนดให้มีการขออนุญาตอยู่แล้ว

(๑) การกำหนดอายุใบอนุญาตนั้นก็เป็นการสร้างภาระเพิ่มขึ้นให้แก่ผู้รับใบอนุญาตที่จะต้องมาต่ออายุใบอนุญาตเมื่อสิ้นกำหนดระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต และบางกรณีต้องเสียค่าธรรมเนียมในการต่ออายุใบอนุญาตด้วย จึงเป็นอุปสรรคในการยื่นคำขออนุญาตเพื่อดำเนินกิจกรรมหรือธุรกิจ และเป็นการเพิ่มต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมาย (Regulatory compliance cost) สำหรับผู้ประกอบการด้วย ในการแก้ไขข้อขัดข้องดังกล่าว คณะรัฐมนตรีได้มีมติไว้ ดังต่อไปนี้

(ก) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เรื่อง นโยบายการปฏิรูปกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับฝ่ายบริหาร โดยกำหนดให้ใบอนุญาตควรมีอายุยาวพอสมควร เพื่อจะได้ไม่เป็นการให้ประชาชนต้องขอต่ออายุใบอนุญาตบ่อยครั้ง และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ต้องกำหนดโดยคำนึงถึงต้นทุนในการดำเนินการของภาครัฐโดยไม่สร้างภาระแก่ประชาชนหรือผู้ประกอบการเกินจำเป็น^{๔๕}

^{๔๕} เอกสาร “หลักเกณฑ์การพิจารณาการกำหนดระบบอนุญาตในกฎหมาย” หน้า ๑๐, สืบค้นจาก <https://www.krisdika.go.th/data/article77/filenew/03-2-2.pdf> เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๖

(ข) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมาย โดยกำหนดแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้ร่างกฎหมายต้องสอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ และให้กำหนดอายุการได้รับอนุญาตเฉพาะกรณีที่เป็น และในกรณีที่มีการกำหนดอายุการได้รับอนุญาตและการต่ออายุการได้รับอนุญาต ต้องแสดงเหตุผลของการต่ออายุการได้รับอนุญาต และต้องมีการตรวจสอบการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตที่ผ่านมาด้วย ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตซึ่งบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘^{๔๖}

(ค) การชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตจะต้องพิจารณาว่าจำเป็นต้องกำหนดว่าสามารถกำหนดให้ชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตได้หรือไม่ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตอาจชำระค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตได้

๒. แนวทางการเขียนการต่ออายุใบอนุญาต

แนวทางการเขียนการต่ออายุใบอนุญาต มีดังต่อไปนี้

(๑) การกำหนดอายุใบอนุญาตควรกำหนดให้ยาวพอสมควรเพื่อจะได้ไม่เป็นภาระให้ประชาชนต้องขอต่ออายุใบอนุญาตบ่อยครั้ง

(๒) การเขียนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการต่ออายุใบอนุญาตจะกำหนดหลังจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาต เพื่อให้การเรียงลำดับเนื้อหาสาระเป็นไปตามลำดับของการดำเนินการ ทั้งนี้ กรณีที่ให้หน่วยงานไปออกเป็นประกาศเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และแบบคำขอขึ้นใช้บังคับได้เอง นั้น ให้การกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ เป็นไปตามแบบที่หัวหน้าหน่วยงานหรือส่วนราชการประกาศกำหนด อันเป็นการระบุตัวผู้ใช้อำนาจให้ชัดเจนขึ้น ซึ่งผลทางกฎหมายไม่ต่างจากการระบุให้หน่วยงานเป็นผู้กำหนด^{๔๗}

(๓) ในกรณีที่กฎหมายไม่ได้กำหนดอายุใบอนุญาตไว้ แต่กำหนดให้ออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการต่ออายุใบอนุญาต นั้น กฎกระทรวงจึงไม่สามารถกำหนดอายุใบอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาตได้ ทั้งนี้ ตามแนวความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้ตรวจพิจารณาร่างกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบพลังงาน การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการต่อใบอนุญาต

^{๔๖} มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมาย

^{๔๗} บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓๑/๒๕๕๙ วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๙

เป็นผู้ตรวจสอบพลังงาน พ.ศ. .... แล้ว มีความเห็นโดยสรุปว่า พระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานฯ ไม่ได้กำหนดอายุใบอนุญาตและไม่มีบทบัญญัติใดให้อำนาจกำหนดอายุใบอนุญาตไว้ ดังนั้น ใบอนุญาตดังกล่าวจึงไม่มีอายุ การจะกำหนดเรื่องเกี่ยวกับอายุใบอนุญาตจึงไม่สามารถกระทำได้ (เรื่องเสร็จที่ ๕๔๗/๒๕๕๔)

(๔) ในการกำหนดกระบวนการขั้นตอนการพิจารณาต่ออายุใบอนุญาตต้องกำหนดเฉพาะเรื่องที่มีความจำเป็นเหมาะสม คำนึงถึงขนาดของผู้ประกอบการ^{๔๘} ไม่เพิ่มขั้นตอนและภาระหน้าที่แก่ผู้ประกอบการอันจะทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินกิจการนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการร่างกฎหมายที่มุ่งต่อการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘^{๔๙} และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการปฏิรูปกฎหมาย ที่กำหนดให้การอนุมัติ อนุญาต การออกใบอนุญาต ใบแทนใบอนุญาต ให้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก^{๕๐}

(๕) การเขียนกฎกระทรวงใบอนุญาตรองรับการกำหนดให้ประกอบกิจการต่อไปได้ จนกว่าจะได้รับแจ้งการไม่อนุญาต นั้น เนื่องจากกฎหมายแม่บทบางฉบับมีการกำหนดให้ในช่วงระยะเวลาที่อายุใบอนุญาตหมดลงแต่ผู้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตยังไม่ได้รับแจ้งผลการพิจารณาอนุญาต ก็ให้ผู้ยื่นคำขอประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งการไม่อนุญาตไว้ อันเนื่องมาจากปัญหาการที่ผู้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตต้องหยุดการกระทำการตามใบอนุญาตเดิมอาจเป็นปัญหากระทบต่อความต่อเนื่องในการประกอบกิจการ อย่างไรก็ตาม หากผู้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตมีการกระทำการตามใบอนุญาตอย่างต่อเนื่องภายหลังใบอนุญาตหมดอายุ แต่ต่อมาได้รับแจ้งการไม่อนุญาต ก็เป็นปัญหากระทบต่อความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำการ เพราะผู้มีอำนาจอนุญาตยังมิได้ยินยอมให้ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตกระทำการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องได้รับความยินยอมก่อนกระทำการนั้น ทั้งที่ผู้ประกอบการได้ทำหน้าที่ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว แต่ผู้อนุญาตไม่สามารถพิจารณาและแจ้งผลการพิจารณาก่อนใบอนุญาตเดิมหมดอายุ เพื่อแก้ไขและป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นดังกล่าว กฎหมายแม่บทบางฉบับจึงมีการกำหนดรองรับการประกอบกิจการระหว่างรอรับแจ้งผลการพิจารณาอนุญาตไว้ว่า “เมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้ว ให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งการไม่อนุญาต หรือให้ถือว่าผู้ยื่นคำขออยู่ในฐานะผู้รับใบอนุญาต” เพื่อช่วยเหลือให้การประกอบการ

^{๔๘} ข้อสั่งการของเลขาธิการฯ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๕

^{๔๙} ข้อสั่งการของเลขาธิการฯ ที่ ๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ข้อสั่งการของเลขาธิการฯ ที่ ๙/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ข้อสั่งการของเลขาธิการฯ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๔

^{๕๐} มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เรื่อง ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับแนวทางการร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เป็นไปอย่างต่อเนื่องและป้องกันมิให้กระทบกระเทือนต่อการประกอบกิจการในระหว่างเวลา
ที่อายุของใบอนุญาตหมดลง

(๖) การเขียนเกี่ยวกับการพิจารณาของผู้อนุญาตอาจกำหนดให้นำขั้นตอนการขอ
และออกใบอนุญาตมาใช้โดยอนุโลม เช่น ให้นำความในข้อ .. ข้อ .. และข้อ .. มาใช้บังคับ
แก่การพิจารณาคำขอและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

(๗) แบบคำขอมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานเป็นระเบียบและมีมาตรฐาน
เดียวกันโดยมีการกำหนดรูปแบบและรายละเอียดที่จำเป็นในการพิจารณาของผู้อนุญาตไว้
จากการตรวจสอบพบว่ากฎกระทรวงว่าด้วยการอนุญาตมีทั้งการกำหนดให้แบบคำขอ
เป็นไปตามที่กำหนดท้ายกฎกระทรวง และการกำหนดให้หน่วยงานหรือหัวหน้าหน่วยงาน
ไปออกประกาศเพื่อกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติม ซึ่งกฎกระทรวงการอนุญาตส่วนใหญ่
จะกำหนดเนื้อหาเกี่ยวกับแบบคำขอต่ออายุใบอนุญาตโดยกำหนดให้หน่วยงานหรือหัวหน้า
หน่วยงานไปออกประกาศเพื่อกำหนดรายละเอียดเพิ่มเติม เนื่องจากการกำหนดในลักษณะนี้
ทำให้ง่ายต่อการแก้ไขเพิ่มเติมแบบคำขอที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องและเหมาะสม
กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้รวดเร็วกว่าการแก้ไขแบบที่แนบท้ายกฎกระทรวงซึ่งต้อง
ดำเนินการแก้ไขโดยการเสนอแก้ไขกฎกระทรวงซึ่งจะมีความยุ่งยากมากกว่า ทั้งนี้ มีการวาง
แนวทางรูปแบบของร่างกฎกระทรวงที่กำหนดให้หน่วยงานไปออกประกาศเพื่อกำหนด
รายละเอียดเพิ่มเติม โดยเห็นสมควรกำหนดให้รายละเอียดต่าง ๆ เป็นไปตามแบบที่หัวหน้า
หน่วยงานหรือส่วนราชการประกาศกำหนดเพื่อระบุตัวผู้ใช้อำนาจให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น
ซึ่งผลทางกฎหมายไม่ต่างจากการระบุให้หน่วยงานเป็นผู้กำหนด โดยให้ใช้รูปแบบ
เช่น “...ให้ใช้แบบที่อธิบดีกำหนด” หรือ “...ให้ใช้ตามแบบที่อธิบดีกรมวิชาการเกษตร
ประกาศกำหนด”^{๕๑} ส่วนลำดับในการเขียนเรื่องแบบคำขอต่ออายุใบอนุญาต พบว่ามีทั้ง
การเขียนรวมกับการขอรับใบอนุญาต และเขียนเป็นส่วนหนึ่งของการต่ออายุใบอนุญาต
โดยพบว่าไม่มีรูปแบบตายตัวว่าจะต้องอยู่ในลำดับใด แต่ควรให้มีความเหมาะสมตามลำดับ
ของกระบวนการขออนุญาต

๓. รูปแบบการเขียนการต่ออายุใบอนุญาต

(๑) กำหนดเวลาที่ต้องมาขอต่ออายุใบอนุญาต

ข้อ .. ผู้รับอนุญาตผู้ใดประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอ
ต่ออายุใบอนุญาตต่อ ...(ผู้อนุญาต)... ก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุไม่น้อยกว่า ...(จำนวนที่
กฎหมายแม่บทกำหนด)... วัน

^{๕๑} มติที่ประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓๑/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๙

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบธุรกิจการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ และหลักประกันในการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ (พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๓๐ ให้อยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และเมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้ว ให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งการไม่อนุญาตจากอธิบดี)

“ข้อ ๘ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ให้อยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตต่ออธิบดีก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุไม่น้อยกว่าสามสิบวัน พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอต่ออายุใบอนุญาต ทั้งนี้ อธิบดีต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอต่ออายุใบอนุญาต

ให้นำความในข้อ ๖ และข้อ ๗ มาใช้บังคับแก่การขอต่ออายุใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม”

- กฎกระทรวงการขอรับอนุญาตเป็นผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้าและการกำหนดเงื่อนไขการปฏิบัติงานของผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้า พ.ศ. ๒๕๖๔ (พระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าฯ พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๒๕ ใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้าให้ใช้ได้ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม แห่งปีที่ยอกและต่ออายุได้ครั้งละหนึ่งปี)

“ข้อ ๗ การต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๒๕ ให้อยื่นคำขอต่ออายุภายในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายนของปีที่ใบอนุญาตนั้นจะสิ้นอายุ โดยผู้ขอต่ออายุต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๔ และต้องมีหลักฐานแสดงผลงานว่าได้มีการประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้าประเภทหรือชนิดที่ขอต่ออายุย้อนหลังไม่เกินสองปีปฏิทินนับถึงวันที่ยื่นคำขอต่ออายุ

ในกรณีที่ได้รับใบอนุญาตในเดือนธันวาคม ให้อยื่นคำขอต่ออายุครั้งแรกในเดือนธันวาคมของปีที่ใบอนุญาตนั้นจะสิ้นอายุ สำหรับกรณีที่ได้รับใบอนุญาตในระหว่างปีที่ขอรับอนุญาต ให้อยื่นคำขอต่ออายุได้รับการยกเว้นไม่ต้องมีหลักฐานแสดงผลงานระหว่างปีดังกล่าว”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๔ (พระราชบัญญัติการฆ่าสัตว์เพื่อการจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๒๓ การขอต่ออายุใบอนุญาตให้อยื่นก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ถือว่าผู้ยื่นคำขออยู่ในฐานะผู้รับใบอนุญาต)

“ข้อ ๑๒ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดประสงค์จะต่ออายุใบอนุญาต ให้อยื่นคำขอต่อนายทะเบียนก่อนใบอนุญาตเต็มสิ้นอายุไม่น้อยกว่าสามเดือน แต่ไม่เกินหกเดือน พร้อมด้วยแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ และเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอ

การอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตฉบับใหม่ โดยระบุเลขที่ใบอนุญาตเดิมและระบุคำว่า “ต่ออายุ” ไว้ที่ด้านหน้าด้วย สำหรับใบอนุญาตเดิมที่สิ้นอายุแล้วให้ประทับตรา “ยกเลิก” ด้วยอักษรสีแดง”

(๒) กรณีที่กำหนดเวลาที่ต้องมาขอต่ออายุใบอนุญาตพร้อมด้วยเอกสาร และหลักฐาน

“ข้อ .. ผู้รับใบอนุญาตซึ่งประสงค์จะต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่อ ... (ผู้อนุญาต)... ภายใน ..... วันก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ พร้อมด้วยใบอนุญาต ข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานอื่นตามที่กำหนดในแบบคำขอต่ออายุใบอนุญาต

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขึ้นทะเบียนและการอนุญาตให้บริการเพื่อส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๖๔ (พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๑๑ กำหนดเพียงให้คุณสมบัติของผู้ขออนุญาต การขออนุญาต การอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง)

“ข้อ ๑๖ ผู้รับใบอนุญาตซึ่งประสงค์จะต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่ออธิบดีภายในเก้าสิบวันก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ พร้อมด้วยใบอนุญาต ข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานอื่นตามที่กำหนดในแบบคำขอต่ออายุใบอนุญาต

เมื่อได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการต่อไปได้ จนกว่าอธิบดีจะมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

ให้นำความในข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาต่ออายุใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตทำงาน การออกใบอนุญาตทำงาน และการแจ้งการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๓ (มาตรา ๖๓ วรรคสอง ของพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดว่า การขออนุญาตทำงานและการออกใบอนุญาตทำงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และใบอนุญาตทำงานให้มีอายุเท่ากับระยะเวลาที่ได้รับการผ่อนผัน แต่ไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาตทำงาน และให้ต่ออายุใบอนุญาตทำงานได้เท่าที่จำเป็นแต่ไม่เกินครั้งละหนึ่งปี)

“ข้อ ๒๐ ผู้รับอนุญาตให้ทำงานซึ่งประสงค์จะทำงานต่อไปตามมาตรา ๖๗ ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตทำงานต่อนายทะเบียนก่อนที่ใบอนุญาตทำงานจะสิ้นอายุ พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอต่ออายุใบอนุญาตทำงาน

คำขอต่ออายุใบอนุญาตทำงานให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

(๓) การยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต

ข้อ .. ผู้รับใบอนุญาตที่ประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตต่อ ... (ผู้อนุญาต)... พร้อมด้วย..... และเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอต่ออายุใบอนุญาต ภายใน.....วันก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์

พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑๒ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดประสงค์จะต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนก่อนใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุไม่น้อยกว่าสามเดือน แต่ไม่เกินหกเดือน พร้อมด้วยแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ และเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอ

การอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตฉบับใหม่ โดยระบุเลขที่ใบอนุญาตเดิมและระบุคำว่า “ต่ออายุ” ไว้ที่ด้านหน้าด้วย สำหรับใบอนุญาตเดิมที่สิ้นอายุแล้วให้ประทับตรา “ยกเลิก” ด้วยอักษรสีแดง”

- กฎกระทรวงการอนุญาตให้ผู้ผลิตหรือผู้ซ่อมเป็นผู้ตรวจสอบให้คำรับรองเครื่องจักรที่ตนผลิตหรือซ่อม พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๘ ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ตรวจสอบและให้คำรับรองเครื่องจักรที่ตนผลิตหรือซ่อมซึ่งประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตพร้อมกับเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบที่สำนักงานกลางกำหนดต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในสามสิบวันก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุและให้นำความในข้อ ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายออกใบอนุญาตตามแบบที่สำนักงานกลางกำหนด โดยระบุข้อความการต่ออายุและระยะเวลาการต่ออายุไว้ท้ายใบอนุญาตด้วย”

(๔) แบบคำขอต่อยอายุใบอนุญาต

(ก) เขียนรวมกับการขอใบอนุญาต

ข้อ .. ใบอนุญาต คำขออนุญาต และคำขอต่อยอายุใบอนุญาต
ตามกฎหมายนี้ ให้เป็นไปตามแบบที่ ...(ผู้อนุญาต)... กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุ
เบกษา

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขอรับอนุญาตเป็นผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐาน
สินค้าและการกำหนดเงื่อนไขการปฏิบัติงานของผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้า
พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๘ ใบอนุญาต คำขออนุญาต และคำขอต่อยอายุใบอนุญาต
ตามกฎหมายนี้ ให้เป็นไปตามแบบที่หัวหน้าสำนักงานมาตรฐานสินค้ากำหนด”

- กฎกระทรวงการอนุญาตเกี่ยวกับเครื่องกำเนิดรังสี พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑๙ คำขอรับใบอนุญาต ใบรับคำขอ ใบอนุญาต คำขอแก้ไข
เปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต คำขอต่อยอายุใบอนุญาต คำขอรับใบแทนใบอนุญาต คำขอ
ปรับปรุงสถานที่ทำ ครอบครองหรือใช้เครื่องกำเนิดรังสี คำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงมาตรการ
หรือวิธีการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอันตรายจากรังสี คำขอยกเลิกการมีไว้ในครอบครอง
หรือใช้เครื่องกำเนิดรังสี คำขอชำระค่าธรรมเนียม รายงานผลการตรวจสอบความปลอดภัย
และใบแจ้งเครื่องกำเนิดรังสีสูญหาย ให้เป็นไปตามแบบที่เลขาธิการกำหนดโดยประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษา”

(ข) เขียนไว้ในส่วนของการขอต่อยอายุใบอนุญาต

ข้อ ..
.....
.....
คำขอต่อยอายุใบอนุญาต ...(ชื่อใบอนุญาต)... ให้เป็นไปตามแบบที่
...(ผู้อนุญาต)...กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตทำงาน การออกใบอนุญาตทำงาน และการแจ้ง
การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๒๐ ผู้รับอนุญาตให้ทำงานซึ่งประสงค์จะทำงานต่อไปตามมาตรา ๖๗
ให้ยื่นคำขอต่อยอายุใบอนุญาตทำงานต่อนายทะเบียนก่อนที่ใบอนุญาตทำงานจะสิ้นอายุ
พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอต่อยอายุใบอนุญาตทำงาน

คำขอต่ออายุใบอนุญาตทำงานให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

- กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบธุรกิจการนำคนต่างด้าวมาทำงาน กับนายจ้างในประเทศ และหลักประกันในการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๙ ผู้รับอนุญาตผู้ใดประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตตามแบบที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ก่อนใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุไม่น้อยกว่าสามสิบวันพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่กำหนดไว้ในแบบดังกล่าว”

(๕) การตรวจคำขอต่ออายุใบอนุญาตและเอกสารหรือหลักฐาน และการพิจารณาคำขอต่ออายุใบอนุญาตและเอกสารหรือหลักฐาน

ข้อ .. ผู้รับอนุญาต.....ผู้ใดประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่อ ... (ผู้อนุญาต)... ก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ พร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานอื่นตามที่กำหนดในแบบคำขอต่ออายุใบอนุญาต
ให้นำความในข้อ .. ข้อ .. และข้อ .. มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครอง ซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ เฉพาะกัญชา พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๔๒ ผู้รับอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งกัญชาผู้ใดประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่อผู้อนุญาตก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ พร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานอื่นตามที่กำหนดในแบบคำขอต่ออายุใบอนุญาต

ให้นำความในข้อ ๓๓ ข้อ ๓๔ ข้อ ๓๕ ข้อ ๓๖ และข้อ ๓๗ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม”

- กฎกระทรวงการอนุญาตเกี่ยวกับเครื่องกำเนิดรังสี พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑๐ ผู้รับใบอนุญาตที่ประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตต่อเลขาธิการ พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอต่ออายุใบอนุญาต ภายในเก้าสิบวันแต่ไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ

ให้นำความในข้อ ๖ ข้อ ๗ และข้อ ๘ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอต่ออายุใบอนุญาตโดยอนุโลม”

(๖) การเขียนกฎกระทรวงใบอนุญาตรองรับการกำหนดให้ประกอบกิจการต่อไปได้
จนกว่าจะได้รับแจ้งการไม่อนุญาต

ข้อ .. .. .
.....
เมื่อได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการ ต่อไปได้จนกว่า ... (ผู้อนุญาต)... จะมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขึ้นทะเบียนและการอนุญาตให้บริการเพื่อส่งเสริม
ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑๖ ผู้รับใบอนุญาตซึ่งประสงค์จะต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอ
ต่ออธิบดีภายในเก้าสิบวันก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ พร้อมด้วยใบอนุญาต ข้อมูล เอกสาร
หรือหลักฐานอื่นตามที่กำหนดในแบบคำขอต่ออายุใบอนุญาต

เมื่อได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการต่อไปได้
จนกว่าอธิบดีจะมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

ให้นำความในข้อ ๑๒ ข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔ มาใช้บังคับแก่การพิจารณา
ต่ออายุใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม”

- กฎกระทรวงการขอรับใบอนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก
ขาย นำผ่าน หรือมีไว้ในครอบครองเชื้อโรค กลุ่มที่ ๓ หรือพิษจากสัตว์ กลุ่มที่ ๒
พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑๕ ผู้รับใบอนุญาตซึ่งประสงค์จะต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอ
ต่ออธิบดีภายในเก้าสิบวันก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ พร้อมด้วยใบอนุญาต ข้อมูล เอกสาร
หรือหลักฐานอื่นตามที่กำหนดในแบบคำขอต่ออายุใบอนุญาต

เมื่อได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการต่อไปได้
จนกว่าอธิบดีจะมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

ให้นำความในข้อ ๘ ข้อ ๙ และข้อ ๑๐ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาต่ออายุ
ใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม”

(๗) การแสดงการต่ออายุใบอนุญาต

(ก) กรณีออกใบอนุญาตใหม่หรือระบุในใบอนุญาตเดิมก็ได้

ข้อ .. ..
.....
การอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต จะแสดงไว้ในรายการท้ายใบอนุญาตนั้น หรือจะออกใบอนุญาตฉบับใหม่ก็ได้

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตทำงาน การออกใบอนุญาตทำงาน และการแจ้ง
การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๒๒ เมื่อนายทะเบียนอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตทำงาน
ให้นายทะเบียนออกใบอนุญาตทำงานฉบับใหม่หรือสลักหลังใบอนุญาตทำงานเพื่อแสดง
การต่ออายุใบอนุญาตทำงาน”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตประกอบกิจการยาง
พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๒๘ ผู้รับใบอนุญาตขยายพันธุ์ต้นยางเพื่อการค้า ใบอนุญาตค้ายาง
ใบอนุญาตตั้งโรงทำยาง ใบอนุญาตเป็นผู้นำยางเข้ามาในราชอาณาจักร ใบอนุญาต
เป็นผู้ส่งยางออกไปนอกราชอาณาจักรหรือใบอนุญาตเป็นผู้จัดให้มีการวิเคราะห์
หรือการทดสอบคุณภาพยาง ที่ประสงค์จะต่ออายุใบอนุญาตให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต
ต่อผู้อนุญาต

การอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง จะแสดงไว้ในรายการ
ท้ายใบอนุญาตนั้นหรือจะออกใบอนุญาตฉบับใหม่ก็ได้”

(ข) กรณีออกใบอนุญาตใหม่

ข้อ .. ..
.....
การอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ให้ ..(ผู้อนุญาต).. ออกใบอนุญาตฉบับใหม่ โดยระบุเลขที่ใบอนุญาตเดิมและระบุคำว่า “ต่ออายุ” ไว้ที่ด้านหน้าด้วย สำหรับใบอนุญาต เดิมที่สิ้นอายุแล้วให้ประทับตรา “ยกเลิก” ด้วยอักษรสีแดง

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์

พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑๒ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดประสงค์จะต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนก่อนใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุไม่น้อยกว่าสามเดือน แต่ไม่เกินหกเดือน พร้อมด้วยแผนงานการประกอบกิจการฆ่าสัตว์ และเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอ

การอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต ให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตฉบับใหม่ โดยระบุเลขที่ใบอนุญาตเดิมและระบุว่า “ต่ออายุ” ไว้ที่ด้านหน้าด้วย สำหรับใบอนุญาตเดิมที่สิ้นอายุแล้วให้ประทับตรา “ยกเลิก” ด้วยอักษรสีแดง”

- กฎกระทรวง การอนุญาตให้ผู้ผลิตหรือผู้ซ่อมเป็นผู้ตรวจสอบให้คำรับรองเครื่องจักรที่ตนผลิตหรือซ่อม พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๘ ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ตรวจสอบและให้คำรับรองเครื่องจักรที่ตนผลิตหรือซ่อม ซึ่งประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตพร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบที่สำนักงานกลางกำหนดต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในสามสิบวันก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุและให้นำความในข้อ ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายออกใบอนุญาตตามแบบที่สำนักงานกลางกำหนด โดยระบุข้อความการต่ออายุและระยะเวลาการต่ออายุไว้ท้ายใบอนุญาตด้วย”

- กฎกระทรวงการขออนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต และการอนุญาตและการขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาต สั่งเข้ามา นำเข้ามา ผลิตหรือมีซึ่งยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๓ ผู้รับใบอนุญาตสั่งเข้ามา นำเข้ามา ผลิต หรือมีซึ่งยุทธภัณฑ์ ผู้ใดประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต พร้อมด้วยข้อมูล เอกสารหรือหลักฐาน ก่อนใบอนุญาตดังกล่าวสิ้นอายุ

การอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ออกใบอนุญาตสั่งเข้ามา นำเข้ามา ผลิตหรือมีซึ่งยุทธภัณฑ์ ตามแบบใบอนุญาตเดิมโดยมีข้อความว่า “ฉบับต่ออายุ” กำกับไว้ที่กึ่งกลางด้านบนของใบอนุญาต

ให้นำความในข้อ ๓ ข้อ ๔ ข้อ ๕ ข้อ ๖ ข้อ ๗ และข้อ ๘ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอต่ออายุใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม”

ส่วนที่ ๑๑ ใบแทนใบอนุญาต

๑. ความมุ่งหมายของการออกใบแทนใบอนุญาต

เมื่อรัฐประสงค์จะควบคุมการประกอบกิจการหรือการประกอบอาชีพของบุคคล รัฐจึงตรากฎหมายขึ้นเพื่อกำหนดให้การประกอบกิจการหรืออาชีพใดต้องได้รับอนุญาตจากรัฐก่อนจึงจะดำเนินการได้ การออกใบอนุญาตจึงเป็นขั้นตอนหนึ่งที่กฎหมายกำหนดขึ้นเพื่อให้รัฐดำเนินการเพื่อก่อหลักฐานให้กับผู้ขอรับใบอนุญาต โดยรัฐกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ โดยในบางกิจการโดยเฉพาะกิจการที่เกี่ยวกับความปลอดภัย กฎหมายได้กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องแสดงใบอนุญาตในที่เปิดเผยเพื่อให้ประชาชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบข้อมูลของผู้รับใบอนุญาตได้ และกำหนดโทษในกรณีที่มีการฝ่าฝืนไม่แสดงใบอนุญาตไว้ด้วย ที่ผ่านมามีการออกใบอนุญาตมีการจัดทำในรูปแบบกระดาษ เมื่อปรากฏว่าเกิดความชำรุดเสียหายกับใบอนุญาตในสาระสำคัญหรือใบอนุญาตสูญหาย กฎหมายจึงกำหนดให้ต้องมีการจัดทำสิ่งทดแทนใบอนุญาตที่เสียหายหรือสูญหายนั้นเพื่อให้มีผลเช่นเดียวกับใบอนุญาตเดิม และโดยที่เรื่องการออกใบแทนใบอนุญาตเป็นเรื่องรายละเอียด กฎหมายแม่บทจึงกำหนดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรอง

๒. แนวทางการเขียนการออกใบแทนใบอนุญาต

แนวทางการเขียนการออกใบแทนใบอนุญาต มีดังต่อไปนี้

(๑) ลำดับการเขียนบทบัญญัติให้อำนาจในการออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการอนุญาตในการออกใบแทนใบอนุญาต ในกรณีมีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขหลายเรื่องในมาตราเดียวกัน เช่น การขออนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การขอใบแทน ควรเรียงลำดับตามการดำเนินการเกี่ยวกับการอนุญาต โดยเริ่มจากการอนุญาต อายุใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต ใบแทนใบอนุญาต

(๒) แบบคำขอการออกใบแทนใบอนุญาต การแจ้งเกี่ยวกับการออกใบแทนใบอนุญาต และสถานที่ยื่นคำขอการออกใบแทนใบอนุญาต อาจเขียนแยกต่างหากเป็นข้อหนึ่งของการออกใบแทนใบอนุญาต หรือเขียนรวมกับการขอรับใบอนุญาต โดยจะกำหนดหลังจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาต เพื่อให้การเรียงลำดับเนื้อหาสาระเป็นไปตามลำดับของการดำเนินการ ทั้งนี้ กรณีที่ให้หน่วยงานไปออกเป็นประกาศเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และแบบคำขอขึ้นใช้บังคับได้เอง นั้น ให้การกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ เป็นไปตามแบบที่หัวหน้าหน่วยงาน ส่วนราชการ ประกาศกำหนด

อันเป็นการระบุตัวผู้ใช้อำนาจให้ชัดเจนขึ้น ซึ่งผลทางกฎหมายไม่ต่างจากการระบุให้หน่วยงานเป็นผู้กำหนด^{๕๒}

(๓) การใช้คำว่า “เอกสาร” และ “หลักฐาน” ให้พิจารณาเป็นรายกรณีแล้วแต่ความเหมาะสม และหากมีความจำเป็นต้องใช้ทั้งสองถ้อยคำก็สมควรมีคำว่า “และ” หรือคำว่า “หรือ” เป็นคำเชื่อมด้วย ทั้งนี้ แนวทางการร่างกฎหมายปัจจุบันส่วนใหญ่จะใช้ถ้อยคำว่า “ข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐาน” โดยเหตุผลที่เพิ่มคำว่า “ข้อมูล” ด้วยนั้น เนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบมาตรการการอำนวยความสะดวกและลดภาระแก่ประชาชน (การไม่เรียกสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้จากประชาชน) ให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งดำเนินการเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้สามารถใช้เลขประจำตัวประชาชนของผู้มาขอรับบริการในการเข้าถึงเอกสารหรือหลักฐานต่าง ๆ ที่ทางราชการออกให้เพื่อประกอบการอนุมัติ อนุญาต ออกใบอนุญาต รับจดทะเบียน รับจดทะเบียน รับแจ้ง การชำระภาษีอากร และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ได้ต่อไป ดังนั้น ร่างกฎกระทรวงจึงกำหนดให้ประชาชนส่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องแทนการส่งสำเนาเอกสารที่ทางราชการออกให้ เช่น ให้ส่งข้อมูลเลขประจำตัวประชาชนแทนการส่งสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน

(๔) การขอใบแทนใบอนุญาตในกรณีการออกใบอนุญาตทางอิเล็กทรอนิกส์

๓. รูปแบบการเขียนการออกใบแทนใบอนุญาต

(๑) เหตุในการขอรับใบแทนใบอนุญาต

ข้อ .. ในกรณีที่ใบอนุญาตชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อ...(ผู้อนุญาต)... พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต ภายใน.....วันนับแต่วันที่ได้รับทราบถึงการชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตเกี่ยวกับเครื่องกำเนิดรังสี พ.ศ. ๒๕๖๔ (พระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๒๖ กำหนดว่า การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตสำหรับเครื่องกำเนิดรังสีแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง)

“ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ใบอนุญาตชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อเลขาธิการ พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับทราบถึงการชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย

^{๕๒} บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓๑/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๙

ให้นำความในข้อ ๖ และข้อ ๘ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตโดยอนุโลม

ใบอนุญาตให้ใช้แบบใบอนุญาต โดยระบุคำว่า “ใบอนุญาต” ด้วยอักษรสีแดงไว้ด้านบนของใบอนุญาต”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตผลิต นำเข้า หรือขายผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๓ (พระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๒๔ กำหนดว่า ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือลบล้างในสาระสำคัญ ให้ผู้รับอนุญาตยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับความถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือลบล้างในสาระสำคัญ)

“ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือลบล้างในสาระสำคัญ ให้ผู้รับอนุญาตยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับความถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือลบล้างในสาระสำคัญ พร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) ใบแจ้งความ กรณีใบอนุญาตสูญหาย

(๒) ใบอนุญาต กรณีใบอนุญาตดังกล่าวถูกทำลายหรือลบล้างในสาระสำคัญ

(๓) ข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานอื่นตามที่กำหนดในแบบคำขอรับใบอนุญาต

ให้นำความในข้อ ๔ และข้อ ๖ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่คำขอรับใบอนุญาต รวมทั้งข้อมูล เอกสารและหลักฐานตามวรรคหนึ่งถูกต้องและครบถ้วน ให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาต”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตประกอบกิจการยาง พ.ศ. ๒๕๖๔ (พระราชบัญญัติควบคุมยาง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๕ กำหนดว่า ในกรณีที่ใบอนุญาตตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๙ สูญหาย หรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่และยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับความถึงการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว)

“ข้อ ๓๐ ในกรณีที่ใบอนุญาตขยายพันธุ์ต้นยางเพื่อการค้า ใบอนุญาตค้ายาง ใบอนุญาตตั้งโรงทำยาง ใบอนุญาตเป็นผู้นำยางเข้ามาในราชอาณาจักร ใบอนุญาตเป็นผู้ส่งยางออกไปนอกราชอาณาจักร หรือใบอนุญาตเป็นผู้จัดให้มีการวิเคราะห์ หรือการทดสอบคุณภาพยางสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อผู้อนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับความถึงการสูญหายหรือถูกทำลาย เมื่อผู้รับใบอนุญาตได้ชำระค่าธรรมเนียมแล้วให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตแก่ผู้รับใบอนุญาตภายในวันนั้น

ใบแทนใบอนุญาตให้ใช้ตามแบบใบอนุญาตเดิม โดยให้ระบุคำว่า “ใบแทน” ด้วยตัวอักษรสีแดงกำกับไว้ที่กึ่งกลางด้านบนของใบอนุญาตนั้น”

(๒) การยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาต

ข้อ .. ในกรณีที่ใบอนุญาตชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อ...(ผู้อนุญาต)... พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต ภายใน.....วันนับแต่วันที่ได้รับทราบถึงการชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตเกี่ยวกับเครื่องกำเนิดรังสี พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ใบอนุญาตชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อเลขาธิการ พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับทราบถึงการชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย

ให้นำความในข้อ ๖ และข้อ ๘ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอรับใบแทนใบอนุญาตโดยอนุโลม

ใบแทนใบอนุญาตให้ใช้แบบใบอนุญาต โดยระบุคำว่า “ใบแทน” ด้วยตัวอักษรสีแดงไว้ด้านบนของใบอนุญาต”

- กฎกระทรวงการอนุญาตให้ผู้ผลิตหรือผู้ซ่อมเป็นผู้ตรวจสอบ และให้คำรับรองเครื่องซึ่งดวงวัดที่ตนผลิตหรือซ่อม พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๙ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตพร้อมกับเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบที่สำนักงานกลางกำหนดต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบการสูญหายหรือถูกทำลาย

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วพบว่าคำขอและเอกสารหรือหลักฐานถูกต้องและครบถ้วนให้รายงานการตรวจสอบต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อออกใบแทนใบอนุญาต

ใบแทนใบอนุญาต ให้ใช้ตามแบบที่สำนักงานกลางกำหนด โดยมีคำว่า “ใบแทน” กำกับไว้ที่ด้านหน้า”

(๓) การกำหนดให้ผู้ขอรับอนุญาตต้องชำระค่าธรรมเนียมใบแทนใบอนุญาต

ในกรณีที่มีการกำหนดให้ผู้ขอรับอนุญาตต้องชำระค่าธรรมเนียมใบแทนใบอนุญาต พบว่ามีรูปแบบการเขียน ดังต่อไปนี้

(ก) กรณีที่เขียนไว้ใน การขอใบแทนใบอนุญาต

ข้อ .. ในกรณีที่ใบอนุญาตชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อ...(ผู้อนุญาต)... พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต ภายใน.....วันนับแต่วันที่ได้รับทราบถึงการชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย เมื่อผู้รับใบอนุญาตได้ชำระค่าธรรมเนียมแล้วให้ผู้อนุญาตออกใบแทนใบอนุญาตแก่ผู้รับใบอนุญาตภายในวันนั้น

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตประกอบกิจการยาง

พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๓๐ ในกรณีที่ใบอนุญาตขยายพันธุ์ต้นยางเพื่อการค้า ใบอนุญาตค้ายาง ใบอนุญาตตั้งโรงทำยาง ใบอนุญาตเป็นผู้นำยางเข้ามาในราชอาณาจักร ใบอนุญาตเป็นผู้ส่งยางออกไปนอกราชอาณาจักร หรือใบอนุญาตเป็นผู้จัดให้มีการวิเคราะห์ หรือการทดสอบคุณภาพยางสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อผู้อนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับทราบถึงการสูญหาย หรือถูกทำลาย เมื่อผู้รับใบอนุญาตได้ชำระค่าธรรมเนียมแล้วให้ผู้อนุญาตออกใบแทนใบอนุญาตแก่ผู้รับใบอนุญาตภายในวันนั้น

ใบแทนใบอนุญาตให้ใช้ตามแบบใบอนุญาตเดิม โดยให้ระบุคำว่า “ใบแทน” ด้วยตัวอักษรสีแดงกำกับไว้ที่กึ่งกลางด้านบนของใบอนุญาตนั้น”

(ข) กรณีที่ไม่เขียนไว้ใน การขอใบแทนใบอนุญาต อาจเขียนอนุโลมให้ใช้บทบัญญัติการพิจารณาออกใบอนุญาตในกฎกระทรวงนั้นที่กำหนดเรื่องค่าธรรมเนียมไว้แล้วก็ได้

ข้อ .. ในกรณีที่ใบอนุญาตชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อ...(ผู้อนุญาต)... พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต ภายใน.....วันนับแต่วันที่ได้รับทราบถึงการชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย
ให้นำความในข้อ .. มาใช้บังคับแก่การขอรับใบแทนใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์

พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑๔ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย เสียหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ใบอนุญาตสูญหาย เสียหาย หรือถูกทำลาย พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอ

ให้นำความในข้อ ๓ ข้อ ๙ และข้อ ๑๐ มาใช้บังคับแก่การขอรับใบแทนใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม โดยไม่ต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการประจำจังหวัด

การออกใบแทนใบอนุญาต ให้ใช้แบบใบอนุญาตเดิม และระบุคำว่า “ใบแทน” ด้วยตัวอักษรสีแดงไว้ด้านบนขวามือของใบอนุญาตและให้ระบุวัน เดือน ปี ที่ออกใบแทนใบอนุญาต”

(๔) แบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต

การกำหนดแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต พบว่ามีรูปแบบการเขียนดังต่อไปนี้

(ก) กรณีกำหนดแบบของคำขอตามกฎกระทรวงนั้นไว้ในข้อเดียวกัน ซึ่งรวมถึงแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาตด้วย

ข้อ .. คำขอรับใบอนุญาต หนังสือแจ้ง ใบอนุญาต คำขอต่ออายุใบอนุญาต คำขอโอนใบอนุญาต และคำขอรับใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามแบบที่...(ผู้อนุญาต)...ประกาศกำหนด

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์

พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑๖ คำขอรับใบอนุญาต หนังสือแจ้ง ใบอนุญาต คำขอต่ออายุใบอนุญาต คำขอโอนใบอนุญาต และคำขอรับใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด”

- กฎกระทรวงการอนุญาตก่อสร้างสถานประกอบการทางนิวเคลียร์

พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑๐ คำขอรับใบอนุญาต ใบรับคำขอรับใบอนุญาต ใบอนุญาต คำขอต่ออายุใบอนุญาตและคำขอรับใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามแบบที่เลขาธิการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

(ข) กรณีกำหนดแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาตเป็นไปตามแบบที่ผู้อนุญาต
กำหนด

ข้อ .. ในกรณีที่ใบอนุญาตชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อ...(ผู้อนุญาต)...ตามแบบที่...(ผู้อนุญาต)... กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบ คำขอรับใบแทนใบอนุญาต ภายใน.....วันนับแต่วันที่ได้รับทราบถึงการชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวง การขออนุญาต การอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินการ สถานพยาบาลสัตว์ การโอนใบอนุญาต และการแสดงความจำนงขอประกอบกิจการ ของผู้รับอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๑๖ ในกรณีที่ใบอนุญาตให้ตั้งสถานพยาบาลสัตว์หรือใบอนุญาต ให้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ชำรุด สูญหาย หรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับอนุญาต หรือผู้ดำเนินการยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อผู้อนุญาตตามแบบที่อธิบดีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่ระบุไว้ใน แบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการชำรุด สูญหาย หรือถูกทำลาย

การออกใบแทนใบอนุญาตให้ตั้งสถานพยาบาลสัตว์และใบแทนใบอนุญาต ให้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ ให้ใช้แบบใบอนุญาตและเขียนหรือประทับตรา “ใบแทน” ด้วยตัวอักษรสีแดงไว้ที่ด้านบนขวามือ และให้ระบุวัน เดือน ปีที่ออกใบแทนใบอนุญาต พร้อมทั้งลงลายมือชื่อผู้อนุญาตกำกับไว้ด้วย ทั้งนี้ ให้ผู้อนุญาตบันทึกการออกใบแทน ใบอนุญาตไว้ในบัญชีทะเบียนสถานพยาบาลสัตว์และสมุดทะเบียนสถานพยาบาลสัตว์ด้วย”

(ค) กรณีกำหนดแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาตเป็นไปตามแบบที่แบบ
ท้ายกฎกระทรวง

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ชำรุด หรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาต...(ผู้อนุญาต)...ตามแบบ.....ท้ายกฎกระทรวงนี้

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบกิจการฮัจย์ พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบกิจการตามมาตรา ๕ สูญหาย ชำรุด หรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาต ต่อเลขาธิการตามแบบ กส. ๓ ท้ายกฎกระทรวงนี้

การออกใบแทนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการออกใบแทน ใบอนุญาตตามแบบใบอนุญาตเดิมโดยมีคำว่า “ใบแทน” ด้วยหมึกสีแดงกำกับไว้ที่ด้านบน ของใบอนุญาตนั้นด้วย”

(๕) ข้อมูล เอกสารและหลักฐานประกอบคำขอใบแทนใบอนุญาต

(ก) กรณีที่ไม่ระบุเอกสารหลักฐานไว้แต่ให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ใน แบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต

ข้อ .. ในกรณีที่ใบอนุญาตชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อ...(ผู้อนุญาต)... พร้อมด้วยเอกสาร หรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต ภายใน.....วันนับแต่วันที่ ได้รับทราบถึงการชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตเกี่ยวกับเครื่องกำเนิดรังสี พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ใบอนุญาตชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อเลขาธิการ พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐาน ตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ ได้รับทราบถึง การชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย

ให้นำความในข้อ ๖ และข้อ ๘ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอรับใบแทน ใบอนุญาตโดยอนุโลม

ใบแทนใบอนุญาตให้ใช้แบบใบอนุญาต โดยระบุคำว่า “ใบแทน” ด้วยอักษรสีแดงไว้ด้านบนของใบอนุญาต”

- กฎกระทรวงการอนุญาตให้ผู้ผลิตหรือผู้ซ่อมเป็นผู้ตรวจสอบ และให้คำรับรองเครื่องซึ่งตัววัดที่ตนผลิตหรือซ่อม พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๙ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาต ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตพร้อมกับเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบที่สำนักงานกลาง กำหนดต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบการสูญหาย หรือถูกทำลาย

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วพบว่าคำขอและเอกสารหรือหลักฐาน
ถูกต้องและครบถ้วนให้รายงานการตรวจสอบต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อออก
ใบอนุญาต

ใบอนุญาตให้ใช้ตามแบบที่สำนักงานกลางกำหนด โดยมีคำว่า
“ใบอนุญาต” กำกับไว้ที่ด้านหน้า”

(ข) กรณีที่ระบุเอกสารหลักฐานไว้ เช่น ใบอนุญาตที่ชำรุดเสียหาย
ใบแจ้งความกรณีใบอนุญาตสูญหาย

ข้อ .. ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือลบล้างในสาระสำคัญ
ให้ผู้รับอนุญาตยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อ...(ผู้อนุญาต)... ภายใน.....วันนับแต่วันที่
ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลายหรือลบล้างในสาระสำคัญ พร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร
หรือหลักฐาน ดังต่อไปนี้

- (๑) ใบแจ้งความ กรณีใบอนุญาตสูญหาย
- (๒) ใบอนุญาต กรณีใบอนุญาตดังกล่าวถูกทำลายหรือลบล้างในสาระสำคัญ
- (๓) ข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานอื่นตามที่กำหนดในแบบคำขอรับใบอนุญาต

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย
หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ เฉพาะกัญชา พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๔๓ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือลบล้าง
ในสาระสำคัญ ให้ผู้รับอนุญาตยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อผู้อนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่
วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลายหรือลบล้างในสาระสำคัญ พร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร
หรือหลักฐาน ดังต่อไปนี้

- (๑) ใบแจ้งความ กรณีใบอนุญาตสูญหาย
- (๒) ใบอนุญาต กรณีใบอนุญาตดังกล่าวถูกทำลายหรือลบล้าง
ในสาระสำคัญ
- (๓) ข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานอื่นตามที่กำหนดในแบบคำขอรับใบอนุญาต

ให้นำความในข้อ ๓๓ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอรับใบอนุญาต
ใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลมในกรณีที่คำขอรับใบอนุญาต รวมทั้งข้อมูล เอกสาร
และหลักฐานตามวรรคหนึ่งถูกต้องและครบถ้วน ให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาต”

- กฎกระทรวงการขึ้นทะเบียนและการอนุญาตให้บริการเพื่อส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑๗ ในกรณีที่ใบสำคัญหรือใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือเสียหายในสาระสำคัญและผู้รับใบสำคัญหรือผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะยื่นคำขอรับใบแทนใบสำคัญหรือใบแทนใบอนุญาตให้ยื่นคำขอพร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) ใบสำคัญหรือใบอนุญาตหรือเลขที่ใบสำคัญหรือใบอนุญาต กรณีใบสำคัญหรือใบอนุญาตถูกทำลายหรือเสียหายในสาระสำคัญ

(๒) ข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานอื่นตามที่กำหนดในแบบคำขอรับใบแทนใบสำคัญหรือใบแทนใบอนุญาต

ให้นำความในข้อ ๑๒ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอรับใบแทนใบสำคัญหรือใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบสำคัญหรือใบแทนใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่คำขอรับใบแทนใบสำคัญหรือใบแทนใบอนุญาต รวมทั้งข้อมูล เอกสาร และหลักฐานตามวรรคหนึ่งถูกต้องและครบถ้วน ให้อธิบดีออกใบแทนใบสำคัญหรือใบแทนใบอนุญาตให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวัน”

- กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อผู้อนุญาต พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญดังกล่าว รวมทั้งให้ส่งคืนใบอนุญาตฉบับเดิมที่ชำรุดหรือยื่นหลักฐานการแจ้งความกรณีสูญหายหรือถูกทำลาย

ให้นำความในข้อ ๕ และข้อ ๗ มาใช้แก่การออกใบแทนใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม ทั้งนี้ ในการออกใบแทนใบอนุญาต ให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตใหม่ตามใบอนุญาตเดิม โดยให้กำกับคำว่า “ใบแทน” ไว้ที่มุมบนด้านซ้าย และระบุวัน เดือน ปี ที่ออกใบแทนใบอนุญาตไว้ด้วย”

(๖) การตรวจสอบเอกสารและการพิจารณาคำขอรับใบแทนใบอนุญาต

(ก) กรณีกำหนดการตรวจสอบเอกสารและการพิจารณาคำขอใบแทนใบอนุญาตไว้โดยเฉพาะ โดยเขียนรวมไว้เป็นส่วนหนึ่งของการขอรับใบแทนใบอนุญาต

ข้อ .. ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตพร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบที่สำนักงานกลางกำหนดต่อ...(ผู้อนุญาต)... ภายใน.....วันนับแต่วันที่ทราบการสูญหายหรือถูกทำลาย เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วพบว่าคำขอและเอกสารหรือหลักฐานถูกต้องและครบถ้วนให้รายงานการตรวจสอบต่อ...(ผู้อนุญาต)...เพื่อออกใบแทนใบอนุญาต

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตให้ผู้ผลิตหรือผู้ซ่อมเป็นผู้ตรวจสอบและให้คำรับรองเครื่องจักรที่ตนผลิตหรือซ่อม พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๙ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตพร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบที่สำนักงานกลางกำหนดต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบการสูญหายหรือถูกทำลาย

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแล้วพบว่าคำขอและเอกสารหรือหลักฐานถูกต้องและครบถ้วนให้รายงานการตรวจสอบต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อออกใบแทนใบอนุญาต

ใบแทนใบอนุญาต ให้ใช้ตามแบบที่สำนักงานกลางกำหนด โดยมีคำว่า “ใบแทน” กำกับไว้ที่ด้านหน้า”

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต การออกใบรับรอง และการออกใบแทน ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑๓ ในกรณีที่ใบอนุญาตหรือใบรับรองสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรองตามแบบ ข. ๕ ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น พร้อมด้วยเอกสารตามที่ระบุไว้ในแบบ ข. ๕ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาคำขอดังกล่าว และเมื่อเห็นเป็นการสมควร ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรองให้แก่ผู้ขอใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง

ใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง ให้ใช้แบบใบอนุญาตหรือแบบใบรับรอง แล้วแต่กรณีโดยประทับตราสีแดงคำว่า “ใบแทน” กำกับไว้ด้วย และให้มีวันเดือน ปีที่ออกใบแทน พร้อมทั้งลงลายมือชื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น”

(ข) กรณีกำหนดให้นำการตรวจสอบเอกสารและการพิจารณาคำขอใบอนุญาตมาใช้ในการตรวจสอบเอกสารและการพิจารณาคำขอใบแทนใบอนุญาต โดยอนุโลม โดยเขียนรวมไว้เป็นส่วนหนึ่งของการขอรับใบแทนใบอนุญาต

ข้อ .. ให้นำความในข้อ .. มาใช้บังคับแก่การขอรับใบแทนใบอนุญาตด้วย
โดยอนุโลม

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์

พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑๔ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย เสียหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ใบอนุญาตสูญหาย เสียหาย หรือถูกทำลาย พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอ

ให้นำความในข้อ ๓ ข้อ ๙ และข้อ ๑๐ มาใช้บังคับแก่การขอรับใบแทนใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม โดยไม่ต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการประจำจังหวัด

การออกใบแทนใบอนุญาต ให้ใช้แบบใบอนุญาตเดิม และระบุคำว่า “ใบแทน” ด้วยตัวอักษรสีแดงไว้ด้านบนขวามือของใบอนุญาตและให้ระบุวัน เดือน ปี ที่ออกใบแทนใบอนุญาต”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตผลิต นำเข้า หรือขายผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือลบเลือนในสาระสำคัญ ให้ผู้รับอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือลบเลือนในสาระสำคัญ พร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) ใบแจ้งความ กรณีใบอนุญาตสูญหาย

(๒) ใบอนุญาต กรณีใบอนุญาตดังกล่าวถูกทำลายหรือลบเลือนในสาระสำคัญ

(๓) ข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานอื่นตามที่กำหนดในแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต

ให้นำความในข้อ ๔ และข้อ ๖ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่คำขอรับใบแทนใบอนุญาต รวมทั้งข้อมูล เอกสารและหลักฐานตามวรรคหนึ่งถูกต้องและครบถ้วน ให้ผู้อนุญาตออกใบแทนใบอนุญาต”

- กฎกระทรวงการขอรับใบอนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก ขาย นำผ่าน หรือมีไว้ในครอบครองเชื้อโรค กลุ่มที่ ๓ หรือพิษจากสัตว์ กลุ่มที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑๖ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือเสียหายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่ออธิบดีภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือเสียหายในสาระสำคัญ พร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) ใบแจ้งความ กรณีใบอนุญาตสูญหาย

(๒) ใบอนุญาตหรือเลขที่ใบอนุญาต กรณีใบอนุญาตดังกล่าวถูกทำลายหรือเสียหายในสาระสำคัญ

(๓) ข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานอื่นตามที่กำหนดในแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต

ให้นำความในข้อ ๘ และข้อ ๑๐ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่คำขอรับใบแทนใบอนุญาต รวมทั้งข้อมูล เอกสาร และหลักฐานตามวรรคหนึ่งถูกต้องและครบถ้วน ให้ผู้อนุญาตออกใบแทนใบอนุญาตภายในเจ็ดวัน”

(๓) รูปแบบการออกใบแทนใบอนุญาต

(ก) กรณีให้ใช้ตามแบบใบอนุญาตเดิม โดยมีคำว่า “ใบแทน” กำกับ

ข้อ .. ใบแทนใบอนุญาตให้ใช้ตามแบบใบอนุญาต แต่ให้กำกับคำว่า “ใบแทน”

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตจำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑๖ ผู้รับอนุญาตให้จำหน่ายหรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบแทนใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่อผู้อนุญาต พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) ใบแจ้งความ กรณีใบอนุญาตสูญหาย

(๒) ใบอนุญาต กรณีใบอนุญาตถูกทำลายหรือลบเลือนในสาระสำคัญ

(๓) เอกสารหรือหลักฐานอื่นตามที่เลขาธิการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ใบแทนใบอนุญาตให้ใช้ตามแบบใบอนุญาต แต่ให้กำกับคำว่า “ใบแทน” ไว้ที่ด้านหน้าด้วย”

- กฎกระทรวงการอนุญาตเกี่ยวกับเครื่องกำเนิดรังสี พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ใบอนุญาตชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อเลขาธิการ พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับความทราบถึงการชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย

ให้นำความในข้อ ๖ และข้อ ๘ มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตโดยอนุโลม

ใบอนุญาตใบอนุญาตให้ใช้แบบใบอนุญาต โดยระบุคำว่า “ใบอนุญาต” ด้วยตัวอักษรสีแดงไว้ด้านบนของใบอนุญาต”

(ข) กรณีให้ใช้ตามแบบใบอนุญาตเดิม โดยมีคำว่า “ใบอนุญาต” และวัน เดือน ปีกำกับ

ข้อ .. การออกใบอนุญาตให้ใช้แบบใบอนุญาตเดิม และระบุคำว่า “ใบอนุญาต” ด้วยตัวอักษรสีแดงไว้ด้านบนขวามือของใบอนุญาตและให้ระบุวัน เดือน ปี ที่ออกใบอนุญาต

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตให้ประกอบกิจการฆ่าสัตว์

พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑๔ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย เสียหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ใบอนุญาตสูญหาย เสียหาย หรือถูกทำลาย พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอ

ให้นำความในข้อ ๓ ข้อ ๙ และข้อ ๑๐ มาใช้บังคับแก่การขอรับใบอนุญาตโดยอนุโลม โดยไม่ต้องผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการประจำจังหวัด

การออกใบอนุญาตให้ใช้แบบใบอนุญาตเดิม และระบุคำว่า “ใบอนุญาต” ด้วยตัวอักษรสีแดงไว้ด้านบนขวามือของใบอนุญาตและให้ระบุวัน เดือน ปี ที่ออกใบอนุญาต”

- กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ

พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อผู้อนุญาต พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอรับใบอนุญาต ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญดังกล่าว รวมทั้งให้ส่งคืนใบอนุญาตฉบับเดิมที่ชำรุดหรือยื่นหลักฐานการแจ้งความกรณีสูญหายหรือถูกทำลาย

ให้นำความในข้อ ๕ และข้อ ๗ มาใช้แก่การออกใบอนุญาตโดยอนุโลม ทั้งนี้ในการออกใบอนุญาตให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตใหม่ตามใบอนุญาตเดิม โดยให้กำกับคำว่า “ใบอนุญาต” ไว้ที่มุมบนด้านซ้าย และระบุวัน เดือน ปี ที่ออกใบอนุญาตไว้ด้วย”

(ค) กรณีให้ใช้ตามแบบใบอนุญาตเดิม โดยมีคำว่า “ใบแทน” วัน เดือน ปี และลายมือชื่อของเจ้าหน้าที่กำกับ

ข้อ .. ใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง ให้ใช้แบบใบอนุญาตหรือแบบใบรับรอง แล้วแต่กรณี โดยประทับตราสีแดงคำว่า “ใบแทน” กำกับไว้ด้วย และให้มีวัน เดือน ปีที่ออกใบแทน พร้อมทั้งลงลายมือชื่อเจ้าพนักงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงาน

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต การออกใบรับรอง และการออกใบแทน ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๑๓ ในกรณีที่ใบอนุญาตหรือใบรับรองสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด ในสาระสำคัญให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรองตามแบบ ข. ๕ ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น พร้อมด้วยเอกสารตามที่ระบุไว้ในแบบ ข. ๕ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด

เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาคำขอดังกล่าว และเมื่อเห็นเป็นการสมควร ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรองให้แก่ผู้ขอใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง

ใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง ให้ใช้แบบใบอนุญาตหรือแบบใบรับรอง แล้วแต่กรณี โดยประทับตราสีแดงคำว่า “ใบแทน” กำกับไว้ด้วย และให้มีวัน เดือน ปีที่ออกใบแทน พร้อมทั้งลงลายมือชื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น”

- กฎกระทรวงการขออนุญาต การอนุญาตให้จัดตั้งและดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ การโอนใบอนุญาต และการแสดงความจำนงขอประกอบกิจการของผู้รับอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๑๖ ในกรณีที่ใบอนุญาตให้ตั้งสถานพยาบาลสัตว์หรือใบอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ชำรุด สูญหาย หรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับอนุญาตหรือผู้ดำเนินการยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อผู้อนุญาตตามแบบที่อธิบดีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการชำรุด สูญหาย หรือถูกทำลาย

การออกใบแทนใบอนุญาตให้ตั้งสถานพยาบาลสัตว์และใบแทนใบอนุญาตให้ดำเนินการสถานพยาบาลสัตว์ ให้ใช้แบบใบอนุญาตและเขียนหรือประทับตรา “ใบแทน” ด้วยตัวอักษรสีแดงไว้ที่ด้านบนขวามือ และให้ระบุวัน เดือน ปีที่ออกใบแทนใบอนุญาต

พร้อมทั้งลงลายมือชื่อผู้อนุญาตกำกับไว้ด้วย ทั้งนี้ ให้ผู้อนุญาตบันทึกการออกใบอนุญาตไว้ในบัญชีทะเบียนสถานพยาบาลสัตว์และสมุดทะเบียนสถานพยาบาลสัตว์ด้วย”

ส่วนที่ ๑๒ หน้าที่ผู้รับใบอนุญาต

๑. ความมุ่งหมายของการกำหนดหน้าที่ผู้รับใบอนุญาต

เมื่อมีการออกใบอนุญาตให้กับผู้ได้รับใบอนุญาตแล้ว กฎหมายอาจกำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตมีหน้าที่ต้องปฏิบัติการใด ๆ ด้วย เช่น การรายงาน การเก็บข้อมูล การปฏิบัติตามเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ผู้มีอำนาจกำหนด โดยมีการกำหนดบทลงโทษทางปกครองสำหรับผู้ไม่ปฏิบัติตาม เช่น การเตือน การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต

๒. แนวทางการเขียนหน้าที่ผู้รับใบอนุญาต

(๑) การเขียนหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตเป็นการกำหนดหน้าที่ของผู้ได้รับใบอนุญาตแล้ว ดังนั้น การเขียนจึงต้องพิจารณาระมัดระวังว่ากฎหมายแม่บทได้กำหนดให้ออกกฎกระทรวงกำหนดหน้าที่ของผู้ได้รับใบอนุญาตแล้วหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้ หากกฎหมายแม่บทไม่ได้กำหนดให้ออกกฎกระทรวงให้ผู้ได้รับใบอนุญาตแล้วอาจมีประเด็นเรื่องการออกกฎกระทรวงกำหนดเกินขอบเขตที่กฎหมายแม่บทให้อำนาจไว้ หากจำเป็นต้องมีการกำหนดหน้าที่บางประการหรือให้บรรลวุฒิตุประสงค์ของการออกใบอนุญาต สมควรเขียนกำหนดให้เป็นเงื่อนไขของใบอนุญาตจะมีความเหมาะสมกว่า

(๒) การเขียนหน้าที่ของผู้ที่ได้รับใบอนุญาตจะต้องเขียนเพื่อให้บรรลวุฒิตุประสงค์ในการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๓. รูปแบบการเขียนหน้าที่ผู้รับใบอนุญาต

(๑) หน้าที่ในการปฏิบัติตามเงื่อนไขการอนุญาต

(ก) กรณีเขียนหน้าที่เป็นรายชื่อ

ข้อ .. ผู้รับใบอนุญาตต้อง.....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตเกี่ยวกับเครื่องกำเนิดรังสี พ.ศ. ๒๕๖๔

“หมวด ๔

หน้าที่ของผู้รับใบอนุญาต

ข้อ ๑๓ ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต
รวมทั้งระเบียบของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๔ ผู้รับใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองหรือใช้เครื่องกำเนิดรังสี
ต้องรายงานผลการตรวจสอบความปลอดภัย พร้อมด้วยสำเนาเอกสารแสดงผลการตรวจสอบ
ความปลอดภัย จากหน่วยงานที่เลขาธิการประกาศกำหนด ตามประเภทของเครื่องกำเนิด
รังสีที่ต้องขอรับใบอนุญาต ดังต่อไปนี้

(๑) เครื่องกำเนิดรังสีประเภทที่ ๑ ให้รายงานทุกหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับ
ใบอนุญาต

(๒) เครื่องกำเนิดรังสีประเภทที่ ๒ ให้รายงานทุกสองปีนับแต่วันที่ได้รับ
ใบอนุญาต

การจำแนกประเภทของเครื่องกำเนิดรังสีที่ต้องขอรับใบอนุญาต
ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามตารางท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๑๕ ผู้รับใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองหรือใช้เครื่องกำเนิดรังสี
ต้องเก็บรักษาเครื่องกำเนิดรังสีไว้ ณ สถานที่ตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต

ในกรณีที่เครื่องกำเนิดรังสีที่ได้รับใบอนุญาตมีไว้ในครอบครองหรือใช้
เครื่องกำเนิดรังสีสูญหายให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อเจ้าหน้าที่โดยทันที”

(ข) กรณีเขียนหน้าที่ทั้งหมดไว้ในข้อเดียว

ข้อ .. ให้ผู้รับอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต)...ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) .....

(๒) .....

(๓) .....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้
ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ เฉพาะกัญชา พ.ศ. ๒๕๖๔

“หมวด ๑๑

การดำเนินการของผู้รับอนุญาต

ข้อ ๔๕ ให้ผู้รับอนุญาตผลิตกัญชาโดยการปลูกปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดเตรียมสถานที่และควบคุมการปลูกตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๒) จัดให้มีป้ายแสดงไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ที่ได้รับอนุญาต โดยเป็นป้ายที่ทำจากวัสดุถาวร และมีข้อความเป็นตัวอักษรไทยที่มีขนาดเหมาะสม ระบุว่า เป็นสถานที่ผลิตกัญชาแสดงเลขที่ใบอนุญาต ชื่อผู้รับอนุญาต และเวลาสิ้นสุดการอนุญาต ตามใบอนุญาต

(๓) ใช้เมล็ดพันธุ์ เนื้อเยื่อ หรือส่วนอื่นที่ใช้เพาะปลูกหรือใช้ทำพันธุ์ได้ ที่ได้รับอนุญาตในการปลูกทุกครั้ง

(๔) ปลูกกัญชาในสถานที่และพิกัดตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาต และจัดทำ แนวเขตพื้นที่การเพาะปลูกที่มีความมั่นคงแข็งแรงและเห็นได้ชัด

(๕) ดำเนินการตามแผนการผลิต ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการ ตามแผนการผลิตได้ให้แจ้งขอปรับแผนการผลิตต่อผู้อนุญาตเพื่อพิจารณาภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ปรากฏว่า ไม่สามารถดำเนินการดังกล่าวได้ ทั้งนี้ การขอปรับแผนการผลิต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เลขาธิการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๖) จัดให้มีการแยกเก็บกัญชาเป็นสัดส่วนจากยาหรือวัตถุอื่น และเก็บ ในที่ซึ่งมั่นคงแข็งแรงและมีกุญแจใส่ไว้ หรือเครื่องป้องกันอย่างอื่นที่มีสภาพเท่าเทียมกัน

(๗) ในกรณีที่กัญชาถูกโจรกรรม สูญหาย หรือถูกทำลาย ต้องแจ้ง เป็นหนังสือให้ผู้อนุญาตทราบโดยมิชักช้า

(๘) ในระหว่างการปลูก หากผู้รับอนุญาตผลิตโดยการปลูกหรือผู้รับ อนุญาตซึ่งเป็นผู้รับผลผลิตจากผู้รับอนุญาตผลิตโดยการปลูก ตรวจพบปริมาณสารปนเปื้อน โลหะหนัก หรือสารอื่นที่อาจเป็นอันตรายต่อร่างกายเกินมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนด ให้ดำเนินการทำลายโดยแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อควบคุมการทำลาย การทำลายให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๙) ก่อนนำกัญชาออกจากสถานที่ปลูกทุกครั้ง ต้องจัดให้มีการวิเคราะห์ เพื่อตรวจสอบปริมาณสารแคนนาบิไดออล (Cannabidiol, CBD) สารเตตราไฮโดรแคนนาบินอล (Tetrahydrocannabinol, THC) หรือสารสำคัญอื่นและสิ่งปนเปื้อน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้จัดเก็บ หลักฐานแสดงรายละเอียดการวิเคราะห์นั้นไม่น้อยกว่าสามปีนับแต่วันวิเคราะห์ ณ สถานที่ปลูกที่ได้รับอนุญาตในกรณีที่พบปริมาณสิ่งปนเปื้อนที่อาจเป็นอันตรายต่อร่างกาย เกินมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนดให้ผู้รับอนุญาตแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อควบคุม การทำลายหรือดำเนินการอื่นใด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา

(๑๐) แจ้งวันและเวลาการเก็บเกี่ยวเกี่ยวกัญชาต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนการเก็บเกี่ยวและให้ดำเนินการเก็บเกี่ยวโดยบันทึกวันและเวลาการเก็บเกี่ยวผลผลิต ปริมาณที่ผลิตได้ในบัญชีและรายงานประจำเดือนเพื่อรายงานต่อเลขาธิการ

(๑๑) จัดให้มีฉลากที่ภาชนะหรือหีบห่อบรรจุกัญชาที่ผลิต ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๓๔/๑ (๓)

(๑๒) แจ้งกำหนดการขนส่งกัญชาล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อผู้อนุญาตไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนการขนส่ง ทั้งนี้ การขนส่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๑๓) จัดให้มีการทำบัญชีรับจ่ายกัญชาตามที่ได้รับอนุญาต และเสนอรายงานต่อเลขาธิการทราบเป็นรายเดือนและรายปี ภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นเดือนหรือสิ้นปี แล้วแต่กรณี บัญชีดังกล่าวให้เก็บรักษาไว้ภายในห้าปีนับแต่วันที่ลงรายการครั้งสุดท้ายในบัญชีและพร้อมที่จะแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตลอดเวลาในขณะเปิดทำการ ทั้งนี้ บัญชีรับจ่ายและรายงานให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา ๓๔/๔ วรรคสอง

(๑๔) จัดให้มีระบบติดตามและตรวจสอบย้อนกลับเพื่อควบคุมและกำกับดูแลให้เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาต ตามที่เลขาธิการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

ในบางกรณีที่เป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับศาสนาซึ่งจำเป็นต้องมีการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด แม้เป็นเวลาภายหลังจากที่อนุญาตแล้ว ด้วยเหตุผลด้านความปลอดภัยจึงมีการกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตไว้ด้วย

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบกิจการฮัจย์ พ.ศ. ๒๕๖๓

“หมวด ๒

เงื่อนไขการอนุญาตและการยกเลิกการอนุญาต

ข้อ ๑๑ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการตามมาตรา ๕ (๑) ต้องนำผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ที่ตนรับจัดบริการขนส่งเดินทางกลับถึงประเทศไทยภายในสิบห้าวันนับแต่วันสุดท้ายของการประกอบพิธีฮัจย์ในแต่ละปี เว้นแต่มีเหตุอันสมควรและต้องรายงานการเดินทางกลับประเทศไทยของผู้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ที่ตนรับจัดบริการขนส่งเป็นลายลักษณ์อักษร โดยระบุเที่ยวบินที่เดินทางวันและเวลาที่เดินทางกลับ

ถึงประเทศไทย และรายละเอียดอื่นที่เกี่ยวข้อง ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
ต่อเลขาธิการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เดินทางกลับถึงประเทศไทย

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการตามมาตรา ๕ (๑) ผ่าฝืน
หรือไม่ปฏิบัติตามข้อ ๑๑ ให้คณะกรรมการมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้รับใบอนุญาตดังกล่าว
ประกอบกิจการการรับจัดบริการขนส่งสำหรับการประกอบพิธีฮัจย์ในปีถัดไป

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการอาจมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ผู้รับใบอนุญาตประกอบ
กิจการตามมาตรา ๕”

(๒) การกำหนดอำนาจในการกำหนดเงื่อนไขของผู้ออกใบอนุญาต

ข้อ .. ..
.....(กำหนดอำนาจในการกำหนดเงื่อนไขของผู้ออกใบอนุญาต).....
.....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๕

“ข้อ ๑๓

ฯลฯ

ฯลฯ

การอนุญาตตามวรรคสามให้มีอายุคราวละไม่เกินห้าปีโดยนำผล
การประเมินความรู้ ความสามารถ และความพร้อมในการจัดทำรายงานการประเมิน
ผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามวรรคหนึ่งมาประกอบการพิจารณาด้วย และจะกำหนด
เงื่อนไขให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติ หรือจะจำกัดขนาดหรือลักษณะของโครงการ กิจการ
หรือการดำเนินการที่ผู้รับใบอนุญาตมีสิทธิในการจัดทำรายงาน การประเมินผลกระทบ
สิ่งแวดล้อมไว้ในใบอนุญาตก็ได้”

(๓) หน้าที่ผู้รับใบอนุญาตในการชำระค่าธรรมเนียม

บางกรณีเมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ผู้รับอนุญาตอาจมีภาระหน้าที่ต้องชำระ
ค่าธรรมเนียมรายปี เนื่องจากกิจการที่ได้รับอนุญาตเป็นกิจการที่ก่อให้เกิดรายได้
จึงมีการเรียกเก็บเงินรายได้ส่วนหนึ่งซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับการเรียกเก็บภาษีอากร

ข้อ .. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต)... ให้คิดเป็น...(การคิด ค่าธรรมเนียม).....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๕

“หมวด ๖
ค่าธรรมเนียม

ข้อ ๒๗ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมิน
ผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้คิดเป็นรายปี ปีละ ๕,๐๐๐ บาท
ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับค่าธรรมเนียมการต่ออายุ
ใบอนุญาต”

(๔) หน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ผู้รับอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย

ข้อ .. ให้ผู้รับอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต)...ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีป้ายแสดงไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย.....

(๒) .....

(๓) .....

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตผลิต นำเข้า ส่งออก จำหน่าย หรือมีไว้
ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ เฉพาะกัญชา พ.ศ. ๒๕๖๔

“ข้อ ๔๖ ให้ผู้รับอนุญาตผลิตยาที่มีกัญชาปรุงผสมอยู่โดยการปรุงยา
สำหรับคนใช้เฉพาะรายปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีป้ายแสดงไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ปรุงยาที่ได้รับ
อนุญาต โดยเป็นป้ายที่ทำจากวัสดุถาวร และมีข้อความเป็นตัวอักษรไทยที่มีขนาดเหมาะสม
ระบุว่าเป็นสถานที่ปรุงยาแสดงเลขที่ใบอนุญาต ชื่อผู้รับอนุญาต และเวลาสิ้นสุดการอนุญาต
ตามใบอนุญาต

“ล๑”

“ล๑”

หมายเหตุ

จะเห็นได้ว่าการอนุญาตบางกรณีจำเป็นต้องกำหนดให้ผู้รับอนุญาตแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยในสถานประกอบการ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถรับรู้และมีความเชื่อมั่นในการประกอบกิจการของผู้รับอนุญาต อย่างไรก็ตาม เนื่องจากปัจจุบันมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดว่า ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ผู้รับอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยให้เป็นสิทธิของผู้รับอนุญาตและหน้าที่ของผู้อนุญาตที่จะดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้รับอนุญาตจะแสดงใบอนุญาตนั้นโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามวิธีการที่ผู้อนุญาตประกาศกำหนดก็ได้ และให้ถือว่า การแสดงเช่นนั้นเป็นการชอบด้วยกฎหมายแล้ว ประกาศดังกล่าว เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและเผยแพร่โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์แล้วให้ใช้บังคับได้

(๒) ผู้อนุญาตต้องเปิดเผยการอนุญาตที่ได้ดำเนินการไปแล้วให้ประชาชนสามารถตรวจสอบผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยสะดวกโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย การเปิดเผยดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีรายการที่ปรากฏอยู่ในใบอนุญาตและต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันตลอดเวลา เพื่อประโยชน์ในการลดภาระของผู้รับอนุญาต วิธีการที่ผู้อนุญาตประกาศกำหนดตาม (๑) จะออกกฎกระทรวงกำหนดให้ต้องทำเป็นรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งก็ได้ ดังนั้น แม้จะมีกฎหมายกำหนดให้ต้องแสดงใบอนุญาตโดยเปิดเผย ณ สถานประกอบการของผู้รับอนุญาตก็ตาม แต่ด้วยเหตุที่มาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดให้เป็นสิทธิของผู้รับอนุญาตจะแสดงใบอนุญาตนั้นโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามวิธีการที่ผู้อนุญาตประกาศกำหนดก็ได้ และให้ถือว่า การแสดงเช่นนั้นเป็นการชอบด้วยกฎหมายแล้ว ผู้รับอนุญาตจึงไม่จำเป็นต้องแสดงใบอนุญาตโดยเปิดเผยในสถานประกอบการแต่อย่างใด

ปัจจุบันหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่ออกใบอนุญาต ได้เริ่มมีการออกกฎเกณฑ์เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕

ตัวอย่าง

“ประกาศกรมที่ดิน
เรื่อง วิธีการแสดงใบอนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์
พ.ศ. ๒๕๖๖

โดยที่มาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ บัญญัติว่า ในกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ผู้รับอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผย ให้เป็นสิทธิของผู้รับอนุญาตที่จะแสดงใบอนุญาตนั้นโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามวิธีการที่ผู้อนุญาตประกาศกำหนดก็ได้ โดยให้ถือว่า การแสดงเช่นนั้นเป็นการชอบด้วยกฎหมายแล้ว สมควรกำหนดวิธีการแสดงใบอนุญาตตามกฎหมายในความรับผิดชอบของกรมที่ดิน โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกและลดภาระแก่ประชาชน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ อธิบดีกรมที่ดินออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในประกาศนี้ “ใบอนุญาต” หมายความว่า เอกสารหลักฐานที่กฎหมายกำหนดให้ต้องแสดงไว้ในที่เปิดเผย ดังต่อไปนี้

(๑) ใบอนุญาตตามความในมาตรา ๙ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (ใบอนุญาตคูตทราย)

(๒) ใบอนุญาตจัดตั้งสำนักงานช่างรังวัดเอกชน ตามกฎหมายว่าด้วยช่างรังวัดเอกชน

(๓) ใบอนุญาตให้ทำการจัดสรรที่ดิน ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรที่ดิน

(๔) ใบแทนใบอนุญาตตาม (๑) (๒) และ (๓)

ข้อ ๓ ผู้รับอนุญาตสามารถเลือกแสดงใบอนุญาตตามข้อ ๒ โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) แสดงเป็นภาพผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

(๒) แสดงเป็นคิวอาร์โค้ดที่อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สามารถสแกนเพื่อเข้าถึงใบอนุญาต ที่เป็นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์หรือภาพทางอิเล็กทรอนิกส์ของใบอนุญาต

(๓) แสดงข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันหรือเว็บไซต์ของผู้รับอนุญาต

ข้อ ๔ การแสดงใบอนุญาตตามข้อ ๓ ต้องมีขนาดของภาพและความละเอียดที่ชัดเจนเพียงพอ รวมทั้งสามารถแสดงให้เห็นข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญของใบอนุญาตได้ครบถ้วน ผู้รับอนุญาตอาจเลือกแสดงภาพใบอนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ณ สถานที่ประกอบกิจการ มากกว่าหนึ่งใบหรือภาพผ่านหน้าจอเดียวกันก็ได้ แต่ต้องมีระยะเวลาแสดงภาพใบอนุญาตแต่ละใบ ไม่น้อยกว่าห้าวินาที

ข้อ ๕ เมื่อผู้รับอนุญาตเลือกแสดงใบอนุญาตโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างใดอย่างหนึ่ง ตามข้อ ๓ แล้ว ผู้รับใบอนุญาตไม่ต้องแสดงใบอนุญาตไว้โดยเปิดเผยตลอดเวลา ณ สถานที่ประกอบกิจการ อีกต่อไป แต่ต้องสามารถแสดงต่อเจ้าพนักงานหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตลอดเวลา เมื่อมีการตรวจสอบ หรือต่อประชาชนที่ขอตรวจดู

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ชยาวุธ จันท
อธิบดีกรมที่ดิน”

ส่วนที่ ๑๓

บทเฉพาะกาล

๑. ความมุ่งหมายของบทเฉพาะกาล

การกำหนดบทเฉพาะกาลในกฎกระทรวงใบอนุญาตมีความมุ่งหมาย ดังต่อไปนี้

ประการที่หนึ่ง การรองรับคำขอตามกฎกระทรวงฉบับเดิมที่อยู่ระหว่างการพิจารณา เพื่อให้การดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งของเอกชนที่มีขึ้นก่อนที่กฎกระทรวงใบอนุญาตใช้บังคับ ให้เป็นการดำเนินการที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎกระทรวงใบอนุญาตต่อไป หรือให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องต่อไปในช่วงที่มีการเริ่มใช้บังคับกฎกระทรวงใบอนุญาต เช่น กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตนำเข้าอาหารสัตว์ ควบคุมเฉพาะ พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้รองรับบรรดาคำขอที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และยังอยู่ระหว่างการพิจารณา ให้ถือว่าเป็นคำขอที่ได้ยื่นตามกฎกระทรวงนี้

ประการที่สอง การรองรับใบอนุญาตที่ออกให้ตามกฎกระทรวงฉบับเดิม ที่มีผลใช้ได้อยู่ก่อนที่กฎกระทรวงใบอนุญาตใช้บังคับ เพื่อให้ใบอนุญาตดังกล่าวที่มีขึ้นก่อนที่กฎกระทรวงใบอนุญาตใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไป เช่น กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตผลิต นำเข้า หรือขายยาหรืออาหารซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๓ กำหนดให้รองรับใบอนุญาตผลิต นำเข้า หรือขายยาหรืออาหารซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์สมุนไพร ที่ออกให้ตามกฎหมายว่าด้วยยาหรือกฎหมายว่าด้วยอาหารก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และยังไม่สิ้นอายุ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าใบอนุญาตนั้น ๆ จะสิ้นอายุ

ประการที่สาม การรองรับให้สามารถดำเนินการบางอย่างได้ในระยะหนึ่ง และในระหว่างนั้นให้มายื่นขอรับใบอนุญาตตามกฎกระทรวงใหม่ภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อรับรองสิทธิประโยชน์ที่บุคคลได้รับมาโดยผลของกฎกระทรวงฉบับเดิมที่ถูกยกเลิกให้คงมีอยู่ต่อไป เช่น กฎกระทรวงการอนุญาตจัดตั้งและเลิกการดำเนินการคลังสินค้า หัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มีนคก และท่าเรือรับอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้รองรับคลังสินค้า หัณฑ์บน คลังสินค้า โรงพักสินค้า ที่มีนคก และท่าเรือรับดำเนินการ อยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงดำเนินการต่อไปได้และให้ถือว่าได้ปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้แล้ว โดยให้ยื่นขอรับใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับ

ประการที่สี่ การกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตตามกฎกระทรวงฉบับเดิมต้องปฏิบัติเพิ่มเติมตามกฎกระทรวงฉบับใหม่ภายในระยะเวลาที่กำหนด เช่น กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต จำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษ ในประเภท ๔ หรือในประเภท ๕ พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดให้ผู้รับอนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๔ หรือผู้รับอนุญาตผลิต จำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ จัดทำป้ายตามข้อ ๕ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับ

๒. แนวทางการเขียนบทเฉพาะกาล

แนวทางในการเขียนบทเฉพาะกาลในกฎกระทรวงแต่ละฉบับอาจแตกต่างกันตามเหตุผลและความจำเป็นในการบังคับใช้กฎกระทรวงเรื่องนั้น ๆ ประกอบกับข้อเท็จจริงที่จะนำมาเขียนเป็นบทเฉพาะกาลมีค่อนข้างมากและแตกต่างกันออกไป จึงทำให้ไม่สามารถกำหนดแนวทางในการกำหนดบทเฉพาะกาลที่แน่นอนตายตัวได้ ดังนั้น การพิจารณาว่าบทบัญญัติของกฎกระทรวงฉบับใดจำเป็นต้องมีบทเฉพาะกาลหรือไม่ จึงขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระของกฎกระทรวงและผลการใช้บังคับของกฎกระทรวงแต่ละฉบับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ของโครงสร้าง กลไก หรือมาตรการทางกฎหมายที่ได้กำหนดในกฎกระทรวงที่จะถูกยกเลิกและที่จะกำหนดขึ้นในร่างกฎกระทรวงที่จะจัดทำขึ้น อย่างไรก็ตาม สามารถสรุปแนวทางในการเขียนบทเฉพาะกาลที่ผู้ร่างกฎหมายต้องพิจารณาหรือควรคำนึงถึงได้ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องพิจารณาก่อนว่าเมื่อร่างกฎกระทรวงมีผลใช้บังคับแล้วจะมีผลทำให้สิทธิหน้าที่ หรือประโยชน์ของบุคคล การปฏิบัติการหรือการดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งสิ้นสุดลงหรือไม่ และหากเห็นว่าสิ่งเหล่านี้จะต้องสิ้นสุดลง แต่ในขณะเดียวกันก็ยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องให้สิ่งเหล่านี้คงมีอยู่ต่อไปเมื่อร่างกฎกระทรวงใช้บังคับหรือมีอยู่ต่อไปชั่วระยะเวลาหนึ่งจนกว่ากลไกหรือมาตรการที่กำหนดขึ้นตามร่างกฎกระทรวงจะเกิดหรือมีขึ้น ย่อมเป็นกรณีที่จะต้องเขียนบทเฉพาะกาลรองรับไว้ และอาจกำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับใหม่ กฎกระทรวงฉบับปรับปรุง หรือกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี

(๒) การพิจารณาเพิ่มบทเฉพาะกาลในร่างกฎกระทรวงต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญของร่างกฎกระทรวงฉบับที่จัดทำขึ้นเสมอ เพื่อมิให้การร่างกฎกระทรวงมีเนื้อหาสาระขัดแย้งกันเองและอาจมีผลทำให้การใช้บังคับกฎกระทรวงไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎกระทรวงได้

(๓) บทเฉพาะกาลจะกำหนดไว้ในส่วนท้ายของกฎกระทรวง หากโครงสร้างของกฎกระทรวงมีการแบ่งเป็นหมวดหมู่ บทเฉพาะกาลจะกำหนดไว้สุดท้ายโดยใช้คำว่า “บทเฉพาะกาล” และไม่ระบุเลขหมวด การที่บทเฉพาะกาลในระบบการร่างกฎหมายไม่กำหนดเป็นเลขหมวดหรือชื่อหมวด เนื่องจากเป็นบทที่ใช้เฉพาะชั่วระยะเวลาหนึ่งเพื่อให้การดำเนินการตามกฎหมายมีความต่อเนื่องกัน ในกรณีที่โครงสร้างของกฎกระทรวงมิได้มีการกำหนดหมวดหมู่ไว้และหากต้องกำหนดบทเฉพาะกาล เนื้อหาของบทเฉพาะกาลจะถูกกำหนดไว้ในข้อท้าย ๆ ของกฎกระทรวงโดยจัดเรียงลำดับไปตามความสำคัญของเรื่องด้วย

(๔) ต้องกำหนดเงื่อนไขหรือเงื่อนไขเวลาสำหรับการใช้บังคับบทเฉพาะกาลด้วย เพราะบทเฉพาะกาลดังกล่าวมีผลใช้บังคับเพียงในช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น การที่ไม่กำหนดเงื่อนไขหรือเงื่อนไขเวลาในบทเฉพาะกาลไว้ อาจทำให้บทเฉพาะกาลนั้นใช้บังคับได้ตลอดไป ในฐานะเป็นบทบังคับเป็นการถาวร สำหรับการกำหนดเงื่อนไขหรือเงื่อนไขเวลาในบทเฉพาะกาลนั้น ควรใช้ถ้อยคำที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า เมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขหรือเงื่อนไขเวลาดังกล่าวแล้ว

จะมีผลทำให้บทเฉพาะกาลนั้นสิ้นสุดลง เช่น “ภายใน...วันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ” “แต่ต้องไม่เกิน...วันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ”

(๕) ในกรณีที่มีการกำหนดบทเฉพาะกาลในกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติม เนื้อหาของบทเฉพาะกาลจะต้องปรากฏอยู่ในกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติมนั้นในลักษณะเป็นบทเอกเทศ มิใช่เป็นการเพิ่มเป็นข้อใหม่ในกฎกระทรวงฉบับแรก

(๖) ในกรณีที่กฎกระทรวงมีการกำหนดชื่อย่อหรือบทนิยามเพื่อให้ถ้อยคำในเนื้อหาของกฎกระทรวงสั้นและกระชับ เช่น คำว่า “ใบอนุญาต” “ผู้อนุญาต” “ผู้ขออนุญาต” หากเนื้อหาของบทเฉพาะกาลจำเป็นต้องกล่าวถึงชื่อย่อหรือบทนิยามดังกล่าว สมควรต้องใช้คำเต็ม เนื่องจากบทเฉพาะกาลเป็นบทเพื่อรองรับการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามบทหลักเท่านั้น และเมื่อกฎกระทรวงฉบับใหม่มีผลเป็นการยกเลิกกฎกระทรวงฉบับเดิมแล้ว ชื่อย่อหรือบทนิยามตามกฎกระทรวงฉบับเดิมน่าจะยกเลิกไปด้วย ดังนั้น การเขียนอ้างอิงถึงถ้อยคำในกฎกระทรวงฉบับเดิมจึงต้องเขียนคำเต็มเพื่อให้เนื้อหาของบทเฉพาะกาลชัดเจนยิ่งขึ้น

(๗) ในกรณีของกฎกระทรวงฉบับแก้ไขเพิ่มเติม หากในเนื้อหาของบทเฉพาะกาลมีการอ้างอิงถึงเลขข้อที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม ควรระบุถ้อยคำว่า “...ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงนี้” ด้วย

(๘) การแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกบทเฉพาะกาลนั้นสามารถกระทำเช่นเดียวกันกับกรณีการแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนอื่นของกฎกระทรวง ซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมบทเฉพาะกาลมีขึ้นได้ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลได้ หรือมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขรายละเอียดหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้หรือขยายระยะเวลาที่กำหนดไว้ในบทเฉพาะกาล ส่วนการยกเลิกบทเฉพาะกาลนั้นอาจเกิดขึ้นได้เนื่องจากหมดความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามบทเฉพาะกาลอีกต่อไป

(๙) กำหนดเวลาในบทเฉพาะกาลเป็นบทบัญญัติเด็ดขาดที่ส่งผลให้บทบัญญัติเดิมสิ้นสุดไปเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่กำหนดไว้เท่านั้น

(๑๐) การเขียนบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับใบอนุญาตในร่างกฎกระทรวงฉบับปรับปรุงนั้นต้องพิจารณาเป็นรายกรณีไปและต้องพิจารณาเนื้อหาของกฎหมายแม่บทและกฎกระทรวงประกอบกัน และในบางกรณีก็มีความจำเป็นในการเขียนรองรับใบอนุญาตที่ได้ออกไปแล้ว เช่น การออกใบอนุญาตที่ไม่มีการกำหนดอายุของใบอนุญาตไว้และในภายหลังได้กำหนดอายุใบอนุญาต จึงต้องมีการเขียนรองรับใบอนุญาตเดิมว่าต้องดำเนินการอย่างไรซึ่งต้องพิจารณาเป็นรายกรณีไป^{๕๓} เช่น กฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับใบอนุญาตผลิต มีไว้ในครอบครองหรือใช้ต้นกำเนิดรังสี วัสดุนิวเคลียร์หรือวัสดุต้นกำลัง หรือพลังงานปรมาณูจากเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณูต้องปฏิบัติ พ.ศ. ....

^{๕๓} บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓๙/๒๕๕๒ วันพฤหัสบดี ที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

๓. รูปแบบการเขียนบทเฉพาะกาล

เนื่องจากการกำหนดบทเฉพาะกาลในกฎกระทรวงแต่ละฉบับมีความหลากหลายของข้อเท็จจริงค่อนข้างมาก รูปแบบการเขียนบทเฉพาะกาลจึงไม่สามารถกำหนดแนวทางในการเขียนบทเฉพาะกาลที่แน่นอนตายตัวได้ แต่จากการศึกษาบทเฉพาะกาลของกฎกระทรวงใบอนุญาตต่าง ๆ ที่ประกาศใช้บังคับ ประกอบกับการวางแผนทางการร่างกฎหมายของสำนักงานฯ แนวทางในการบัญญัติบทเฉพาะกาลอาจแบ่งได้เป็น ๔ กลุ่ม ดังต่อไปนี้

๑. การรองรับคำขอตามกฎกระทรวงฉบับเดิมที่ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา

๒. การรองรับใบอนุญาตที่ออกให้ตามกฎกระทรวงฉบับเดิม

๓. การรองรับให้สามารถดำเนินการบางอย่างได้ในระยะหนึ่งและในระหว่างนั้นให้มายื่นขอรับใบอนุญาตตามกฎกระทรวงใหม่ภายในระยะเวลาที่กำหนด

๔. การกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตตามกฎกระทรวงฉบับเดิมต้องปฏิบัติเพิ่มเติมตามกฎกระทรวงฉบับใหม่ภายในระยะเวลาที่กำหนด

ทั้งนี้ ในแต่ละกลุ่ม มีรูปแบบการเขียนบทเฉพาะกาลและตัวอย่างประกอบดังต่อไปนี้

(๑) บทเฉพาะกาลรองรับคำขอตามกฎกระทรวงฉบับเดิมที่ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา

ข้อ.. คำขออนุญาต/บรรดาคำขอที่ได้ยื่นไว้ตาม...(ชื่อกฎกระทรวงฉบับเดิม)... ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับและยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาให้ถือว่าเป็นคำขอตามกฎกระทรวงนี้โดยอนุโลม ในกรณีที่คำขอดังกล่าวแตกต่างไปจากคำขอตามกฎกระทรวงนี้ ...(ผู้มีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายฉบับใหม่)...มีอำนาจสั่งให้แก้ไขเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นเพื่อให้การเป็นไปตามกฎกระทรวงนี้

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต นำเข้า หรือส่งออกซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑๘ คำขออนุญาตที่ได้ยื่นไว้ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตให้ผลิต นำเข้า หรือส่งออกซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๒ พ.ศ. ๒๕๕๒ ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับและยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของผู้อนุญาต ให้ถือว่าเป็นคำขอตามกฎกระทรวงนี้ ในกรณีที่คำขอดังกล่าวมีข้อความแตกต่างไปจากคำขอตามกฎกระทรวงนี้ ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมหรือให้ส่งเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นเพื่อให้การเป็นไปตามกฎกระทรวงนี้”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตนำเข้าอาหารสัตว์
ควบคุมเฉพาะ พ.ศ. ๒๕๖๒

“ข้อ ๑๒ บรรดาคำขอที่ยื่นไว้ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ
และยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา ให้ถือว่าเป็นคำขอที่ยื่นตามกฎกระทรวงนี้ ในกรณีที่คำขอ
ดังกล่าวมีข้อแตกต่างไปจากคำขอตามกฎกระทรวงนี้ ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งให้ผู้ขออนุญาต
แก้ไขเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น เพื่อให้การเป็นไปตามกฎกระทรวงนี้”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตผลิตอาหารสัตว์
ควบคุมเฉพาะ พ.ศ. ๒๕๖๑

“ข้อ ๑๑ บรรดาคำขอที่ยื่นไว้ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการขออนุญาต
การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตผลิตหรือนำเข้า
ซึ่งอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๓ ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับและยังอยู่ในระหว่าง
การพิจารณาของผู้อนุญาต ให้ถือว่าเป็นคำขอตามกฎกระทรวงนี้โดยอนุโลม ในกรณีที่คำขอ
ดังกล่าวแตกต่างไปจากคำขอตามกฎกระทรวงนี้ ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งให้แก้ไขเพิ่มเติมได้
ตามความจำเป็นเพื่อให้การเป็นไปตามกฎกระทรวงนี้”

(๒) บทเฉพาะกาลรองรับใบอนุญาตที่ออกให้ตามกฎกระทรวงฉบับเดิม

ข้อ .. ใบอนุญาตที่ออกให้ตาม...(ชื่อกฎกระทรวงฉบับเดิม)...ก่อนวันที่
กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าใบอนุญาตนั้นจะสิ้นอายุ/จนกว่าจะเลิก
ประกอบกิจการ

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตผลิต นำเข้า หรือขาย
ผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๓

“ข้อ ๑๕ ใบอนุญาตผลิต นำเข้า หรือขายยาหรืออาหารซึ่งเป็น
ผลิตภัณฑ์สมุนไพร ที่ออกให้ตามกฎหมายว่าด้วยยาหรือกฎหมายว่าด้วยอาหารก่อนวันที่
กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับและยังไม่สิ้นอายุ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าใบอนุญาตนั้น ๆ จะสิ้นอายุ”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการออกใบอนุญาตผลิตอาหารสัตว์
ควบคุมเฉพาะ พ.ศ. ๒๕๖๑

“ข้อ ๑๒ ใบอนุญาตผลิตอาหารสัตว์ที่ออกให้ตามกฎกระทรวงว่าด้วย
การขออนุญาต การออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาต
ผลิตหรือนำเข้าซึ่งอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๓ ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยังใช้ได้ต่อไป
จนกว่าจะสิ้นอายุ”

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตทำไม้หวงห้าม พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๑๕ บรรดาใบอนุญาตทำไม้ที่ออกให้ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๔ (พ.ศ. ๒๕๑๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ว่าด้วยการทำไม้หวงห้าม ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าใบอนุญาตนั้นจะสิ้นอายุ”

(๓) บทเฉพาะกาลรองรับให้สามารถดำเนินการบางอย่างได้ในระยะหนึ่ง และในระหว่างนั้นให้มายื่นขอรับใบอนุญาตตามกฎกระทรวงใหม่ภายในระยะเวลาที่กำหนด

ข้อ .....(การดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎกระทรวงฉบับเดิม)...
อยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงดำเนินการต่อไปได้และให้ถือว่าได้ปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้แล้ว โดยให้ยื่นขอรับใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตภายใน...(ระยะเวลาดำเนินการ)...วันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับ

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการอนุญาตประกอบกิจการในเขตปลอดอากร พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๑๓ ผู้ประกอบกิจการในเขตปลอดอากรที่ดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงดำเนินการต่อไปได้และให้ถือว่าได้ปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้แล้ว โดยให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับ”

- กฎกระทรวงการอนุญาตจัดตั้งและการเลิกดำเนินการเขตปลอดอากร พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๒๔ เขตปลอดอากรที่ดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงดำเนินการต่อไปได้และให้ถือว่าได้ปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้แล้ว โดยให้ยื่นขอรับใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับ”

- กฎกระทรวงการอนุญาตจัดตั้งและเลิกการดำเนินการคลังสินค้าทัณฑ์บน โรงพักสินค้า ที่มั่นคง และท่าเรือรับอนุญาต พ.ศ. ๒๕๖๐

“ข้อ ๑๙ คลังสินค้าทัณฑ์บน คลังสินค้า โรงพักสินค้า ที่มั่นคง และท่าเรือรับอนุญาตที่ดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงดำเนินการต่อไปได้และให้ถือว่าได้ปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้แล้ว โดยให้ยื่นขอรับใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้มีผลใช้บังคับ”

(๔) บทเฉพาะกาลกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตตามกฎหมายฉบับเดิม
ต้องปฏิบัติเพิ่มเติมตามกฎหมายฉบับใหม่ภายในระยะเวลาที่กำหนด

ข้อ .. ให้ผู้รับอนุญาต/ผู้รับใบอนุญาต...(ใบอนุญาตตามกฎหมายฉบับเดิม)... (ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กฎหมายฉบับใหม่ประสงค์ให้ดำเนินการ)... ภายใน...(ระยะเวลาดำเนินการ)... นับแต่วันที่กฎหมายนี้ใช้บังคับ

ตัวอย่าง

- กฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตผลิต จำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๔ หรือในประเภท ๕ พ.ศ. ๒๕๕๙

“ข้อ ๑๑ ให้ผู้รับอนุญาตมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๔ หรือผู้รับอนุญาตผลิต จำหน่าย นำเข้า ส่งออก หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ จัดทำปายตามข้อ ๕ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎหมายนี้มีผลใช้บังคับ”

- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการผลิตยาแผนปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๔๖

“ข้อ ๑๕ ให้ผู้รับอนุญาตผลิตยาแผนปัจจุบันซึ่งได้รับอนุญาตก่อนกฎหมายนี้ใช้บังคับ ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎหมายนี้ใช้บังคับ”

- กฎกระทรวง (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕

“ข้อ ๒๕ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการเกี่ยวกับวัตถุอันตรายก่อนวันที่กฎหมายนี้ใช้บังคับซึ่งมีสถานที่ผลิตหรือสถานที่เก็บรักษาวัตถุอันตรายไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ ๔ ข้อ ๕ ข้อ ๖ หรือข้อ ๙ แห่งกฎหมายนี้ หรือประกาศตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขปรับปรุงสถานที่ผลิตหรือสถานที่เก็บรักษาวัตถุอันตราย แล้วแต่กรณี ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามกฎหมายนี้ภายในระยะเวลา ๕ ปี นับแต่วันที่กฎหมายนี้ใช้บังคับ”

บทที่ ๓

โครงสร้างกฎกระทรวงใบอนุญาต

บทที่ ๓ โครงสร้างกฎกระทรวงใบอนุญาต

ในบทนี้มีเนื้อหาเป็นการอธิบายเกี่ยวกับโครงสร้างและรูปแบบของกฎหมายระดับกฎกระทรวงเกี่ยวกับกฎกระทรวงใบอนุญาต โดยในการยกร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตมีหลักสำคัญในตัวกฎกระทรวงใบอนุญาตที่ผู้ร่างกฎหมายต้องพิจารณาหรืออาจจะต้องกำหนดไว้ในร่างกฎกระทรวงใบอนุญาตที่จัดทำขึ้น รวม ๑๐ เรื่อง ดังนี้

(๑) บันทึกหลักการและเหตุผล เพื่อเป็นการแสดงขอบเขตและเจตนารมณ์ของกฎกระทรวง

(๒) ชื่อร่างกฎกระทรวง จะปรากฏอยู่ส่วนบนสุด เพื่อให้ทราบว่ากฎกระทรวงมีเนื้อหาหรือสาระที่จะใช้บังคับแก่เรื่องใด โดยกฎกระทรวงจะไม่มีข้อกำหนดชื่อดังเช่นร่างพระราชบัญญัติและร่างพระราชกฤษฎีกาที่มีมาตรากำหนดชื่อไว้ด้วย

(๓) บทอาศัยอำนาจ เพื่อให้ทราบว่ากฎหมายใดให้อำนาจในการออกกฎกระทรวง

(๔) วันใช้บังคับกฎกระทรวง สำหรับกรณีที่ผู้ร่างกฎกระทรวงประสงค์จะกำหนดวันใช้บังคับไว้ เช่น “ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ..... พ.ศ. .... เป็นต้นไป” “ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด.....วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป” แต่โดยทั่วไปกฎหมายแม่บทจะบัญญัติให้อำนาจรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวง และในวรรคสองของมาตราการรักษาจะบัญญัติไว้ด้วยว่า “เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้” ทั้งนี้ หากผู้ร่างกฎกระทรวงไม่มีความประสงค์ให้มีวันใช้บังคับที่แตกต่างออกไป ก็ไม่ต้องมีข้อที่เป็นการกำหนดวันใช้บังคับเป็นพิเศษ ซึ่งที่ประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๑๕/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๙ ได้มีมติกำหนดแนวทางไว้ว่า หากกฎหมายแม่บทมีบทบัญญัติที่กำหนดวันใช้บังคับไว้แล้ว และกฎกระทรวงไม่ได้มีความมุ่งหมายพิเศษที่จะกำหนดวันใช้บังคับให้แตกต่างจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายแม่บท กฎกระทรวงนั้นก็ไม่ต้องมีข้อที่กำหนดวันใช้บังคับ

(๕) บทยกเลิกกฎกระทรวง เพื่อระบุว่ากฎกระทรวงฉบับใดจะไม่ให้มีผลใช้บังคับต่อไป

(๖) บทนิยาม เพื่อกำหนดความหมายของถ้อยคำหรือข้อความในกฎกระทรวง

(๗) เนื้อหาของกฎกระทรวง

๑) การขอและการออกใบอนุญาต มีเนื้อหาเกี่ยวกับกรณีผู้ประสงค์จะขอรับใบอนุญาตในเรื่องประเภทผู้ขอรับใบอนุญาต คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามผู้ขอรับใบอนุญาต (เฉพาะกรณีที่กฎหมายแม่บทกำหนดให้สามารถกำหนดคุณสมบัติในกฎกระทรวงได้) กรณีเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอรับใบอนุญาตในเรื่องเอกสารหรือหลักฐานกำหนดตามประเภทผู้ประสงค์ขอรับใบอนุญาต การไม่กำหนดให้ยื่นเอกสารหรือหลักฐานความยินยอมในการเปิดเผยข้อมูล กรณีการยื่นคำขอในเรื่องแบบคำขอ สถานที่รับคำขอ วิธีการยื่นคำขอ กรณีการตรวจสอบคำขอในเรื่องเจ้าหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของคำขอ การจำหน่ายเรื่อง การอุทธรณ์ กรณีใบรับคำขอในเรื่องเจ้าหน้าที่ออกใบรับคำขอ แบบใบรับคำขอ กรณีการพิจารณาคำขอของผู้อนุญาตในเรื่องการพิจารณา

อนุญาตหรือไม่อนุญาต การพิจารณาไม่แล้วเสร็จ การผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการมาก่อน กรณีเงื่อนไขการพิจารณาออกใบอนุญาตในเรื่องผู้ขอรับใบอนุญาตต้องดำเนินการเรื่องใดก่อน กรณีการแจ้งผลการพิจารณาในเรื่องวิธีการและระยะเวลาในการแจ้งผลการพิจารณา การแจ้งสิทธิอุทธรณ์ วิธีการและระยะเวลายื่นอุทธรณ์ กรณีการรับใบอนุญาตในเรื่องการชำระค่าธรรมเนียม การวางหลักประกัน วิธีการรับใบอนุญาต การไม่ชำระค่าธรรมเนียมและการจำหน่ายออกจากสารบบ กรณีแบบใบอนุญาตท้ายกฎกระทรวง และกรณีอายุของใบอนุญาต

๒) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต มีเนื้อหาเกี่ยวกับกรณีผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงเอง กรณีผู้อนุญาตเรียกให้ผู้รับใบอนุญาตนำใบอนุญาตมาแก้ไขเปลี่ยนแปลง กรณียื่นคำขอแก้ไขและส่งใบอนุญาตให้ผู้อนุญาตภายในระยะเวลาที่กำหนดนับแต่มีเหตุที่ต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลง และกรณีผู้อนุญาตต้องดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด

๓) การโอนใบอนุญาต มีเนื้อหาเกี่ยวกับกรณีผู้รับใบอนุญาตและผู้รับโอนยื่นคำขอโอนและรับโอน กรณีแบบคำขอโอนพร้อมเอกสารและหลักฐาน กรณีการยื่นคำขอต่อผู้อนุญาตโดยใช้วิธีการอย่างเดียวกันกับการยื่นขอรับใบอนุญาตโดยอัตโนมัติ กรณีเอกสารและหลักฐานของผู้โอนและผู้รับโอน กรณีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้รับโอน (เฉพาะกรณีที่กฎหมายแม่บทกำหนดให้สามารถกำหนดคุณสมบัติในกฎกระทรวงได้) และกรณีการพิจารณาโอนใบอนุญาต

๔) การต่ออายุใบอนุญาต มีเนื้อหาเกี่ยวกับกรณีผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอต่ออายุก่อนใบอนุญาตหมดอายุ กรณีแบบคำขอต่ออายุ กรณีเอกสารและหลักฐานประกอบคำขอ กรณีการพิจารณาต่ออายุใบอนุญาต กรณีการออกใบอนุญาต และกรณีการชำระค่าธรรมเนียมแทนการต่ออายุใบอนุญาต

๕) ใบแทนใบอนุญาต มีเนื้อหาเกี่ยวกับกรณีเหตุในการขอรับใบแทนใบอนุญาต กรณีผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาต กรณีแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต กรณีเอกสารและหลักฐานชำระหรือสูญหาย กรณีการออกใบอนุญาตใหม่ และกรณีการออกใบอนุญาตทางอิเล็กทรอนิกส์

๖) หน้าที่ผู้รับใบอนุญาต มีเนื้อหาเกี่ยวกับกรณีการปฏิบัติตามเงื่อนไขในใบอนุญาตกรณีแจ้งเหตุหรือรายงานการปฏิบัติตามใบอนุญาต กรณีการเลิกประกอบกิจการหรือพักการประกอบกิจการชั่วคราว กรณีการแสดงใบอนุญาตในสถานที่ประกอบกิจการ และกรณีการชำระค่าธรรมเนียมรายปี

(๘) บทเฉพาะกาล เพื่อรองรับการดำเนินการใด ๆ หรือผลกระทบบางประการที่เกิดขึ้นก่อนที่กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับ มีเนื้อหาเกี่ยวกับ กรณีการรองรับคำขอที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของผู้ขอใบอนุญาต กรณีการรองรับใบอนุญาตที่ใช้อยู่ กรณีการรองรับให้ดำเนินการบางอย่างไปได้ในระยะเวลาหนึ่ง และกรณีกำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตเดิมต้องปฏิบัติเรื่องใดเพิ่มเติมตามกฎกระทรวงใหม่

(๙) แบบคำขออนุญาตทำกฎกระทรวง เพื่อกำหนดรายละเอียดของแบบคำขอในแต่ละเรื่อง เช่น การเปลี่ยนแปลงรายละเอียด การต่ออายุ ใบแทนใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต ซึ่งเนื้อหาของคำขอจะเป็นไปตามเนื้อหาของกฎกระทรวงแต่ละฉบับ

(๑๐) หมวดหมู่กฎกระทรวง เพื่อจัดแยกเนื้อหาของกฎกระทรวงตามลำดับความสำคัญเป็นกลุ่ม ๆ โดยมุ่งหมายให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ

ทั้งนี้ โดยมีการจัดเรียงลำดับบทบัญญัติดังกล่าวในโครงสร้างทั่วไปของร่างกฎกระทรวงใบอนุญาต ดังต่อไปนี้

- บันทึกหลักการและเหตุผล

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างกฎกระทรวง.....
พ.ศ. ....

หลักการ

กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข.....

เหตุผล

โดยที่/เนื่องจาก.....

จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

- ตัวร่างกฎกระทรวงใบอนุญาต

ร่าง
กฎกระทรวง

.....
พ.ศ. ....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา .. มาตรา .. และมาตรา ..
แห่งพระราชบัญญัติ..... พ.ศ. .... นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
.....ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับ.....

ข้อ ๒ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวง.....

(๒) กฎกระทรวง.....

(๓) กฎกระทรวง.....

ข้อ ๓ ในกฎกระทรวงนี้

“.....” หมายความว่า .....

“.....” หมายความว่า .....

“.....” หมายความว่า .....

ข้อ .. ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาต
ต่อ...(เช่น อธิบดี เลขาธิการ ผู้อำนวยการ)... พร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐาน
ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลธรรมดา

(ก) .....

(ข) .....

(ค) .....

(๒) ห้างหุ้นส่วนสามัญ

(ก) .....

(ข) .....

(ค) .....

(๓) นิติบุคคล

(ก) .....

(ข) .....

(ค) .....

ข้อ .. ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต (ถ้ามี))...ต้องมีคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) .....
- (๒) .....
- (๓) .....

ข้อ .. การยื่นคำขอหรือการติดต่อใด ๆ และการออกเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ตามกฎกระทรวงนี้ ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์

หรือ

ข้อ .. การยื่นคำขอ..... ให้ยื่นคำขอต่อ...(เช่น อธิบดี/ผู้อำนวยการ)... โดยจะยื่นโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือยื่นเป็นเอกสารก็ได้ ในกรณีที่ยื่นเป็นเอกสาร ให้ยื่น ณ สถานที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) .....
- (๒) .....
- (๓) .....

(๔) สถานที่อื่นตามที่...(เช่น อธิบดี/ผู้อำนวยการ)...กำหนด โดยคำนึงถึงการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเป็นสำคัญ

ในกรณีที่ยื่นคำขอ.....โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ยื่นตามที่อยู่ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่ง หรือช่องทางอิเล็กทรอนิกส์อื่นที่หน่วยงานของรัฐนั้นกำหนด และให้นำส่งข้อมูลและหลักฐานตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงนี้ ในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่... (เช่น อธิบดี/ผู้อำนวยการ)... กำหนดซึ่งต้องเป็นไปเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

ข้อ .. เมื่อได้รับคำขอรับใบอนุญาต ให้...(เช่น ผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมาย)... ตรวจสอบคำขอรับใบอนุญาต ข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ ถ้าถูกต้องครบถ้วน ให้ออกใบรับตามแบบที่...(เช่น อธิบดี)...กำหนดให้แก่...(ผู้ขออนุญาต/ผู้ยื่นคำขอ)...แต่หากคำขอไม่ถูกต้องหรือยังขาดข้อมูล เอกสารหรือหลักฐานใดให้แจ้งให้...(ผู้ขออนุญาต/ผู้ยื่นคำขอ)...ทราบทันที ถ้าเป็นกรณีที่สามารแก้ไขหรือเพิ่มเติมได้ในขณะนั้น ให้แจ้งให้...(ผู้ขออนุญาต/ผู้ยื่นคำขอ)...ดำเนินการแก้ไขหรือส่งข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานเพิ่มเติมให้ครบถ้วน ถ้าเป็นกรณีที่ไมอาจดำเนินการได้ในขณะนั้นให้บันทึกความบกพร่องและรายการข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานที่ต้องยื่นเพิ่มเติม พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาที่ผู้ยื่นคำขอจะต้องดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเพิ่มเติมไว้ในบันทึกดังกล่าวด้วยแล้วแจ้งให้...(ผู้ขออนุญาต/ผู้ยื่นคำขอ)...ทราบ ในกรณีการยื่นคำขออนุญาตมิได้กระทำด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ให้...(ผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมาย)...และผู้ยื่นคำขอ ลงนามไว้ในบันทึกนั้นไว้ด้วย

ในกรณีที่...(ผู้ขออนุญาต/ยื่นคำขอ)...ไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอหรือไม่ส่งข้อมูลเอกสาร หรือหลักฐานให้ถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลาที่...(ผู้ซึ่งผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่มอบหมาย)...กำหนด ให้ถือว่า...(ผู้ขออนุญาต/ผู้ยื่นคำขอ)...ไม่ประสงค์จะดำเนินการต่อไป และให้...(ผู้อนุญาต/พนักงานเจ้าหน้าที่)...จำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ

ข้อ .. ในกรณีที่คำขอรับใบอนุญาต... (ชื่อใบอนุญาต)... และเอกสารและหลักฐานถูกต้องและครบถ้วน ให้...(ผู้อนุญาต)...แจ้งคำสั่งอนุญาตไปยังผู้ขอรับใบอนุญาตภายใน...(ระบุจำนวนวัน)...วันนับแต่วันที่ได้รับคำขอรับใบอนุญาต พร้อมทั้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต)...และวางหลักประกันภายใน...(ระบุจำนวนวัน)...วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งดังกล่าว

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมและวางหลักประกันภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้...(ผู้อนุญาต)...ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตภายใน....วันนับแต่วันที่ได้รับชำระค่าธรรมเนียม แต่หากผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตหรือไม่วางหลักประกันให้ครบถ้วนภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ขอรับใบอนุญาตไม่ประสงค์จะรับใบอนุญาต และให้...(ผู้อนุญาต)...จำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ

ในกรณีที่...(ผู้อนุญาต)...มีคำสั่งไม่อนุญาต ให้...(ผู้อนุญาต)...แจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบ พร้อมด้วยเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ภายใน...(ระบุจำนวนวัน)...วันนับแต่วันที่มิคำสั่งไม่อนุญาต

ข้อ .. การพิจารณา...(ระบุอนุญาต/ออกใบอนุญาต/ให้ความยินยอมหรืออนุญาต)... (ระบุวัตถุประสงค์/กิจการ)...ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- (๑) .....(ระบุรายละเอียด).....
- (๒) .....(ระบุรายละเอียด).....
- (๓) .....(ระบุรายละเอียด).....
- (๔) .....(ระบุรายละเอียด).....

ข้อ .. ในการอนุญาต..... (ผู้อนุญาต)...อาจกำหนด.....
.....ในการอนุญาตตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังต่อไปนี้

- (๑) .....
- (๒) .....
- (๓) .....

ข้อ .. ให้ผู้รับอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต)...ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) .....
- (๒) .....
- (๓) .....

ข้อ .. ใบอนุญาต...(ชื่อใบอนุญาต)... ให้มีอายุ...(กำหนดระยะเวลา)...ปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

ข้อ .. ผู้รับใบอนุญาตที่ประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตต่อ...(ผู้อนุญาต)... พร้อมด้วย..... และเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอต่ออายุใบอนุญาต ภายใน.....วันก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ

เมื่อได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการต่อไปได้จนกว่า...(ผู้อนุญาต)... จะมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

ให้นำความในข้อ .. ข้อ .. และข้อ .. มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

ข้อ .. ผู้รับใบอนุญาตซึ่งประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต/ที่ได้รับอนุญาตในใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการดังกล่าวต่อ...(ผู้อนุญาต).... พร้อมด้วยข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับรายการในใบอนุญาตที่ประสงค์จะแก้ไขเปลี่ยนแปลง และข้อมูล เอกสาร หรือหลักฐานอื่นตามที่กำหนดไว้ในแบบคำขอแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต

ให้นำความในข้อ .. และข้อ .. มาใช้บังคับแก่การพิจารณาคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาตและการอนุญาตให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม

ข้อ .. ในกรณีที่ใบอนุญาตชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อ...(ผู้อนุญาต)... พร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต ภายใน.....วันนับแต่วันที่ได้รับทราบถึงการชำรุดในสาระสำคัญ สูญหาย หรือถูกทำลาย

ให้นำความในข้อ .. มาใช้บังคับแก่การขอรับใบแทนใบอนุญาตด้วยโดยอนุโลม

ใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง ให้ใช้แบบใบอนุญาตหรือแบบใบรับรอง แล้วแต่กรณี โดยประทับตราสีแดงคำว่า “ใบแทน” กำกับไว้ด้วย และให้มีวัน เดือน ปีที่ออกใบแทน พร้อมทั้งลงลายมือชื่อเจ้าพนักงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงาน

ข้อ .. ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดประสงค์จะโอนกิจการตามที่ได้รับอนุญาต
ให้แก่บุคคลอื่น ให้ผู้รับใบอนุญาตและผู้ขอรับโอนใบอนุญาตยื่นคำขอโอนใบอนุญาต
...(ตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด)... พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่ระบุไว้
ในแบบดังกล่าว

ข้อ .. คำขอรับใบอนุญาต หนังสือแจ้ง ใบอนุญาต คำขอต่ออายุใบอนุญาต
คำขอโอนใบอนุญาต และคำขอรับใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามแบบที่...(ผู้อนุญาต)...
ประกาศกำหนด

ข้อ.. คำขออนุญาต/บรรดาคำขอที่ได้ยื่นไว้ตาม...(ชื่อกฎกระทรวง
ฉบับเดิม)... ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับและยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา
ให้ถือว่าเป็นคำขอตามกฎกระทรวงนี้โดยอนุโลม ในกรณีที่คำขอดังกล่าวแตกต่างไปจาก
คำขอตามกฎกระทรวงนี้ ...(ผู้มีอำนาจอนุญาตตามกฎหมายฉบับใหม่)...มีอำนาจสั่งให้
แก้ไขเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นเพื่อให้การเป็นไปตามกฎกระทรวงนี้

ข้อ .. ใบอนุญาตที่ออกให้ตาม...(ชื่อกฎกระทรวงฉบับเดิม)...ก่อนวันที่
กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าใบอนุญาตนั้นจะสิ้นอายุ/จนกว่าจะเลิก
ประกอบกิจการ

ให้ไว้ ณ วันที่

พ.ศ. ....

นายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....

- แบบใบอนุญาตท้ายกฎกระทรวง

คำขอรับใบอนุญาต

คำขอรับใบอนุญาต (ชื่อกิจการ)	
เขียนที่	
วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ.	
๑. รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ขอรับใบอนุญาต	
☐ กรณีผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นบุคคลธรรมดา	
ชื่อ - สกุล	
เกิดวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .... อายุ ..... ปี สัญชาติ	
ศาสนา ..... อยู่บ้านเลขที่ ..... ตรอก/ซอย	
ถนน ..... หมู่ที่ ..... ตำบล/แขวง	
อำเภอ/เขต ..... จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์	
โทรศัพท์ ..... โทรสาร	
☐ กรณีผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นนิติบุคคล	
ข้าพเจ้า ☐ นิติบุคคล ประเภท	
จดทะเบียนเมื่อ ..... เลขทะเบียน	
ชื่อภาษาไทย	
(English Name)	
สถานประกอบกิจการตั้งอยู่เลขที่ ..... อาคาร ..... ชั้น	
ตรอก/ซอย ..... ถนน ..... หมู่ที่	
ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต ..... จังหวัด	
รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... โทรสาร	
โดยมี (คำนำหน้า) ..... (ชื่อ) ..... (นามสกุล)	
ตำแหน่ง ..... อายุ ..... ปี อาชีพ	
..... อยู่บ้านเลขที่ ..... ตรอก/ซอย ..... ถนน	
หมู่ที่ ..... ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต	
จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... โทรสาร	
เป็นผู้มีอำนาจลงชื่อแทนนิติบุคคลผู้ขออนุญาต	
๒. ยื่นคำขอต่อ ..... เพื่อขอรับใบอนุญาตเป็น	
ผู้ประกอบการ	
☐ (กิจการที่ประสงค์จะดำเนินการ)	
☐ (กิจการที่ประสงค์จะดำเนินการ)	

คำขอรับ
ใบอนุญาต

โดยมีสถานที่ทำการ คือ ..... ตั้งอยู่เลขที่ .....
ตรอก/ซอย ..... ถนน ..... หมู่ที่ ..... ตำบล/แขวง .....
อำเภอ/เขต ..... จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ .....
โทรสาร .....

๓. พร้อมกับคำขอนี้ ข้าพเจ้าได้แนบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ มาด้วยแล้ว คือ

☐ กรณีบุคคลธรรมดา

☐ สำเนาหนังสือ .....

☐ สำเนาเอกสาร .....

☐ กรณีนิติบุคคล

☐ สำเนาหนังสือ .....

☐ สำเนาเอกสาร .....

๔. เอกสารอื่น ๆ

☐ รายชื่อเอกสารอื่น

(ลายมือชื่อ) ..... ผู้ขอรับใบอนุญาต
(.....)
ตำแหน่ง .....

ความเห็นของผู้มีอำนาจลงนามหรือผู้ซึ่งผู้มีอำนาจลงนาม (หน่วยงาน) มอบหมาย

- เงื่อนไขตาม ..... ☐ เป็นไปตาม .....
☐ ไม่เป็นไปตาม .....
โดย .....
.....
.....

- เอกสารและหลักฐาน ☐ ครบถ้วน/ถูกต้อง
☐ ไม่ครบถ้วน/ไม่ถูกต้อง
โดย .....
.....
.....

(ลงชื่อ) .....
(.....)
ตำแหน่ง .....

ผลการพิจารณาของ (หน่วยงาน) มีมติในการประชุมครั้งที่ .....
เมื่อวันที่ .....

☐ อนุญาตให้ประกอบกิจการ

☐ ไม่อนุญาตให้ประกอบกิจการด้วยเหตุ .....

(ลงชื่อ) .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

คำสั่งของผู้มีอำนาจลงนาม (หน่วยงาน)

☐ ลงนามในใบอนุญาต ☐ แบบ ..... ☐ แบบ ..... ☐ แบบ .....

☐ ลงนามในหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาต พร้อมเหตุผล .....

(ลงชื่อ) .....

(.....)

ผู้มีอำนาจลงนาม (หน่วยงาน)

คำขอต่ออายุใบอนุญาต

คำขอต่ออายุ ใบอนุญาต

คำขอต่ออายุใบอนุญาต (ชื่อกิจการ) .....

เขียนที่ .....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

๑. ข้าพเจ้า ..... (ชื่อเจ้าของกิจการ
หรือตัวแทนเจ้าของกิจการ)

☐ เป็นบุคคลธรรมดา เลขประจำตัวประชาชน .....
อยู่บ้านเลขที่ ..... ตรอก/ซอย ..... ถนน ..... หมู่ที่ .....
ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต ..... จังหวัด .....
รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... โทรสาร .....

☐ เป็นนิติบุคคลประเภท ..... จดทะเบียนเมื่อ .....
เลขทะเบียน ..... มีสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ ..... ตรอก/ซอย .....
ถนน ..... หมู่ที่ ..... ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต .....
จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... โทรสาร .....
โดยมี ..... เป็นผู้มีอำนาจลงชื่อแทนนิติบุคคลผู้ขออนุญาต
อยู่บ้านเลขที่ ..... ตรอก/ซอย ..... ถนน ..... หมู่ที่ .....
ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต ..... จังหวัด .....
รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... โทรสาร .....

๒. ข้าพเจ้าเป็นผู้ได้รับอนุญาตประกอบกิจการ (ชื่อกิจการ) .....
ตามใบอนุญาตที่ ..... ออกให้เมื่อวันที่ ..... เดือน .....
พ.ศ. .... และใบอนุญาตจะสิ้นอายุวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .... โดยมี
(ชื่อกิจการ) ตั้งอยู่เลขที่ ..... ตรอก/ซอย ..... ถนน .....
หมู่ที่ ..... ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต ..... จังหวัด .....
รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... โทรสาร .....

๓. ข้าพเจ้ามีความประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต (ชื่อกิจการ)

☐ ประเภทกิจการ

☐ ประเภทกิจการ

☐ ประเภทกิจการ

๔. พร้อมกับคำขอนี้ ข้าพเจ้าได้ส่งมอบเอกสารและหลักฐานดังต่อไปนี้
มาประกอบการพิจารณาด้วย

(๑) สำเนาเอกสาร .....

(๒) หนังสือ .....

(๓) ใบอนุญาต .....

(๔) หนังสือแสดงความยินยอม .....

(๕) หนังสือรับรอง .....

(๖) เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี)

.....

.....

(ลายมือชื่อ) ..... ผู้ขออนุญาต
(.....)

บันทึกของเจ้าหน้าที่

แจ้งให้ผู้ขออนุญาตทราบว่า จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตภายในวันที่ .....
เดือน ..... พ.ศ. ....

ผู้ขออนุญาตได้ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต เป็นเงิน ..... บาท
..... สตางค์ และค่าธรรมเนียม (กิจการที่ขออนุญาต) ..... เป็นเงิน
..... บาท ..... สตางค์ รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน ..... บาท ..... สตางค์
(.....) ตามใบเสร็จรับเงินเล่มที่ .....
เลขที่ ..... ลงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต

ความเห็นที่ไม่อนุญาต .....

.....

.....

.....

ออกใบอนุญาตแล้ว เล่มที่ ..... ฉบับที่ ..... ลงวันที่ .....
เดือน ..... พ.ศ. ....

(ลายมือชื่อ) .....
(.....)

ตำแหน่ง .....

เจ้าพนักงานท้องถิ่น

วันที่ .....

คำขอรับใบอนุญาต

คำขอใบอนุญาต (ชื่อกิจการ)	
เขียนที่	
วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ.	
๑. ข้าพเจ้า	☐ ผู้ได้รับ
ใบอนุญาต ☐ ผู้ได้รับใบรับรอง	
☐ เป็นบุคคลธรรมดา เลขประจำตัวประชาชน	
อยู่บ้านเลขที่ ..... ตรอก/ซอย ..... ถนน ..... หมู่ที่	
ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต ..... จังหวัด	
รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... โทรสาร	
☐ เป็นนิติบุคคลประเภท ..... จดทะเบียนเมื่อ	
เลขทะเบียน ..... มีสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ ..... ตรอก/ซอย	
ถนน ..... หมู่ที่ ..... ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต	
จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... โทรสาร	
โดยมี ..... เป็นผู้มิอำนาจลงชื่อแทนนิติบุคคลผู้ขออนุญาต	
อยู่บ้านเลขที่ ..... ตรอก/ซอย ..... ถนน ..... หมู่ที่	
ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต ..... จังหวัด	
รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... โทรสาร	
๒. ข้าพเจ้าเป็นผู้ได้รับอนุญาตประกอบกิจการ (ชื่อกิจการ)	
ตามใบอนุญาตที่ ..... ออกให้เมื่อวันที่ ..... เดือน	
พ.ศ. .... และใบอนุญาตจะสิ้นอายุวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ.	
โดยมี (ชื่อกิจการ) ..... ตั้งอยู่เลขที่ ..... ตรอก/ซอย	
ถนน ..... หมู่ที่ ..... ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต	
จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์	
โทรสาร	
๓. ข้าพเจ้ามีความประสงค์ขอรับ ☐ ใบแทนใบอนุญาต ☐ ใบแทน	
ใบรับรอง	
๔. เหตุที่ขอใบแทนใบอนุญาต/ใบรับรองดังกล่าว เนื่องจาก	
๕. พร้อมกับคำขอนี้ ข้าพเจ้าได้ส่งมอบเอกสารและหลักฐานดังต่อไปนี้	
มาประกอบการพิจารณาด้วย	
(๑) รายชื่อเอกสาร	
(๒) รายชื่อเอกสาร	
(๓) รายชื่อเอกสาร	

คำขอรับ
ใบแทน
ใบอนุญาต

- (๔) รายชื่อเอกสาร
(๕) รายชื่อเอกสาร
(๖) รายชื่อเอกสาร

(ลายมือชื่อ) ..... ผู้ยื่นคำขอ
(.....)

บันทึกของเจ้าหน้าที่

แจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาต/ใบแทนใบรับรองทราบว่าจะอนุญาต
หรือไม่อนุญาตภายในวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ผู้ขอรับใบอนุญาต/ใบแทนใบรับรองได้ชำระค่าธรรมเนียมใบแทน
ใบอนุญาต/ใบแทนใบรับรอง เป็นเงิน ..... บาท ..... สตางค์
(.....) ตามใบเสร็จรับเงินเล่มที่ .....
เลขที่ ..... ลงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต

ความเห็นที่ไม่อนุญาต .....

.....
.....
.....

ออกใบอนุญาตแล้ว เล่มที่ ..... ฉบับที่ ..... ลงวันที่ .....
เดือน ..... พ.ศ. ....

(ลายมือชื่อ) .....
(.....)

ตำแหน่ง .....

เจ้าพนักงานท้องถิ่น

วันที่ .....

คำขออนุญาตเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต

คำขออนุญาต
เปลี่ยนแปลง
รายการ
ในใบอนุญาต

คำขออนุญาตเปลี่ยนแปลงรายการ (ชื่อกิจการ)

เขียนที่ .....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

๑. รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ขออนุญาต

ข้าพเจ้า ..... เจ้าของกิจการหรือตัวแทนเจ้าของกิจการ

☐ เป็นบุคคลธรรมดา เลขประจำตัวประชาชน .....

อยู่บ้านเลขที่ ..... ตรอก/ซอย ..... ถนน ..... หมู่ที่ .....

ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต ..... จังหวัด .....

รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... โทรสาร .....

☐ เป็นนิติบุคคลประเภท ..... จดทะเบียนเมื่อ .....

เลขทะเบียน ..... มีสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ ..... ตรอก/ซอย .....

ถนน ..... หมู่ที่ ..... ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต .....

จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... โทรสาร .....

โดยมี ..... เป็นผู้มีอำนาจลงชื่อแทนนิติบุคคลผู้ขออนุญาต

อยู่บ้านเลขที่ ..... ตรอก/ซอย ..... ถนน ..... หมู่ที่ .....

ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต ..... จังหวัด .....

รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... โทรสาร .....

ได้รับอนุญาตให้ (ชื่อกิจการ) ..... ตั้งอยู่เลขที่ ..... ตรอก/ซอย .....

ถนน ..... หมู่ที่ ..... ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต .....

จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ .....

๒. มีความประสงค์ขอเปลี่ยนแปลงรายการ .....

จาก .....

เป็น .....

เนื่องจาก .....

๓. พร้อมกับคำขอนี้ ได้แนบเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ มาด้วยแล้ว ดังนี้

(๑) สำเนาเอกสาร

(๒) หนังสือ

(๓) ใบอนุญาต

(๔) เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี)

(ลายมือชื่อ) ..... ผู้ขออนุญาต

(.....)

บันทึกของเจ้าหน้าที่

แจ้งให้ผู้ขออนุญาตทราบว่า จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตหรือขยายเวลา
ภายในวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ผู้ขออนุญาตได้ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต เป็นเงิน ..... บาท
..... สตางค์ และค่าธรรมเนียม (กิจการที่ยื่นคำขอ) .....
เป็นเงิน ..... บาท ..... สตางค์ รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน ..... บาท
..... สตางค์ (.....) ตามใบเสร็จรับเงิน
เล่มที่ ..... เลขที่ ..... ลงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

☐ อนุญาต

☐ ไม่อนุญาต

ความเห็นที่ไม่อนุญาต .....

.....

.....

.....

ออกใบอนุญาตแล้ว เล่มที่ ..... ฉบับที่ ..... ลงวันที่ .....
เดือน ..... พ.ศ. ....

(ลายมือชื่อ) .....

(.....)

ตำแหน่ง .....

เจ้าพนักงานท้องถิ่น

วันที่ .....

คำขอโอนใบอนุญาต

คำขอโอน ใบอนุญาต

คำขอโอนใบอนุญาต (ชื่อกิจการ)

เขียนที่ .....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ข้าพเจ้า ..... ☐ เจ้าของ

(ชื่อกิจการ) ☐ ตัวแทน (ชื่อกิจการ)

☐ เป็นบุคคลธรรมดา เลขประจำตัวประชาชน .....

อยู่บ้านเลขที่ ..... ตรอก/ซอย ..... ถนน ..... หมู่ที่ .....

ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต ..... จังหวัด .....

รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... โทรสาร .....

☐ เป็นนิติบุคคลประเภท ..... จดทะเบียนเมื่อ .....

เลขทะเบียน ..... มีสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ ..... ตรอก/ซอย .....

ถนน ..... หมู่ที่ ..... ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต .....

จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... โทรสาร .....

โดยมี ..... เป็นผู้มิอำนาจลงชื่อแทนนิติบุคคลผู้ขออนุญาต

อยู่บ้านเลขที่ ..... ตรอก/ซอย ..... ถนน ..... หมู่ที่ .....

ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต ..... จังหวัด .....

รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... โทรสาร .....

ขอยื่นคำขอโอนใบอนุญาตดังต่อไปนี้ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

☐ ประเภทกิจการ

☐ ประเภทกิจการ

☐ ประเภทกิจการ

ข้อ ๑ (กิจการ) ที่ขออนุญาตได้รับใบอนุญาต ☐ ประเภทกิจการ

☐ ประเภทกิจการ ☐ ประเภทกิจการ ตามใบอนุญาต/ใบรับรอง เลขที่ .....

ลงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .... ที่เลขที่ ..... ตรอก/ซอย .....

ถนน ..... หมู่ที่ ..... ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต .....

จังหวัด .....

ข้อ ๒ ขออนุญาตตามข้อ ๑ ให้แก่ .....

ตั้งแต่วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .... เนื่องจาก .....

.....

.....

ข้อ ๓ ข้าพเจ้าได้แนบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ มาพร้อมกับคำขอนี้
ด้วยแล้ว ดังนี้

- (๑) ใบอนุญาต .....
- (๒) หนังสือแสดงความยินยอม .....
- (๓) หนังสือรับรอง .....
- (๔) เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี)

.....
.....

(ลายมือชื่อ) ..... ผู้ขออนุญาต
(.....)

คำขอสำหรับผู้รับโอนใบอนุญาต

เขียนที่ .....
วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ข้าพเจ้า ..... ผู้ขอรับโอนใบอนุญาต

☐ เป็นบุคคลธรรมดา เลขประจำตัวประชาชน .....

อยู่บ้านเลขที่ ..... ตรอก/ซอย ..... ถนน ..... หมู่ที่ .....

ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต ..... จังหวัด .....

รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... โทรสาร .....

☐ เป็นนิติบุคคลประเภท ..... จดทะเบียนเมื่อ .....

เลขทะเบียน ..... มีสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ ..... ตรอก/ซอย .....

ถนน ..... หมู่ที่ ..... ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต .....

จังหวัด ..... รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... โทรสาร .....

โดยมี ..... เป็นผู้มีอำนาจลงชื่อแทนนิติบุคคลผู้ขออนุญาต

อยู่บ้านเลขที่ ..... ตรอก/ซอย ..... ถนน ..... หมู่ที่ .....

ตำบล/แขวง ..... อำเภอ/เขต ..... จังหวัด .....

รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์ ..... โทรสาร .....

ขอรับโอนใบอนุญาตจาก ..... ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้าพเจ้าขอรับโอนใบอนุญาต ☐ ประเภทกิจการ ☐ ประเภท
กิจการ ☐ ประเภทกิจการ ตามใบอนุญาต/ใบรับรอง เลขที่ ..... ลงวันที่

คำขอสำหรับ
ผู้รับโอน
ใบอนุญาต

..... เดือน ..... พ.ศ. .... ตั้งแต่วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....
ข้อ ๒ ข้าพเจ้าขอรับรองว่า จะปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาต
ตามใบอนุญาตนั้นทุกประการ

(ลายมือชื่อ) ..... ผู้รับโอนใบอนุญาต
(.....)

บันทึกของเจ้าหน้าที่

แจ้งให้ผู้ขออนุญาตทราบว่า จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตหรือขยายเวลา
ภายในวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ผู้ขออนุญาตได้ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาต เป็นเงิน ..... บาท
..... สตางค์ และค่าธรรมเนียมการตรวจแบบแปลน .....
เป็นเงิน ..... บาท ..... สตางค์ รวมทั้งสิ้นเป็นเงิน ..... บาท
..... สตางค์ (.....) ตาม
ใบเสร็จรับเงินเล่มที่ ..... เลขที่ ..... ลงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

☐ อนุญาต
☐ ไม่อนุญาต
ความเห็นที่ไม่อนุญาต .....

.....
.....
.....

ออกใบอนุญาตแล้ว เล่มที่ ..... ฉบับที่ ..... ลงวันที่ .....
เดือน ..... พ.ศ. ....

(ลายมือชื่อ) .....
(.....)
ตำแหน่ง .....
เจ้าพนักงานท้องถิ่น
วันที่ .....

บทที่ ๔

Checklist

บทที่ ๔ Checklist

ร่างกฎกระทรวงที่ออกเป็นครั้งแรก

๑. บันทึกหลักการและเหตุผล

๑.๑ ร่างกฎกระทรวงฉบับใหม่

- ☐ หลักการเขียนขึ้นต้นประโยคว่า “กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข”
- ☐ หลักการไม่ได้ขึ้นต้นประโยคว่า “กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข”
เนื่องจากมีเหตุผลความจำเป็นพิเศษ

๑.๒ ร่างกฎกระทรวงฉบับปรับปรุง

- ☐ หลักการเขียนขึ้นต้นประโยคว่า “ปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข”
- ☐ หลักการไม่ได้ขึ้นต้นประโยคว่า “กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข”
เนื่องจากมีเหตุผลความจำเป็นพิเศษ

๒. ชื่อร่างกฎกระทรวง

- ☐ หลีกเลี่ยงการใช้คำว่า “หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข”
- ☐ หลีกเลี่ยงการใช้คำว่า “ว่าด้วย”

๓. บทอาศัยอำนาจ

- ☐ การเขียนมาตราที่กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวง (มาตราวิชาการ) และมาตราที่ให้อำนาจออกกฎกระทรวงเป็นการเฉพาะประกอบกัน
- ☐ การเรียงตามลำดับได้เรียงเลขมาตราของกฎหมายแม่บทจากน้อยไปมาก และมีคำว่า “และ” เป็นคำเชื่อมหน้ามาตราสุดท้าย
- ☐ กรณีมาตราซึ่งเป็นบทอาศัยอำนาจมีหลายวรรคหรือหลายอนุมาตราได้ระบุวรรคหรืออนุมาตราที่ให้อำนาจในการออกกฎกระทรวง
- ☐ กรณีมาตราของพระราชบัญญัติที่ให้อำนาจออกกฎกระทรวงมีการแก้ไขเพิ่มเติมไม่พร้อมกัน ได้เรียงลำดับมาตราของพระราชบัญญัติจากน้อยไปมากและให้ระบุพระราชบัญญัติฉบับแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายไว้สำหรับกลุ่มมาตรานั้น ๆ

๔. วันใช้บังคับกฎกระทรวง

- ☐ กำหนดเพราะกฎหมายแม่บทไม่ได้กำหนดวันที่ให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับไว้
- ☐ กำหนดเพราะมีเหตุผลหรือความจำเป็นกำหนดวันใช้บังคับกฎกระทรวงแตกต่างจากวันที่กฎหมายแม่บทกำหนดให้กฎกระทรวงมีผลใช้บังคับ
- ☐ ไม่กำหนดเพราะการใช้บังคับเป็นไปตามกฎหมายแม่บท

๕. บทยกเลิกกฎกระทรวง

- ☐ กำหนดยกเลิกกฎกระทรวงที่ออกตามกฎหมายแม่บทและยังมีผลใช้บังคับ
- ☐ กำหนดยกเลิกกฎกระทรวงที่ออกตามกฎหมายเดิมที่ถูกลบเลิก
- ☐ ไม่ได้กำหนดยกเลิกกฎกระทรวงเพราะไม่มีกฎกระทรวงที่จะยกเลิก

๖. บทนิยาม

- ☐ กำหนดบทนิยามซึ่งไม่ใช่นิยามที่กฎหมายแม่บทกำหนดไว้แล้ว
- ☐ ไม่กำหนดบทนิยามเพราะไม่จำเป็นหรือกฎหมายแม่บทกำหนดไว้แล้ว

๗. คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามผู้ขอรับใบอนุญาต

- ☐ กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามผู้ขอรับใบอนุญาตเพราะกฎหมายให้อำนาจ
- ☐ ไม่กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามผู้ขอรับใบอนุญาตเพราะกฎหมายไม่ให้อำนาจ

๘. กำหนดแบบคำขอรับใบอนุญาต

- ☐ กำหนดแบบคำขอรับใบอนุญาตท้ายกฎกระทรวง
- ☐ กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐกำหนดแบบคำขอใบอนุญาต

๙. การยื่นคำขอและส่งเอกสารและหลักฐาน

- ☐ กำหนดให้แจ้งข้อมูลแทนการส่งเอกสารที่ทางราชการออกให้ เช่น ให้ระบุเลขประจำตัวประชาชนแทนการให้ส่งสำเนาบัตรประชาชน
- ☐ กำหนดสถานที่และช่องทางการยื่นโดยอย่างน้อยต้องกำหนดการยื่นคำขอด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

๑๐. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบคำขอ

- ☐ กำหนดให้เจ้าหน้าที่แนะนำให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไขคำขอหรือส่งเอกสารหลักฐานให้ครบถ้วน
- ☐ กำหนดผลที่ผู้ขอรับใบอนุญาตไม่แก้ไขคำขอหรือส่งเอกสารหรือหลักฐานให้ครบถ้วน

๑๑. การออกใบรับคำขอ

- ☐ กำหนดให้ออกใบรับคำขอ

๑๒. หลักเกณฑ์การพิจารณา

- ☐ กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิจารณาของผู้อนุญาตเพื่อให้เจ้าหน้าที่พิจารณา นอกจากคำขอ ข้อมูล เอกสาร และหลักฐาน
- ☐ ไม่กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิจารณาของผู้อนุญาตเพราะผู้อนุญาตต้องพิจารณาเฉพาะคำขอ ข้อมูล เอกสาร และหลักฐาน

๑๓. การแจ้งผลการพิจารณาของผู้อนุญาต

- ☐ กำหนดให้แจ้งผลการพิจารณาออกใบอนุญาต
- ☐ กำหนดให้แจ้งผลการพิจารณาไม่ออกใบอนุญาต

๑๔. กำหนดให้เงื่อนไขในใบอนุญาต

- ☐ กำหนดเนื้อหาสาระของเงื่อนไขในคำสั่งทางปกครองให้สอดคล้องหรือเกี่ยวข้องกับคำสั่งทางปกครองนั้น
- ☐ เจ้าหน้าที่มีดุลพินิจในการออกใบอนุญาต

๑๕. กำหนดอายุใบอนุญาต

- ☐ กำหนดอายุใบอนุญาตเพราะกฎหมายแม่บทกำหนดให้กำหนดอายุใบอนุญาต

๑๖. กำหนดบทเฉพาะกาล

- ☐ กำหนดบทเฉพาะกาลเพราะจำเป็นต้องรองรับการยื่นคำขอหรือการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

เอกสารภาษาไทย

กาญจนรัตน์ ลีวิโรจน์, “การร่างกฎหมาย : แบบของกฎหมาย”, ในวารสารกฎหมาย, ๒๕๓๖

คำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมาย

แนวทางการจัดทำร่างกฎกระทรวง, สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (พ.ศ. ๒๕๖๕)

หยุด แสงอุทัย, “การร่างกฎหมาย”, ในอนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ ศาสตราจารย์

ดร.หยุด แสงอุทัย, บริษัท บพิธการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๒๓

เอกสาร “หลักเกณฑ์การพิจารณาการกำหนดระบบอนุญาตในกฎหมาย”

มติคณะรัฐมนตรี

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เรื่อง นโยบายการปฏิรูปกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายบริหาร

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมาย

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เรื่อง ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับแนวทางการร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย

บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓/๒๕๔๕ วันพุธ ที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๕

บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ วันพุธ ที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๔๗

บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๔๔/๒๕๔๗ วันพุธ ที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๗

บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๙/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๙

บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๑๕/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๙

บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๑๗/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๙

บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓๑/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๙

บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓๓/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๙

บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓๗/๒๕๔๙ วันพุธ ที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๙

บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๐ วันพุธ ที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๐

บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ วันพุธ ที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๑

บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๒๐/๒๕๕๒ วันพฤหัสบดี ที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๒

บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๓๙/๒๕๕๒ วันพฤหัสบดี ที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

บันทึกการประชุมฝ่ายร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๗/๒๕๕๔ วันศุกร์ ที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๔

ข้อสั่งการของเลขาธิการฯ

ข้อสั่งการของเลขาธิการฯ ที่ ๑/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
ข้อสั่งการของเลขาธิการฯ ที่ ๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
ข้อสั่งการของเลขาธิการฯ ที่ ๙/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
ข้อสั่งการของเลขาธิการฯ ที่ ๑๓/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๓
ข้อสั่งการของเลขาธิการฯ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔
ข้อสั่งการของเลขาธิการฯ ลงวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๔
ข้อสั่งการของเลขาธิการฯ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่องเสร็จ

เรื่องเสร็จที่ ๑๕๙/๒๕๖๐ เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฯ พ.ศ. ๒๕๑๐ (อำนาจในการออกใบอนุญาตขายยาอยู่ในดุลพินิจของผู้อนุญาตหรือไม่)

เรื่องเสร็จที่ ๓๓๙/๒๕๓๒ เรื่อง การออกกฎกระทรวงตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

เรื่องเสร็จที่ ๒๔/๒๕๓๕ เรื่อง ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ. ....) ออกตามความในพระราชบัญญัติการสถาปนากิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๑๗ (อำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในการออกกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคมสถาปนากิจสงเคราะห์)

เรื่องเสร็จที่ ๒๒๘/๒๕๓๕ เรื่อง ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ. ....) ออกตามความในพระราชบัญญัติการสถาปนากิจสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๑๗ (อำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในการออกกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคมสถาปนากิจสงเคราะห์)

เรื่องเสร็จที่ ๓๗๖/๒๕๓๙ เรื่อง การออกกฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไขการขอรับใบอนุญาตใช้เรือโดยให้มีการประกันภัยสำหรับคนโดยสารเรือจะเกินอำนาจตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ หรือไม่

เรื่องเสร็จที่ ๔๘๔/๒๕๔๓ เรื่อง การวางแบบกฎหมาย

เรื่องเสร็จที่ ๔๙/๒๕๔๖ เรื่อง การกำหนดให้แพทย์ต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรม

เรื่องเสร็จที่ ๑๕๒/๒๕๔๙ เรื่อง กระทรวงคมนาคมขอทบทุนการนับระยะเวลาการใช้สิทธิอุทธรณ์เงินค่าทดแทนตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ : กรณีส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์

เรื่องเสร็จที่ ๕๔๓/๒๕๕๔ เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้ตรวจสอบพลังงานการขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการต่อใบอนุญาตเป็นผู้ตรวจสอบพลังงาน พ.ศ. ....

เรื่องเสร็จที่ ๗๓๒/๒๕๕๕ เรื่อง อำนาจของครุสภาในการกำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องผ่านการทดสอบความรู้ก่อนการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพควบคุม

เรื่องเสร็จที่ ๑๒๗๔/๒๕๖๓ เรื่อง ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดราคาประเมิน การจัดทำบัญชีราคาประเมินที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้าง และแผนที่ประกอบการประเมินราคาที่ดิน พ.ศ. ....

เรื่องเสร็จที่ ๑๑๔๓/๒๕๖๔ เรื่อง ร่างกฎกระทรวงการขออนุญาตและการอนุญาตเป็นผู้ประกอบการตรวจสอบมาตรฐาน พ.ศ. ....

เอกสารอื่น ๆ

บันทึก เรื่อง ร่างกฎกระทรวง ฉบับที่ .. (พ.ศ. ....) ออกตามความในพระราชบัญญัติการฉกฉกร้างสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๑๗ (อำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในการออกกฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้เริ่มก่อการจัดตั้งสมาคมฉกฉกร้างสงเคราะห์) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ ๐๖๐๑/๐๖๖ ลงวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๓๕ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

บันทึกข้อความ เรื่อง แจ้งเวียนหลักเกณฑ์การเขียนร่างกฎกระทรวงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการออกใบอนุญาต ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑

บันทึกข้อความ เรื่อง แนวทางการร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๕

บันทึกข้อความ เรื่อง การกำหนดแนวทางการร่างกฎหมายเกี่ยวกับการอนุมัติอนุญาต (กรณีการยื่นขอรับใบอนุญาต การอนุญาต ทางอิเล็กทรอนิกส์) ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๖

ผู้จัดทำ

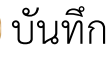
ที่ปรึกษา :	นายปกรณ์ นิลประพันธ์ นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง นายกิตติศักดิ์ จุลสำรวล	เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา กรรมการร่างกฎหมายประจำ
คณะผู้จัดทำ :	นายอภิวัฒน์ จิระศิริโสภณ นายอภิวัฒน์ คงชาติ นายกุลชาติ เสริมสมบูรณ์ นางสาวบวรสวรรค์ ประจวบกลาง นางสาวธนวรรณ เกตุชาญสิริ นางสาวสุนันทา จันทร์แก้ว นายวชิระ ปากดีสี่ นายสง่า อัครปรีดี นายธีรพจน์ วินิจฉัยกุล นางสาวฉันทนา ไกรสถิตย์ นายพิวัฒน์ สามวัง นางสาวธมณณัฐ พรหมณดี นางสาวพรรณพร สนธิไชย	ผู้อำนวยการกองหลักนิติบัญญัติ ผู้อำนวยการฝ่ายวิเคราะห์การร่างกฎหมาย ผู้อำนวยการฝ่ายนิติบัญญัติ นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

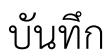
บันทึก

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

This image shows a full page of a document template designed for handwriting practice or note-taking. It consists of approximately 28 evenly spaced horizontal dotted lines across the entire width of the page. The background is plain white, and there are no margins, headers, footers, or other markings present.

[illegible]

บันทึก

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

หนังสือ : แนวทางในการจัดทำร่างกฎกระทรวงใบอนุญาต
Legislative guideline on Ministerial Regulation
concerning permission

ผู้แต่ง : กองหลักนิติบัญญัติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ISBN (e-book) : 978-616-8281-05-5

ปีที่พิมพ์ : ๒๕๖๗

ครั้งที่พิมพ์ : ๑

จัดพิมพ์โดย : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

